

Metodologia

OCENY ZGODNOŚCI
TECHNICZNEJ Z
REKOMENDACJAMI FATF ORAZ
SKUTECZNOŚCI SYSTEMÓW
PRZECIWDZIAŁANIA PRANIU
PIENIĘDZY I FINANSOWANIU
TERRORYZMU

Zaktualizowana w czerwcu 2023 r.

Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (ang. *Financial Action Task Force* – FATF) to niezależny organ międzyrządowy, który opracowuje i promuje zasady mające na celu ochronę światowego systemu finansowego przed praniem pieniędzy, finansowaniem terroryzmu oraz finansowaniem rozprzestrzeniania broni masowego rażenia. Rekomendacje FATF uznawane są za światowy standard w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy (ang. *anti-money laundering* – AML) i finansowaniu terroryzmu (ang. *counter-terrorist financing* – CFT).

Więcej informacji na temat FATF można znaleźć na stronie www.fatf-gafi.org

Niniejszy dokument i/lub jakakolwiek zawarta w nim mapa nie naruszają statusu lub suwerenności jakiegokolwiek terytorium, wytyczenia międzynarodowych granic ani nazwy jakiegokolwiek terytorium, miasta lub obszaru.

Cytować jako materiał źródłowy::

FATF (2013-2023), *Methodology for Assessing Compliance with the FATF Recommendations and the Effectiveness of AML/CFT Systems*, updated June 2023, FATF, Paris, France,
<http://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/documents/fatf-methodology.html>

© 2013-2023 FATF/OECD. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Jakiegokolwiek powielanie lub tłumaczenie niniejszej publikacji bez uprzedniej pisemnej zgody jest zabronione.

Wnioski o udzielenie takiej zgody – w odniesieniu do całości lub części niniejszej publikacji

– należy składać do Sekretariatu FATF 2, rue André Pascal 75775 Paryż Cedex 16, Francja.

(faks: +33 1 44 30 61 37 lub e-mail: contact@fatf-gafi.org)

Niniejsze tłumaczenie, wykonane za zgodą FATF, jest dokumentem roboczym i nieoficjalnym. Wiążącą wersją jest wersja angielska.

Dystrybucja, powielanie bądź kopiowanie całości bądź części tłumaczenia możliwe jest po uzyskaniu pisemnej zgody Generalnego Inspektora Informacji Finansowej.

METODOLOGIA

OCENY ZGODNOŚCI TECHNICZNEJ Z REKOMENDACJAMI FATF ORAZ SKUTECZNOŚCI SYSTEMÓW PRZECIWDZIAŁANIA PRANIU PIENIĘDZY I FINANSOWANIU TERRORYZMU

PRZYJĘTA W LUTYM 2013 R.

Zaktualizowana w czerwcu 2023 r.

SPIS TREŚCI

SPIS SKRÓTÓW	5
WPROWADZENIE	7
ZGODNOŚĆ TECHNICZNA.....	15
SKUTECZNOŚĆ	17
OCENA ZGODNOŚCI TECHNICZNEJ	25
OCENA SKUTECZNOŚCI.....	97
ZAŁĄCZNIK I.....	128
ZAŁĄCZNIK II	129
ZAŁĄCZNIK III	170
PODSTAWA PRAWNA WYMOGÓW DOTYCZĄCYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH ORAZ DNFBP I VASP ...	174
GLOSARIUSZ OGÓLNY	176
INFORMACJE O AKTUALIZACJACH METODOLOGII FATF	190

WYKAZ SKRÓTÓW¹

AML/CFT	przeciwdziałanie praniu pieniędzy/przeciwdziałanie finansowaniu terroryzmu (zwane również zwalczaniem finansowania terroryzmu) (ang. <i>Anti-Money Laundering/Countering (Combating) the Financing of Terrorism</i>)
BNI	zbywalny papier na okaziciela (ang. <i>Bearer-Negotiable Instrument</i>)
CDD	środek bezpieczeństwa finansowego (ang. <i>Customer Due Diligence</i>)
CFT	zwalczanie finansowania terroryzmu (ang. <i>Countering the Financing of Terrorism</i>)
DNFBP	wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe (ang. <i>Designated Non-Financial Business or Professions</i>)
FATF	Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (ang. <i>Financial Action Task Force</i>)
FIU	jednostka analityki finansowej (ang. <i>Financial Intelligence Unit</i>)
RB	rezultat bezpośredni
IN	nota interpretacyjna
ML	pranie pieniędzy (ang. <i>Money Laundering</i>)
MOU	porozumienie (ang. <i>Memorandum of Understanding</i>)
MVTS	usługa przekazywania środków pieniężnych lub innych wartości majątkowych (ang. <i>Money or Value Transfer Service</i>)
NPO	organizacja non-profit (ang. <i>Non-Profit Organisation</i>)
Konwencja z Palermo	Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej z 2000 r.
PEP	osoba zajmująca eksponowane stanowisko polityczne (ang. <i>Politically Exposed Person</i>)
R.	Rekomendacja
RBA	podejście oparte o analizę ryzyka (ang. <i>Risk-Based Approach</i>)
SRB	organ samoregulujący (ang. <i>Self-Regulating Body</i>)
STR	zgłoszenie podejrzonej transakcji (ang. <i>Suspicious Transaction Report</i>)
TCSP	podmiot prowadzący działalność na rzecz spółek lub trustów (ang. <i>Trust and Company Service Provider</i>)
Konwencja o zwalczaniu finansowania terroryzmu	Międzynarodowa konwencja o zwalczaniu finansowania terroryzmu z 1999 r.
TF	finansowanie terroryzmu (ang. <i>Terrorist Financing</i>)
ONZ	Organizacja Narodów Zjednoczonych

¹ W tekście zastosowano skróty w języku angielskim.
WPROWADZENIE

rezolucja RB ONZ	rezolucja Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych
VASP	dostawca usług związanych z aktywami wirtualnymi (ang. <i>Virtual Asset Service Provider</i>)
Konwencja wiedeńska	Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zwalczania nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, sporządzona w Wiedniu w 1988 r.

WPROWADZENIE

1. Niniejszy dokument stanowi podstawę do przeprowadzenia oceny zgodności technicznej ze zrewidowanymi Rekomendacjami FATF, przyjętymi w lutym 2012 r., oraz do przeglądu poziomu skuteczności krajowego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy/finansowaniu terroryzmu (AML/CFT). Dokument składa się z trzech części. Pierwsza część to wprowadzenie, przedstawiające przegląd metodologii oceny², towarzyszące jej uwarunkowania oraz sposób jej wykorzystania w ewaluacjach/ocenach. W drugiej części omówiono kryteria oceny zgodności technicznej z każdą z Rekomendacji FATF. W trzeciej części przedstawiono rezultaty, wskaźniki, dane i inne czynniki wykorzystane do oceny skuteczności wdrażania Rekomendacji FATF. Procesy i procedury wzajemnych ocen zostały określone w odrębnym dokumencie.

2. W ramach czwartej rundy wzajemnych ocen FATF przyjęła uzupełniające się podejścia do oceny zgodności technicznej z Rekomendacjami FATF oraz do oceny tego, czy dany system AML/CFT jest skuteczny i co o tym świadczy. W związku z tym metodologia składa się z dwóch elementów, którymi są:

- Ocena zgodności technicznej, która odnosi się do konkretnych wymogów zawartych w Rekomendacjach FATF, głównie w odniesieniu do odpowiednich ram prawnych i instytucjonalnych danego kraju oraz uprawnień i procedur właściwych organów. Powyższe wymogi są podstawowymi elementami składowymi systemu AML/CFT.
- Ocena skuteczności, która różni się zasadniczo od oceny zgodności technicznej. Ocena skuteczności na celu ocenę adekwatności wdrożenia Rekomendacji FATF i określenie stopnia, w jakim dany kraj osiąga określony zestaw rezultatów, mających kluczowe znaczenie dla rzetelnego systemu AML/CFT. Ocena skuteczności koncentruje się zatem na stopniu, w jakim ramy prawne i instytucjonalne przynoszą oczekiwane rezultaty.

3. Łącznie oceny zgodności technicznej i skuteczności będą stanowić zintegrowaną analizę stopnia, w jakim dany kraj przestrzega Standardów FATF, oraz skuteczności tego kraju w zakresie utrzymania solidnego systemu AML/CFT, zgodnie z wymogami zawartymi w Rekomendacjach FATF.

4. Celem niniejszej metodologii jest wsparcie oceniających w przeprowadzaniu oceny zgodności danego kraju z międzynarodowymi standardami AML/CFT. Odzwierciedla ona wymogi określone w Rekomendacjach i Notach Interpretacyjnych FATF, które stanowią międzynarodowy standard w zakresie zwalczania prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu i proliferacji, ale ich nie zmienia ani nie zastępuje. Niniejsza metodologia pomoże oceniającym w identyfikacji systemów i mechanizmów opracowanych przez kraje o różnych ramach prawnych, regulacyjnych i finansowych w celu wdrożenia skutecznych systemów AML/CFT. Jest ona również przydatna dla krajów, które dokonują przeglądu swoich własnych systemów, w tym w odniesieniu do potrzeb w zakresie pomocy technicznej. Niniejsza metodologia opiera się również na doświadczeniach FATF, regionalnych organów typu FATF (ang. *FATF-style regional bodies* – FSRB), Międzynarodowego Funduszu

² Terminy „ocena”, „ewaluacja” i ich pochodne są używane w całym dokumencie i odnoszą się zarówno do wzajemnych ocen przeprowadzanych przez FATF i FSRB, jak i do ocen stron trzecich (tj. ocen przeprowadzanych przez MFW i Bank Światowy).

Walutowego oraz Banku Światowego w przeprowadzaniu ocen zgodności z wcześniejszymi wersjami Rekomendacji FATF.

RYZYKO I UWARUNKOWANIA

5. Punktem wyjścia dla każdej oceny jest wstępne zrozumienie przez oceniających zagrożeń i uwarunkowań danego kraju w najszerszym tego słowa znaczeniu oraz elementów, które się do nich przyczyniają. Obejmuje to:

- charakter i stopień ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu;
- uwarunkowania kraju, które wpływają na *istotność* różnych Rekomendacji (np. strukturę jego gospodarki i sektora finansowego);
- *elementy strukturalne*, na których opiera się system AML/CFT; oraz
- *inne czynniki kontekstowe*, które mogą mieć wpływ na sposób wdrażania środków AML/CFT i ich skuteczność.

6. Zagrożenia związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu mają kluczowe znaczenie dla oceny zgodności technicznej z Rekomendacją 1 i opartymi na analizie ryzyka elementami innych Rekomendacji oraz dla oceny skuteczności. Oceniający powinni uwzględnić charakter i zakres czynników ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu dla danego kraju zarówno przystępując do oceny, jak i w trakcie całego procesu ewaluacji. Istotne czynniki mogą obejmować poziom i rodzaj przestępczości przynoszącej dochody w danym kraju; grupy terrorystyczne działające lub gromadzące fundusze w tym kraju; narażenie na transgraniczne przepływy wartości majątkowych pochodzących z przestępstw lub nielegalnych środków majątkowych.

7. Oceniający powinni wykorzystywać własną ocenę ryzyka danego kraju jako wstępną podstawę do zrozumienia tego ryzyka, ale nie powinni bezkrytycznie akceptować oceny ryzyka danego kraju jako prawidłowej i nie muszą kierować się wszystkimi wynikającymi z niej wnioskami. Oceniający powinni również zapoznać się z wytycznymi zawartymi w pkt 16 poniżej, dotyczącymi sposobu oceny ocen ryzyka w kontekście Rekomendacji 1 i Rezultatu Bezpośredniego 1. Zdarza się, że osoby oceniające nie mogą stwierdzić, czy ocena danego kraju jest uzasadniona, lub ocena tego kraju jest niewystarczająca bądź nie istnieje. W takich sytuacjach oceniający powinni konsultować się z władzami krajowymi w celu osiągnięcia wspólnego zrozumienia kluczowych zagrożeń w danej jurysdykcji. W przypadku braku porozumienia lub jeśli oceniający nie mogą stwierdzić, że ocena kraju jest uzasadniona, powinni wyjaśnić w przejrzysty sposób wszelkie różnice w rozumieniu takich kluczowych zagrożeń wraz z ich uzasadnieniem w sprawozdaniu z wzajemnej oceny (ang. *Mutual Evaluation Report – MER*), wykorzystując swoją wiedzę na temat tych zagrożeń jako podstawę do oceny innych elementów opartych o analizę ryzyka (takich jak nadzór oparty o analizę ryzyka).

8. Oceniający powinni również rozważyć kwestie *istotności*, w tym na przykład względne znaczenie różnych części sektora finansowego i różnych wskazanych podmiotów i zawodów świadczących usługi niefinansowe (DNFBP); wielkość, stopień integracji i strukturę sektora finansowego; względne znaczenie różnych rodzajów produktów lub instytucji finansowych; skalę działalności o charakterze krajowym lub transgranicznym; stopień, w jakim gospodarka jest oparta na rozliczeniach gotówkowych; oraz szacunki dotyczące wielkości sektora nieformalnego i/lub szarej strefy. Oceniający powinni być również świadomi wielkości populacji, poziomu rozwoju kraju,

czynników geograficznych oraz powiązań handlowych lub kulturowych. Oceniający powinni wziąć pod uwagę względne znaczenie różnych sektorów i kwestii w ocenie zarówno zgodności technicznej, jak i skuteczności. Ustalając ocenę zgodności technicznej należy przypisać większą wagę kwestiom najważniejszym i najbardziej istotnym dla danego kraju, a w ramach oceny skuteczności należy się skoncentrować szczególnie na najważniejszych obszarach, określonych poniżej.

9. Skuteczny system AML/CFT zwykle wymaga istnienia pewnych *elementów strukturalnych*, na przykład: stabilności politycznej; wysokiego poziomu zaangażowania w kwestie związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu; stabilnych instytucji cechujących się odpowiedzialnością, uczciwością i transparentnością; rządów prawa; oraz sprawnego, niezależnego i skutecznego systemu sądownictwa. Brak takich elementów strukturalnych lub znaczące niedociągnięcia i braki w ogólnych ramach mogą znacznie utrudnić wdrożenie skutecznego systemu AML/CFT, a w przypadku, gdy osoby oceniające stwierdzą brak zgodności lub skuteczności, może to być spowodowane brakującymi elementami strukturalnymi, które w stosownych przypadkach należy wskazać w sprawozdaniu z wzajemnej oceny.

10. *Inne czynniki kontekstowe*, które mogą znacząco wpłynąć na skuteczność krajowych środków AML/CFT, obejmują ugruntowanie i zaawansowanie systemu regulacyjnego i nadzorczego w danym kraju, poziom korupcji i wpływ środków zwalczania korupcji lub poziom wykluczenia finansowego. Takie czynniki mogą wpływać na ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz zwiększać lub zmniejszać skuteczność środków AML/CFT.

11. Oceniający powinni wziąć pod uwagę powyższe czynniki kontekstowe, w tym ryzyko, kwestie istotności, elementy strukturalne i inne czynniki kontekstowe, aby osiągnąć ogólne zrozumienie uwarunkowań, w którym funkcjonuje krajowy system AML/CFT. Czynniki te mogą wpływać na to, które kwestie oceniający uznają za istotne lub obciążone wyższym ryzykiem, i które w rezultacie pomogą im określić, na czym należy się skoncentrować w trakcie oceny. Niektóre szczególnie istotne czynniki kontekstowe są odnotowywane w kontekście poszczególnych rezultatów bezpośrednich, o których mowa w części niniejszej metodologii dotyczącej skuteczności. Rozważając, w jaki sposób te czynniki ryzyka i czynniki kontekstowe mogą wpłynąć na ocenę kraju, oceniający powinni zachować ostrożność w odniesieniu do wykorzystywanych informacji, szczególnie w przypadkach, gdy mają one istotny wpływ na formułowane wnioski. Oceniający powinni brać pod uwagę opinie danego kraju, poddając je jednak krytycznej ocenie, i odnosić się również do innych wiarygodnych lub rzetelnych źródeł informacji (takich jak instytucje międzynarodowe lub istotne autorytatywne publikacje), optymalnie korzystając z wielu źródeł. Opierając się na tych elementach, oceniający powinni dokonać własnej oceny uwarunkowań, w jakim funkcjonuje krajowy system AML/CFT, oraz powinni jasno i wyraźnie przedstawić tę analizę w sprawozdaniu z wzajemnej oceny.

12. Ryzyko, istotność oraz czynniki strukturalne lub kontekstowe mogą w niektórych przypadkach wyjaśniać, dlaczego dany kraj spełnia lub nie spełnia wymogów w zakresie zgodności lub dlaczego poziom skuteczności danego kraju jest wyższy lub niższy niż można by oczekiwać na podstawie poziomu zgodności technicznej tego kraju. Czynniki te mogą wyjaśniać w dużej mierze, dlaczego dany kraj radzi sobie dobrze lub źle, i być ważnym elementem rekomendacji oceniających dotyczących sposobów zwiększenia skuteczności. Oceny zarówno zgodności technicznej, jak i skuteczności, są oceniane na podstawie uniwersalnego standardu stosowanego we wszystkich krajach. Niekorzystne uwarunkowania (np. brak elementów strukturalnych) mogą mieć negatywny wpływ na zgodność i skuteczność. Jednak ryzyko i istotność oraz czynniki strukturalne lub inne czynniki kontekstowe nie powinny być usprawiedliwieniem dla niedostatecznego lub nierównomiernego wdrażania standardów FATF. Oceniający powinni wyjaśnić w sprawozdaniu z wzajemnej oceny, które czynniki

zostały przez nich wzięte pod uwagę, dlaczego wybrali właśnie te czynniki oraz jakie metody zostały przez nich wykorzystane w tym zakresie, wskazując przy tym źródła informacji wykorzystane przy ich rozważaniu.

OGÓLNA INTERPRETACJA I WSKAZÓWKI

13. Pełny zestaw definicji zaczerpniętych z Rekomendacji FATF jest dostępny w glosariuszu dołączonym do Rekomendacji. Oceniający powinni również uwzględnić następujące wskazówki dotyczące innych punktów ogólnej interpretacji, aby zapewnić spójne podejście.

14. **Institucje finansowe** – Oceniający powinni dokładnie rozumieć rodzaje podmiotów, które angażują się w działalność finansową, o której mowa w zawartej w glosariuszu definicji *instytucji finansowych*. Należy zauważyć, że taka działalność może być podejmowana przez instytucje o różnych nazwach rodzajowych (np. „bank”) w różnych krajach i że oceniający powinni skupić się na działalności, a nie na nazwach przypisanych do instytucji.

15. **Dostawcy usług związanych z aktywami wirtualnymi (ang. *Virtual Asset Service Provider – VASP*) i aktywa wirtualne** – oceniający powinni również dokładnie rozumieć instytucje finansowe, DNFBP i VASP, które angażują się w działalność objętą zawartą w glosariuszu definicją dostawcy usług związanych z aktywami wirtualnymi. W szczególności, oceniający powinni mieć na względzie, że wymogi Standardów FATF odnoszące się do aktywów wirtualnych i powiązanych z nimi dostawców są stosowane w ramach Rekomendacji 15 („Nowe technologie”). Nota Interpretacyjna do Rekomendacji 15 wyraźnie potwierdza, że zawarte w glosariuszu FATF definicje *mienia, dochodów, środków finansowych, środków finansowych lub innych wartości majątkowych* bądź *innego mienia o równoważnej wartości* obejmują aktywa wirtualne. Oceniający powinni mieć to na uwadze przeprowadzając ocenę pod kątem wszelkich Rekomendacji (pod kątem zgodności technicznej) lub powiązanych Rezultatów Bezpośrednich (pod kątem skuteczności) z wykorzystaniem tych terminów.³ Bardziej szczegółowe wskazówki zawarto w uwadze do oceniających w Rekomendacji 15.

16. **Ewaluacja oceny ryzyka kraju** – od oceniających nie oczekuje się przeprowadzania własnej niezależnej oceny ryzyka podczas przeprowadzania oceny pod kątem Rekomendacji 1 i Bezpośredniego Rezultatu 1, jednak nie powinni oni koniecznie przyjmować oceny ryzyka danego kraju za poprawną. Dokonując przeglądu oceny ryzyka danego kraju, oceniający powinni wziąć pod uwagę rygor zastosowanych procesów i procedur, a także wewnętrzną spójność oceny (tj. czy sformułowane wnioski są uzasadnione, biorąc pod uwagę wykorzystane informacje i analizy). Oceniający powinni koncentrować się na kwestiach ogólnych, a nie na drobnych szczegółach, i powinni kierować się zdrowym rozsądkiem oceniając, czy przedstawione im rezultaty są uzasadnione. W stosownych i odpowiednich przypadkach oceniający powinni również rozważyć inne wiarygodne lub rzetelne źródła informacji na temat ryzyka w danym kraju, aby określić, czy mogą istnieć jakiegokolwiek istotne różnice, które należy poddać dalszej analizie. W przypadku, gdy zespół oceniający uzna, że krajowa ocena ryzyka jest uzasadniona, można na jej podstawie rozważyć elementy metodologii oparte na analizie ryzyka.

17. Przeprowadzając analizę pod kątem Rekomendacji 1, oceniający powinni się skoncentrować na

³ Terminy mienie, dochody, środki finansowe, środki finansowe lub inne wartości majątkowe i/lub inne mienie o równoważnej wartości są stosowane w Rekomendacji 3 (kryteria 3.4 i 3.5), Rekomendacji 4 (kryteria 4.1, 4.2 i 4.4), Rekomendacji 5 (kryteria 5.2, 5.3) i 5.4), Rekomendacji 6 (kryteria 6.5, 6.6 i 6.7), Rekomendacji 7 (kryteria 7.2, 7.4 i 7.5), Rekomendacji 8 (kryteria 8.1 i 8.5), Rekomendacji 10 (kryterium 10.7), Rekomendacji 12 (kryterium 12.1), Rekomendacji 20 (kryterium 20.1), Rekomendacji 29 (kryterium 29.4), Rekomendacji 30 (kryteria 30.2, 30.3 i 30.5), Rekomendacji 33 (kryterium 33.1), Rekomendacji 38 (kryteria 38.1, 38.3 i 38.4) i Rekomendacji 40 (kryterium 40.17). Termin „aktywa wirtualne” nie musi się pojawiać ani być wyraźnie zawarty w aktach prawnych odnoszących się do tych terminów lub je definiujących, pod warunkiem że ani akt prawny, ani orzecznictwo nie wykluczają objęcia „aktywów wirtualnych” definicją tych terminów.

następujących elementach: 1) stosowane procesy i mechanizmy służące do opracowywania i koordynowania oceny lub ocen ryzyka; 2) zasadność oceny lub ocen ryzyka; oraz 3) dostosowanie środków opartych o analizę ryzyka do zidentyfikowanych rodzajów ryzyka (np. zwolnienia, sytuacje wiążące się z wyższym lub niższym ryzykiem).

18. Przeprowadzając ocenę pod kątem Rezultatu Bezpośredniego 1, oceniający, w oparciu o swoje poglądy na temat racjonalności oceny ryzyka, powinni skoncentrować się na tym, czy właściwe organy dobrze wykorzystują swoją wiedzę na temat ryzyka w praktyce, aby wpływać na rozwój polityki i działań mających na celu ograniczenie ryzyka.

19. **Wymogi oparte o analizę ryzyka** – w odniesieniu do każdej Rekomendacji, w przypadku której instytucje finansowe i wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe (DNFBP) powinny być zobowiązane do podjęcia określonych działań, oceniający powinni standardowo oceniać zgodność bazując na tym, że wszystkie instytucje finansowe i DNFBP powinny spełniać wszystkie określone wymogi. Jednak ważnym czynnikiem leżącym u podstaw Rekomendacji FATF jest stopień ryzyka prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, jakim charakteryzują się poszczególne rodzaje instytucji, przedsiębiorstw lub zawodów, bądź określone klienci, produkty, transakcje czy też kraje. Stosując Rekomendacje (np. w przypadku środków uproszczonych), kraj może zatem wziąć pod uwagę ryzyko, a osoby oceniające, określając ewentualne braki w środkach zapobiegawczych danego kraju i ich znaczenie, będą musiały uwzględnić ryzyko oraz elastyczność, na jaką pozwala podejście oparte o analizę ryzyka. W przypadkach, gdy Rekomendacje FATF wskazują na działalność obciążoną podwyższonym ryzykiem, która wymaga stosowania wzmożonych lub szczególnych środków, należy zastosować wszystkie takie środki, których zakres może się jednak różnić w zależności od konkretnego poziomu ryzyka.

20. **Odstąpienia w przypadku niskiego ryzyka** – w przypadku niskiego ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu kraje mogą zdecydować o niestosowaniu niektórych Rekomendacji wymagających od instytucji finansowych i DNFBP podjęcia określonych działań. W takich przypadkach kraje powinny dostarczyć oceniającym dowody i analizy, które były podstawą decyzji o odstąpieniu od stosowania określonych Rekomendacji.

21. **Wymogi dotyczące instytucji finansowych, DNFBP, VASP i krajów** – Rekomendacje FATF stanowią, że instytucje finansowe, DNFBP i VASP „powinny” podjąć pewne działania lub „powinny być zobowiązane do” podjęcia pewnych działań lub że kraje „powinny zapewnić” podjęcie określonych działań przez instytucje finansowe, DNFBP, VASP bądź inne podmioty lub osoby. Aby stosować jedno spójne wyrażenie, w odpowiednich kryteriach zastosowanych w niniejszej metodyce używa się sformułowania „Instytucje finansowe (DNFBP i VASP) powinny być zobowiązane”.

22. **Prawo lub środki egzekucyjne** – nota dotycząca *podstawy prawnej wymogów wobec instytucji finansowych, DNFBP i VASP* (na końcu Not Interpretacyjnych do Rekomendacji FATF) określa wymaganą podstawę prawną umożliwiającą wprowadzenia stosownych wymogów. Oceniający powinni rozważyć, czy mechanizmy zastosowane do wdrożenia danego wymogu kwalifikują się jako *środek egzekucyjny* na podstawie określonej w tej notcie. Oceniający powinni mieć świadomość, że Rekomendacje 10, 11 i 20 zawierają wymogi, które muszą mieć podstawę prawną, podczas gdy inne wymogi mogą być określone w przepisach prawa lub środkach egzekucyjnych. Pewne rodzaje dokumentów lub środków, które nie są uważane za środki egzekucyjne, mogą mimo wszystko być czynnikiem zwiększającym skuteczność, a zatem mogą być rozważane w kontekście analizy skuteczności, nie będąc rozpatrywane pod kątem spełniania wymogów zgodności technicznej (np. dobrowolne kodeksy postępowania wydane przez organy sektora prywatnego lub niewiążące wytyczne organu nadzoru).

23. **Ocena dotycząca DNFBP** – zgodnie z Rekomendacjami 22, 23 i 28 (oraz określonymi elementami Rekomendacji 6 i 7), DNFBP i odpowiednie organy nadzoru (lub samoregulujące) są zobowiązane do podjęcia określonych działań. Zgodność techniczną z tymi wymogami należy oceniać wyłącznie na podstawie tych konkretnych Rekomendacji i nie należy jej przenosić na inne Rekomendacje dotyczące instytucji finansowych. Jednak ocena skuteczności w ramach analizy odpowiednich rezultatów powinna uwzględniać zarówno instytucje finansowe, jak i DNFBP.

24. **Finansowanie proliferacji** – wymogi standardu FATF dotyczące finansowania proliferacji są ograniczone do Rekomendacji 7 („Ukierunkowane sankcje finansowe”), Rekomendacji 15 („Nowe technologie”) i Rekomendacji 2 („Współpraca i koordynacja na szczeblu krajowym”). W kontekście oceny skuteczności wszystkie wymogi dotyczące finansowania proliferacji są ujęte w Rezultacie 11, z wyjątkiem wymogów dotyczących współpracy i koordynacji na poziomie krajowym, które są ujęte w Rezultacie Bezpośrednim 1. Kwestie związane z finansowaniem proliferacji powinny być rozważane tylko w tych miejscach, a nie w innych częściach oceny.

25. **Środki krajowe, ponadnarodowe i subnarodowe** – w niektórych krajach kwestie AML/CFT są rozpatrywane nie tylko na szczeblu rządu krajowego, ale także na poziomie stanu/prowincji/województwa lub lokalnie. Podczas przeprowadzania ocen należy podjąć odpowiednie kroki w celu zapewnienia należytego uwzględnienia środków AML/CFT również na poziomie stanu/prowincji/województwa. Oceniający powinni również brać pod uwagę i odnosić się do ponadnarodowych przepisów ustawowych lub wykonawczych, mających zastosowanie do danego kraju. Załącznik I określa konkretne Rekomendacje, które mogą być rozpatrywane w ramach oceny na poziomie ponadnarodowym.

26. **Nadzór finansowy** – przepisy i środki egzekucyjne nakładające wymogi zapobiegawcze w zakresie AML/CFT na sektor bankowy, ubezpieczeniowy i sektor papierów wartościowych powinny być wdrażane i egzekwowane w ramach procesu sprawowania nadzoru. W ww. sektorach należy również przestrzegać odpowiednich podstawowych zasad sprawowania nadzoru ustanowionych przez Komitet Bazylejski, Międzynarodowe Stowarzyszenie Nadzorów Ubezpieczeniowych (ang. *International Association of Insurance Supervisors* – IAIS) i Międzynarodową Organizację Komisji Papierów Wartościowych (ang. *International Organization of Securities Commissions* – IOSCO). W przypadku niektórych kwestii ww. zasady sprawowania nadzoru będą się pokrywać z wymogami określonymi w standardach FATF lub będą je uzupełniać. Oceniający powinni wiedzieć o wszelkich ocenach lub ustaleniach dokonanych w odniesieniu do zasad podstawowych lub innych odpowiednich zasad lub standardów wydanych przez organy nadzoru ustanawiające standardy i powinni je uwzględniać. W przypadku innych rodzajów instytucji finansowych poszczególne kraje będą się różnić pod względem tego, czy te przepisy i obowiązki są wdrażane i egzekwowane za pośrednictwem ram regulacyjnych lub nadzorczych, czy też w inny sposób.

27. **Sankcje** – w ramach kilku Rekomendacji kraje są zobowiązane do wprowadzenia „skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji” za nieprzestrzeganie wymogów w zakresie AML/CFT. Różne elementy tych wymogów są oceniane w kontekście zgodności technicznej i skuteczności. W ramach ocen zgodności technicznej oceniający powinni rozważyć, czy obowiązujące w danym kraju ramy prawne i środki egzekucyjne obejmują wystarczający zakres sankcji, aby można je było stosować *proporcjonalnie* w odniesieniu do bardziej lub mniej znaczących naruszeń określonych wymogów⁴.

⁴ Przykładowe sankcje obejmują: pisemne ostrzeżenia, nakaz wykonania określonych poleceń (uzupełnione ewentualnie dziennymi karami pieniężnymi za nieprzestrzeganie przepisów), nakaz sporządzania przez instytucje regularnych sprawozdań na temat podejmowanych przez nią działań, kary pieniężne za niezgodność z przepisami, zakaz wykonywania pracy w tym sektorze, zastąpienie lub ograniczenie uprawnień menedżerów, dyrektorów i

W ramach oceny skuteczności oceniający powinni rozważyć, czy stosowane w praktyce sankcje zapewniają, że objęta nimi instytucja będzie przestrzegać stosownych wymogów w przyszłości, a także czy zniechęcają one inne instytucje do nieprzestrzegania wymogów.

28. **Współpraca międzynarodowa** – w niniejszej metodyce współpraca międzynarodowa jest oceniana w ramach określonych Rekomendacji i Rezultatów Bezpośrednich (są to głównie Rekomendacje 36-40 i Rezultat Bezpośredni 2). Oceniający powinni być również świadomi wpływu zdolności i chęci danego kraju do angażowania się we współpracę międzynarodową na inne Rekomendacje i Rezultaty Bezpośrednie (np. na dochodzenia w sprawach dotyczących przestępstw z elementem transgranicznym lub nadzór nad grupami międzynarodowymi) oraz wyraźnie wskazywać wszelkie przypadki, w których współpraca międzynarodowa ma pozytywny lub negatywny wpływ na zgodność lub skuteczność.

29. **Projekty i propozycje aktów prawnych** – oceniający powinni brać pod uwagę tylko odpowiednie przepisy ustawowe, wykonawcze lub inne środki przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, które obowiązują i pozostają w mocy do końca wizyty na miejscu w danym kraju. W przypadku udostępnienia oceniającym projektów ustaw lub innych konkretnych propozycji zmian w systemie, można się do nich odnieść w sprawozdaniu, ale nie należy ich uwzględniać we wnioskach z oceny ani do celów dokonania oceny.

30. **Wytyczne FATF** – oceniający mogą również rozważyć wytyczne FATF jako podstawowe informacje na temat tego, jak kraje mogą wdrożyć określone wymogi. Pełną listę wytycznych FATF zawarto w załączniku do niniejszego dokumentu. Takie wytyczne mogą pomóc oceniającym zrozumieć praktyczne aspekty wdrażania Rekomendacji FATF, ale stosowanie wytycznych nie powinno stanowić części oceny.

właścicieli kontrolujących, ograniczenie dysponowania majątkiem bądź zawieszenie lub cofnięcie licencji, sankcje karne w przypadkach, gdy są one dopuszczalne.

ZGODNOŚĆ TECHNICZNA

31. Komponent metodologii dotyczący zgodności technicznej odnosi się do wdrożenia konkretnych wymogów zawartych w Rekomendacjach FATF, w tym ram prawnych i środków egzekucyjnych, oraz istnienia, uprawnień i procedur właściwych organów. Zasadniczo nie obejmuje on szczegółowych wymogów standardów, które odnoszą się głównie do skuteczności i są oceniane oddzielnie, w ramach elementu metodologii dotyczącego skuteczności.

32. Rekomendacje FATF, będące uznanymi standardami międzynarodowymi, mają zastosowanie do wszystkich krajów. Osoby oceniające powinny jednak mieć świadomość, że ramy legislacyjne, instytucjonalne i nadzorcze dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu mogą się różnić w poszczególnych krajach. O ile kraje przestrzegają Rekomendacji FATF, są one uprawnione do wdrażania Standardów FATF⁵ w sposób zgodny z ich krajowymi systemami prawnymi i instytucjonalnymi, nawet jeśli metody osiągnięcia zgodności mogą się różnić. W związku z tym oceniający powinni mieć świadomość zagrożeń oraz czynników strukturalnych lub kontekstowych dotyczących danego kraju.

33. Komponent metodologii dotyczący zgodności technicznej określa szczegółowe wymogi każdej Rekomendacji w postaci listy kryteriów reprezentujących elementy, które powinny być obecne w celu wykazania pełnej zgodności z obowiązkowymi elementami Rekomendacji. Kryteria podlegające ocenie są kolejno numerowane w odniesieniu do każdej Rekomendacji, jednak kolejność kryteriów nie odzwierciedla jakiegokolwiek priorytetu ani ich ważności. W niektórych przypadkach podano rozwinięcie (wcięcie pod kryteriami), aby pomóc w określeniu ważnych aspektów oceny kryteriów. W przypadku kryteriów z takim rozwinięciem oceniający powinni sprawdzić, czy każdy z elementów jest obecny, aby ocenić, czy kryterium jest spełnione w całości.

OCENY ZGODNOŚCI

34. W przypadku każdej Rekomendacji oceniający powinni określić, w jakim stopniu dany kraj spełnia (lub nie) dany standard. Istnieją cztery możliwe poziomy zgodności: zgodność (ang. *compliant* – C), zgodność w dużym stopniu (ang. *largely compliant* – LC), częściowa zgodność (ang. *partially compliant* – PC) i brak zgodności (ang. *non-compliant* – NC). W wyjątkowych okolicznościach dana Rekomendacja może również zostać uznana za niemającą zastosowania. Oceny te opierają się wyłącznie na kryteriach określonych w ocenie zgodności technicznej i są następujące:

Oceny zgodności technicznej

Zgodność	C	Brak niedociągnięć.
Zgodność w dużym stopniu	LC	Istnieją tylko drobne niedociągnięcia.
Częściowa zgodność	PC	Istnieją umiarkowane niedociągnięcia.

⁵ Standardy FATF obejmują Rekomendacje FATF i Noty Interpretacyjne do tych Rekomendacji.
ZGODNOŚĆ TECHNICZNA

Brak zgodności	NC	Istnieją poważne niedociągnięcia.
Nie dotyczy	nd.	Wymóg nie ma zastosowania ze względu na uwarunkowania strukturalne, prawne lub instytucjonalne danego kraju.

Decydując o poziomie niedociągnięć w odniesieniu do jakiegokolwiek Rekomendacji, oceniający powinni uwzględnić, mając na uwadze uwarunkowania danego kraju, liczbę i względną wagę kryteriów, które zostały spełnione lub nie.

35. Należy koniecznie zauważyć, że obowiązkiem ocenianego kraju jest wykazanie, że jego system AML/CFT jest zgodny z Rekomendacjami. Określając poziom zgodności dla każdej Rekomendacji, oceniający powinien ocenić nie tylko zgodność przepisów prawa i środków egzekucyjnych z Rekomendacjami FATF, ale również to, czy w danym kraju istnieją ramy instytucjonalne.

36. **Przypisanie wagi** – poszczególne kryteria stosowane do przeprowadzenia oceny pod kątem każdej Rekomendacji nie mają jednakowego znaczenia, a liczba spełnionych kryteriów nie zawsze jest wyznacznikiem ogólnego poziomu zgodności z każdą Rekomendacją. Decydując o ocenie pod kątem każdej Rekomendacji, oceniający powinni uwzględnić względne znaczenie poszczególnych kryteriów w odniesieniu do uwarunkowań w danym kraju. Oceniający powinni rozważyć znaczenie wszelkich niedociągnięć, biorąc pod uwagę profil ryzyka danego kraju oraz inne informacje strukturalne i kontekstowe (np. w przypadku obszaru o podwyższonym ryzyku lub dużej części sektora finansowego). W niektórych przypadkach pojedyncze niedociągnięcie może być wystarczająco istotne, aby uzasadnić ocenę NC (brak zgodności), nawet jeśli spełnione są inne kryteria. I odwrotnie, niedociągnięcie dotyczące rodzaju działalności finansowej obciążonej niskim ryzykiem lub rzadko wykonywanej może mieć jedynie niewielki wpływ na ogólną ocenę pod kątem Rekomendacji.

37. **Pokrywanie się Rekomendacji** – w wielu przypadkach to samo zasadnicze niedociągnięcie będzie miało kaskadowy wpływ na ocenę pod kątem kilku różnych Rekomendacji. Na przykład: stwierdzenie niedociągnięć w ocenie ryzyka może podważyć środki oparte na ryzyku w całym systemie AML/CFT, czy też niestosowanie przepisów AML/CFT do określonego rodzaju instytucji finansowej lub DNFBP może wpłynąć na ocenę pod kątem wszystkich Rekomendacji, które mają zastosowanie do instytucji finansowych lub DNFBP. Rozważając oceny w takich przypadkach, oceniający powinni uwzględnić niedociągnięcia w czynnikach leżących u podstaw oceny dla każdej mającej zastosowanie Rekomendacji i, jeśli jest to właściwe, uwzględnić to odpowiednio w ocenie. Powinni również wyraźnie wskazać w sprawozdaniu z wzajemnej oceny, że ta sama podstawowa przyczyna dotyczy wszystkich odpowiednich Rekomendacji.

38. **Porównanie z poprzednimi ocenami** – ze względu na rewizję i konsolidację Rekomendacji i Rekomendacji Specjalnych FATF w 2012 r. oraz wprowadzenie oddzielnych ocen zgodności technicznej i skuteczności, oceny wydane zgodnie z niniejszą metodologią nie będą bezpośrednio porównywalne z ocenami przyznanymi w ramach metodologii z 2004 r.

SKUTECZNOŚĆ

39. Ocena skuteczności systemu AML/CFT danego kraju jest równie ważna jak ocena zgodności technicznej ze standardami FATF. Ocena skuteczności ma na celu: a) lepsze ukierunkowanie FATF na rezultaty; b) określenie stopnia, w jakim krajowy system AML/CFT spełnia cele standardów FATF, a także zidentyfikowanie wszelkich słabości systemowych; oraz

c) umożliwienie krajom nadania priorytetu środkom mającym na celu poprawę ich systemu. Dla celów niniejszej metodologii skuteczność definiuje się jako „*stopień, w jakim osiągnęte są określone wyniki*”.

40. W kontekście AML/CFT skuteczność to stopień, w jakim systemy finansowe i gospodarki ograniczają ryzyko i zagrożenia związane z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu i proliferacji. Punktem odniesienia może być zamierzony rezultat a) polityki, prawa lub środków egzekucyjnych; b) programu działań związanych z egzekwowaniem prawa, nadzorem lub działalnością wywiadowczą; lub c) wdrożenia określonego zestawu środków ograniczających ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz służących przeciwdziałaniu finansowania proliferacji.

41. Celem oceny skuteczności jest przedstawienie oceny całego krajowego systemu AML/CFT i jego skuteczności. Podejście mające zastosowanie do oceny skuteczności różni się zasadniczo od podejścia stosowanego w ocenie zgodności technicznej z Rekomendacjami. Ocena skuteczności nie polega na sprawdzeniu, czy spełnione są określone wymogi, ani czy wszystkie elementy danej Rekomendacji zostały wdrożone, lecz wymaga określenia, czy i w jakim stopniu są osiągnęte określone wyniki, tj. czy kluczowe cele systemu AML/CFT zgodne ze standardami FATF są osiągnęte w praktyce. Proces oceny polega na osądzie oceniających, pracujących w porozumieniu z ocenianym krajem.

42. Należy koniecznie zauważyć, że obowiązkiem ocenianego kraju jest wykazanie skuteczności jego systemu AML/CFT. Jeżeli oceniającym nie zostaną udostępnione stosowne dowody, mogą oni jedynie stwierdzić, że system nie jest skuteczny

RAMY OCENY SKUTECZNOŚCI

43. Do oceny skuteczności FATF przyjęła podejście skoncentrowane na hierarchii określonych rezultatów. Największe znaczenie w hierarchii celów wdrażania środków przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu ma zapewnienie „ochrony systemów finansowych i szerzej rozumianej gospodarki przed zagrożeniami związanymi z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu i proliferacji, wzmacniając w ten sposób integralność sektora finansowego i przyczyniając się do bezpieczeństwa i ochrony”. Aby zapewnić właściwą równowagę między ogólnym zrozumieniem skuteczności systemu AML/CFT danego kraju a szczegółową oceną skuteczności jego elementów składowych, FATF ocenia skuteczność przede wszystkim na podstawie jedenastu Bezpośrednich Rezultatów. Każdy z nich reprezentuje jeden z kluczowych celów, jakie powinien spełniać skuteczny system AML/CFT. Rezultaty Bezpośrednie mają wpływ na trzy Rezultaty Pośrednie, które reprezentują główne cele tematyczne środków AML/CFT. Celem tego podejścia nie jest bezpośrednia ocena skuteczności, z jaką dany kraj wdraża poszczególne Rekomendacje, ani rezultatów osiągniętych przez określone organizacje lub instytucje. Od oceniających nie oczekuje się bezpośredniej oceny Celu Ogólnego ani Rezultatów Pośrednich, chociaż mogą one być istotne podczas przygotowywania pisemnego sprawozdania z wzajemnej oceny i podsumowania ogólnej skuteczności kraju.

44. Związek pomiędzy Celem Ogólnym, Rezultatami Pośrednimi i Rezultatami Bezpośrednimi przedstawia poniższy diagram:

Cel ogólny:

Systemy finansowe i szerzej rozumiana gospodarka są chronione przed zagrożeniami związanymi z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu i proliferacją, wzmacniając w ten sposób integralność sektora finansowego i przyczyniając się do bezpieczeństwa i ochrony.

Rezultaty Pośrednie:

Polityka, koordynacja i współpraca ograniczają ryzyko prania pieniędzy i finansowania

Dochody pochodzące z przestępstw i fundusze przeznaczone na wsparcie terroryzmu nie mogą przedostać się do sektora finansowego i innych sektorów lub są wykrywane i zgłaszane przez te sektory.

Zagrożenia związane z praniem pieniędzy są wykrywane i eliminowane, a przestępcy są karani i pozbawiani nielegalnych dochodów. Zagrożenia związane z finansowaniem terroryzmu są wykrywane i eliminowane, terroryści są pozbawiani zasobów, a ci, którzy finansują terroryzm, są karani, co pomaga zapobiegać aktom terrorystycznym.

Rezultaty Bezpośrednie:

1. Znane jest ryzyko związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu. W stosownych przypadkach działania mające na celu zwalczanie prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu i proliferacji są koordynowane na szczeblu krajowym.
2. W ramach współpracy międzynarodowej są dostarczane odpowiednie informacje, informacje uzyskiwane w ramach wywiadu finansowego i dowody. Współpraca międzynarodowa ułatwia również działania przeciwko przestępcom i ich majątkowi.
3. Organy nadzoru odpowiednio nadzorują, monitorują i regulują działalność instytucji finansowych, DNFBP i VASP pod kątem zgodności z wymogami AML/CFT wspólnymi do ryzyka związanego z ich działalnością.
4. Instytucje finansowe, DNFBP i VASP stosują odpowiednio środki zapobiegawcze w zakresie AML/CFT wspólne do ryzyka związanego z ich działalnością i zgłaszają podejrzane transakcje.
5. Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej są chronione przed ich wykorzystywaniem do celów prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, a właściwe organy mają nieograniczony dostęp do informacji na temat ich beneficjentów rzeczywistych.
6. Informacje uzyskane w ramach wywiadu finansowego oraz wszystkie inne istotne informacje są odpowiednio wykorzystywane przez właściwe organy do prowadzenia dochodzeń w sprawie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.
7. Przestępstwa i działania związane z praniem pieniędzy są badane, a sprawcy są ścigani i są na nich nakładane skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje.
8. Dochody z przestępstw i narzędzia wykorzystane do popełnienia tych przestępstw podlegają konfiskacie
9. Przestępstwa i działania związane z finansowaniem terroryzmu są badane, a osoby finansujące terroryzm są ścigane i są na nie nakładane skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje.
10. Terroryści, organizacje terrorystyczne oraz osoby i podmioty finansujące terroryzm nie są w stanie gromadzić, przemieszczać i wykorzystywać środków finansowych ani wykorzystywać sektora organizacji non-profit do celów nielegalnej działalności.
11. Osoby i podmioty zaangażowane w rozprzestrzenianie broni masowego rażenia nie są w stanie gromadzić, przemieszczać ani wykorzystywać funduszy, zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ.

ANALIZA ZAKRESU

45. Oceniające muszą przeprowadzić ocenę pod kątem wszystkich jedenastu Rezultatów Bezpośrednich. Jednak przed wizytą na miejscu oceniający powinni, w porozumieniu z ocenianym krajem, przeprowadzić analizę zakresu uwzględniającą ryzyko i inne czynniki określone w pkt 5–10 powyżej. Oceniający powinni, w porozumieniu z ocenianym krajem, zidentyfikować kwestie wiążące się z podwyższonym ryzykiem, które należy zbadać bardziej szczegółowo w trakcie oceny i uwzględnić w końcowym sprawozdaniu. Powinni również zidentyfikować obszary o niższym/niskim ryzyku, które być może nie muszą wymagać badania na tym samym poziomie szczegółowości. Przeprowadzając ocenę osoby oceniające powinny nadal konsultować się z badanym krajem i dokonywać przeglądu analizy zakresu w oparciu o swoje wstępne ustalenia dotyczące skuteczności, aby skoncentrować się na obszarach, w których istnieje największe pole do poprawy skuteczności w odniesieniu do kluczowych zagrożeń związanych z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu.

POWIĄZANIA ZE ZGODNOŚCIĄ TECHNICZNĄ

46. Poziom zgodności technicznej w danym kraju przyczynia się do oceny skuteczności. Oceniający powinni wziąć pod uwagę poziom zgodności technicznej w ramach swojej analizy zakresu. Ocena zgodności technicznej weryfikuje istnienie prawnych i instytucjonalnych podstaw skutecznego systemu AML/CFT. Istnieje niewielkie prawdopodobieństwo, że kraj, który został oceniony jako wykazujący niski poziom zgodności z technicznymi aspektami Rekomendacji FATF, będzie posiadał skuteczny system AML/CFT (choć nie można zakładać, że kraj spełniający wymogi techniczne będzie się również wykazywać skutecznością). W wielu przypadkach główną przyczyną niskiej skuteczności będą poważne niedociągnięcia we wdrażaniu technicznych elementów Rekomendacji.

47. W trakcie oceny skuteczności oceniający powinni również wziąć pod uwagę wpływ zgodności technicznej z odpowiednimi Rekomendacjami, wyjaśniając, dlaczego dany kraj wykazuje się (lub nie) skutecznością, i formułując zalecenia mające na celu poprawę skuteczności. W wyjątkowych okolicznościach oceniający mogą dojść do wniosku, że pomimo niskiego poziomu zgodności technicznej dany kraj wykazuje się pewnym poziomem skuteczności (np. w związku ze szczególnymi uwarunkowaniami krajowymi, w tym niskim ryzykiem lub innymi czynnikami strukturalnymi, materialnymi lub kontekstowymi, specyfiką przepisów i instytucji tego kraju, lub stosowaniem przez ten kraj środków kompensacyjnych w zakresie AML/CFT, które nie są wymagane w ramach Rekomendacji FATF). Oceniający powinni zwrócić szczególną uwagę na takie przypadki w sprawozdaniu z wzajemnej oceny i muszą w pełni uzasadnić swoją decyzję, wyjaśniając szczegółowo podstawę i konkretne powody swoich wniosków dotyczących skuteczności, pomimo stwierdzenia niższego poziomu zgodności technicznej.

KORZYSTANIE Z KOMPONENTU METODOLOGII DOTYCZĄCEGO SKUTECZNOŚCI

48. Ocena skuteczności powinna uwzględniać każdy z jedenastu Rezultatów Bezpośrednich indywidualnie, ale nie koncentruje się bezpośrednio na Rezultatach Pośrednich ani Rezultatach Ogólnych. Dla każdego z Rezultatów Bezpośrednich mają zastosowanie dwa nadrzędne pytania, na które osoby oceniające powinny spróbować udzielić odpowiedzi:

- **W jakim stopniu osiągnięto ten rezultat?** Oceniający powinni ocenić, czy kraj wykazuje się skutecznością w zakresie tego rezultatu (tj. czy kraj osiąga rezultaty, jakich oczekuje się od skutecznego systemu AML/CFT). Oceniający powinni oprzeć swoje wnioski głównie na zagadnieniach podstawowych i

poprzeć je *przykładami informacji i przykładami konkretnych czynników*, uwzględniając poziom zgodności technicznej i czynniki kontekstowe.

- **Co można zrobić, aby poprawić skuteczność?** Oceniający powinni rozumieć powody, dla których dany kraj mógł nie osiągnąć wysokiego poziomu skuteczności, i – o ile jest to możliwe – sformułować zalecenia mające na celu poprawę jego zdolności do osiągnięcia określonego rezultatu. Oceniający powinni oprzeć swoje analizy i zalecenia na rozważaniach dotyczących *zagadnień podstawowych* oraz na *przykładach konkretnych czynników, które mogą poprzeć wnioski dotyczące zagadnień podstawowych*, takich jak działania, procesy, zasoby i infrastruktura. Powinni również rozważyć wpływ niedociągnięć technicznych na skuteczność oraz znaczenie czynników kontekstowych. Jeżeli oceniający mają pewność, że dany kraj osiąga w dużej mierze przedmiotowy rezultat, nie muszą szczegółowo rozważać, *co można zrobić, aby poprawić skuteczność* (choć nadal może być korzystne określenie dobrych praktyk lub ewentualnych dalszych ulepszeń, bądź istnieje potrzeba ciągłych wysiłków na rzecz utrzymania wysokiego poziomu skuteczności).

Cechy skutecznego systemu

49. W tekście w ramce dotyczącej każdego Rezultatu Bezpośredniego opisano główne cechy skutecznego systemu i jego główne rezultaty. Przedstawia to sytuację, w której dany kraj skutecznie osiąga przedmiotowy rezultat i jest punktem odniesienia dla oceny.

Zagadnienia podstawowe, które należy uwzględnić ustalając, czy dany Rezultat jest osiągnięty

50. Druga sekcja określa podstawę, na jakiej oceniający mają stwierdzić, czy i w jakim stopniu dany rezultat jest osiągnięty. *Zagadnieniami podstawowymi* są obowiązkowe pytania, na które oceniający powinni odpowiedzieć, aby uzyskać ogólny pogląd na to, jak skuteczny jest dany kraj w odniesieniu do każdego rezultatu. Wnioski oceniających dotyczące tego, jak skuteczny jest dany kraj, powinny opierać się na przeglądzie każdego rezultatu, opartym na ocenie *zagadnień podstawowych*.

51. Oceniający powinni zbadać wszystkie *zagadnienia podstawowe* określone dla każdego rezultatu. Mogą jednak stosować różny stopień szczegółowości w odniesieniu do każdego z rezultatów, aby odzwierciedlić stopień ryzyka, z jakim wiąże się dana kwestia w danym kraju i jej znaczenie. W wyjątkowych okolicznościach oceniający mogą również rozważyć dodatkowe zagadnienia, które uznają w danych okolicznościach za kluczowe dla rezultatu w zakresie skuteczności (np. alternatywne środki, które odzwierciedlają specyfikę krajowego systemu AML/CFT, ale które nie są uwzględnione w *zagadnieniach podstawowych* lub jako dodatkowe *informacje* lub *szczególne czynniki*). Powinni wyjaśnić, kiedy i dlaczego zastosowano wszelkie dodatkowe zagadnienia, które uważa się za kluczowe.

Przykłady informacji, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące zagadnień podstawowych

52. *Przykłady informacji* określają rodzaje i źródła informacji, które są najbardziej istotne dla zrozumienia stopnia, w jakim jest osiągnięty określony rezultat, w tym konkretne punkty danych,

których oceniający mogą się kierować podczas oceny zagadnień podstawowych. Informacje uzupełniające i inne dane mogą służyć sprawdzeniu lub potwierdzeniu zrozumienia zagadnień podstawowych przez oceniających oraz mogą stanowić element ilościowy uzupełniający postrzeganie stopnia osiągnięcia danego rezultatu przez oceniających.

53. Wymienione informacje uzupełniające i dane nie są wyczerpujące i nie są obowiązkowe. Dostępne dane, statystyki i inne materiały będą się znacznie różnić w zależności od kraju, a oceniający powinni wykorzystywać wszelkie informacje, których dane państwo może dostarczyć, aby pomóc im w dokonaniu oceny.

54. Ocena skuteczności nie jest zadaniem statystycznym. Dokonując świadomej oceny stopnia osiągnięcia danego rezultatu oceniający powinni korzystać z danych i statystyk, a także innych informacji jakościowych, interpretując jednocześnie w sposób osądzający dostępne dane z uwzględnieniem uwarunkowań w danym kraju. Nie należy koncentrować się na surowych danych (które można interpretować na wiele różnych sposobów, co może prowadzić nawet do osiągnięcia sprzecznych wniosków), ale na informacjach i analizach, które wskazują – uwzględniając uwarunkowania w ocenianym kraju – czy dany cel jest osiągnięty. Oceniający powinni być szczególnie ostrożni wykorzystując dane dotyczące innych krajów jako punkt odniesienia przy ocenie skuteczności, zważywszy na znaczne różnice w uwarunkowaniach krajowych, systemach AML/CFT i praktykach gromadzenia danych. Oceniający powinni również mieć świadomość, że wysoki poziom wyników nie zawsze pozytywnie przyczynia się do osiągnięcia pożądanego rezultatu.

Przykłady konkretnych czynników, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące zagadnień podstawowych

55. W części metodologii dotyczącej *czynników* przedstawiono przykłady elementów, które zwykle mają wpływ na osiągnięcie poszczególnych rezultatów. Choć lista możliwych czynników nie jest wyczerpująca, zostały one przedstawione, aby pomóc oceniającym w rozważaniu powodów, dla których dany kraj może (lub nie) osiągać określony rezultat (np. poprzez rozbitcie jednego z czynników). W większości przypadków oceniający będą musieli odnieść się do *czynników*, aby dojść do ostatecznego wniosku na temat stopnia, w jakim dany rezultat jest osiągnięty. Należy zauważyć, że działania i procesy wymienione w tej sekcji nie implikują jednego obowiązkowego modelu organizacji funkcji AML/CFT, a jedynie reprezentują najczęściej wdrażane uzgodnienia administracyjne oraz że powody, dla których dany kraj może nie wykazywać się skutecznością, nie są ograniczone do wymienionych czynników. Należy zauważyć, że oceniający muszą skoncentrować się na jakościowych aspektach tych *czynników*, a nie na samym zasadniczym procesie lub procedurze.

56. Od oceniających nie wymaga się przeglądu wszystkich *czynników* w każdym przypadku. Gdy kraj wykazuje ewidentną skuteczność w danym obszarze, oceniający powinni zwięźle określić, dlaczego tak się dzieje, i wskazać obszary, w których stwierdzono szczególnie dobre praktyki, ale nie muszą badać każdego indywidualnego czynnika uwzględnionego w niniejszej części metodologii. Mogą również wystąpić przypadki, w których dane państwo jest ewidentnie nieskuteczne, a wynika to z przyczyn o podstawowym znaczeniu (np. w przypadku poważnych braków technicznych). W takich przypadkach oceniający również nie muszą prowadzić dalszych szczegółowych analiz, dlatego badany kraj nie osiąga danego rezultatu.

57. Oceniający powinni być świadomi rezultatów, które zależą od sekwencji różnych kroków lub *łańcucha wartości* w celu osiągnięcia danego rezultatu (np. Rezultat Bezpośredni 7, który obejmuje

dochodzenie, ściganie i sankcje, w odpowiedniej kolejności). W takich przypadkach powodem nieosiągnięcia danego rezultatu może być niepowodzenie na jednym etapie procesu, pomimo skuteczności na jego innych etapach.

58. Oceniający powinni również wziąć pod uwagę czynniki kontekstowe, które mogą mieć wpływ na zagadnienia, które oceniający uznają za istotne lub obarczone wyższym ryzykiem, a co za tym idzie, na których należy się skoncentrować. Czynniki te mogą wyjaśniać w dużej mierze, dlaczego dany kraj radzi sobie dobrze lub źle, i być ważnym elementem rekomendacji osób oceniających dotyczących sposobów zwiększenia skuteczności. Nie powinny one jednak stanowić usprawiedliwienia dla niedostatecznego lub nierównomiernego wdrażania standardów FATF.

ZAGADNIENIA PRZEKROJOWE

59. Rezultaty Bezpośrednie nie są od siebie niezależne. W wielu przypadkach zagadnienie rozpatrywane konkretnie w ramach jednego Rezultatu Bezpośredniego przyczyni się również do osiągnięcia innych rezultatów. W szczególności czynniki oceniane w ramach Rezultatów Bezpośrednich 1 i 2, które uwzględniają a) krajową ocenę ryzyka i wdrożenie podejścia opartego na ryzyku; oraz b) zaangażowanie danego kraju we współpracę międzynarodową, mogą mieć dalekosiężny wpływ na inne rezultaty (np. ocena ryzyka wpływa na zastosowanie środków opartych na ryzyku w ramach Rezultatu Bezpośredniego 4 oraz zastosowanie zasobów właściwych organów w odniesieniu do wszystkich rezultatów; współpraca międzynarodowa obejmuje zwracanie się o współpracę w celu wspierania krajowych dochodzeń w sprawach dotyczących prania pieniędzy i postępowań w sprawie konfiskaty w ramach Rezultatów Bezpośrednich 7 i 8). W związku z tym oceniający powinni wziąć pod uwagę, w jaki sposób ich ustalenia dotyczące Rezultatów Bezpośrednich 1 i 2 mogą mieć pozytywny lub negatywny wpływ na poziom skuteczności w ramach innych Rezultatów Bezpośrednich. Powyższe zagadnienia przekrojowe znajdują odzwierciedlenie w *notach dla oceniających* w ramach każdego Rezultatu Bezpośredniego.

WNIOSKI DOTYCZĄCE SKUTECZNOŚCI

60. W odniesieniu do każdego Rezultatu Bezpośredniego oceniający powinni stwierdzić, w jakim stopniu dany kraj jest (lub nie jest) skuteczny. W przypadkach, gdy badany kraj nie osiągnął wysokiego poziomu skuteczności, oceniający powinni również sformułować zalecenia dotyczące przyczyn takiego stanu rzeczy oraz środków, które kraj ten powinien podjąć, aby poprawić swoją zdolność do osiągnięcia danego rezultatu.

61. **Skuteczność ocenia się zasadniczo w inny sposób niż zgodność techniczną.** Wnioski oceniających dotyczące stopnia, w jakim dany kraj jest mniej lub bardziej skuteczny, powinny opierać się na ogólnym zrozumieniu stopnia, w jakim dany kraj osiąga określony rezultat. **Zagadnień Podstawowych nie należy traktować jako listy kontrolnej kryteriów**, ale jako zestaw pytań, które pomagają oceniającym osiągnąć odpowiednie zrozumienie skuteczności danego kraju w odniesieniu do każdego z Rezultatów Bezpośrednich. Zagadnienia podstawowe nie są jednakowo ważne, a ich znaczenie będzie się różnić w zależności od konkretnej sytuacji każdego kraju, uwzględniając ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz odpowiednie czynniki strukturalne. W związku z tym oceniający muszą być elastyczni i formułować wnioski kierując się swoim osądem i doświadczeniem.

62. Wnioski oceniających powinny odzwierciedlać jedynie to, *czy badany kraj osiąga dany rezultat*. Oceniający powinni odłożyć na bok własne preferencje dotyczące najlepszego sposobu osiągnięcia skuteczności i nie powinni kierować się nadmiernie własnym podejściem krajowym. Powinni również unikać opierania swoich wniosków na liczbie stwierdzonych problemów lub niedociągnięć, ponieważ możliwe jest, że dany kraj może mieć kilka słabych punktów, które nie są istotne lub są równoważone mocnymi stronami w innych obszarach, w związku z czym jest w stanie osiągnąć wysoki ogólny poziom skuteczności.

63. **Wnioski oceniających dotyczące poziomu skuteczności powinny mieć przede wszystkim charakter opisowy.** Oceniający powinni jasno określić stopień, w jakim uważają, że dany rezultat został ogólnie osiągnięty, odnotowując wszelkie odchylenia, takie jak poszczególne obszary, w których skuteczność jest wyższa lub niższa. Powinni również jasno wyjaśnić podstawę swojego osądu, np. problemy lub słabości, które ich zdaniem odpowiadają za brak skuteczności; *podstawowe zagadnienia* i informacje, które uznali za najistotniejsze; sposób, w jaki rozumieli dane i inne wskaźniki; oraz wagę, jaką przypisali różnym aspektom oceny. Oceniający powinni również zidentyfikować obszary, w których dany kraj szczególnie dobrze sobie radzi lub przykłady dobrych praktyk.

64. Aby zapewnić jasne i porównywalne decyzje, oceniający powinni również podsumować swoje wnioski w formie klasyfikacji. W odniesieniu do każdego Rezultatu Bezpośredniego możliwe są cztery oceny skuteczności, w oparciu o stopień, w jakim uwzględniono *podstawowe zagadnienia* i *cechy: Wysoki poziom skuteczności; Znaczący poziom skuteczności; Umiarkowany poziom skuteczności; i Niski poziom skuteczności*. Powyższe oceny należy określić w następujący sposób:

Oceny skuteczności

Wysoki poziom skuteczności	Rezultat Bezpośredni jest osiągnięty w bardzo dużym stopniu. Wymagane są drobne usprawnienia
Znaczący poziom skuteczności	Rezultat Bezpośredni jest osiągnięty w dużym stopniu. Wymagane są umiarkowane usprawnienia.
Umiarkowany poziom skuteczności	Rezultat Bezpośredni jest osiągnięty do pewnego stopnia. Wymagane są znaczne usprawnienia.
Niski poziom skuteczności	Rezultat Bezpośredni jest osiągnięty w nieznacznym stopniu. Wymagane są zasadnicze usprawnienia.

ZALECENIA DOTYCZĄCE USPRAWNIENIA SYSTEMU AML/CFT

65. Zalecenia oceniających dla danego kraju są niezwykle ważną częścią oceny. Opierając się na swoich wnioskach, oceniający powinni wydać zalecenia dotyczące środków, które badany kraj powinien podjąć w celu poprawy swojego systemu AML/CFT, w tym zarówno poziomu skuteczności, jak i poziomu zgodności technicznej. W sprawozdaniu należy nadać priorytetowe znaczenie zaleceniom dotyczącym środków zaradczych, biorąc pod uwagę uwarunkowania i możliwości danego kraju, jego poziom skuteczności oraz wszelkie zidentyfikowane słabości i problemy. Zalecenia oceniających nie powinny ograniczać się do odniesienia się do każdego ze zidentyfikowanych niedociągnięć lub słabości, ale powinny stanowić wartość dodaną poprzez określenie i uszeregowanie

pod względem ważności konkretnych środków w celu najskuteczniejszego złagodzenia ryzyka, na jakie jest narażony dany kraj. Takie środki mogą zapewniać największe i najszybsze praktyczne usprawnienia, mieć najszerszy zasięg lub być najłatwiejsze do pomyślnego wdrożenia.

66. Formułując swoje zalecenia oceniający powinni zachować ostrożność uwzględniając uwarunkowania i kontekst badanego kraju oraz jego system prawny i instytucjonalny, mając na uwadze, że istnieje kilka różnych sposobów osiągnięcia skuteczności systemu AML/CFT i że preferowany przez nich model może nie być odpowiedni w kontekście ocenianego kraju.

67. Aby ułatwić opracowanie planu działania przez oceniany kraj, oceniający powinni wyraźnie wskazać w swoich zaleceniach obszary wymagające określonych działań oraz obszary, w których jest możliwa pewna elastyczność w sposobie osiągnięcia danego celu o priorytetowym znaczeniu. Oceniający powinni unikać formułowania niepotrzebnie nieelastycznych zaleceń (np. dotyczących harmonogramu określonych działań), aby nie utrudniać państwom podejmowanych przez nie wysiłków zmierzających do pełnego dostosowania zaleceń do lokalnych warunków.

68. Nawet w przypadku krajów o wysokim poziomie skuteczności, istnieje możliwość dalszych usprawnień. Może być również konieczne podjęcie działań w celu utrzymania wysokiego poziomu skuteczności w obliczu zmieniających się zagrożeń. Jeżeli oceniający są w stanie wskazać dalsze działania w obszarach, w których stwierdzili wysoki stopień skuteczności, powinni również uwzględnić je w swoich zaleceniach.

PUNKT ODNIESIENIA

69. Jeżeli oceniający mają jakiegokolwiek wątpliwości co do sposobu stosowania niniejszej metodologii lub co do interpretacji Standardów FATF, powinni skonsultować się z Sekretariatem FATF lub sekretariatem ich ciała regionalnego typu FATF.

OCENA ZGODNOŚCI TECHNICZNEJ

REKOMENDACJA 1

OCENA RYZYKA ORAZ STOSOWANIE PODEJŚCIA OPARTEGO O ANALIZĘ RYZYKA⁶

OBOWIĄZKI KRAJÓW I PODEJMOWANE PRZEZ NIE DECYZJE

Analiza ryzyka

- 1.1 Kraje⁷ powinny zidentyfikować i ocenić ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu występujące w danym kraju.
- 1.2 Kraje powinny wyznaczyć organ lub ustanowić mechanizm koordynujący działania mające na celu ocenę ryzyka.
- 1.3 Kraje powinny aktualizować oceny ryzyka.
- 1.4 Kraje powinny posiadać mechanizmy dostarczające informacji o wynikach oceny ryzyka wszystkim stosownym właściwym organom i organom samoregulującym (SRB), instytucjom finansowym oraz wskazanym podmiotom i zawodom świadczącym usługi niefinansowe (DNFBP).

Ograniczanie ryzyka

- 1.5 W oparciu o swoje rozumienie ryzyka, kraje powinny stosować podejście oparte o analizę ryzyka przy alokacji zasobów i wdrażaniu środków mających na celu zapobieganie praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu lub ich ograniczanie.
- 1.6 Kraje, które zdecydują nie stosować niektórych Rekomendacji FATF wymagających od instytucji finansowych lub DNFBP podjęcia określonych działań, powinny wykazać, że:
 - a) istnieje udowodnione niskie ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu; odstąpienie następuje w ściśle ograniczonych i uzasadnionych okolicznościach; i odnosi się do określonego rodzaju instytucji finansowej lub działalności finansowej bądź DNFBP; lub
 - b) działalność finansowa (inna niż przekazywanie środków pieniężnych lub innych wartości majątkowych) jest prowadzona przez osobę fizyczną lub prawną sporadycznie lub w bardzo ograniczonym zakresie (z uwzględnieniem kryteriów

⁶ Ocenę pod kątem wymogów zawartych w niniejszej Rekomendacji należy przeprowadzić biorąc pod uwagę bardziej szczegółowe wymogi oparte o analizę ryzyka zawarte w innych Rekomendacjach. Zgodnie z Rekomendacją 1 oceniający powinni uzyskać ogólny obraz oceny ryzyka i ograniczania ryzyka przez kraje i instytucje finansowe/DNFBP zgodnie z wymogami innych Rekomendacji, ale nie powinni powielać szczegółowych ocen środków opartych o analizę ryzyka wymaganych na mocy innych Rekomendacji. Od osób oceniających nie oczekuje się przeprowadzenia dogłębnej oceny ryzyka danego kraju. Oceniający powinni skoncentrować się na procesie, mechanizmie i źródłach informacji przyjętych przez kraj, a także na czynnikach kontekstowych. Powinni również rozważyć zasadność wniosków z oceny lub ocen ryzyka danego kraju.

⁷ W stosownych przypadkach, rozważając, czy ten obowiązek został spełniony, należy wziąć pod uwagę oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu na poziomie ponadnarodowym.

ilościowych i bezwzględnych), co wiąże się z niskim ryzykiem prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

- 1.7 Jeżeli kraje stwierdzą wyższe ryzyko, powinny zapewnić, że ich system AML/CFT uwzględnia takie ryzyko, m.in. poprzez: a) zobowiązanie instytucji finansowych i DNFBP do podjęcia wzmożonych środków w celu zarządzania ryzykiem i jego ograniczenia; lub b) zobowiązanie instytucji finansowych i DNFBP, aby uwzględniły taką informację w swoich ocenach ryzyka.
- 1.8 Kraje mogą zezwolić na stosowanie uproszczonych środków w przypadku niektórych Rekomendacji FATF wymagających od instytucji finansowych lub DNFBP podjęcia określonych działań, pod warunkiem zidentyfikowania niższego ryzyka, gdy jest zgodne z oceną ryzyka prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu dla danego kraju⁸.
- 1.9 Organy nadzoru i organy samoregulujące powinny zapewnić, aby instytucje finansowe i DNFBP wypełniały swoje obowiązki wynikające z Rekomendacji 1⁹.

OBOWIĄZKI INSTYTUCJI FINANSOWYCH I DNFBP ORAZ PODEJMOWANE PRZEZ NIE DECYZJE

Ocena ryzyka

- 1.10 Instytucje finansowe i DNFBP powinny być zobowiązane do podjęcia odpowiednich kroków w celu identyfikacji, oceny i zrozumienia ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu (w odniesieniu do klientów, krajów lub obszarów geograficznych oraz produktów, usług, transakcji lub kanałów dostawy)¹⁰. Obejmuje to obowiązek:
- dokumentowania ocen ryzyka;
 - rozważenia wszelkich istotnych czynników ryzyka przed określeniem ogólnego poziomu ryzyka oraz odpowiedniego poziomu i rodzaju wymaganych środków ograniczających ryzyko;
 - aktualizacji tych ocen; oraz
 - posiadania odpowiednich mechanizmów dostarczania właściwym organom i organom samoregulującym informacji na temat oceny ryzyka.

Ograniczanie ryzyka

- 1.11 Od instytucji finansowych i DNFBP należy wymagać:
- posiadania zasad, regulacji kontrolnych i procedur, które zostały zatwierdzone przez kierownictwo wyższego szczebla, aby umożliwić im zarządzanie i ograniczanie

⁸ W przypadkach, gdy na podstawie Rekomendacji FATF zidentyfikowano działania o podwyższonym ryzyku, w odniesieniu do których wymagane są wzmożone lub szczególne środki, kraje powinny zapewnić stosowanie wszystkich takich środków, chociaż ich zakres może się różnić w zależności od określonego poziomu ryzyka.

⁹ Wymogi w ramach tego kryterium należy oceniać z uwzględnieniem ustaleń odnoszących się do Rekomendacji 26 i 28.

¹⁰ Charakter i zakres wszelkich ocen ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu powinny być odpowiednie do charakteru i skali działalności. Właściwe organy lub organy samoregulujące mogą uznać, że poszczególne udokumentowane oceny ryzyka nie są wymagane, pod warunkiem, że konkretne ryzyko specyficzne dla danego sektora jest jasno określone i zrozumiałe, a poszczególne instytucje finansowe i DNFBP rozumieją ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu związane z ich działalnością.

- zidentyfikowanego ryzyka (przez kraj albo przez instytucję finansową lub DNFBP);
- b) monitorowania wdrażania tych regulacji kontrolnych i w razie potrzeby ich wzmocnienia; oraz
 - c) podejmowania wzmożonych środków w celu zarządzania ryzykiem i jego ograniczania w przypadku zidentyfikowania zwiększonego ryzyka.
- 1.12 Kraje mogą zezwolić instytucjom finansowym i DNFBP na stosowanie uproszczonych środków w celu zarządzania ryzykiem i jego ograniczania tylko wtedy, gdy zidentyfikowano niższe ryzyko i spełnione są kryteria od 1.9 do 1.11. Uproszczone środki nie powinny być dopuszczalne w przypadku podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

REKOMENDACJA 2**WSPÓŁPRACA I KOORDYNACJA NA SZCZEBLU KRAJOWYM**

- 2.1 Kraje powinny posiadać krajową politykę w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, która jest oparta na zidentyfikowanych zagrożeniach i podlega regularnym przeglądom.
- 2.2 Kraje powinny wyznaczyć organ lub ustanowić mechanizm koordynacyjny lub inny mechanizm odpowiedzialny za krajową politykę w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
- 2.3 Powinny istnieć mechanizmy umożliwiające decydom, jednostce analityki finansowej (ang. *Financial Intelligence Unit* – FIU), organom ścigania, organom nadzoru i innym odpowiednim właściwym organom współpracę oraz, w stosownych przypadkach, koordynację i wymianę na szczeblu krajowym informacji dotyczących opracowywania i wdrażania polityki i działań w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Takie mechanizmy powinny mieć zastosowanie zarówno na poziomie kształtowania polityki, jak i na szczeblu operacyjnym.
- 2.4 Właściwe organy powinny dysponować podobnymi mechanizmami współpracy i, w stosownych przypadkach, koordynacji w celu zwalczania finansowania rozprzestrzeniania broni masowego rażenia.
- 2.5 Odpowiednie organy krajowe powinny ze sobą współpracować i koordynować działania, aby zapewnić zgodność wymogów AML/CFT z zasadami ochrony danych i prywatności oraz innymi podobnymi przepisami (np. dotyczącymi bezpieczeństwa/lokalizacji danych).¹¹

¹¹ Do celów zgodności technicznej ocena powinna ograniczać się do zweryfikowania istnienia współpracy i, w stosownych przypadkach, formalnej lub nieformalnej koordynacji między odpowiednimi organami.

REKOMENDACJA 3**PRZESTĘPSTWO PRANIA PIENIĘDZY**

- 3.1 Kraje powinny penalizować pranie pieniędzy na podstawie Konwencji Wiedeńskiej i Konwencji z Palermo (patrz art. 3 ust. 1 lit. b) i c) Konwencji Wiedeńskiej i art. 6 ust. 1 Konwencji z Palermo)¹².
- 3.2 Kraje powinny łączyć przestępstwo prania pieniędzy ze wszystkimi poważnymi czynami zabronionymi, tak aby jak najszerszy zakres przestępstw był uznawany za przestępstwa bazowe dla prania pieniędzy. Przestępstwa bazowe powinny obejmować co najmniej zakres przestępstw w każdej z wyznaczonych kategorii czynów zabronionych¹³.
- 3.3 W przypadku, gdy dany kraj stosuje podejście progowe lub podejście łączone obejmujące podejście progowe¹⁴, przestępstwa bazowe powinny obejmować co najmniej wszystkie czyny zabronione, które:
- a) należą do kategorii poważnych przestępstw zgodnie z jego prawem krajowym; lub
 - b) podlegają karze w maksymalnym wymiarze powyżej jednego roku pozbawienia wolności; lub
 - c) podlegają karze w minimalnym wymiarze powyżej sześciu miesięcy pozbawienia wolności (w przypadku krajów, których system prawny przewiduje minimalny wymiar kary za przestępstwa).
- 3.4 Przestępstwo prania pieniędzy powinno obejmować każdy rodzaj mienia, niezależnie od jego wartości, które stanowi bezpośrednio lub pośrednio dochód z przestępstwa.
- 3.5 Udowadniając, że mienie stanowi dochód z przestępstwa, nie powinno być wymagane, aby dana osoba była skazana za przestępstwo bazowe.
- 3.6 Przestępstwa bazowe dla prania pieniędzy powinny obejmować postępowanie, które miało miejsce w innym kraju i stanowi przestępstwo w tym kraju, i które stanowiłoby przestępstwo bazowe, gdyby miało miejsce w kraju, w którym ma miejsce pranie pieniędzy.
- 3.7 Przestępstwo prania pieniędzy powinno dotyczyć osób, które popełniają przestępstwo bazowe, chyba że jest to sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa krajowego.
- 3.8 Powinna istnieć możliwość wywnioskowania zamiaru i wiedzy wymaganych do udowodnienia przestępstwa prania pieniędzy na podstawie obiektywnych okoliczności faktycznych.
- 3.9 W stosunku do osób fizycznych skazanych za pranie pieniędzy powinny mieć zastosowanie

¹² Należy zwrócić szczególną uwagę na fizyczne i materialne elementy przestępstwa.

¹³ Rekomendacja 3 nie wymaga od krajów ustanowienia odrębnego przestępstwa „uczestnictwa w zorganizowanej grupie przestępczej i ściągania haraczy”. Aby uwzględnić tę kategorię „wskazanego przestępstwa”, wystarczy, aby kraj spełniał jedną z dwóch możliwości określonych w Konwencji z Palermo, tj. albo odrębne przestępstwo, albo przestępstwo oparte na zmoście.

¹⁴ Kraje określają przestępstwa bazowe dla prania pieniędzy poprzez odniesienie do a) wszystkich przestępstw; lub b) progu związanego albo z kategorią poważnych przestępstw, albo z karą pozbawienia wolności mającą zastosowanie do przestępstwa bazowego (podejście progowe); lub c) wykazu przestępstw bazowych; lub d) połączenia tych rodzajów podejścia.

proporcjonalne i odstraszające sankcje karne.

- 3.10 Osoby prawne powinny podlegać odpowiedzialności i sankcjom karnym, a w przypadkach, gdy nie jest to możliwe (ze względu na podstawowe zasady prawa krajowego), odpowiedzialności i sankcjom cywilnym lub administracyjnym. Nie powinno to wykluczać równoległych postępowań karnych, cywilnych lub administracyjnych w odniesieniu do osób prawnych w krajach, w których dopuszcza się więcej niż jedną formę odpowiedzialności. Takie środki pozostają bez uszczerbku dla odpowiedzialności karnej osób fizycznych. Wszelkie sankcje powinny być proporcjonalne i odstraszające.
- 3.11 O ile nie jest to zabronione na mocy podstawowych zasad prawa krajowego, przestępstwo prania pieniędzy powinno uwzględniać odpowiednie przestępstwa towarzyszące, takie jak: udział lub współdziałanie w popełnieniu, usiłowanie popełnienia, pomocnictwo i podżeganie, ułatwianie oraz doradzanie przy popełnieniu.

REKOMENDACJA 4**ŚRODKI TYMCZASOWE I KONFISKATA**

- 4.1 Kraje powinny dysponować środkami, w tym środkami prawnymi, które umożliwiają konfiskatę poniższych wartości, niezależnie od tego, czy są one w posiadaniu oskarżonych, czy osób trzecich:
- a) wypranych środków;
 - b) przychodów z prania pieniędzy bądź przestępstwa bazowego (w tym dochodów lub innych korzyści uzyskanych w związku z takimi dochodami) lub narzędzi, których użyto bądź zamierzano użyć do prania pieniędzy bądź popełnienia przestępstwa bazowego;
 - c) środków, które pochodzą z, bądź zostały użyte do, lub zamierzano czy też przeznaczono je do finansowania terroryzmu, aktów terrorystycznych czy też organizacji terrorystycznych; lub
 - d) mienia o równoważnej wartości.
- 4.2 Kraje powinny dysponować środkami, w tym środkami prawnymi, które umożliwią ich właściwym organom:
- a) identyfikację, śledzenie i ocenę mienia podlegającego konfiskacie;
 - b) stosowanie środków tymczasowych, takich jak zamrożenie lub zabezpieczenie, w celu zapobieżenia jakimkolwiek obrotowi, przekazaniu lub zbyciu mienia podlegającego konfiskacie¹⁵;
 - c) podjęcie kroków, które zapobiegną lub unieważnią działania, które ograniczają zdolność kraju do zamrożenia, zabezpieczenia lub odzyskania mienia podlegającego konfiskacie; oraz
 - d) podjęcie wszelkich odpowiednich środków dochodzeniowych.
- 4.3 Przepisy prawne i inne środki powinny zapewniać ochronę praw osób trzecich działających w dobrej wierze.
- 4.4 Kraje powinny posiadać mechanizmy zarządzania i, w razie potrzeby, dysponowania zamrożonym, zabezpieczonym lub skonfiskowanym mieniem.

14

¹⁵ Środki powinny umożliwiać złożenie wstępnego wniosku o zamrożenie lub zabezpieczenie mienia podlegającego konfiskacie jednostronnie lub bez uprzedniego zawiadomienia, chyba że jest to niezgodne z podstawowymi zasadami prawa krajowego.

REKOMENDACJA 5**PRZESTĘPSTWO FINANSOWANIA TERRORYZMU**

- 5.1 Kraje powinny penalizować finansowanie terroryzmu na podstawie Konwencji o Finansowaniu Terroryzmu¹⁶.
- 5.2 Przepiępstwa finansowania terroryzmu powinny obejmować każdą osobę, która dobrowolnie przekazuje lub gromadzi środki finansowe lub inne aktywa w jakikolwiek sposób, bezpośrednio lub pośrednio, z niezgodnym z prawem zamiarem ich wykorzystania lub ze świadomością, że mają one zostać wykorzystane, w całości lub w części: a) na przeprowadzenie aktu(-ów) terrorystycznego(-ych); lub b) przez organizację terrorystyczną lub przez pojedynczego terrorystę (nawet w przypadku braku związku z konkretnym aktem lub aktami terrorystycznymi).¹⁷
- 5.2 bis Przepiępstwa finansowania terroryzmu powinny obejmować finansowanie podróży osób, które podróżują do państwa innego niż państwo zamieszkania lub obywatelstwa w celu popełnienia, planowania lub przygotowania aktów terrorystycznych bądź udziału w aktach terrorystycznych, czy też świadczenia lub odbycia szkoleń na potrzeby aktów terrorystycznych.
- 5.3 Przepiępstwa finansowania terroryzmu powinny obejmować swoim zakresem wszelkie środki finansowe lub inne aktywa, niezależnie od tego, czy pochodzą z legalnego, czy nielegalnego źródła.
- 5.4 Nie powinno być wymagane, aby przepiępstwa finansowania terroryzmu opierały się na tym, że środki finansowe lub inne aktywa: a) zostały faktycznie wykorzystane do przeprowadzenia lub usiłowania przeprowadzenia aktu(-ów) terrorystycznego(-ych); lub b) są powiązane z określonym(i) aktem(-ami) terrorystycznym(i).
- 5.5 Powinna istnieć możliwość wywnioskowania zamiaru i wiedzy wymaganych do udowodnienia przepiępstwa na podstawie obiektywnych okoliczności faktycznych.
- 5.6 W stosunku do osób fizycznych skazanych za finansowanie terroryzmu powinny mieć zastosowanie proporcjonalne i odstraszające sankcje karne.
- 5.7 Osoby prawne powinny podlegać odpowiedzialności i sankcjom karnym, a w przypadkach, gdy nie jest to możliwe (ze względu na podstawowe zasady prawa krajowego), odpowiedzialności i sankcjom cywilnym lub administracyjnym. Nie powinno to wykluczać równoległych postępowań karnych, cywilnych lub administracyjnych w odniesieniu do osób prawnych w krajach, w których dopuszcza się więcej niż jedną formę odpowiedzialności. Takie środki powinny pozostawać bez uszczerbku dla odpowiedzialności karnej osób fizycznych. Wszelkie sankcje powinny być proporcjonalne i odstraszające.

¹⁶ Kryminalizacja powinna być zgodna z art. 2 Międzynarodowej konwencji o zwalczaniu finansowania terroryzmu.

¹⁷ Kryminalizacja finansowania terroryzmu wyłącznie na podstawie pomocnictwa, usiłowania lub spisku nie jest wystarczająca do spełnienia wymogów Rekomendacji.

- 5.8 Jako przestępstwo należy traktować również:
- a) usiłowanie popełnienia przestępstwa finansowania terroryzmu;
 - b) uczestniczenie jako współsprawca w przestępstwie finansowania terroryzmu lub usiłowaniu popełnienia takiego przestępstwa;
 - c) organizowanie lub zarządzanie innymi osobami w celu popełnienia przestępstwa finansowania terroryzmu lub usiłowania popełnienia takiego przestępstwa; oraz
 - d) przyczynianie się do popełnienia jednego lub większej liczby przestępstw finansowania terroryzmu lub usiłowania popełnienia takiego przestępstwa przez grupę osób działających we wspólnym celu¹⁸.
- 5.9 Przestępstwa finansowania terroryzmu powinny być kwalifikowane jako przestępstwa bazowe dla przestępstw prania pieniędzy.
- 5.10 Przestępstwa finansowania terroryzmu powinny być kwalifikowane jako takie niezależnie od tego, czy osoba, której zarzuca się popełnienie przestępstwa lub przestępstw, przebywa w tym samym kraju, w którym znajduje(-a) się terrorysta(-ści)/organizacja(-e) terrorystyczna(-e) lub w którym miał(y) miejsce/będzie(-a) miał(y) miejsce akt(y) terrorystyczny(-e), czy w innym kraju.

¹⁸ Takie przyczynianie się jest umyślne oraz: (i) ma na celu wspieranie działalności przestępczej lub przestępczego celu grupy, jeżeli taka działalność lub cel wiąże się z popełnieniem przestępstwa finansowania terroryzmu; lub (ii) towarzyszy mu świadomość zamiaru popełnienia przez grupę przestępstwa finansowania terroryzmu.

REKOMENDACJA 6**UKIERUNKOWANE SANKCJE FINANSOWE ZWIĄZANE Z TERRORYZMEM ORAZ FINANSOWANIEM TERRORYZMU***Identyfikacja i wskazanie*

- 6.1 W odniesieniu do wskazań zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1267/1989 (Al-Kaida) i reżimów sankcji opartych na Rezolucji 1988 (zwanych poniżej „reżimami sankcji ONZ”), kraje powinny:
- a) określić właściwy organ lub sąd odpowiedzialny za proponowanie osób lub podmiotów do wskazania przez Komitet 1267/1989; oraz za proponowanie osób lub podmiotów do wskazania przez Komitet 1988;
 - b) posiadać mechanizm lub mechanizmy identyfikowania celów do wskazania w oparciu o kryteria wskazywania określone w odpowiednich rezolucjach Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych (RB ONZ);
 - c) stosować standard dowodowy dotyczący „uzasadnionych podstaw” przy podejmowaniu decyzji o zaproponowaniu wskazania. Takie propozycje wskazania nie powinny być uzależnione od toczącego się postępowania karnego;
 - d) postępować zgodnie z procedurami i (w przypadku reżimów sankcji ONZ) standardowymi formularzami wykorzystywanymi do umieszczenia osób lub podmiotów w wykazie, przyjętymi przez odpowiedni komitet (Komitet 1267/1989 lub Komitet 1988); oraz
 - e) zapewnić jak najwięcej istotnych informacji na temat proponowanej osoby lub podmiotu¹⁹; opis sprawy²⁰ zawierający jak najwięcej szczegółów dotyczących podstawy umieszczenia w wykazie²¹; oraz (w przypadku proponowania osób lub podmiotów Komitetowi 1267/1989) określić, czy ich status jako państwa wskazującego może zostać ujawniony.
- 6.2 W odniesieniu do wskazania zgodnie z Rezolucją RB ONZ 1373 kraje powinny:
- a) określić właściwy organ lub sąd odpowiedzialny za wskazanie osób lub podmiotów spełniających szczegółowe kryteria wskazania zgodnie z Rezolucją RB ONZ 1373; zgodnie z wnioskiem danego kraju lub po rozpatrzeniu i zaakceptowaniu, w stosownych przypadkach, wniosku innego kraju;
 - b) posiadać mechanizm(y) identyfikowania celów do wskazania w oparciu o kryteria wskazania określone w Rezolucji RB ONZ 1373²²;

¹⁹ W szczególności wystarczające informacje umożliwiające dokładną i dodatnią identyfikację osób, grup, przedsiębiorstw i podmiotów oraz, w miarę możliwości, informacje wymagane przez Interpol do wydania specjalnego zawiadomienia.

²⁰ Taki opis sprawy powinien być udostępniany, na żądanie, odpowiedniemu komitetowi (Komitetowi 1267/1989 lub Komitetowi 1988), z wyjątkiem części, które państwo członkowskie uzna za poufne.

²¹ W tym: konkretne informacje potwierdzające uznanie, że dana osoba lub podmiot spełnia odpowiednie wskazanie; charakter informacji; możliwe do dostarczenia dodatkowe informacje lub dokumenty na temat wszelkich powiązań między osobą proponowaną do wskazania a już wskazaną osobą lub podmiotem.

²² Obejmuje to posiadanie uprawnień i skutecznych procedur lub mechanizmów do badania i wprowadzania w życie,

- c) otrzymując wniosek, ustalić niezwłocznie, czy ich zdaniem wniosek ten jest, zgodnie z obowiązującymi zasadami krajowymi lub ponadnarodowymi, oparty na uzasadnionych podstawach, aby podejrzewać lub sądzić, że proponowana wskazana osoba lub podmiot spełnia kryteria wskazania określone w rezolucji RB ONZ 1373;
- d) stosować standard dowodowy dotyczący „uzasadnionych podstaw” przy podejmowaniu decyzji o ewentualnym dokonaniu wskazania²³. Takie (proponowane) wskazania nie powinny być uzależnione od toczącego się postępowania karnego; oraz
- e) zwracając się do innego państwa o wprowadzenie w życie działań zainicjowanych w ramach mechanizmów zamrażania, zapewnić jak najwięcej informacji identyfikujących oraz konkretnych informacji uzasadniających wskazanie.

6.3 Właściwy(-e) organ(y) powinien(-nny) posiadać uprawnienia oraz procedury lub mechanizmy, aby:

- a) gromadzić lub zabiegać o informacje w celu identyfikacji osób i podmiotów, w przypadku których istnieją uzasadnione podstawy, aby podejrzewać lub sądzić, że spełniają one kryteria wskazania; oraz
- b) podjąć jednostronne działania przeciwko osobie lub podmiotowi, który został zidentyfikowany i którego (proponowane) wskazanie jest rozważane.

Zamrożenie:

6.4 Kraje powinny bezzwłocznie wdrożyć ukierunkowane sankcje finansowe²⁴.

6.5 Kraje powinny być uprawnione do określenia właściwych organów krajowych odpowiedzialnych za wdrażanie i egzekwowanie ukierunkowanych sankcji finansowych, zgodnie z następującymi standardami i procedurami:

- a) Kraje powinny wymagać, aby wszystkie osoby fizyczne i prawne w danym kraju zamroziły, bezzwłocznie i bez uprzedniego powiadomienia, środki finansowe lub inne wartości majątkowe wskazanych osób i podmiotów.
- b) Obowiązek zamrożenia powinien obejmować: (i) wszystkie środki finansowe lub inne wartości majątkowe, które są własnością wskazanej osoby lub podmiotu lub są przez nie kontrolowane, a nie tylko te, które można powiązać z konkretnym aktem terrorystycznym, spiskiem lub zagrożeniem; (ii) środki finansowe lub inne wartości majątkowe, stanowiące własność lub współwłasność bądź znajdujące się pod kontrolą, bezpośrednio lub pośrednio, wskazanych osób lub podmiotów; oraz (iii)

w stosownych przypadkach, działań wszczętych w ramach mechanizmów zamrażania innych krajów zgodnie z rezolucją RB ONZ nr 1373 (2001).

²³ Kraj powinien stosować normę prawną własnego systemu prawnego w zakresie rodzaju i ilości dowodów pozwalających stwierdzić istnienie „uzasadnionej podstawy” dla decyzji o wskazaniu osoby lub podmiotu, a tym samym wszczęcia postępowania w ramach mechanizmu zamrażania. Dzieje się tak niezależnie od tego, czy proponowane wskazanie jest zgłaszane z inicjatywy danego kraju, czy też na wniosek innego kraju.

²⁴ W przypadku rezolucji RB ONZ nr 1373 obowiązek niezwłocznego podjęcia działań jest uruchamiany przez dokonanie wskazania na szczeblu (ponad)krajowym, z własnej inicjatywy lub na wniosek innego kraju, jeżeli kraj otrzymujący wniosek jest przekonany, zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami prawnymi, że wnioskowane wskazanie jest poparte uzasadnionymi podstawami, aby podejrzewać lub sądzić, że osoba proponowana do wskazania spełnia kryteria wskazania określone w rezolucji RB ONZ nr 1373.

- środki finansowe i inne wartości majątkowe pochodzące lub wygenerowane ze środków finansowych lub innych wartości majątkowych posiadanych lub kontrolowanych, bezpośrednio lub pośrednio, przez wskazane osoby lub podmioty, a także (iv) środki finansowe lub inne wartości majątkowe osób i podmiotów działających w imieniu lub na polecenie wskazanych osób lub podmiotów.
- c) Kraje powinny zakazać swoim obywatelom lub²⁵ jakimkolwiek osobom i podmiotom podlegającym ich jurysdykcji udostępniania jakichkolwiek środków finansowych lub innych wartości majątkowych bądź zasobów gospodarczych oraz świadczenia usług finansowych lub innych powiązanych usług, bezpośrednio lub pośrednio, w całości lub łącznie, na rzecz wskazanych osób i podmiotów; podmiotów będących własnością wskazanych osób lub podmiotów lub przez nie kontrolowanym, bezpośrednio lub pośrednio; oraz osób i podmiotów działających w imieniu lub na polecenie wskazanych osób lub podmiotów, chyba że posiadają na to zezwolenie, upoważnienie lub dokonały stosownego zgłoszenia w inny sposób zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ.
 - d) Kraje powinny posiadać mechanizmy informowania sektora finansowego i DNFBP natychmiast po podjęciu takiego działania, a także dostarczania jasnych wskazówek instytucjom finansowym i innym osobom lub podmiotom, w tym DNFBP, które mogą być w posiadaniu środków finansowych lub innych wartości majątkowych wskazanych osób lub podmiotów, dotyczących ich obowiązków w zakresie podejmowania działań w ramach mechanizmów zamrażania.
 - e) Kraje powinny wymagać od instytucji finansowych i DNFBP zgłaszania właściwym organom wszelkich środków finansowych, które zostały zamrożone, lub działań, które zostały podjęte zgodnie z wymogami dotyczącymi zakazów zawartymi w odpowiednich rezolucjach Rady Bezpieczeństwa ONZ, w tym prób transakcji.
 - f) Kraje powinny przyjąć środki, które chronią prawa osób trzecich działających w dobrej wierze w związku z wykonywaniem zobowiązań wynikających z Rekomendacji 6.

Usunięcie z wykazu, odmrożenie i zapewnienie dostępu do zamrożonych środków finansowych i innych wartości majątkowych

- 6.6 Kraje powinny posiadać znane publicznie procedury dotyczące usuwania z wykazu oraz odmrażania środków finansowych i innych wartości majątkowych osób i podmiotów, które nie spełniają kryteriów wskazania lub przestały je spełniać. Powinny one obejmować:
- a) procedury składania wniosków o usunięcie z wykazu do odpowiedniego Komitetu ONZ ds. Sankcji w przypadku osób i podmiotów wskazanych zgodnie z reżimami sankcji ONZ, które zdaniem danego kraju, nie spełniają kryteriów wskazania lub przestały je spełniać. Takie procedury i kryteria powinny być zgodne z procedurami przyjętymi odpowiednio przez *Komitet 1267/1989* lub *Komitet 1988*²⁶;

²⁵ „lub” w tym konkretnym przypadku oznacza, że kraje muszą egzekwować zakaz zarówno wobec swoich własnych obywateli, jak i wszelkich osób/podmiotów podlegających ich jurysdykcji.

²⁶ Procedury Komitetu 1267/1989 są określone w rezolucjach RB ONZ nr 1730; 1735; 1822; 1904; 1989; 2083 i wszelkich kolejnych rezolucjach uchwalonych w ich następstwie. Procedury Komitetu 1988 są określone w rezolucjach RB ONZ nr 1730; 1735; 1822; 1904; 1988; 2082 i wszelkich kolejnych rezolucjach uchwalonych w ich następstwie.

- b) uprawnienia oraz procedury lub mechanizmy w zakresie usuwania z wykazu i odmrażania środków finansowych i innych wartości majątkowych osób i podmiotów wskazanych zgodnie z Rezolucją RB ONZ 1373, które nie spełniają już kryteriów umieszczenia w wykazie;
- c) w odniesieniu do wskazania zgodnie z Rezolucją RB ONZ 1373, procedury umożliwiające, na żądanie, rewizję decyzji o wskazaniu przed sądem lub innym niezależnym właściwym organem;
- d) w odniesieniu do wskazania zgodnie z rezolucją RB ONZ nr 1988, procedury ułatwiające dokonanie przeglądu przez *Komitet 1988* zgodnie z wszelkimi mającymi zastosowanie wytycznymi lub procedurami przyjętymi przez *Komitet 1988*, w tym wytycznymi i procedurami dotyczącymi mechanizmu punktu kontaktowego ustanowionego na mocy rezolucji RB ONZ nr 1730;
- e) w odniesieniu do wskazań na *liście sankcji przeciwko Al-Kaidzie*, procedury informowania wskazanych osób i podmiotów o dostępności *Biura Rzecznika Praw Organizacji Narodów Zjednoczonych*, zgodnie z Rezolucjami RB ONZ nr 1904, 1989 i 2083, w celu przyjmowania wniosków o usunięcie z wykazu;
- f) publicznie znane procedury odmrażania środków finansowych lub innych wartości majątkowych osób o takim samym lub podobnym imieniu i nazwisku lub podmiotów o takiej samej lub podobnej nazwie jak osoby lub podmioty umieszczone w wykazie, na które w sposób nieumyślny ma wpływ mechanizm zamrażania (tj. osób lub podmiotów fałszywie dodatnich), po sprawdzeniu, czy dana osoba lub podmiot nie jest wskazaną osobą lub podmiotem; oraz
- g) mechanizmy informowania sektora finansowego i DNFBP o usunięciu z wykazu osób lub podmiotów natychmiast po podjęciu takiego działania, a także dostarczania jasnych wskazówek instytucjom finansowym i innym osobom lub podmiotom, w tym DNFBP, które mogą być w posiadaniu środków finansowych lub innych wartości majątkowych wskazanych osób lub podmiotów, dotyczących ich obowiązków w związku z usunięciem z wykazu wskazanych osób lub podmiotów oraz odmrożeniem ich środków finansowych i innych wartości majątkowych.

6.7 Kraje powinny zezwolić na dostęp do zamrożonych środków finansowych lub innych wartości majątkowych, które uznano za niezbędne do pokrycia podstawowych wydatków, uiszczenia określonych rodzajów opłat, wydatków i opłat za usługi lub wydatków nadzwyczajnych, zgodnie z procedurami określonymi w rezolucji RB ONZ nr 1452 i wszelkich późniejszych rezolucjach. Z tych samych powodów kraje powinny zezwolić na dostęp do środków finansowych lub innych wartości majątkowych, jeżeli środki zamrażające mają zastosowanie do osób i podmiotów wskazanych na poziomie jednego państwa lub na poziomie ponadnarodowym zgodnie z rezolucją RB ONZ nr 1373.

REKOMENDACJA 7**UKIERUNKOWANE SANKCJE FINANSOWE ZWIĄZANE Z PROLIFERACJĄ**

- 7.1 Kraje powinny bezzwłocznie wdrożyć ukierunkowane sankcje finansowe, aby zapewnić przestrzeganie rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, przyjętych na mocy rozdziału VII Karty Narodów Zjednoczonych, dotyczących zapobiegania, zwalczania i zakłócania rozprzestrzeniania broni masowego rażenia i finansowania tego procederu²⁷.
- 7.2 Kraje powinny ustanowić niezbędne uprawnienia i wskazać właściwe organy odpowiedzialne za wdrażanie i egzekwowanie ukierunkowanych sankcji finansowych, zgodnie z następującymi standardami i procedurami.
- a) Kraje powinny wymagać, aby wszystkie osoby fizyczne i prawne w danym kraju zamroziły, bezzwłocznie i bez uprzedniego powiadomienia, środki finansowe lub inne wartości majątkowe wskazanych osób i podmiotów.
 - b) Obowiązek zamrożenia powinien obejmować: (i) wszystkie środki finansowe lub inne wartości majątkowe, które są własnością wskazanej osoby lub podmiotu lub są przez nie kontrolowane, a nie tylko te, które można powiązać z konkretnym aktem czynem, spiskiem lub groźbą proliferacji; (ii) środki finansowe lub inne wartości majątkowe stanowiące własność lub współwłasność bądź znajdujące się pod kontrolą, bezpośrednio lub pośrednio, wskazanych osób lub podmiotów; oraz (iii) środki finansowe i inne wartości majątkowe pochodzące lub wygenerowane ze środków finansowych lub innych wartości majątkowych posiadanych lub kontrolowanych, bezpośrednio lub pośrednio, przez wskazane osoby lub podmioty, a także (iv) środki finansowe lub inne wartości majątkowe osób i podmiotów działających w imieniu lub na polecenie wskazanych osób lub podmiotów.
 - c) Kraje powinny zapewnić, aby żadne środki finansowe lub inne wartości majątkowe nie były udostępniane przez ich obywateli lub przez jakiegokolwiek osoby lub podmioty na ich terytoriach wskazanym osobom lub podmiotom lub na rzecz tych osób lub podmiotów, chyba że posiadają na to zezwolenie, upoważnienie lub dokonały stosownego zgłoszenia w inny sposób zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Rady

²⁷ Rekomendacja 7 ma zastosowanie do wszystkich obecnych rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nakładających ukierunkowane sankcje finansowe związane z finansowaniem rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, wszelkich przyszłych rezolucji przyjętych w ich następstwie, oraz wszelkich przyszłych rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ, które nakładają ukierunkowane sankcje finansowe w kontekście finansowania rozprzestrzeniania broni masowego rażenia. W momencie wydawania standardów FATF, do których ma zastosowanie niniejsza metodologia (czerwiec 2017 r.), rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ przewidujące ukierunkowane sankcje finansowe związane z finansowaniem rozprzestrzeniania broni masowego rażenia obejmują: rezolucję RB ONZ nr 1718(2006) w sprawie KRLD oraz rezolucje przyjęte w jej następstwie: nr 1874 (2009), 2087(2013), 2094(2013), 2270(2016), 2321(2016) i 2356(2017). Rezolucja RB ONZ nr 2231(2015), zatwierdzająca wspólny kompleksowy plan działania (ang. Joint Comprehensive Plan of Action – JCPOA), unieważniła wszystkie postanowienia rezolucji RB ONZ dotyczące Iranu i finansowania rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, w tym nr 1737(2006), 1747(2007), 1803(2008) i 1929(2010), ustanawiając jednak określone ograniczenia, w tym ukierunkowane sankcje finansowe. Oznacza to zniesienie sankcji w ramach podejścia krok po kroku z wzajemnymi zobowiązaniami zatwierdzonymi przez Radę Bezpieczeństwa. Rezolucja JCPOA została wdrożona w dniu 16 stycznia 2016 r.

Bezpieczeństwa ONZ.

- d) Kraje powinny posiadać mechanizmy informowania sektora finansowego i DNFBP o wskazaniach natychmiast po podjęciu takiego działania, a także dostarczania jasnych wskazówek instytucjom finansowym i innym osobom lub podmiotom, w tym DNFBP, które mogą być w posiadaniu środków finansowych lub innych wartości majątkowych wskazanych osób lub podmiotów, dotyczących ich obowiązków w zakresie podejmowania działań w ramach mechanizmów zamrażania.
- e) Kraje powinny wymagać od instytucji finansowych i DNFBP zgłaszania właściwym organom wszelkich środków finansowych, które zostały zamrożone, lub działań, które zostały podjęte zgodnie z wymogami dotyczącymi zakazów zawartymi w odpowiednich rezolucjach Rady Bezpieczeństwa ONZ, w tym prób transakcji.
- f) Kraje powinny przyjąć środki, które chronią prawa osób trzecich działających w dobrej wierze w związku z wykonywaniem zobowiązań wynikających z Rekomendacji 7.

7.3 Kraje powinny przyjąć środki w celu monitorowania i zapewnienia przestrzegania przez instytucje finansowe i DNFBP odpowiednich przepisów prawa lub środków egzekucyjnych regulujących zobowiązania wynikające z Rekomendacji 7. Nieprzestrzeganie takich przepisów prawa lub środków egzekucyjnych powinno podlegać sankcjom cywilnym, administracyjnym lub karnym.

7.4 Kraje powinny opracować i wdrożyć publicznie znane procedury składania wniosków o usunięcie z wykazu do Rady Bezpieczeństwa w przypadku wskazanych osób i podmiotów, które zdaniem danego kraju nie spełniają kryteriów wskazania lub przestały je spełniać²⁸. Powinny one obejmować:

- a) umożliwienie osobom i podmiotom umieszczonym w wykazie składania wniosków o usunięcie z wykazu w punkcie kontaktowym ds. usuwania wskazanych osób z wykazu, ustanowionym zgodnie z rezolucją RB ONZ r 1730, lub informowanie wskazanych osób lub podmiotów o możliwości składania wniosków bezpośrednio do punktu kontaktowego;
- b) publicznie znane procedury odmrażania środków finansowych lub innych wartości majątkowych osób o takim samym lub podobnym imieniu i nazwisku lub podmiotów o takiej samej lub podobnej nazwie jak osoby lub podmioty umieszczone w wykazie, na które w sposób nieumyślny ma wpływ mechanizm zamrażania (tj. osób lub podmiotów fałszywie dodatnich), po sprawdzeniu, czy dana osoba lub podmiot nie jest wskazaną osobą lub podmiotem;
- c) zezwalanie na dostęp do środków finansowych lub innych wartości majątkowych, gdy kraje ustaliły, że spełniono warunki zwolnienia określone w rezolucjach RB ONZ nr 1718 i 2231, zgodnie z procedurami określonymi w tych rezolucjach; oraz

²⁸ W przypadku rezolucji RB ONZ 1718 i rezolucji przyjętych w jej następstwie, takie procedury i kryteria powinny być zgodne z wszelkimi mającymi zastosowanie wytycznymi lub procedurami przyjętymi przez Radę Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych zgodnie z rezolucją RB ONZ 1730 (2006) i wszelkimi rezolucjami przyjętymi w jej następstwie, w tym rezolucjami dotyczącymi mechanizmu punktu kontaktowego ustanowionego na mocy tej rezolucji.

- d) mechanizmy informowania sektora finansowego i DNFBP o usunięciu z wykazu osób lub podmiotów oraz odmrożeniu środków finansowych lub innych wartości majątkowych natychmiast po podjęciu takiego działania, a także dostarczania wskazówek instytucjom finansowym i innym osobom lub podmiotom, w tym DNFBP, które mogą być w posiadaniu środków finansowych lub innych wartości majątkowych wskazanych osób lub podmiotów, dotyczących ich obowiązków w związku z usunięciem z wykazu wskazanych osób lub podmiotów lub odmrożeniem ich środków finansowych i innych wartości majątkowych.

7.5 W odniesieniu do umów, porozumień lub zobowiązań powstałych przed dniem objęcia kont ukierunkowanymi sankcjami finansowymi:

- a) kraje powinny zezwolić na doliczanie do rachunków zamrożonych na mocy rezolucji RB ONZ 1718 lub 2231 odsetek lub innych dochodów należnych w związku z tymi rachunkami bądź płatności należnych z tytułu umów, porozumień lub zobowiązań, które powstały przed dniem, w którym rachunki te zaczęły podlegać postanowienia tej rezolucji, z zastrzeżeniem, że wszelkie takie odsetki, inne dochody i płatności nadal podlegają tym przepisom i pozostają zamrożone; oraz
- b) zamrożenie dokonane zgodnie z rezolucją RB ONZ 1737 i kontynuowane zgodnie z rezolucją RB ONZ 2231 lub dokonane zgodnie z rezolucją RB ONZ 2231 nie powinno uniemożliwiać wskazanej osobie lub podmiotowi dokonywania jakichkolwiek płatności należnych na mocy umowy zawartej przed umieszczeniem takiej osoby lub podmiotu w wykazie, pod warunkiem że: i) odpowiednie kraje ustaliły, że dana umowa nie dotyczy jakichkolwiek zabronionych przedmiotów, materiałów, sprzętu, towarów, technologii, pomocy, szkoleń, pomocy finansowej, inwestycji, pośrednictwa lub usług, o których mowa w rezolucji RB ONZ 2231 oraz wszelkich następnie przyjętych rezolucjach; ii) odpowiednie kraje ustaliły, że płatności nie otrzymuje, bezpośrednio lub pośrednio, osoba lub podmiot podlegający środkom określonym w pkt 6 załącznika B do rezolucji RB ONZ 2231; oraz iii) odpowiednie kraje przedłożyły Radzie Bezpieczeństwa uprzednie powiadomienie o zamiarze dokonania lub otrzymania takich płatności lub zezwolenia, w stosownych przypadkach, na odmrożenie w tym celu środków finansowych, innych wartości majątkowych lub zasobów gospodarczych, dziesięć dni roboczych przed takim zezwoleniem.

REKOMENDACJA 8**ORGANIZACJE NON-PROFIT***Przyjęcie podejścia opartego o analizę ryzyka*

8.1 Kraje powinny:

- a) Bez uszczerbku dla wymogów zawartych w Rekomendacji 1, w związku z tym, że nie wszystkie organizacje non-profit są z natury obarczone wysokim ryzykiem (a niektóre z nich mogą stanowić jedynie niewielkie ryzyko lub w ogóle nie stwarzać jakiegokolwiek ryzyka), określić, który podzbiór organizacji odpowiada definicji organizacji non-profit według FATF²⁹, i wykorzystać wszystkie odpowiednie źródła informacji w celu określenia cech i rodzajów organizacji non-profit, które ze względu na swoją działalność lub cechy mogą być narażone na nadużycia związane z finansowaniem terroryzmu³⁰;
- b) określić charakter zagrożeń stwarzanych przez podmioty terrorystyczne dla obarczonych ryzykiem organizacji non-profit, a także sposób, w jaki terroryści wykorzystują te organizacje non-profit;
- c) dokonać przeglądu adekwatności środków, w tym przepisów ustawowych i wykonawczych, które odnoszą się do podzbioru sektora organizacji non-profit, który może być wykorzystywany do wspierania finansowania terroryzmu, aby móc podjąć proporcjonalne i skuteczne działania w celu przeciwdziałania zidentyfikowanym zagrożeniom; oraz
- d) przeprowadzać okresowo ponowną ocenę sektora, dokonując przeglądu nowych informacji na temat potencjalnej podatności sektora organizacji non-profit na działalność terrorystyczną, aby zapewnić skuteczne wdrażanie środków.

Stała działalność informacyjna w kwestiach finansowania terroryzmu

8.2 Kraje powinny:

- a) posiadać jasne zasady promowania odpowiedzialności, uczciwości i zaufania publicznego w administrowaniu i zarządzaniu organizacjami non-profit;
- b) popierać i podejmować programy informacyjne i edukacyjne w celu podniesienia i pogłębienia świadomości wśród organizacji non-profit, jak również społeczności darczyńców, na temat potencjalnej podatności organizacji non-profit na nadużycia związane z finansowaniem terroryzmu i zagrożenia związane z finansowaniem terroryzmu oraz środków, które organizacje non-profit mogą podjąć w celu ochrony przed takimi nadużyciami;
- c) współpracować z organizacjami non-profit w celu opracowania i udoskonalenia

²⁹ Dla celów niniejszej Rekomendacji, organizacja non-profit odnosi się do osoby prawnej, jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej lub organizacji, która zajmuje się głównie gromadzeniem lub wydatkowaniem funduszy na cele charytatywne, religijne, kulturalne, edukacyjne, społeczne lub cele określonego stowarzyszenia (bractwa), lub realizowaniem innego rodzaju „dobrych uczynków”.

³⁰ Na przykład, takie informacje mogą być dostarczane przez organy regulacyjne, organy podatkowe, FIU, organizacje darczyńców lub organy ścigania i służby wywiadowcze.

najlepszych praktyk, aby zaradzić zagrożeniom i podatnościom związanym z finansowaniem terroryzmu, a tym samym chronić je przed wykorzystywaniem w celu finansowania terroryzmu; oraz

- d) zachęcać organizacje non-profit do przeprowadzania transakcji za pośrednictwem regulowanych kanałów finansowych, o ile jest to możliwe, mając na uwadze różne możliwości sektorów finansowych w różnych krajach i w różnych obszarach pilnych kwestii charytatywnych i humanitarnych.

Ukierunkowany nadzór lub monitorowanie organizacji non-profit w oparciu o analizę ryzyka

8.3 Kraje powinny podejmować działania w celu promowania skutecznego nadzoru lub monitorowania, aby wykazać, że w odniesieniu do organizacji non-profit zagrożonych nadużyciami w zakresie finansowania terroryzmu są stosowane środki oparte na analizie ryzyka.³¹

8.4 Właściwe organy powinny:

- a) monitorować przestrzeganie przez organizacje non-profit wymogów niniejszej Rekomendacji, w tym środków opartych na analizie ryzyka, które są wobec nich stosowane zgodnie z kryterium 8.3³²; oraz
- b) być w stanie stosować skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające sankcje w związku z naruszeniami ze strony organizacji non-profit lub osób działających w imieniu tych organizacji.^[32]

Skuteczne gromadzenie i analiza informacji

8.5 Kraje powinny:

- a) zapewnić skuteczną współpracę, koordynację i wymianę informacji w możliwym zakresie między wszystkimi szczeblami właściwych organów lub organizacji, które są w posiadaniu istotnych informacji na temat organizacji non-profit;
- b) posiadać wiedzę dochodzeniową i zdolność do badania organizacji non-profit, co do których istnieje podejrzenie, że są wykorzystywane do celów działalności terrorystycznej lub przez organizacje terrorystyczne bądź aktywnie wspierają działalność terrorystyczną;
- c) zapewnić możliwość uzyskania pełnego dostępu do informacji na temat administrowania i zarządzania poszczególnymi organizacjami non-profit (w tym informacji finansowych i programowych) w trakcie dochodzenia; oraz
- d) ustanowić odpowiednie mechanizmy w celu zapewnienia, że w przypadku podejrzenia lub uzasadnionych podstaw, by podejrzewać, że dana organizacja non-profit: 1) jest zaangażowana w nadużycia w zakresie finansowania terroryzmu i/lub

³¹ Niektóre przykłady środków, które można zastosować w całości lub w części wobec organizacji non-profit, w zależności od zidentyfikowanego ryzyka, wyszczególniono w ppkt 6 lit. b) Not Informacyjnych do Rekomendacji 8. Istnieje również możliwość, że obecne środki regulacyjne lub inne mogą już w wystarczającym stopniu przeciwdziałać istniejącemu ryzyku finansowania terroryzmu, na jakie są narażone organizacje non-profit w danej jurysdykcji, chociaż ryzyko finansowania terroryzmu dla tego sektora powinno być okresowo poddawane ponownej ocenie.

³² W tym kontekście zasady i przepisy mogą obejmować zasady i standardy stosowane przez organizacje samoregulujące i instytucje akredytujące.

jest przykrywką dla zbierania funduszy przez organizację terrorystyczną; 2) jest wykorzystywana jako pośrednik w finansowaniu terroryzmu, w tym w celu uniknięcia zamrożenia wartości majątkowych, lub innych form wsparcia terrorystów; lub 3) ukrywa lub zataja tajne przekierowanie środków finansowych przeznaczonych na cele zgodne z prawem w celu ich wykorzystania przez terrorystów lub organizacje terrorystyczne, takie informacje są niezwłocznie udostępniane właściwym organom w celu podjęcia działań zapobiegawczych lub dochodzeniowych.

Zdolność do udzielania odpowiedzi na międzynarodowe zapytania o informacje na temat budzącej obawy organizacji non-profit

- 8.6 Kraje powinny określić odpowiednie punkty kontaktowe i procedury udzielania odpowiedzi na międzynarodowe zapytania o informacje dotyczące poszczególnych organizacji non-profit podejrzanych o finansowanie terroryzmu lub udział w innych formach wspierania terroryzmu.

REKOMENDACJA 9

**PRZEPISY TRAKTUJĄCE O TAJEMNICY W INSTYTUCJACH
FINANSOWYCH**

- 9.1 Przepisy regulujące tajemnicę zawodową w instytucjach finansowych nie powinny uniemożliwiać wdrażania Rekomendacji FATF³³.

³³ Obszary, w których może to budzić szczególne obawy, to zdolność właściwych organów do dostępu do informacji potrzebnych im do właściwego wykonywania ich funkcji w zakresie zwalczania prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu; wymiana informacji między właściwymi organami w kraju lub za granicą; oraz wymiana informacji między instytucjami finansowymi, jeżeli jest to wymagane na mocy Rekomendacji 13, 16 lub 17.

REKOMENDACJA 10**ŚRODKI BEZPIECZEŃSTWA FINANSOWEGO**

10.1 Instytucjom finansowym należy zakazać prowadzenia anonimowych rachunków lub rachunków na ewidentnie fikcyjne nazwiska.

Kiedy są wymagane środki bezpieczeństwa finansowego

10.2 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do stosowania środków bezpieczeństwa finansowego w przypadku:

- a) nawiązywania stosunków gospodarczych;
- b) przeprowadzania transakcji okazjonalnych powyżej obowiązującego przypisanego progu (15 000 USD/EUR), bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane;
- c) wykonywania okazjonalnych transakcji będących przekazami pieniężnymi – w okolicznościach opisanych w Rekomendacji 16 i w nocie interpretacyjnej do tej rekomendacji;
- d) podejrzania prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, niezależnie od jakichkolwiek zwolnień lub progów, o których mowa w innych Rekomendacjach FATF; lub
- e) wątpliwości instytucji finansowej co do prawdziwości lub adekwatności dotychczas uzyskanych danych identyfikacyjnych klienta.

Środki bezpieczeństwa finansowego wymagane w odniesieniu do wszystkich klientów

10.3 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do identyfikacji klienta (stałego lub okazjonalnego, będącego osobą fizyczną lub prawną bądź jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej) oraz weryfikacji tożsamości klienta za pomocą wiarygodnych, niezależnych dokumentów źródłowych, danych lub informacji (danych identyfikacyjnych).

10.4 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do sprawdzania, czy każda osoba, która rzekomo działa w imieniu klienta, jest do tego upoważniona, oraz do identyfikacji i weryfikacji tożsamości tej osoby.

10.5 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do identyfikacji beneficjenta rzeczywistego i podjęcia uzasadnionych środków w celu zweryfikowania tożsamości beneficjenta rzeczywistego korzystając z odpowiednich informacji lub danych uzyskanych z wiarygodnego źródła, tak aby instytucja finansowa miała pewność, kto jest beneficjentem rzeczywistym.

10.6 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do zrozumienia i, w stosownych przypadkach, uzyskania informacji na temat celu i zamierzonego charakteru stosunków gospodarczych.

- 10.7 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do prowadzenia stałego badania stosunków gospodarczych, w tym:
- analizowania transakcji dokonywanych przez klienta w toku tych stosunków gospodarczych w celu zapewnienia, że przeprowadzane transakcje są spójne z wiedzą instytucji o kliencie, jego działalności i profilu ryzyka, w tym, w razie potrzeby, źródła pochodzenia wartości majątkowych będących w dyspozycji klienta; oraz
 - zapewnienie aktualności i adekwatności dokumentów, danych lub informacji gromadzonych w ramach środków bezpieczeństwa finansowego poprzez dokonywanie przeglądów istniejących rejestrów, w szczególności w przypadku klientów obarczonych wyższym ryzykiem.

Szczególne środki bezpieczeństwa finansowego wymagane wobec osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej

- 10.8 W przypadku klientów, którzy są osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej instytucja finansowa powinna być zobowiązana do zrozumienia charakteru działalności klienta oraz struktury jego własności i kontroli nad nim.
- 10.9 W przypadku klientów, którzy są osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej instytucja finansowa powinna być zobowiązana do zidentyfikowania klienta i zweryfikowania jego tożsamości za pomocą następujących informacji:
- nazwy, formy prawnej oraz dowodu potwierdzającego istnienie;
 - uprawnień regulujących i wiążących osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, a także imion i nazwisk odpowiednich osób zajmujących wyższe stanowiska kierownicze w strukturze tej osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej; oraz
 - adresu siedziby oraz, jeżeli jest inny, głównego miejsca prowadzenia działalności.
- 10.10 W przypadku klientów będących osobami prawnymi³⁴ instytucja finansowa powinna być zobowiązana do zidentyfikowania ich beneficjentów rzeczywistych i podjęcia odpowiednich środków w celu zweryfikowania tożsamości tych beneficjentów rzeczywistych za pomocą następujących informacji:
- tożsamości osoby (osób) fizycznej(-ych) (jeśli dotyczy³⁵), która(-e) ostatecznie posiada(ją) kontrolny udział własnościowy³⁶ w osobie prawnej; oraz

³⁴ W przypadku gdy klient lub posiadacz pakietu kontrolnego jest spółką notowaną na giełdzie papierów wartościowych, podlegającą wymogom ujawniania informacji (na podstawie regulaminu giełdy lub na podstawie prawa lub środków egzekucyjnych), które nakazują zapewnienie odpowiedniej przejrzystości w zakresie beneficjentów rzeczywistych, lub jest spółką zależną z większościowym udziałem takiej spółki, nie ma konieczności identyfikacji i weryfikacji tożsamości jakiegokolwiek udziałowca lub beneficjenta rzeczywistego takich spółek. Odpowiednie dane identyfikacyjne można uzyskać z rejestru publicznego, od klienta lub z innych wiarygodnych źródeł.

³⁵ Udziały własnościowe mogą być tak zróżnicowane, że nie istnieją osoby fizyczne (działające samodzielnie lub wspólnie) sprawujące kontrolę nad osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej poprzez własność.

³⁶ Kontrolny udział własnościowy zależy od struktury własnościowej spółki. Może on być oparty o próg, np. każda osoba posiadająca więcej niż określony procent firmy (np. 25%).

- b) w zakresie, w jakim istnieją wątpliwości w związku z lit. a) co do tego, czy osoba(-y) posiadająca(-e) kontrolny udział własnościowy jest (są) beneficjentem(-ami) rzeczywistym(i), lub w przypadku gdy żadna osoba fizyczna nie sprawuje kontroli poprzez udziały własnościowe, tożsamości osoby (osób) fizycznej(-ych) (jeśli dotyczy) sprawującej(-ych) kontrolę nad osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawne za pomocą innych środków; oraz
- c) jeżeli żadna osoba fizyczna nie została zidentyfikowana zgodnie z lit. a) lub b) powyżej, tożsamości odpowiedniej osoby fizycznej zajmującej wyższe stanowisko kierownicze.

10.11 W przypadku klientów będących jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej instytucja finansowa powinna być zobowiązana do zidentyfikowania ich beneficjentów rzeczywistych i podjęcia odpowiednich środków w celu zweryfikowania tożsamości tych beneficjentów rzeczywistych za pomocą następujących informacji:

- a) w przypadku trustów – tożsamości założyciela, powiernika(-ów), nadzorcy (jeśli dotyczy), beneficjentów lub kategorii beneficjentów³⁷ oraz każdej innej osoby fizycznej sprawującej ostateczną, skuteczną kontrolę nad trustem (w tym w ramach łańcucha kontrola/własność);
- b) w przypadku innych rodzajów jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej – tożsamości osób zajmujących równoważne lub zbliżone stanowiska.

Środki bezpieczeństwa finansowego odnoszące się do beneficjentów polis ubezpieczenia na życie

10.12 Oprócz środków bezpieczeństwa finansowego odnoszących się do klienta i beneficjenta rzeczywistego instytucje finansowe powinny być zobowiązane do podjęcia następujących środków bezpieczeństwa finansowego wobec beneficjenta polisy ubezpieczenia na życie oraz innych polis ubezpieczeniowych związanych z inwestycjami, gdy tylko beneficjent zostanie zidentyfikowany lub wskazany:

- a) w przypadku beneficjenta zidentyfikowanego jako konkretne osoby fizyczne lub prawne bądź jednostki organizacyjne bez osobowości prawnej – uzyskanie imienia i nazwiska takiej osoby;
- b) w przypadku beneficjenta wskazanego na podstawie cech, kategorii lub w inny sposób – uzyskanie wystarczających informacji na temat beneficjenta, aby instytucja finansowa miała pewność, że będzie mogła ustalić tożsamość beneficjenta w momencie wypłaty świadczenia;
- c) w obu powyższych przypadkach – weryfikacja tożsamości beneficjenta powinna nastąpić w momencie wypłaty świadczenia.

10.13 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do uwzględnienia beneficjenta polisy ubezpieczeniowej na życie jako istotnego czynnika ryzyka przy określaniu konieczności zastosowania wzmożonych środków bezpieczeństwa finansowego. Jeżeli instytucja

³⁷ W przypadku beneficjentów trustów określonych według cech lub kategorii instytucje finansowe powinny uzyskać wystarczające informacje dotyczące beneficjenta, które pozwolą im ustalić tożsamość beneficjenta w momencie wypłaty środków lub gdy beneficjent zamierza skorzystać z praw nabytych.

finansowa stwierdzi, że beneficjent będący osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej wiąże się z wyższym ryzykiem, powinna być zobowiązana do podjęcia wzmożonych środków obejmujących uzasadnione środki służące identyfikacji beneficjenta rzeczywistego beneficjenta oraz weryfikacji jego tożsamości w momencie wypłaty świadczenia.

Czas weryfikacji

- 10.14 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do weryfikacji tożsamości klienta i beneficjenta rzeczywistego przed nawiązaniem stosunków gospodarczych lub w trakcie ich nawiązywania bądź przeprowadzania transakcji dla okazjonalnych klientów; lub (jeśli jest to dozwolone) mogą zakończyć weryfikację po nawiązaniu stosunków gospodarczych, pod warunkiem że:
- nastąpi to tak w możliwie najkrótszym terminie;
 - jest to niezbędne dla zapewnienia ciągłości prowadzenia działalności gospodarczej; oraz
 - ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu jest skutecznie kontrolowane.
- 10.15 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do przyjęcia procedur zarządzania ryzykiem dotyczących warunków, na jakich klient może korzystać ze stosunków gospodarczych przed jego weryfikacją.

Obecni klienci

- 10.16 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do stosowania wymogów przewidzianych w środkach bezpieczeństwa finansowego wobec obecnych klientów³⁸ na podstawie istotności i ryzyka oraz do badania takich istniejących stosunków gospodarczych z zachowaniem należytej staranności i w odpowiednim czasie, biorąc pod uwagę, czy i kiedy podjęto uprzednio środki bezpieczeństwa finansowego oraz adekwatność uzyskanych danych.

Podejście oparte o analizę ryzyka

- 10.17 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do stosowania wzmożonych środków bezpieczeństwa finansowego w przypadku podwyższonego ryzyka prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.
- 10.18 Instytucje finansowe mogą stosować uproszczone środki bezpieczeństwa finansowego tylko w przypadku niższego ryzyka zidentyfikowanego w ramach odpowiedniej analizy ryzyka przeprowadzonej przez dany kraj lub instytucję finansową. Uproszczone środki powinny być współmierne do niższych czynników ryzyka, ale są niedopuszczalne w przypadku podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu lub gdy mają zastosowanie określone scenariusze wyższego ryzyka.

Brak możliwości pomyślnego zastosowania środków bezpieczeństwa finansowego

- 10.19 W przypadku, gdy instytucja finansowa nie jest w stanie zastosować odpowiednich środków bezpieczeństwa finansowego:

³⁸ Obecni klienci na dzień wejścia w życie nowych wymogów krajowych.

- a) nie wolno jej otworzyć rachunku, nawiązać stosunków gospodarczych ani nie przeprowadzić transakcji; lub powinna zostać zobowiązana do rozwiązania stosunków gospodarczych; oraz
- b) powinna być zobowiązana do rozważenia dokonania zgłoszenia podejrzanej transakcji (ang. *Suspicious Transaction Report* – STR) w odniesieniu do danego klienta.

Środki bezpieczeństwa finansowego oraz udzielanie ostrzeżeń

- 10.20 Jeżeli instytucje finansowe podejrzewają pranie pieniędzy lub finansowanie terroryzmu i mają uzasadnione podstawy, aby sądzić, że zastosowanie środków bezpieczeństwa finansowego będzie stanowiło ostrzeżenie dla klienta, należy zezwolić im na powstrzymanie się od stosowania środków bezpieczeństwa finansowego wobec danego klienta, a zamiast tego należy wymagać zgłoszenia podejrzanej transakcji.

REKOMENDACJA 11**PRZECHOWYWANIE DOKUMENTACJI³⁹**

- 11.1 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do przechowywania wszelkich niezbędnych zapisów dotyczących transakcji, zarówno krajowych, jak i międzynarodowych, przez co najmniej pięć lat od daty ich dokonania.
- 11.2 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do przechowywania całej dokumentacji uzyskanej w ramach środków bezpieczeństwa finansowego, plików dotyczących rachunków oraz korespondencji biznesowej, a także wyników wszelkich przeprowadzonych analiz, przez co najmniej pięć lat od zakończenia stosunków gospodarczych z danym klientem bądź przeprowadzenia okazjonalnej transakcji.
- 11.3 Zapisy dotyczące transakcji powinny być wystarczające, aby umożliwić odtworzenie poszczególnych transakcji, aby – gdy wystąpi taka potrzeba – dostarczyć dowodów do celów ścigania działalności przestępczej.
- 11.4 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do zapewnienia szybkiego dostępu do wszystkich informacji dotyczących środków bezpieczeństwa finansowego i zapisów dotyczących transakcji właściwym organom krajowym po uzyskaniu przez nie odpowiedniego umocowania.

³⁹ Zasada, zgodnie z którą instytucje finansowe powinny przechowywać zapisy dotyczące transakcji i informacje uzyskane w ramach środków bezpieczeństwa finansowego, powinna zostać określona w przepisach prawa.

REKOMENDACJA 12**OSOBY ZAJMUJĄCE EKSPONOWANE STANOWISKA
POLITYCZNE**

- 12.1 W odniesieniu do zagranicznych osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne, oprócz stosowania środków bezpieczeństwa finansowego wymaganych na mocy Rekomendacji 10, instytucje finansowe powinny być zobowiązane do:
- wdrożenia systemów zarządzania ryzykiem w celu ustalenia, czy klient lub beneficjent rzeczywisty jest osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne;
 - uzyskania zgody kierownictwa wyższego szczebla przed nawiązaniem (lub kontynuowaniem w przypadku obecnych klientów) takich stosunków gospodarczych;
 - podjęcia uzasadnionych środków w celu ustalenia źródła majątku klientów i beneficjentów rzeczywistych zidentyfikowanych jako osoby zajmujące eksponowane stanowiska polityczne oraz źródła pochodzenia wartości majątkowych pozostających w ich dyspozycji; oraz
 - prowadzenia wzmożonego bieżącego monitorowania tych stosunków gospodarczych.
- 12.2 W odniesieniu do krajowych osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne lub osób, którym organizacja międzynarodowa powierzyła prominentną funkcję, oprócz stosowania środków bezpieczeństwa finansowego wymaganych na mocy Rekomendacji 10, instytucje finansowe powinny być zobowiązane do:
- podjęcia uzasadnionych środków w celu ustalenia, czy dany klient lub beneficjent rzeczywisty jest faktycznie taką osobą; oraz
 - w przypadku nawiązania z taką osobą stosunków gospodarczych obarczonych podwyższonym ryzykiem, podjęcia środków określonych w kryterium 12.1 lit. b)–d).
- 12.3 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do stosowania odpowiednich wymogów kryteriów 12.1 i 12.2 w stosunku do członków rodziny lub bliskich współpracowników wszystkich rodzajów osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne.
- 12.4 W odniesieniu do polis ubezpieczeniowych na życie instytucje finansowe powinny być zobowiązane do podjęcia uzasadnionych środków w celu ustalenia, czy beneficjenci i/lub, w stosownych przypadkach, beneficjent rzeczywisty beneficjenta, są osobami zajmującymi eksponowane stanowiska polityczne. Powinno to nastąpić najpóźniej w momencie wypłaty świadczenia. W przypadku zidentyfikowania wyższego ryzyka, przed wypłatą świadczenia instytucje finansowe powinny być zobowiązane do poinformowania kadry kierowniczej wyższego szczebla o zamiarze jego wypłacenia, oraz do przeprowadzenia wzmożonej kontroli wszystkich aspektów stosunków gospodarczych nawiązanych z posiadaczem polisy, jak również do rozważenia zgłoszenia podejranej transakcji.

REKOMENDACJA 13**BANKOWOŚĆ KORESPONDENCKA**

- 13.1 W odniesieniu do transgranicznej bankowości korespondenckiej i innych podobnych relacji instytucje finansowe powinny być zobowiązane do:
- a) zgromadzenia wystarczających informacji o instytucji będącej korespondentem, aby w pełni zrozumieć charakter jej działalności, oraz określenia na podstawie publicznie dostępnych informacji jej reputacji i jakości sprawowanego nadzoru, w tym czy instytucja ta była przedmiotem dochodzenia dotyczącego prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu bądź działań regulacyjnych;
 - b) dokonania oceny mechanizmów kontroli korespondenta w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
 - c) uzyskania zgody kadry zarządzającej wyższego szczebla przed nawiązaniem nowej relacji korespondenckiej; oraz
 - d) jasnego zrozumienia odpowiednich obowiązków każdej instytucji w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
- 13.2 W odniesieniu do kont przejściowych instytucje finansowe powinny być zobowiązane do upewnienia się, że bank korespondent:
- a) zastosował środki bezpieczeństwa finansowego wobec swoich klientów mających bezpośredni dostęp do kont banku korespondenta; oraz
 - b) jest on w stanie dostarczyć odpowiednie informacje dotyczące środków bezpieczeństwa finansowego na żądanie banku korespondenta.
- 13.3 Instytucje finansowe powinny mieć zakaz nawiązywania lub kontynuowania stosunków gospodarczych w ramach bankowości korespondenckiej z bankami fikcyjnymi. Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do upewnienia się, że instytucje finansowe będące respondentami nie zezwalają na korzystanie z ich rachunków przez banki fikcyjne.

REKOMENDACJA 14**USŁUGI PRZEKAZYWANIA ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH LUB INNYCH WARTOŚCI MAJĄTKOWYCH (ang. *Money or Value Transfer Services – MVTS*)**

- 14.1 Osoby fizyczne lub prawne, które świadczą usługi MVTS (dostawcy MVTS), powinny być zobowiązane do posiadania licencji lub podlegać rejestracji⁴⁰.
- 14.2. Kraje powinny podjąć działania w celu zidentyfikowania osób fizycznych lub prawnych, które świadczą usługi MVTS bez wymaganej licencji lub rejestracji, oraz nałożenia na nie proporcjonalnych i odstraszających sankcji.
- 14.3 Dostawcy usług MVTS powinni podlegać monitorowaniu pod kątem zgodności z przepisami AML/CFT.
- 14.4 Agenci dostawców usług MVTS powinni być zobowiązani do posiadania licencji wydanej przez właściwy organ lub powinni podlegać rejestracji przez właściwy organ, lub dostawca usług MVTS powinien być zobowiązany do posiadania aktualnej listy swoich agentów, którą powinien udostępniać właściwym organom w krajach, w których on bądź jego agenci świadczą usługi.
- 14.5 Dostawcy usług MVTS korzystający z agentów powinni być zobowiązani do objęcia ich swoimi programami AML/CFT i monitorowania zgodność ich działania z tymi programami.

⁴⁰ Kraje nie muszą ustanawiać odrębnego systemu licencjonowania lub rejestracji w odniesieniu do licencjonowanych lub zarejestrowanych instytucji finansowych, które są uprawnione do świadczenia MVTS.

REKOMENDACJA 15

NOWE TECHNOLOGIE

Uwaga do oceniających:

Do celów stosowania Rekomendacji FATF kraje powinny traktować wirtualne aktywa jako „mienie”, „dochody”, „środki finansowe”, „środki finansowe lub inne wartości majątkowe” lub inne „mienie o równoważnej wartości”. Podczas oceny zgodności z jakąkolwiek Rekomendacją przy użyciu tych terminów⁴¹ słowa „aktywa wirtualne” nie muszą się pojawiać ani być wyraźnie zawarte w przepisach odnoszących się do tych terminów lub je definiujących.

Oceniający powinni upewnić się, że dany kraj wykazał, że żaden zapis w jego ustawodawstwie ani w jego orzecznictwie nie wyklucza objęcia aktywów wirtualnych definicjami tych terminów. W przypadku, gdy terminy te nie obejmują aktywów wirtualnych, należy to odnotować w odniesieniu do odpowiedniej(-ich) Rekomendacji, w której(-ych) zastosowano ten termin.

Oceniający powinni się również upewnić, że dostawców usług związanych z aktywami wirtualnymi (VASP) można uznać za istniejące źródła informacji o beneficjentach rzeczywistych dla celów kryterium 24.6 lit. c) ppkt i) i kryterium 25.5; i że są oni umocowni do uzyskiwania odpowiednich informacji od powierników dla celów kryterium 25.3 i kryterium 25.4.⁴²

Punkt 1 Not Informacyjnych do Rekomendacji 15 wymaga również, aby kraje stosowały odpowiednie środki zgodnie z Rekomendacjami FATF w odniesieniu do aktywów wirtualnych i dostawców usług związanych z aktywami wirtualnymi (VASP):

- a) Jeżeli są to środki zapobiegawcze przewidziane w Rekomendacjach 10–21 oraz wdrożenie ukierunkowanych sankcji finansowych zgodnie z Rekomendacją 6 (podkryteria 6.5 lit. d) i lit. e) oraz 6.6 lit. g)) i Rekomendacją 7 (podkryteria 7.2 lit. d) i lit. e), kryterium 7.3 i podkryterium 7.4 lit. d)), ich zastosowanie w odniesieniu do VASP należy oceniać w ramach Rekomendacji 15, podobnie jak zgodność z odpowiednimi aspektami Rekomendacji 1, 26, 27, 34, 35 i 37–40.
- b) Jeżeli są to inne odpowiednie środki dotyczące aktywów wirtualnych i VASP przewidziane w Rekomendacjach 2–5, Rekomendacji 6 (podkryteria 6.5 lit. a)–c), 6.6 lit. a)–f) i kryterium 6.7), Rekomendacji 7 (podkryteria 7.2 lit. a)–(c), 7.4 lit. b) i 7.4 lit. c) oraz kryterium 7.5)), Rekomendacjach 8–9 i Rekomendacjach 29–33, ich zastosowanie do aktywów wirtualnych i VASP powinno być oceniane zgodnie z tymi Rekomendacjami (a nie w ramach Rekomendacji 15).

Aby uzyskać więcej wskazówek dotyczących sposobu oceny pod kątem Standardów FATF w zakresie aktywów wirtualnych i VASP oceniający powinni zapoznać się z pkt 15 wprowadzenia do niniejszej metodologii.

⁴¹ Terminy mienie, dochody, środki finansowe, środki finansowe lub inne wartości majątkowe i/lub inne mienie o równoważnej wartości są stosowane w Rekomendacji 3 (kryteria 3.4 i 3.5), Rekomendacji 4 (kryteria 4.1, 4.2 i 4.4), Rekomendacji 5 (kryteria 5.2, 5.3) i 5.4), Rekomendacji 6 (kryteria 6.5, 6.6 i 6.7), Rekomendacji 7 (kryteria 7.2, 7.4 i 7.5), Rekomendacji 8 (kryteria 8.1 i 8.5), Rekomendacji 10 (kryterium 10.7), Rekomendacji 12 (kryterium 12.1), Rekomendacji 20 (kryterium 20.1), Rekomendacji 29 (kryterium 29.4), Rekomendacji 30 (kryteria 30.2, 30.3 i 30.5), Rekomendacji 33 (kryterium 33.1), Rekomendacji 38 (kryteria 38.1, 38.3 i 38.4) i Rekomendacji 40 (kryterium 40.17). Patrz dodatkowe wytyczne w pkt 15 wstępu do niniejszej metodologii.

⁴² Rozpatrywanie VASP w kontekście tych kryteriów ma na celu zapewnienie dostępności informacji o beneficjentach rzeczywistych. Oceniający nie powinni brać pod uwagę tych kryteriów przy nakładaniu obowiązków na VASP.

Nowe technologie

- 15.1 Kraje i instytucje finansowe powinny identyfikować i oceniać ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, które może powstać w związku z rozwojem nowych produktów i nowych praktyk biznesowych, w tym nowych mechanizmów dystrybucji, oraz wykorzystaniem nowych lub rozwijających się technologii zarówno dla nowych, jak i już istniejących produktów.
- 15.2 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do:
- przeprowadzenia oceny ryzyka przed wprowadzeniem lub zastosowaniem takich produktów, praktyk i technologii; oraz
 - podjęcia odpowiednich środków w celu zarządzania ryzykiem i jego ograniczenia.

Aktywa wirtualne i dostawcy usług związanych z aktywami wirtualnymi (VASP)⁴³

- 15.3 Zgodnie z Rekomendacją 1, kraje powinny:
- identyfikować i oceniać ryzyko związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu wynikające z działań związanych z aktywami wirtualnymi oraz działań lub operacji VASP;
 - w oparciu o zrozumienie swoich zagrożeń stosować podejście oparte na analizie ryzyka, aby zapewnić, że środki mające na celu zapobieganie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu lub ich ograniczanie są współmierne do zidentyfikowanego ryzyka; oraz
 - wymagać od VASP podjęcia odpowiednich kroków w celu identyfikacji i oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, zarządzania tym ryzykiem i jego ograniczania, zgodnie z kryteriami 1.10 i 1.11.
- 15.4 Kraje powinny zapewnić, że:
- VASP są zobowiązani do posiadania licencji lub muszą podlegać rejestracji⁴⁴ co najmniej⁴⁵:
 - gdy VASP jest osobą prawną, w jurysdykcji(-ach), w której(-ych) został utworzony⁴⁶; oraz

⁴³ Uwaga dla oceniających: Kraje, które zdecydowały się zakazać aktywów wirtualnych, powinny być oceniane wyłącznie na podstawie kryteriów 15.1, 15.2, 15.3 lit. a) i 15.3 lit. b), 15.5 i 15.11, ponieważ pozostałe kryteria nie mają zastosowania w takich przypadkach.

⁴⁴ Kraj nie musi ustanawiać odrębnego systemu licencjonowania lub rejestracji w odniesieniu do osób fizycznych lub prawnych, które już uzyskały licencję lub zostały zarejestrowane jako instytucje finansowe (zgodnie z definicją zawartą w Rekomendacjach FATF) w tym kraju, które na podstawie takiej licencji lub rejestracji mogą wykonywać działalność jako VASP i które już podlegają pełnemu zakresowi obowiązujących obowiązków wynikających z Rekomendacji FATF.

⁴⁵ Jurysdykcje mogą również wymagać, aby VASP, którzy oferują produkty i/lub usługi klientom w ich jurysdykcji lub prowadzą działalność z ich jurysdykcji, posiadali licencję lub byli zarejestrowani w tej jurysdykcji.

⁴⁶ Odniesienia do tworzenia osoby prawnej obejmują rejestrację spółek lub inny stosowany mechanizm. Gwoli wyjaśnienia, wymóg określony w kryterium 15.4 lit. a) ppkt (i) polega na tym, że kraj musi zapewnić, aby VASP utworzony w tym kraju posiadał licencję lub był zarejestrowany, ale nie na tym, że każdy VASP posiadający licencję lub zarejestrowany w tym kraju był również zarejestrowany w jakimkolwiek państwie trzecim, w którym został utworzony.

- (ii) gdy VASP jest osobą fizyczną, w jurysdykcji, w której znajduje się jego miejsce prowadzenia działalności⁴⁷; oraz
 - b) właściwe organy podejmują niezbędne środki prawne lub regulacyjne, aby uniemożliwić przestępcom lub ich wspólnikom posiadanie znacznych udziałów lub udziałów kontrolnych bądź bycie ich beneficjentem rzeczywistym, lub sprawowanie funkcji zarządczej w VASP.
- 15.5 Kraje powinny podjąć działania w celu zidentyfikowania osób fizycznych lub prawnych, które świadczą usługi związane z aktywami wirtualnymi bez wymaganej licencji lub rejestracji, oraz nałożenia na nie proporcjonalnych i odstrasżających sankcji.⁴⁸
- 15.6 Zgodnie z mającymi zastosowanie postanowieniami Rekomendacji 26 i 27, kraje powinny zapewnić, że:
- a) VASP podlegają odpowiednim regulacjom i nadzorowi lub monitorowaniu opartemu o analizę ryzyka przez właściwy organ⁴⁹, w tym są objęci systemami zapewniającymi ich zgodność z krajowymi wymogami w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;
 - b) organy nadzoru posiadają odpowiednie uprawnienia do nadzorowania lub monitorowania VASP oraz zapewnienia przestrzegania przez VASP wymogów w zakresie zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, w tym uprawnienia do przeprowadzania kontroli, żądania przedstawienia informacji oraz nakładania szeregu sankcji dyscyplinarnych i finansowych, obejmujących cofnięcie, ograniczenie lub zawieszenie licencji lub rejestracji VASP, gdy zajdzie taka potrzeba.
- 15.7 Zgodnie z Rekomendacją 34 właściwe organy i organy nadzoru powinny ustanowić wytyczne i przekazywać informacje zwrotne, które będą dla VASP wsparciem w stosowaniu krajowych środków zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, a w szczególności w wykrywaniu i zgłaszaniu podejrzanych transakcji.
- 15.8 Zgodnie z Rekomendacją 35, kraje powinny zapewnić:
- a) dostępność szeregu proporcjonalnych i odstrasżających sankcji, zarówno karnych, cywilnych, jak i administracyjnych, mających zastosowanie do VASP niespełniających wymogów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu; oraz
 - b) stosowanie sankcji nie tylko w odniesieniu do VASP, ale także ich dyrektorów i kierownictwa wyższego szczebla.
- 15.9 W odniesieniu do środków zapobiegawczych, VASP powinni być zobowiązani do przestrzegania wymogów określonych w Rekomendacjach 10–21, z zastrzeżeniem

⁴⁷ Gwoli wyjaśnienia, kryterium 15.4 lit. a) ppkt (ii) wymaga, aby kraj zapewnił, że VASP, który jest osobą fizyczną zlokalizowaną w swoim kraju, posiada licencję lub jest zarejestrowany w swoim kraju; nie oznacza to, że każdy VASP będący osobą fizyczną mającą miejsce prowadzenia działalności w tym kraju musi być zarejestrowany w jakimkolwiek państwie trzecim, w którym również ma miejsce prowadzenia działalności.

⁴⁸ Uwaga dla oceniających: Kryterium 15.5 ma zastosowanie do wszystkich krajów, niezależnie od tego, czy zdecydowały się one na licencjonowanie, rejestrację lub zakazanie aktywów wirtualnych lub VASP.

⁴⁹ W tym kontekście „właściwy organ” nie może obejmować organu samoregulującego.

następujących warunków:

- a) Rekomendacja 10 – Określony próg transakcji okazjonalnych, powyżej którego VASP są zobowiązani do zastosowania środków bezpieczeństwa finansowego, wynosi 1 000 USD/EUR.
- b) Rekomendacja 16 – W przypadku przekazów aktywów wirtualnych⁵⁰ kraje powinny zapewnić, że:
 - (i) VASP zleceniodawcy uzyskuje i przechowuje wymagane i dokładne dane zleceniodawcy przekazu aktywów wirtualnych oraz wymagane dane jego odbiorcy⁵¹, przekazuje⁵² powyższe informacje do VASP odbiorcy lub instytucji finansowej (jeśli dotyczy) bezzwłocznie i w bezpieczny sposób, a także udostępnia je na żądanie odpowiednim organom;
 - (ii) VASP odbiorcy uzyskuje i przechowuje wymagane informacje dane zleceniodawcy przekazu aktywów wirtualnych oraz wymagane i dokładne dane jego odbiorcy, i udostępnia je na żądanie odpowiednim organom⁵³;
 - (iii) inne wymogi określone w Rekomendacji 16 (w tym monitorowanie dostępności informacji, a także zamrażanie środków oraz zakaz realizacji transakcji dotyczących wskazanych osób i podmiotów) są stosowane na tej samej podstawie, jak określono w Rekomendacji 16; oraz
 - (iv) te same obowiązki mają zastosowanie do instytucji finansowych w przypadku wysyłania lub odbierania przekazów aktywów wirtualnych w imieniu klienta.

15.10 W odniesieniu do ukierunkowanych sankcji finansowych kraje powinny zapewnić, aby VASP podlegały mechanizmom komunikacji, obowiązkom sprawozdawczym i monitorowaniu, o których mowa w kryteriach 6.5 lit. d), 6.5 lit. e), 6.6 lit. g), 7.2 lit. d), 7.2 lit. e), 7.3 i 7.4 lit. d).

15.11 Kraje powinny bezzwłocznie zapewnić jak najszerszy zakres współpracy międzynarodowej w zakresie prania pieniędzy, przestępstw bazowych i finansowania terroryzmu w związku aktywami wirtualnymi, na podstawie określonej w Rekomendacjach 37–40. W szczególności organy sprawujące nadzór nad VASP powinny mieć podstawę prawną do prowadzenia wymiany informacji ze swoimi zagranicznymi odpowiednikami, niezależnie od charakteru lub statusu organów nadzoru oraz różnic w nomenklaturze lub statusie VASP.⁵⁴

⁵⁰ Do celów stosowania Rekomendacji 16 w odniesieniu do VASP wszystkie przekazy aktywów wirtualnych należy traktować jako przekazy transgraniczne.

⁵¹ Zgodnie z definicją zawartą w pkt 6 Noty Interpretacyjnej do Rekomendacji 16 lub równoważne informacje w kontekście aktywów wirtualnych.

⁵² Informacje mogą być przekazywane bezpośrednio lub pośrednio. Nie jest konieczne, aby te informacje były dołączane bezpośrednio do przekazów aktywów wirtualnych.

⁵³ Odpowiednie organy oznaczają odpowiednie właściwe organy, o których mowa w pkt 10 Noty Interpretacyjnej do Rekomendacji 16.

⁵⁴ Kraje, które zakazały VASP, powinny spełnić ten wymóg poprzez wprowadzenie podstawy prawnej umożliwiającej swoim odpowiednim właściwym organom (np. organom ścigania) wymianę informacji na temat kwestii związanych z aktywami wirtualnymi i VASP z podmiotami niebędącymi ich odpowiednikami, jak określono w pkt 17 Noty Interpretacyjnej do Rekomendacji 40.

REKOMENDACJA 16**PRZEKAZY PIENIĘŻNE***Zlecające instytucje finansowe*

- 16.1 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do zapewnienia, aby każdemu transgranicznemu przekazowi pieniężnemu na kwotę co najmniej 1 000 USD/EUR towarzyszyły następujące informacje:
- a) Wymagane i dokładne⁵⁵ dane zleceniodawcy:
 - (i) imię i nazwisko/nazwa zleceniodawcy;
 - (ii) numer rachunku zleceniodawcy, jeżeli taki rachunek jest wykorzystywany do realizacji transakcji lub, w przypadku braku rachunku, niepowtarzalny identyfikator transakcji, który umożliwia jej śledzenie; oraz
 - (iii) adres zleceniodawcy lub krajowy numer identyfikacyjny lub numer identyfikacyjny klienta lub data i miejsce urodzenia.
 - b) Wymagane dane odbiorcy:
 - (i) imię i nazwisko/nazwa odbiorcy; oraz
 - (ii) numer rachunku odbiorcy, jeżeli taki rachunek jest wykorzystywany do realizacji transakcji lub, w przypadku braku rachunku, niepowtarzalny identyfikator transakcji, który umożliwia jej śledzenie.
- 16.2 Jeżeli kilka indywidualnych przekazów transgranicznych od jednego zleceniodawcy jest zgrupowanych w przekazie zbiorczym dla odbiorców, przekaz zbiorczy powinien zawierać wymagane i dokładne dane zleceniodawcy oraz kompletne dane odbiorcy, którego można w pełni zidentyfikować w kraju odbiorcy; a instytucja finansowa powinna być zobowiązana do wskazania numeru rachunku zleceniodawcy lub niepowtarzalnego identyfikatora transakcji.
- 16.3 Jeżeli kraje stosują próg *de minimis* dla wymogów kryterium 16.1, instytucje finansowe powinny być zobowiązane do zapewnienia, aby każdemu transgranicznemu przekazowi pieniężnemu poniżej jakiegokolwiek obowiązującego progu *de minimis* (na kwotę nie wyższą niż 1 000 USD/EUR) towarzyszyły następujące informacje:
- a) Wymagane dane zleceniodawcy:
 - (i) imię i nazwisko/nazwa zleceniodawcy; oraz
 - (ii) numer rachunku nadawcy, jeżeli taki rachunek jest wykorzystywany do realizacji transakcji lub, w przypadku braku rachunku, niepowtarzalny identyfikator transakcji, który umożliwia jej śledzenie.
 - b) Wymagane dane odbiorcy:
 - (i) imię i nazwisko/nazwa odbiorcy; oraz

⁵⁵ Określenie „dokładne” jest używane do opisu informacji, których dokładność została zweryfikowana, tj. instytucje finansowe powinny być zobowiązane do weryfikowania dokładności wymaganych informacji o zleceniodawcy.

- (ii) numer rachunku odbiorcy, jeżeli taki rachunek jest wykorzystywany do realizacji transakcji lub, w przypadku braku rachunku, niepowtarzalny identyfikator transakcji, który umożliwia jej śledzenie.
- 16.4 Informacje wskazane w kryterium 16.3 nie muszą być weryfikowane pod kątem dokładności. Instytucja finansowa powinna być jednak zobowiązana do weryfikacji informacji dotyczących jej klienta w przypadku podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.
- 16.5 W przypadku krajowych przekazów pieniężnych⁵⁶ zlecająca instytucja finansowa powinna być zobowiązana do zapewnienia, aby informacje towarzyszące przekazowi zawierały dane zleceniodawcy, jak wskazano w odniesieniu do przekazów transgranicznych, chyba że dane te mogą zostać udostępnione instytucji finansowej odbiorcy i odpowiednim organom w inny sposób.
- 16.6 Jeżeli informacje towarzyszące przekazowi krajowemu mogą zostać udostępnione instytucji finansowej odbiorcy oraz odpowiednim organom w inny sposób, zlecająca instytucja finansowa musi jedynie wskazać numer rachunku lub niepowtarzalny identyfikator transakcji, pod warunkiem, że taki numer lub identyfikator pozwoli na przesłanie transakcji wstecz do zleceniodawcy lub odbiorcy. Zlecająca instytucja finansowa powinna być zobowiązana do udostępnienia wymaganych informacji w ciągu trzech dni roboczych od otrzymania wezwania od instytucji finansowej odbiorcy lub odpowiednich właściwych organów. Organy ścigania powinny mieć możliwość domagania się natychmiastowego przedstawienia im takich informacji.
- 16.7 Zlecająca instytucja finansowa powinna być zobowiązana do przechowywania wszystkich zgromadzonych danych zleceniodawcy i odbiorcy, zgodnie z Rekomendacją 11.
- 16.8 Zlecająca instytucja finansowa nie powinna być dopuszczona do realizacji przekazu, jeżeli nie spełnia on wymogów określonych powyżej w kryteriach 16.1-16.7.

Pośredniczące instytucje finansowe

- 16.9 W przypadku transgranicznych przekazów pieniężnych pośrednicząca instytucja finansowa powinna być zobowiązana do zapewnienia, aby wszystkie dane zleceniodawcy i odbiorcy towarzyszące przekazowi pieniężnemu zostały zachowane.
- 16.10 Jeżeli z powodu ograniczeń technicznych nie jest możliwe, aby wymagane dane zleceniodawcy lub odbiorcy towarzyszące transgranicznemu przekazowi pieniężnemu pozostały w powiązonym przekazie krajowym, pośrednicząca instytucja finansowa powinna być zobowiązana do przechowywania przez co najmniej pięć lat zapisu wszystkich informacji otrzymanych od zlecającej instytucji finansowej lub innej pośredniczącej instytucji finansowej.
- 16.11 Pośredniczące instytucje finansowe powinny być zobowiązane do podjęcia uzasadnionych środków, zgodnych z przetwarzaniem bezpośrednim, w celu identyfikacji transgranicznych przekazów pieniężnych, które nie zawierają wymaganych danych zleceniodawcy lub odbiorcy.

⁵⁶ Termin ten odnosi się również do każdego łańcucha przekazów pieniężnych, który ma miejsce w całości w granicach Unii Europejskiej. Należy ponadto zauważyć, że europejski rynek wewnętrzny i odpowiadające mu ramy prawne są rozszerzone na członków Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

- 16.12 Pośredniczące instytucje finansowe powinny być zobowiązane do posiadania zasad i procedur opartych o analizę ryzyka w celu określenia: a) kiedy należy wykonać, odrzucić lub wstrzymać przekaz pieniężny, który nie zawiera wymaganych danych zleceniodawcy lub odbiorcy; oraz b) stosownych dalszych kroków.

Instytucje finansowe odbiorcy

- 16.13 Instytucje finansowe odbiorcy powinny być zobowiązane do podjęcia uzasadnionych środków, które mogą obejmować monitorowanie po zdarzeniu lub, w miarę możliwości, monitorowanie w czasie rzeczywistym, w celu identyfikacji transgranicznych przekazów pieniężnych, które nie zawierają wymaganych danych zleceniodawcy lub odbiorcy.
- 16.14 W przypadku transgranicznych przekazów pieniężnych na kwotę co najmniej 1 000 USD/EUR⁵⁷ instytucja finansowa odbiorcy powinna być zobowiązana do weryfikacji tożsamości odbiorcy, jeżeli jego tożsamość nie została uprzednio zweryfikowana, oraz do przechowywania tych informacji zgodnie z Rekomendacją 11.
- 16.15 Instytucje finansowe odbiorcy powinny być zobowiązane do posiadania zasad i procedur opartych o analizę ryzyka w celu określenia: a) kiedy należy wykonać, odrzucić lub wstrzymać przekaz pieniężny, który nie zawiera wymaganych danych zleceniodawcy lub odbiorcy; oraz b) stosownych dalszych kroków.

Dostawcy usług przekazywania środków pieniężnych lub innych wartości majątkowych (MVTs)

- 16.16 Dostawcy MVTs powinni być zobowiązani do przestrzegania wszystkich odpowiednich wymogów Rekomendacji 16 w krajach, w których prowadzą działalność, bezpośrednio lub za pośrednictwem swoich agentów.
- 16.17 W przypadku dostawcy MVTs, który kontroluje zarówno zleceniodawcę, jak i odbiorcę przekazu pieniężnego, dostawca MVTs powinien być zobowiązany do:
- uwzględnienia wszystkich informacji zarówno ze strony zleceniodawcy, jak i odbiorcy w celu ustalenia, czy należy dokonać zgłoszenia podejrzanego transakcji; oraz
 - dokonać zgłoszenia podejrzanego transakcji w dowolnym kraju, którego dotyczy podejrzanego przekaz pieniężny, i udostępnić odpowiednie informacje o transakcji jednostce analityki finansowej.

Wdrażanie ukierunkowanych sankcji finansowych

- 16.18 Kraje powinny zapewnić, aby w kontekście realizacji przekazów pieniężnych instytucje finansowe dokonywały zamrażania środków i stosowały się do zakazów realizacji transakcji dotyczących wskazanych osób i podmiotów, zgodnie z obowiązkami określonymi w odpowiednich rezolucjach Rady Bezpieczeństwa ONZ dotyczących zapobiegania terroryzmowi i finansowaniu terroryzmu oraz ich zwalczania, takimi jak rezolucje RB ONZ 1267 i 1373, oraz rezolucjach uchwalonych w ich następstwie.

⁵⁷ Kraje mogą przyjąć próg *de minimis* dla transgranicznych przekazów pieniężnych (nie wyższy niż 1 000 USD/EUR). Kraje mogą jednak wymagać, aby przychodzące transgraniczne przekazy pieniężne poniżej określonego progu zawierały wymagane i dokładne informacje o zleceniodawcy.

REKOMENDACJA 17**DELEGOWANIE UPRAWNIEŃ OSOBOM TRZECIM⁵⁸**

- 17.1 Jeżeli instytucje finansowe są uprawnione do zlecania zewnętrznym instytucjom finansowym i DNFBP wykonywania obowiązków wskazanych w elementach a)–c) środków bezpieczeństwa finansowego określonych w Rekomendacji 10 (identyfikacja klienta; identyfikacja beneficjenta rzeczywistego; oraz zrozumienie charakteru działalności) lub prowadzenia działalności, ostateczna odpowiedzialność z tytułu środków bezpieczeństwa finansowego powinna spoczywać na instytucji finansowej, która zleciła powyższe czynności osobie trzeciej, i która powinna być zobowiązana do:
- niezwłocznego uzyskania niezbędnych informacji dotyczących elementów a)–c) środków bezpieczeństwa finansowego określonych w Rekomendacji 10;
 - podjęcia kroków w celu zapewnienia, że kopie danych identyfikacyjnych i innej odpowiedniej dokumentacji odnoszącej się do wymogów dotyczących środków bezpieczeństwa finansowego zostaną niezwłocznie udostępnione stronie trzeciej na jej żądanie;
 - zapewnienia, że strona trzecia podlega regulacjom, jest nadzorowana lub monitorowana oraz że stosuje środki zapewniające zgodność z wymogami dotyczącymi środków bezpieczeństwa finansowego i przechowywania dokumentacji zgodnie z Rekomendacjami 10 i 11.
- 17.2 Ustalając w jakim kraju może mieć siedzibę osoba spełniająca powyższe warunki, należy mieć na względzie dostępne informacje o poziomie ryzyka danego kraju.
- 17.3 W przypadku instytucji finansowych, które korzystają z usług strony trzeciej będącej częścią tej samej grupy finansowej, odpowiednie właściwe organy⁵⁹ mogą również uznać, że wymogi powyższych kryteriów są spełnione w następujących okolicznościach:
- grupa przestrzega wymogów dotyczących środków bezpieczeństwa finansowego i przechowywania dokumentacji zgodnie z Rekomendacjami 10–12 oraz stosuje programy przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu zgodnie z Rekomendacją 18;
 - wdrażanie tych wymogów dotyczących środków bezpieczeństwa finansowego i przechowywania dokumentacji oraz programów AML/CFT jest nadzorowane na poziomie grupy przez właściwy organ; oraz
 - wszelkie podwyższone ryzyko kraju jest odpowiednio ograniczane poprzez procedury grupy w zakresie AML/CFT.

⁵⁸ Niniejsza Rekomendacja nie ma zastosowania do relacji opartych na outsourcingu lub relacji agencyjnych, jak określono w pkt 1 Noty Interpretacyjnej do Rekomendacji 17.

⁵⁹ Termin odpowiednie właściwe organy w Rekomendacji 17 oznacza (i) organ macierzysty, który powinien być zaangażowany w celu zrozumienia zasad i kontroli grupy na poziomie całej grupy, oraz (ii) organy przyjmujące, które powinny być zaangażowane w odniesieniu do oddziałów/spółek zależnych.

REKOMENDACJA 18**KONTROLA WEWNĘTRZNA ORAZ
ZAGRANICZNE ODDZIAŁY I PODMIOTY
ZALEŻNE**

- 18.1 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do wdrożenia programów przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, które uwzględniają ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz wielkość firmy i które obejmują następujące wewnętrzne zasady, procedury i regulacje kontrolne:
- uzgodnienia dotyczące zarządzania zgodnością (w tym wyznaczenie specjalisty ds. zgodności na szczeblu kierowniczym);
 - procedury sprawdzające w celu zapewnienia wysokich standardów przy zatrudnianiu pracowników;
 - program ciągłego szkolenia pracowników; oraz
 - niezależna funkcja audytu do celów testowania systemu.
- 18.2 Grupy finansowe powinny być zobowiązane do wdrożenia ogólnogrupowych programów przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, które powinny mieć zastosowanie do i być odpowiednie dla wszystkich oddziałów i spółek zależnych z większościowym udziałem grupy finansowej. Powinny one obejmować środki określone w kryterium 18.1 oraz:
- zasady i procedury udostępniania informacji wymaganych do celów środków bezpieczeństwa finansowego oraz zarządzania ryzykiem prania pieniędzy i finansowania terroryzmu;
 - dostarczanie – na poziomie funkcji ds. zgodności, audytu i/lub AML/CFT w grupie, informacji o klientach, rachunkach i transakcjach z oddziałów i spółek zależnych, gdy jest to konieczne do celów przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Powinno to obejmować informacje i analizy transakcji lub działań, które wydają się nietypowe (jeżeli taka analiza została przeprowadzona)⁶⁰. Również oddziały i spółki zależne powinny otrzymywać takie informacje od tych funkcji na poziomie grupy, gdy takie informacje są istotne i właściwe dla zarządzania ryzykiem⁶¹; oraz
 - odpowiednie zabezpieczenia dotyczące poufności i wykorzystania wymienianych informacji, w tym zabezpieczenia zapobiegające udzielaniu ostrzeżeń.
- 18.3 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do zapewnienia, aby ich zagraniczne oddziały i spółki zależne z udziałem większościowym stosowały środki AML/CFT zgodne z wymogami kraju macierzystego, w przypadku gdy minimalne wymogi AML/CFT kraju

⁶⁰ Może to obejmować zgłoszenie podejrzanej transakcji, informacje stanowiące jego podstawę lub fakt zgłoszenia podejrzanej transakcji.

⁶¹ Zakres i zasięg informacji, które mają być udostępniane zgodnie z tym kryterium, mogą być określone przez kraje na podstawie wrażliwości informacji i ich znaczenia dla zarządzania ryzykiem prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu.

przyjmującego są mniej rygorystyczne niż te obowiązujące w kraju macierzystym, w zakresie dozwolonym przez przepisy i regulacje kraju przyjmującego.

Jeżeli kraj przyjmujący nie zezwala na właściwe wdrożenie środków przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu zgodnych z wymogami kraju macierzystego, grupy finansowe powinny być zobowiązane do stosowania odpowiednich dodatkowych środków w celu zarządzania ryzykiem prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz poinformować o tym swoje macierzyste organy nadzoru.

REKOMENDACJA 19**KRAJE PODWYŻSZONEGO RYZYKA**

- 19.1 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do stosowania wzmożonych środków bezpieczeństwa finansowego, proporcjonalnych do ryzyka, w odniesieniu do stosunków gospodarczych i transakcji z osobami fizycznymi i prawnymi (w tym instytucjami finansowymi) z krajów wskazanych w wezwaniach FATF.
- 19.2 Kraje powinny mieć możliwość zastosowania środków zaradczych proporcjonalnych do ryzyka: a) na wezwanie FATF; oraz b) niezależnie od jakiegokolwiek wezwania do tego przez FATF.
- 19.3 Kraje powinny wprowadzić środki gwarantujące, że instytucje finansowe będą informowane o obawach dotyczących słabości systemów AML/CFT innych krajów.

REKOMENDACJA 20**ZGŁASZANIE PODEJRZANYCH TRANSAKcji⁶²**

- 20.1 Jeżeli instytucja finansowa podejrzewa lub ma uzasadnione podstawy, by podejrzewać, że określone środki finansowe pochodzą z działalności przestępczej⁶³ lub są powiązane z finansowaniem terroryzmu, powinna być zobowiązana do niezwłocznego zgłoszenia swoich podejrzeń jednostce analityki finansowej.
- 20.2 Instytucje finansowe powinny być zobowiązane do zgłaszania wszystkich podejrzanych transakcji, w tym prób transakcji, niezależnie od kwoty transakcji.

⁶² Wymóg zgłaszania przez instytucje finansowe podejrzanych transakcji powinien zostać określony w przepisach prawnych.

⁶³ „Działalność przestępcza” odnosi się do: a) wszystkich czynów przestępczych, które stanowią przestępstwo bazowe dla prania pieniędzy w danym kraju; lub b) co najmniej tych przestępstw, które stanowią przestępstwo bazowe zgodnie z wymogami Rekomendacji 3.

REKOMENDACJA 21**UDZIELANIE OSTRZEŻEŃ I POUFNOŚĆ**

- 21.1 Instytucje finansowe, ich kierownictwo i pracownicy powinni być prawnie chronieni przed odpowiedzialnością karną i cywilną za złamanie jakichkolwiek ograniczeń w udostępnianiu informacji nałożonych na mocy umowy, prawa, regulacji bądź decyzji administracyjnej, jeżeli zgłaszają swoje podejrzenia w należyty sposób i w dobrej wierze jednostce analityki finansowej. Taka ochrona powinna być zapewniona nawet wtedy, gdy nie wiedzieli dokładnie, jaki czyn zabroniony jest podstawą ich zawiadomienia i niezależnie od tego, czy taki czyn rzeczywiście wystąpił.
- 21.2 Instytucje finansowe, ich kierownictwo oraz pracownicy powinni mieć prawny zakaz ujawniania faktu zgłoszenia podejrzonej transakcji bądź związanych z tym informacji jednostce analityki finansowej. Przepisy te nie mają na celu utrudniania wymiany informacji w ramach Rekomendacji 18.

REKOMENDACJA 22**WSKAZANE PODMIOTY I ZAWODY ŚWIADCZĄCE USŁUGI NIEFINANSOWE (DNFBPS): ŚRODKI BEZPIECZEŃSTWA FINANSOWEGO**

- 22.1 Wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe powinny być zobowiązane do przestrzegania wymogów środków bezpieczeństwa finansowego określonych w Rekomendacji 10 w następujących sytuacjach:
- a) Kasyna – gdy klienci zawierają w nich w transakcje finansowe⁶⁴ na kwotę równą lub wyższą niż 3 000 USD/EUR.
 - b) Pośrednicy w obrocie nieruchomościami – jeśli uczestniczą w imieniu swoich klientów w transakcjach kupna bądź sprzedaży nieruchomości⁶⁵.
 - c) Pośrednicy w obrocie kamieniami i metalami szlachetnymi – jeśli uczestniczą z klientem w transakcji gotówkowej, której wartość jest równa bądź przewyższa 15 000 USD/EUR.
 - d) Prawnicy, notariusze, inni niezależni specjaliści prawni, a także księgowi, gdy przygotowują bądź przeprowadzają dla swoich klientów transakcje polegające na:
 - kupnie i sprzedaży nieruchomości;
 - zarządzaniu środkami, instrumentami finansowymi bądź innymi wartościami majątkowymi klienta;
 - zarządzaniu rachunkiem bankowym, oszczędnościowym bądź rachunkiem instrumentów finansowych;
 - gromadzeniu środków na utworzenie, działalność bądź zarządzanie spółkami;
 - tworzeniu, prowadzeniu działalności bądź zarządzaniu osobami prawnymi bądź jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, a także kupnie i sprzedaży podmiotów gospodarczych.
 - e) Podmioty świadczące usługi dla trustów i spółek, gdy przygotowują bądź przeprowadzają dla klienta transakcje w zakresie następujących czynności:
 - występowanie w roli pełnomocnika przy tworzeniu osób prawnych;
 - działanie w charakterze dyrektora bądź sekretarza spółki, wspólnika albo podobnej funkcji w odniesieniu do innych osób prawnych (bądź podejmowanie czynności mających umożliwić innej osobie działanie w tym charakterze);
 - udostępnianie adresu rejestrowego, adresu biznesowego czy też lokalu, a

⁶⁴ Przeprowadzenie identyfikacji klienta przy wejściu do kasyna może, ale nie musi być wystarczające. Kraje muszą wymagać od kasyn, aby były w stanie powiązać informacje dotyczące konkretnego klienta uzyskane w ramach środków bezpieczeństwa finansowego z transakcjami przeprowadzanymi przez klienta w kasynie. „Transakcje finansowe” nie odnoszą się do transakcji hazardowych, które obejmują wyłącznie żetony lub tokeny.

⁶⁵ Oznacza to, że pośrednicy w obrocie nieruchomościami powinni spełniać wymogi określone w Rekomendacji 10 zarówno w odniesieniu do nabywców, jak i zbywców nieruchomości.

także adresu korespondencyjnego bądź administracyjnego dla spółki lub jakiegokolwiek osoby prawnej bądź jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej;

- działanie w charakterze powiernika dobrowolnego trustu albo pełnienie równorzędnej funkcji dla innej formy podmiotu nieposiadającego osobowości prawnej (bądź podejmowanie czynności mających umożliwić innej osobie działanie w tym charakterze);
- działanie w charakterze udziałowca *nominee* w imieniu innej osoby (bądź podejmowanie czynności mających umożliwić innej osobie działanie w tym charakterze).

- 22.2 W sytuacjach określonych w kryterium 22.1 wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe powinny być zobowiązane do przestrzegania wymogów w zakresie przechowywania dokumentacji określonych w Rekomendacji 11.
- 22.3 W sytuacjach określonych w kryterium 22.1 wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe powinny być zobowiązane do przestrzegania wymogów odnoszących się do osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne określonych w Rekomendacji 12.
- 22.4 W sytuacjach określonych w kryterium 22.1 wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe powinny być zobowiązane do przestrzegania wymogów odnoszących się do nowych technologii określonych w Rekomendacji 15.
- 22.5 W sytuacjach określonych w kryterium 22.1 wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe powinny być zobowiązane do przestrzegania wymogów odnoszących się do delegowania uprawnień osobom trzecim określonych w Rekomendacji 17.

REKOMENDACJA 23**WSKAZANE PODMIOTY I ZAWODY ŚWIADCZĄCE USŁUGI NIEFINANSOWE POZOSTAŁE ŚRODKI**

- 23.1 Określone w Rekomendacji 21 wymogi dotyczące zgłaszania podejrzanych transakcji mają zastosowanie do wszystkich wskazanych podmiotów i zawodów świadczących usługi niefinansowe z poniższymi zastrzeżeniami:
- a) prawnicy, notariusze, inni niezależni specjaliści prawni, a także księgowi⁶⁶ – jeśli w imieniu bądź na rzecz klienta, biorą udział w transakcji finansowej w odniesieniu do działalności opisanej w kryterium 22.1 lit. d)⁶⁷;
 - b) pośrednicy w obrocie kamieniami i metalami szlachetnymi – jeśli uczestniczą z klientem w transakcji gotówkowej, której wartość jest równa bądź przewyższa 15 000 USD/EUR;
 - c) podmioty świadczące usługi dla spółek i trustów – jeśli w imieniu bądź na rzecz klienta, biorą udział w transakcji w odniesieniu do działalności opisanej w kryterium 22.1 lit. e).
- 23.2 W sytuacjach określonych w kryterium 23.1 wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe powinny być zobowiązane do przestrzegania wymogów odnoszących się do kontroli wewnętrznych określonych w Rekomendacji 18.
- 23.3 W sytuacjach określonych w kryterium 23.1 wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe powinny być zobowiązane do przestrzegania wymogów odnoszących się do krajów podwyższonego ryzyka określonych w Rekomendacji 19.
- 23.4 W sytuacjach określonych w kryterium 23.1 wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe powinny być zobowiązane do przestrzegania wymogów dotyczących udzielania ostrzeżeń i poufności określonych w Rekomendacji 21⁶⁸.

⁶⁶ Prawnicy, notariusze, inni niezależni specjaliści prawni, a także księgowi działający jako niezależni specjaliści prawni nie są zobowiązani do zgłaszania podejrzanych transakcji, jeżeli odpowiednie informacje uzyskano w okolicznościach, w których są one objęte tajemnicą zawodową radcy prawnego lub adwokata. Do każdego kraju należy określenie spraw, które będą podlegać tajemnicy zawodowej radcy prawnego lub adwokata. Zwykle obejmuje to informacje, które prawnicy, notariusze lub inni niezależni specjaliści prawni otrzymują od lub w imieniu swojego klienta: a) w trakcie ustalania jego sytuacji prawnej, lub b) podczas wykonywania zleconego im zadania polegającego na obronie lub reprezentowaniu tego klienta w postępowaniu sądowym, administracyjnym, arbitrażowym lub mediacyjnym.

⁶⁷ W krajach, w których prawnicy, notariusze, inni niezależni specjaliści prawni i księgowi mogą zgłaszać podejrzone transakcje odpowiednim organom samoregulującym, powinny istnieć formy współpracy między tymi organami a FIU.

⁶⁸ W sytuacjach gdy prawnicy, notariusze, inni niezależni specjaliści prawni i księgowi działający jako niezależni specjaliści prawni starają się odwieść klienta od angażowania się w nielegalną działalność, nie jest to równoznaczne z udzieleniem ostrzeżenia.

REKOMENDACJA 24**TRANSPARENTNOŚĆ ORAZ BENEFICJENCI
RZECZYWIŚCI OSÓB PRAWNYCH⁶⁹**

- 24.1 Kraje powinny posiadać mechanizmy, które identyfikują i opisują: a) różne rodzaje, formy i podstawowe cechy osób prawnych w danym kraju; oraz b) procesy tworzenia tych osób prawnych oraz uzyskiwania i rejestrowania informacji o właścicielach podstawowych i beneficjentach rzeczywistych. Informacje te powinny być publicznie dostępne.
- 24.2 Kraje powinny prowadzić ocenę ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu związanego ze wszystkimi rodzajami osób prawnych utworzonych w danym kraju.

Podstawowe informacje

- 24.3 Kraje powinny wymagać, aby wszystkie spółki utworzone w danym kraju były zarejestrowane w rejestrze spółek, który powinien zawierać następujące informacje: nazwa spółki, dowód założenia, forma prawna i status, adres siedziby, podstawowe uprawnienia regulacyjne oraz wykaz kadry zarządzającej. Powyższe informacje powinny być publicznie dostępne.
- 24.4 Spółki powinny być zobowiązane do przechowywania informacji określonych w kryterium 24.3, a także do prowadzenia rejestru akcjonariuszy lub wspólników⁷⁰, określającego liczbę akcji posiadanych przez każdego akcjonariusza oraz kategorię akcji (w tym charakter związanych z nimi praw głosu). Informacje te powinny być przechowywane na terenie danego kraju w miejscu zgłoszonym do rejestru firm⁷¹.
- 24.5 Kraje powinny posiadać mechanizmy zapewniające, że informacje, o których mowa w kryteriach 24.3 i 24.4 są dokładne i na bieżąco aktualizowane.

Informacje o beneficjentach rzeczywistych

- 24.6 Kraje powinny stosować jeden lub więcej z poniższych mechanizmów, aby zapewnić, że dana spółka uzyskuje informacje o jej beneficjentach rzeczywistych i że informacje te są dostępne w określonej lokalizacji w jej kraju; lub informacje te mogą zostać ustalone w stosownym czasie w inny sposób przez właściwy organ:

⁶⁹ Oceniający powinni rozważyć zastosowanie wszystkich kryteriów do wszystkich odpowiednich rodzajów osób prawnych. Sposób uwzględnienia tych wymogów może różnić się w zależności od rodzaju osoby prawnej:

1. Spółki – środki wymagane zgodnie z Rekomendacją 24 zostały określone ze szczególnym odniesieniem do spółek.

2. Fundacje, spółki Anstalt i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – kraje powinny podejmować wobec tych podmiotów podobne działania i nakładać podobne wymogi jak ma to miejsce w przypadku spółek, uwzględniając ich różne formy i struktury.

3. Inne rodzaje osób prawnych – kraje powinny uwzględniać różne formy i struktury takich innych osób prawnych oraz poziomy ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związanego z każdym rodzajem osoby prawnej, aby osiągnąć odpowiedni poziom przejrzystości. Jako minimum, wszystkie osoby prawne powinny zapewnić rejestrowanie podobnych rodzajów podstawowych informacji.

⁷⁰ Rejestr akcjonariuszy i wspólników może być prowadzony przez samą spółkę lub przez osobę trzecią działającą na odpowiedzialność spółki.

⁷¹ W przypadkach, w których spółka lub rejestr spółki przechowuje informacje o beneficjentach rzeczywistych w kraju, rejestr akcjonariuszy i wspólników nie musi znajdować się w kraju, jeżeli spółka może niezwłocznie dostarczyć te informacje na żądanie.

- a) zobowiązanie spółek lub rejestrów spółek do uzyskania i przechowywania aktualnych informacji na temat beneficjentów rzeczywistych spółek;
 - b) zobowiązanie spółek do podejmowania uzasadnionych środków w celu uzyskania i przechowywania aktualnych informacji na temat beneficjentów rzeczywistych spółek;
 - c) wykorzystywanie istniejących informacji, w tym: (i) informacji uzyskanych przez instytucje finansowe i/lub DNFBP, zgodnie z Rekomendacjami 10 i 22; (ii) informacji będących w posiadaniu innych właściwych organów na temat właścicieli prawnych i beneficjentów rzeczywistych spółek; (iii) informacji posiadanych przez spółkę zgodnie z wymogiem określonym w kryterium 24.3 powyżej; oraz (iv) dostępnych informacji o spółkach notowanych na giełdzie, w przypadku których wymogi informacyjne zapewniają odpowiednią przejrzystość w zakresie beneficjentów rzeczywistych.
- 24.7 Kraje powinny wymagać, aby informacje o beneficjentach rzeczywistych były dokładne i jak najbardziej aktualne.
- 24.8 Kraje powinny zapewnić, aby spółki współpracowały z właściwymi organami w najszerszym możliwym zakresie przy ustalaniu beneficjenta rzeczywistego poprzez:
- a) nałożenie na nie wymogu, aby upoważniły co najmniej jedną osobę fizyczną zamieszkałą w kraju⁷² do dostarczania właściwym organom wszystkich podstawowych informacji i dostępnych informacji o beneficjentach rzeczywistych oraz do udzielania im dalszej pomocy w tym zakresie; i/lub:
 - b) nałożenie na nie wymogu, aby upoważniły DNFBP w kraju do dostarczania właściwym organom wszystkich podstawowych informacji i dostępnych informacji o beneficjentach rzeczywistych oraz do udzielania im dalszej pomocy w tym zakresie; i/lub:
 - c) podejmowanie innych porównywalnych środków, określonych przez dany kraj.
- 24.9 Wszystkie wyżej wymienione osoby, organy i podmioty oraz sama spółka (lub jej zarządcy, likwidatorzy bądź inne osoby zaangażowane w jej rozwiązanie) powinny być zobowiązane do przechowywania przedmiotowych informacji i rejestrów przez co najmniej pięć lat od dnia, w którym spółka zostanie rozwiązana lub w inny sposób przestanie istnieć, lub pięć lat od dnia, w którym spółka przestanie być klientem profesjonalnego podmiotu pośredniczącego lub instytucji finansowej.

Pozostałe wymogi

- 24.10 Właściwe organy, a w szczególności organy ścigania, powinny posiadać wszelkie uprawnienia niezbędne do uzyskania w stosownym czasie dostępu do informacji podstawowych i informacji o beneficjentach rzeczywistych będących w posiadaniu odpowiednich stron.
- 24.11 Kraje, które umożliwiają osobom prawnym emisję akcji bądź warrantów na okaziciela, powinny stosować przynajmniej jeden z poniższych mechanizmów, aby zapewnić, że nie

⁷² Członkowie zarządu spółki lub kadra kierownicza wyższego szczebla nie muszą wymagać specjalnego zezwolenia spółki.

będą one wykorzystywane do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu:

- a) zakaz akcji i warrantów na okaziciela; lub
- b) zamiana akcji i warrantów na okaziciela na akcje lub warranty imienne (np. poprzez dematerializację); lub
- c) blokowanie akcji i warrantów na okaziciela poprzez zastosowanie wymogu, aby były przechowywane przez regulowaną instytucję finansową lub profesjonalny podmiot pośredniczący; lub
- d) zobowiązanie akcjonariuszy posiadających pakiet kontrolny do zawiadomienia spółki, a spółki do odnotowania tożsamości tych akcjonariuszy; lub
- e) wykorzystanie innych mechanizmów określonych przez dany kraj.

24.12 Kraje, które umożliwiają osobom prawnym posiadanie akcji i dyrektorów w strukturze *nominee*, powinny stosować przynajmniej jeden z poniższych mechanizmów, aby zapobiec niewłaściwemu wykorzystaniu takich akcji lub takich dyrektorów:

- (a) zobowiązanie udziałowców i dyrektorów w strukturze *nominee* do ujawnienia tożsamości osoby, która wskazała ich do działania w takim charakterze, zarówno spółce, jak i we wszystkich odpowiednich rejestrach, oraz włączenie tych informacji do odpowiedniego rejestru;
- (b) zobowiązanie udziałowców i dyrektorów w strukturze *nominee* do posiadania licencji, nałożenie wymogu rejestracji ich statusu *nominee* w rejestrach spółki, a także zobowiązanie ich do przechowywania informacji określających tożsamość osoby, która wskazała ich do działania w takim charakterze, oraz udostępniania tych informacji właściwym organom na żądanie; lub
- (c) wykorzystanie innych mechanizmów określonych przez dany kraj.

24.13 Każda osoba prawna lub fizyczna, która nie spełnia powyższych wymogów, powinna ponosić z tego tytułu odpowiedzialność oraz podlegać proporcjonalnym i odstrasającym sankcjom.

24.14 Kraje powinny szybko zapewnić współpracę międzynarodową w odniesieniu do informacji podstawowych i informacji o beneficjentach rzeczywistych, zgodnie z Rekomendacjami 37 i 40. Powinno to obejmować:

- a) ułatwienie zagranicznym właściwym organom dostępu do podstawowych informacji przechowywanych w rejestrach spółek;
- b) wymianę informacji o udziałowcach; oraz
- c) wykorzystywanie uprawnień dochodzeniowych ich właściwych organów, zgodnie z ich prawem krajowym, w celu uzyskania informacji o beneficjentach rzeczywistych w imieniu ich zagranicznych odpowiedników. Kraje powinny monitorować jakość pomocy, jaką otrzymują od innych krajów w odpowiedzi na zapytania o informacje podstawowe i informacje o beneficjentach rzeczywistych lub wnioski o pomoc w zlokalizowaniu beneficjentów rzeczywistych mieszkających za granicą.

REKOMENDACJA 25**TRANSPARENTNOŚĆ ORAZ BENEFICJENCI
RZECZYWIŚCI JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
NIEPOSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ⁷³**

25.1 Kraje powinny wymagać:

- a) w przypadku powierników jakiegokolwiek dobrowolnego trustu podlegającego ich prawu uzyskania i posiadania odpowiednich, dokładnych i aktualnych informacji dotyczących tożsamości założyciela, powiernika(-ów), nadzorcy (jeśli dotyczy), beneficjentów lub kategorii beneficjentów oraz każdej innej osoby fizycznej sprawującej ostateczną, skuteczną kontrolę nad trustem;- uzyskania i posiadania odpowiednich, dokładnych i aktualnych informacji dotyczących tożsamości założyciela, powiernika(-ów), nadzorcy (jeśli dotyczy), beneficjentów lub kategorii beneficjentów oraz każdej innej osoby fizycznej sprawującej ostateczną, skuteczną kontrolę nad trustem;
- b) w przypadku powierników jakiegokolwiek trustu podlegającego ich prawu – przechowywania podstawowych informacji na temat innych zarejestrowanych agentów i usługodawców trustu, w tym doradców inwestycyjnych lub menedżerów, księgowych i doradców podatkowych; oraz
- c) w przypadku zawodowych powierników – przechowywania tych informacji przez co najmniej pięć lat po ustaniu ich zaangażowania w trust.

25.2 Kraje powinny wymagać, aby wszelkie informacje przechowywane zgodnie z niniejszą Rekomendacją były dokładne i możliwie najbardziej aktualne oraz by były aktualizowane w stosownym czasie.

25.3 Wszystkie kraje powinny podjąć środki w celu zapewnienia, aby powiernicy ujawniali swój status instytucjom finansowym i wskazanym podmiotom i zawodom świadczącym usługi niefinansowe podczas nawiązywania stosunków gospodarczych lub realizowania okazjonalnych transakcji powyżej określonego progu.

⁷³ Środki wymagane w ramach Rekomendacji 25 zostały określone ze szczególnym odniesieniem do trustów. Należy to rozumieć jako odniesienie do trustów dobrowolnych (zgodnie z definicją w glosariuszu). W odniesieniu do innych rodzajów jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej o podobnej strukturze lub funkcji kraje powinny podjąć środki podobne do środków mających zastosowanie w odniesieniu do trustów, w celu osiągnięcia podobnego poziomu przejrzystości. Jako minimum, kraje powinny zapewnić, aby informacje podobne do tych określonych w odniesieniu do trustów były rejestrowane, dokładne i aktualne oraz aby takie informacje były dostępne dla właściwych organów, gdy jest to wymagane. Rozważając przykłady podane w zawartej w glosariuszu definicji jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, oceniający powinni mieć na uwadze, że przedstawionych przykładów nie należy uważać za wyczerpujące. Ustalając, czy jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej ma strukturę lub funkcję podobną do struktury lub funkcji dobrowolnego trustu, a zatem mieści się w zakresie Rekomendacji 25, niezależnie od tego, czy dany kraj określa jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej stosując tę samą terminologię, oceniający powinni odnieść się do zawartej w glosariuszu definicji trustu i powiernika, która odwołuje się do art. 2 Konwencji haskiej o prawie właściwym dla trustów i ich uznawalności. Jeżeli kraj nie stosuje odpowiednich obowiązków określonych w Rekomendacji 25 w stosunku do powierników (lub osób pełniących podobną funkcję w odniesieniu do innych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej), oceniający powinni potwierdzić, czy takie zwolnienia są zgodne z kryterium 1.6.

- 25.4 Powiernicy nie powinni być pozbawieni możliwości – na mocy prawa lub poprzez środki egzekucyjne – przekazywania właściwym organom jakichkolwiek informacji dotyczących trustu⁷⁴, ani dostarczania instytucjom finansowym i wskazanym podmiotom i zawodom świadczącym usługi niefinansowe, na ich żądanie, informacji na temat beneficjentów rzeczywistych trustu i jego środków majątkowych, które mają być przechowywane lub zarządzane na warunkach określonych w ramach stosunków gospodarczych.
- 25.5 Właściwe organy, a w szczególności organy ścigania, powinny posiadać wszelkie uprawnienia niezbędne do uzyskania w stosownym czasie dostępu do informacji będących w posiadaniu powierników i innych stron (w szczególności informacji będących w posiadaniu instytucji finansowych i wskazanych podmiotów i zawodów świadczących usługi niefinansowe), dotyczących beneficjentów rzeczywistych i kontroli trustu, w tym: a) informacji dotyczących beneficjenta rzeczywistego; b) miejsca zamieszkania powiernika; oraz c) wszelkich środków majątkowych posiadanych lub zarządzanych przez instytucję finansową lub DNFBP, w odniesieniu do powierników, z którymi nawiązali stosunki gospodarcze lub dla których przeprowadzają okazjonalne transakcje.
- 25.6 Kraje powinny szybko zapewnić współpracę międzynarodową w odniesieniu do informacji, w tym informacji o beneficjentach rzeczywistych, dotyczących trustów i innych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, zgodnie z Rekomendacjami 37 i 40. Powinno to obejmować:
- a) ułatwienie zagranicznym właściwym organom dostępu do podstawowych informacji przechowywanych w rejestrach lub będących w posiadaniu innych organów krajowych;
 - b) wymianę dostępnych w kraju informacji na temat trustów lub innych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej; oraz
 - c) wykorzystywanie uprawnień dochodzeniowych ich właściwych organów, zgodnie z ich prawem krajowym, w celu uzyskania informacji o beneficjentach rzeczywistych w imieniu ich zagranicznych odpowiedników.
- 25.7 Kraje powinny zapewnić, aby powiernicy: a) ponosili odpowiedzialność prawną w związku z wypełnieniem ich obowiązków; lub b) podlegali proporcjonalnym i odstrasżającym sankcjom karnym, cywilnym lub administracyjnym w związku z nieprzestrzeganiem wymogów niniejszej Rekomendacji⁷⁵.
- 25.8 Kraje powinny zapewnić proporcjonalne i odstrasżające sankcje karne, cywilne lub administracyjne za nieudzielenie właściwym organom w wymaganym terminie dostępu do informacji dotyczących trustów, o których mowa w kryterium 25.1.

⁷⁴ Właściwe organy krajowe lub odpowiednie właściwe organy innego kraju na podstawie odpowiedniego wniosku o współpracę międzynarodową.

⁷⁵ Nie ma to wpływu na wymogi dotyczące proporcjonalnych i odstrasżających sankcji za nieprzestrzeganie wymogów określonych w innych częściach Rekomendacji.

REKOMENDACJA 26**ŚRODKI REGULACYJNE I ŚRODKI NADZORU DOTYCZĄCE INSTYTUCJI FINANSOWYCH**

26.1 Kraje powinny wyznaczyć co najmniej jeden organ nadzoru odpowiedzialny za regulowanie i nadzorowanie (lub monitorowanie) przestrzegania wymogów AML/CFT przez instytucje finansowe.

Dopuszczenie do prowadzenia działalności

26.2 Od instytucji finansowych podlegających podstawowym zasadom należy wymagać posiadania odpowiedniej licencji. Pozostałe instytucje finansowe, w tym instytucje świadczące usługi przekazu środków, wymiany pieniędzy bądź walut, powinny posiadać licencję lub być zarejestrowane. Kraje nie powinny zezwalać na powstawanie i działanie banków fikcyjnych.

26.3 Właściwe organy lub organy nadzoru finansowego powinny podejmować niezbędne środki prawne lub regulacyjne, aby uniemożliwić przestępcom lub ich wspólnikom posiadanie (lub bycie beneficjentem rzeczywistym) znacznych udziałów lub udziałów kontrolnych lub sprawowanie funkcji zarządczej w instytucji finansowej.

Podejście do nadzoru i monitorowania oparte na analizie ryzyka

26.4 Instytucje finansowe powinny podlegać:

- a) *w przypadku instytucji podlegających podstawowym zasadom – środkiem regulacyjnym i środkiem nadzoru zgodnie z podstawowymi zasadami⁷⁶, które są istotne z punktu widzenia przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, w tym skonsolidowanemu nadzorowi nad grupą do celów przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;*
- b) *w przypadku wszystkich pozostałych instytucji finansowych – środkiem regulacyjnym i środkiem nadzoru lub monitorowaniu, z uwzględnieniem ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu w tym sektorze; w przypadku instytucji finansowych świadczących usługi w zakresie przekazu środków, wymiany pieniędzy bądź walut – co najmniej systemom monitorowania i zapewnienia zgodności z krajowymi wymogami w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.*

26.5 Częstotliwość i intensywność wewnętrznego i zewnętrznego nadzoru nad instytucjami lub grupami finansowymi w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu należy określić na podstawie:

- a) ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz zasad, kontroli

⁷⁶ Podstawowe zasady odnoszące się do przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu obejmują: zasady 1-3, 5-9, 11-15, 26 i 29 Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego (ang. *Basel Committee on Banking Supervision – BCBS*); zasady 1, 3-11, 18, 21-23 i 25 Międzynarodowego Stowarzyszenia Organów Nadzoru Ubezpieczeniowego (ang. *International Association of Insurance Supervisors – IAIS*); oraz zasady 24, 28, 29 i 31 Międzynarodowej Organizacji Komisji Papierów Wartościowych (ang. *International Organization of Securities Commission – IOSCO*); oraz obowiązki A, B, C i D. Oceniający mogą odnosić się do istniejących ocen zgodności kraju z tymi podstawowymi zasadami.

wewnętrznych i procedur związanych z daną instytucją lub grupą, określonych w opracowanej przez organ nadzoru ocenie profilu ryzyka tej instytucji lub grupy;

- b) ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu występującego w danym kraju; oraz
- c) charakterystyki instytucji lub grup finansowych, w szczególności różnorodności i liczby instytucji finansowych oraz stopnia swobody przyznanego im w ramach podejścia opartego o analizę ryzyka.

26.6 Organ nadzoru powinien okresowo dokonywać przeglądu oceny profilu ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu danej instytucji finansowej lub grupy (w tym ryzyka braku zgodności) oraz w przypadku wystąpienia ważnych zdarzeń lub zmian w zarządzaniu i działalności instytucji finansowej lub grupy.

REKOMENDACJA 27**UPRAWNIENIA ORGANÓW NADZORU**

- 27.1 Organy nadzoru powinny posiadać uprawnienia do nadzorowania lub monitorowania i zapewniania zgodności instytucji finansowych z wymogami w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
- 27.2 Organy nadzoru powinny posiadać uprawnienia do przeprowadzania kontroli instytucji finansowych.
- 27.3 Organy nadzoru powinny być upoważnione do żądania⁷⁷ przedstawienia im wszelkich informacji istotnych z punktu widzenia monitorowania zgodności z wymogami w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
- 27.4 Organy nadzoru powinny być uprawnione do nakładania sankcji zgodnie z Rekomendacją 35 za nieprzestrzeganie wymogów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Powinno to obejmować uprawnienia do nakładania szeregu sankcji dyscyplinarnych i finansowych, w tym do cofnięcia, ograniczenia lub zawieszenia licencji instytucji finansowej.

⁷⁷ Prawo organu nadzoru do żądania przedstawienia informacji lub uzyskania dostępu do informacji do celów nadzorczych nie powinno być uzależnione od konieczności żądania nakazu sądowego.

REKOMENDACJA 28**ŚRODKI REGULACYJNE I ŚRODKI NADZORU DOTYCZĄCE WSKAZANYCH PODMIOTÓW I ZAWODÓW ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI NIEFINANSOWE***Kasyna*

- 28.1 Kraje powinny zapewnić, aby kasyna podlegały przepisom i nadzorowi w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, co obejmuje co najmniej następujące wymogi:
- Kraje powinny wymagać od kasyn posiadania licencji.
 - Właściwe organy powinny podejmować niezbędne środki prawne lub regulacyjne, aby uniemożliwić przestępcom lub ich wspólnikom posiadanie (lub bycie beneficjentem rzeczywistym) znacznych udziałów lub udziałów kontrolnych lub sprawowanie funkcji zarządczej bądź prowadzenie kasyna.
 - Kasyna powinny być nadzorowane pod kątem zgodności z wymogami w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe (DNFBP) inne niż kasyna

- 28.2 Powinien istnieć wyznaczony właściwy organ lub organ samoregulujący odpowiedzialny za monitorowanie DNFBP pod kątem przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz zapewnienie przestrzegania tych wymogów przez DNFBP.
- 28.3 Kraje powinny zapewnić, aby pozostałe kategorie DNFBP podlegały systemom monitorowania zgodności z wymogami w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
- 28.4 Wyznaczony właściwy organ lub organ samoregulujący powinien:
- posiadać odpowiednie uprawnienia do wykonywania swoich funkcji, w tym uprawnienia do monitorowania zgodności;
 - podejmować niezbędne środki, aby uniemożliwić przestępcom lub ich wspólnikom uzyskanie akredytacji zawodowej lub posiadanie (bądź bycie beneficjentem rzeczywistym) znacznych udziałów lub udziałów kontrolnych bądź sprawowanie funkcji zarządczej w DNFBP; oraz
 - być uprawniony do nakładania sankcji zgodnie z Rekomendacją 35 w związku z nieprzebrzeganiem wymogów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Wszystkie wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe (DNFBP)

- 28.5 Nadzór nad DNFBP powinien być prowadzony z uwzględnieniem ryzyka, w tym:
- z określeniem częstotliwości i intensywności nadzoru nad DNFBP w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu na podstawie ich rozumienia ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, z uwzględnieniem charakterystyki DNFBP, w szczególności ich różnorodności i liczby; oraz

- b) z uwzględnieniem profilu ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu tych DNFBP oraz stopnia swobody przyznanej im w ramach podejścia opartego o analizę ryzyka przy ocenie adekwatności wewnętrznych regulacji kontrolnych, zasad i procedur DNFBP w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

REKOMENDACJA 29

JEDNOSTKI ANALITYKI FINANSOWEJ

- 29.1 Kraje powinny ustanowić jednostki analityki finansowej (ang. *Finanacial Intelligence Unit* – FIU), które będą pełniły rolę narodowego centrum otrzymywania i analizy zgłoszeń podejrzanych transakcjach oraz innych informacji istotnych z punktu widzenia prania pieniędzy, związanych z przestępstwami bazowymi i finansowaniem terroryzmu, oraz będą odpowiedzialne za przekazywanie wyników prowadzonych analiz.⁷⁸
- 29.2 Jednostka analityki finansowej powinna pełnić rolę centralnej agencji przyjmującej ujawnienia składane przez podmioty zgłaszające, w tym:
- zgłoszenia podejrzanych transakcji składane przez podmioty zgłaszające zgodnie z wymogami Rekomendacji 20 i 23; oraz
 - wszelkich innych informacji wymaganych na mocy ustawodawstwa krajowego (takich jak zgłoszenia transakcji gotówkowych, zgłoszenia przekazów pieniężnych i inne deklaracje/ujawnienia oparte na progach).
- 29.3 Jednostki analityki finansowej powinny⁷⁹:
- oprócz informacji zgłaszanych do FIU przed podmioty, mieć możliwość uzyskiwania i wykorzystywania dodatkowych informacji od podmiotów zgłaszających, jeśli jest to konieczne do prawidłowego przeprowadzenia ich analiz; oraz
 - mieć dostęp do możliwie najszerszego zakresu⁸⁰ informacji finansowych, administracyjnych i informacji związanych z egzekwowaniem prawa, które są dla nich niezbędne do właściwego wykonywania przypisanych im funkcji.
- 29.4 Jednostki analityki finansowej powinny prowadzić:
- analizy operacyjne w oparciu o dostępne i możliwe do uzyskania informacje w celu identyfikacji określonych celów, śledzenia określonych działań lub transakcji oraz określenia powiązań między tymi celami i ewentualnymi dochodami z przestępstw, praniem pieniędzy, przestępstwami bazowymi i finansowaniem terroryzmu; oraz
 - analizy strategiczne w oparciu o dostępne i możliwe do uzyskania informacje, w tym dane, które mogą być dostarczone przez inne właściwe organy, w celu określenia tendencji i wzorców związanych z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu.
- 29.5 FIU powinny mieć możliwość przekazywania spontanicznie i na żądanie informacji i wyników swoich analiz odpowiednim właściwym organom, korzystając z dedykowanych, bezpiecznych i chronionych kanałów przekazywania informacji.

⁷⁸ Zważywszy, że istnieją różne modele FIU, Rekomendacja 29 nie przesądza o wyborze konkretnego modelu przez dany kraj i ma jednakowe zastosowanie do wszystkich z nich.

⁷⁹ W kontekście sprawowania swojej funkcji analitycznej FIU powinna mieć możliwość uzyskania od dowolnego podmiotu zgłaszającego dodatkowych informacji dotyczących podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Nie jest to jednak równoznaczne z zasypywaniem podmiotów zgłaszających wnioskami o informacje w kontekście analizy FIU w celu gromadzenia dowodów o charakterze rozpoznawczym.

⁸⁰ Powinno to obejmować informacje z otwartych lub publicznych źródeł, a także istotne informacje gromadzone i/lub przechowywane przez inne organy lub w ich imieniu oraz, w stosownych przypadkach, dane przechowywane w celach handlowych.

- 29.6 FIU powinny chronić informacje poprzez:
- a) wdrożenie zasad regulujących bezpieczeństwo i poufność informacji, w tym procedur postępowania z informacjami, ich przechowywania, rozpowszechniania i ochrony oraz dostępu do informacji;
 - b) zapewnienie, aby członkowie personelu FIU posiadali niezbędne poziomy poświadczeń bezpieczeństwa i rozumieli swoje obowiązki w zakresie postępowania z informacjami szczególnie chronionymi i poufnymi oraz ich udostępniania; oraz
 - c) zapewnienie ograniczonego dostępu do swoich obiektów i informacji, w tym systemów informatycznych.
- 29.7 FIU powinny być funkcjonalnie niezależne i autonomiczne dzięki:
- a) posiadaniu uprawnień i zdolności do swobodnego realizowania swoich funkcji, w tym podejmowania autonomicznych decyzji dotyczących analizowania, wnioskowania o określone informacje lub przekazywania lub rozpowszechniania określonych informacji;
 - b) możliwość zawierania uzgodnień lub niezależnego angażowania się w wymianę informacji z innymi właściwymi organami krajowymi lub zagranicznymi odpowiednikami;
 - c) w przypadku funkcjonowania w ramach istniejącej struktury innego organu – pełnieniu zasadniczych funkcji niezależnie od takiego innego organu; oraz
 - d) możliwość pozyskiwania i alokacji zasobów potrzebnych do realizowania swoich funkcji, na zasadzie indywidualnej lub rutynowej, w sposób wolny od jakichkolwiek niepożądanych wpływów lub ingerencji politycznych, rządowych lub branżowych, które mogłyby zagrozić niezależności operacyjnej FIU.
- 29.8 W przypadku ustanowienia FIU przez kraj, który nie jest członkiem Grupy Egmont, FIU powinna złożyć wniosek o przyjęcie w poczet członków Grupy Egmont. FIU powinna złożyć bezwarunkowy wniosek o członkostwo w Grupie Egmont i w pełni zaangażować się w proces przyjęcia w poczet jej członków.

REKOMENDACJA 30**OBOWIĄZKI ORGANÓW ŚCIGANIA I ORGANÓW ŚLED CZYCH**

- 30.1 Należy wyznaczyć organy ścigania odpowiedzialne za zapewnienie, aby pranie pieniędzy, powiązane przestępstwa bazowe oraz przestępstwa finansowania terroryzmu były należycie badane zgodnie z krajowymi zasadami przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
- 30.2 Funkcjonariusze organów ścigania prowadzący dochodzenia w sprawach dotyczących przestępstw bazowych powinni być upoważnieni do prowadzenia dochodzenia w sprawie wszelkich powiązanych przestępstw prania pieniędzy i finansowania terroryzmu podczas równoległe prowadzonego dochodzenia finansowego⁸¹ lub mieć możliwość skierowania sprawy do innego organu w celu kontynuowania takiego dochodzenia, niezależnie od tego, gdzie zostało popełnione przestępstwo bazowe.
- 30.3 Należy wyznaczyć co najmniej jeden właściwy organ odpowiedzialny za niezwłoczną identyfikację, śledzenie oraz zamrożenie i zabezpieczenie mienia, które jest lub może podlegać konfiskacie lub co do którego istnieje podejrzenie, że pochodzi z przestępstwa.
- 30.4 Kraje powinny zapewnić, aby Rekomendacja 30 miała zastosowanie również do tych właściwych organów, które same w sobie nie są organami ścigania, ale są odpowiedzialne za prowadzenie dochodzeń finansowych dotyczących przestępstw bazowych, w zakresie, w jakim te właściwe organy realizują funkcje objęte Rekomendacją 30.
- 30.5 Jeżeli organy ścigania odpowiedzialne za zwalczanie korupcji zostały wyznaczone do prowadzenia dochodzeń w sprawie przestępstw związanych z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu wynikających z przestępstw korupcyjnych lub z nimi związanych na mocy Rekomendacji 30, powinny one również posiadać wystarczające uprawnienia do identyfikacji, śledzenia i inicjowania zamrażania i zabezpieczenia wartości majątkowych.

⁸¹ „Równoległe dochodzenie finansowe” odnosi się do prowadzenia dochodzenia finansowego równoległe do lub w kontekście (tradycyjnego) dochodzenia karnego w sprawie prania pieniędzy, finansowania terroryzmu lub przestępstwa bazowego.

„Dochodzenie finansowe” oznacza dochodzenie w sprawach finansowych związanych z działalnością przestępczą w celu: (i) określenia zasięgu siatek przestępczych lub skali przestępczości; (ii) identyfikacji i śledzenia dochodów pochodzących z przestępstwa, środków finansowych służących finansowaniu terroryzmu lub wszelkich innych wartości majątkowych, które podlegają lub mogą podlegać konfiskacie; oraz (iii) opracowywania dowodów, które można wykorzystać w postępowaniu karnym.

REKOMENDACJA 31**UPRAWNIENIA ORGANÓW ŚCIGANIA I ORGANÓW ŚLEDZCYCH**

- 31.1 Właściwe organy prowadzące dochodzenia w sprawie prania pieniędzy, powiązanych przestępstw bazowych i finansowania terroryzmu powinny mieć możliwość uzyskania dostępu do wszelkich niezbędnych dokumentów i informacji do wykorzystania w ramach tych dochodzeń, ścigania i powiązanych działań. Powinno to obejmować uprawnienia do stosowania obowiązkowych środków w celu:
- przedstawienia dokumentacji będącej w posiadaniu instytucji finansowych, DNFBP i innych osób fizycznych lub prawnych;
 - przeszukanie osób i pomieszczeń;
 - przesłuchania świadków; oraz
 - zajęcia mienia i uzyskania dowodów.
- 31.2 Właściwe organy prowadzące dochodzenia powinny mieć możliwość korzystania z szerokiego katalogu technik dochodzeniowych w celu prowadzenia dochodzeń w sprawie prania pieniędzy, powiązanych przestępstw bazowych i finansowania terroryzmu, obejmujących:
- tajne operacje;
 - przechwytywanie komunikacji;
 - dostęp do systemów komputerowych; oraz
 - kontrolowaną dostawę.
- 31.3 Kraje powinny posiadać mechanizmy:
- pozwalające szybko zidentyfikować czy dana osoba fizyczna bądź prawna jest posiadaczem rachunku bądź sprawuje nad nim kontrolę; oraz
 - zapewniające, aby właściwe organy miały możliwość identyfikacji wartości majątkowych bez uprzedniego powiadamiania ich właściciela.
- 31.4 Właściwe organy prowadzące dochodzenia w sprawie prania pieniędzy, powiązanych przestępstw bazowych i finansowania terroryzmu powinny mieć możliwość zwrócenia się do FIU o udostępnienie im wszelkich istotnych informacji będących w posiadaniu tej instytucji.

REKOMENDACJA 32

KURIERZY GOTÓWKI

Uwaga dla oceniających:

Rekomendacja 32 może zostać wdrożona na poziomie ponadnarodowym przez jurysdykcję ponadnarodową, tak aby jedynie przemieszczenia poza granice zewnętrzne jurysdykcji ponadnarodowej były uznawane za przemieszczenia transgraniczne do celów Rekomendacji 32. Takie uzgodnienia są oceniane na poziomie ponadnarodowym, na podstawie określonej w załączniku I.

- 32.1 Kraje powinny wdrożyć system deklaracji lub system ujawniania w celu wykrywania fizycznego przewożenia przez granice pieniędzy oraz zbywalnych papierów na okaziciela (ang. *Bearer Negotiable Instrument* – BNI). Kraje powinny zapewnić, aby deklaracja lub ujawnienie było wymagane w przypadku każdego fizycznego transportu transgranicznego, czy to przez podróżnych, czy w przesyłce pocztowej lub przesyłce cargo, ale mogą stosować różne systemy dla różnych rodzajów transportu.
- 32.2 W systemie deklaracji wszystkie osoby dokonujące fizycznego przewozu przez granicę środków pieniężnych lub zbywalnych papierów na okaziciela, których wartość przekracza ustalony, maksymalny próg 15 000 USD/EUR, powinny być zobowiązane do przedstawienia wyznaczonym właściwym organom zgodnej z prawdą deklaracji. Kraje mogą dokonać wyboru spośród następujących trzech różnych rodzajów systemów deklaracji:
- a) system pisemnych deklaracji dla wszystkich podróżnych;
 - b) system pisemnych deklaracji dla wszystkich podróżnych przewożących kwoty powyżej określonego progu; i/lub
 - c) system deklaracji ustnych dla wszystkich podróżnych.
- 32.3 W systemie ujawniania informacji podróżni powinni być zobowiązani do udzielania zgodnych z prawdą odpowiedzi i dostarczania organom odpowiednich informacji na żądanie, ale nie są zobowiązani do składania uprzedniej pisemnej lub ustnej deklaracji.
- 32.4 Po wykryciu niezgodnej z prawdą deklaracji lub ujawnienia środków pieniężnych lub zbywalnych papierów na okaziciela bądź w przypadku braku ich zgłoszenia lub ujawnienia wyznaczone właściwe organy powinny mieć prawo zażądania od kuriera dalszych informacji dotyczących pochodzenia środków pieniężnych lub zbywalnych papierów na okaziciela oraz ich przeznaczenia.
- 32.5 Osoby, które składają fałszywe deklaracje lub dokonują fałszywych ujawnień, powinny podlegać proporcjonalnym i odstrasżającym sankcjom karnym, cywilnym lub administracyjnym.
- 32.6 Informacje uzyskane w ramach deklaracji/ujawnień powinny być dostępne dla FIU: a) za pośrednictwem systemu powiadamiania FIU o podejrzanych transgranicznych zdarzeniach transportowych; lub b) poprzez bezpośrednie udostępnienie FIU informacji zawartych w deklaracji/ujawnieniu w inny sposób.

- 32.7 Na szczeblu krajowym kraje powinny zapewnić odpowiednią koordynację między organami celnymi, imigracyjnymi i innymi powiązаныmi organami w kwestiach związanych z wdrażaniem Rekomendacji 32.
- 32.8 Właściwe organy powinny mieć możliwość zatrzymania środków pieniężnych lub zbywalnych papierów na okaziciela bądź ograniczenia możliwości dysponowania tymi środkami pieniężnymi lub zbywalnymi papierami na okaziciela na czas pozwalający ustalić ewentualne dowody prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu w przypadkach:
- gdy istnieje podejrzenie prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu bądź przestępstw bazowych; lub
 - niezgodnej z prawdą deklaracji lub ujawnienia.
- 32.9 Kraje powinny zapewnić, aby system deklaracji/ujawnień umożliwiał międzynarodową współpracę i pomoc, zgodnie z Rekomendacjami 36–40. Aby ułatwić taką współpracę, informacje⁸² będą zatrzymywane w przypadku:
- deklaracji lub ujawnienia przekraczającego określony próg; lub
 - niezgodnej z prawdą deklaracji lub ujawnienia; lub
 - podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.
- 32.10 Kraje powinny zapewnić ścisłe zabezpieczenia mające na celu właściwe wykorzystanie informacji zgromadzonych za pośrednictwem systemów deklaracji/ujawnień, aby nie ograniczać w jakikolwiek sposób: (i) płatności handlowych między krajami za towary i usługi; lub (ii) swobodnego przepływu kapitału.
- 32.11 Osoby, które dokonują fizycznego, transgranicznego przewozu środków pieniężnych lub zbywalnych papierów na okaziciela mających związek z praniem pieniędzy, finansowaniem terroryzmu lub przestępstwami bazowymi, powinny podlegać: a) proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom karnym, cywilnym lub administracyjnym; oraz b) środkom zgodnym z Rekomendacją 4, umożliwiającym konfiskatę takich środków pieniężnych lub zbywalnych papierów na okaziciela.

⁸² Informacje powinny określać co najmniej (i) zadeklarowaną, ujawnioną lub wykrytą w inny sposób kwotę środków pieniężnych lub zbywalnych papierów na okaziciela oraz (ii) dane identyfikacyjne okaziciela.

REKOMENDACJA 33**STATYSTYKI**

- 33.1 Kraje powinny prowadzić kompleksowe statystyki dotyczące kwestii związanych ze skutecznością i wydajnością ich systemów przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, m.in.⁸³ statystyki dotyczące:
- a) otrzymanych i przesłanych zgłoszeń podejrzanych transakcji;
 - b) dochodzeń, postępowań karnych i wyroków skazujących w sprawach dotyczących prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
 - c) zamrożonego, zabezpieczonego i skonfiskowanego mienia; oraz
 - d) wzajemnej pomocy prawnej lub innych, złożonych i otrzymanych, międzynarodowych zapytań w zakresie współpracy.

⁸³ Do celów zgodności technicznej ocenę należy ograniczyć do czterech obszarów wymienionych poniżej.

REKOMENDACJA 34**WYTYCZNE I INFORMACJE ZWROTNE**

- 34.1 Właściwe organy, organy nadzoru oraz organy samoregulujące powinny określić wytyczne i przekazywać informacje zwrotne, które pomogą instytucjom finansowym oraz wskazanym podmiotom i zawodom świadczącym usługi niefinansowe w stosowaniu krajowych środków przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w szczególności w wykrywaniu i zgłaszaniu podejrzanych transakcji.

REKOMENDACJA 35**SANKCJE**

- 35.1 Kraje powinny zapewnić dostępność katalogu proporcjonalnych i odstrasżających sankcji, zarówno karnych, cywilnych, jak i administracyjnych, mających zastosowanie do osób fizycznych lub prawnych niespełniających wymogów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu określonych w Rekomendacjach 6 i 8–23.⁸⁴
- 35.2 Sankcje powinny być stosowane nie tylko w odniesieniu do instytucji finansowych i wskazanych podmiotów i zawodów świadczących usługi niefinansowe, ale także ich dyrektorów i kierownictwa wyższego szczebla.

⁸⁴ Sankcje powinny mieć bezpośrednie lub pośrednie zastosowanie w przypadku braku zgodności. Sankcje nie muszą być zawarte w tym samym dokumencie, który nakłada dany wymóg lub stanowi jego podstawę – mogą być określone w innym dokumencie, pod warunkiem że istnieją wyraźne powiązania między wymogiem a obowiązującymi sankcjami.

REKOMENDACJA 36**INSTRUMENTY MIĘDZYNARODOWE**

- 36.1 Kraje powinny podjąć kroki, aby stać się stroną Konwencji Wiedeńskiej, Konwencji z Palermo, Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji (Konwencja z Meridy) oraz Konwencji o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu.
- 36.2 Kraje powinny w pełni wdrożyć⁸⁵ Konwencję Wiedeńską, Konwencję z Palermo, Konwencję z Meridy⁸⁶ oraz Konwencję o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu.

⁸⁵ Odpowiednie artykuły: Konwencja Wiedeńska (art. 3-11, 15, 17 i 19), Konwencja z Palermo (art. 5-7, 10-16, 18-20, 24-27, 29-31 i 34), Konwencja z Meridy (art. 14-17, 23-24, 26-31, 38, 40, 43-44, 46, 48, 50-55, 57-58) oraz Konwencja o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (art. 2-18).

⁸⁶ Mechanizm przeglądu wdrażania Konwencji ONZ z Meridy, w odniesieniu do którego Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przemocy (ang. *United Nations Office on Drugs and Crime – UNODC*) pełni rolę sekretariatu, odpowiada za ocenę wdrażania Konwencji ONZ z Meridy. FATF ocenia zgodność z Rekomendacją FATF 36, która ma węższy zakres i zasięg niż Konwencja Narodów Zjednoczonych z Meridy. W niektórych przypadkach ustalenia mogą się różnić ze względu na różnice w odnośnych metodologiach FATF i mechanizmu przeglądu wdrażania, celach i zakresie standardów.

REKOMENDACJA 37**WZAJEMNA POMOC PRAWNA**

- 37.1 Kraje powinny posiadać podstawę prawną, która pozwoli im szybko zapewnić najszerszy możliwy zakres wzajemnej pomocy prawnej w odniesieniu do prania pieniędzy, powiązanych przestępstw bazowych oraz dochodzeń, postępowań karnych i podobnych postępowań w zakresie finansowania terroryzmu.
- 37.2 Kraje powinny korzystać z organu centralnego lub innego oficjalnego mechanizmu w celu przekazywania i realizacji wniosków o wzajemną pomoc prawną. Powinny obowiązywać jasne procedury w zakresie priorytetyzacji i sprawnej realizacji wniosków o wzajemną pomoc prawną. Kraje powinny posiadać system zarządzania sprawami w celu monitorowania postępu w realizacji poszczególnych wniosków.
- 37.3 Nie należy zabraniać wzajemnej pomocy prawnej, ani ustanawiać nieuzasadnionych lub nadmiernych obostrzeń w tym zakresie.
- 37.4 Kraje nie powinny odrzucać wniosku o wzajemną pomoc prawną:
- wyłącznie dlatego, że uważa się, że przestępstwo zawiera w sobie również element podatkowy; lub
 - ze względu na wymogi dotyczące zachowania tajemnicy lub poufności nałożone na instytucje finansowe lub wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe, z wyjątkiem przypadków, gdy wnioskowane informacje są objęte tajemnicą zawodową radcy prawnego lub adwokata.
- 37.5 Kraje powinny zachować w tajemnicy otrzymywane wnioski o wzajemną pomoc prawną oraz zawarte w nich informacje, z zastrzeżeniem podstawowych zasad prawa krajowego, w celu zabezpieczenia prawidłowego przebiegu śledztwa lub dochodzenia.
- 37.6 Jeśli wniosek o wzajemną pomoc prawną nie wymaga podjęcia środków przymusu, kraje powinny jej udzielić nawet w przypadku niespełnienia warunku podwójnej karalności.
- 37.7 Pod warunkiem, że obydwa kraje kryminalizują to samo postępowanie będące podstawą czynu zabronionego, warunek podwójnej karalności powinien być uznany za spełniony niezależnie od tego, czy obydwa kraje umieściły dane przestępstwo w tej samej kategorii przestępstw, jak również czy nazywają przestępstwo tym samym terminem, jeśli jest on wymagany do udzielenia pomocy prawnej.
- 37.8 Uprawnienia i techniki dochodzeniowe wymagane na mocy Rekomendacji 31 lub dostępne w inny sposób dla właściwych organów krajowych powinny być również dostępne przy realizacji wniosków o wzajemną pomoc prawną oraz, jeśli jest to zgodne z ramami krajowymi, przy realizacji bezpośrednich wniosków zagranicznych organów sądowych lub organów ścigania, kierowanych do ich krajowych odpowiedników. Powinny one obejmować:
- wszelkie szczególne uprawnienia wymagane na mocy Rekomendacji 31, które dotyczą uzyskiwania, wyszukiwania i zabezpieczenia informacji, dokumentów lub dowodów (w tym dokumentacji finansowej) od instytucji finansowych lub innych osób fizycznych lub prawnych oraz przesłuchiwanie świadków; oraz
 - szeroki zakres innych uprawnień i technik dochodzeniowych.

REKOMENDACJA 38**WZAJEMNA POMOC PRAWNA: ZAMROŻENIA I KONFISKATA**

- 38.1 Kraje powinny posiadać odpowiednie kompetencje, aby realizując wnioski innych krajów o pomoc prawną podjąć sprawne działania mające na celu zidentyfikowanie, zamrożenie, zabezpieczenie bądź konfiskatę:
- a) wypranego mienia z przestępstw bazowych;
 - b) dochodów związanych z praniem pieniędzy, przestępstwami bazowymi lub finansowaniem terroryzmu;
 - c) narzędzi użytych, bądź których zamierzano użyć, do popełnienia powyższych przestępstw; lub
 - d) mienia o równoważnej wartości.
- 38.2 Kraje powinny posiadać uprawnienia do udzielania pomocy w przypadku wniosków o współpracę złożonych na podstawie postępowania konfiskacyjnego bez wyroku skazującego i powiązanych środków tymczasowych, co najmniej gdy sprawca jest niedostępny z powodu śmierci, ucieczki, nieobecności lub gdy sprawca jest nieznany, chyba że jest to sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa krajowego.
- 38.3 Kraje powinny stosować: a) uzgodnienia dotyczące koordynacji działań związanych z zabezpieczeniem i konfiskatą z innymi krajami; oraz b) mechanizmy zarządzania i, w razie potrzeby, dysponowania zamrożonym, zabezpieczonym lub skonfiskowanym mieniem.
- 38.4 Kraje powinny mieć możliwość dzielenia się skonfiskowanym mieniem z innymi krajami, w szczególności gdy konfiskata jest bezpośrednio lub pośrednio wynikiem skoordynowanych działań organów ścigania.

REKOMENDACJA 39**EKSTRADYCJA:**

- 39.1 Kraje powinny mieć możliwość realizacji bez zbędnej zwłoki wniosków o ekstradycję w związku z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu. W szczególności kraje powinny:
- zapewnić, aby istniała możliwość ekstradycji w związku z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu;
 - posiadać system zarządzania sprawami oraz jasne procedury umożliwiające sprawną realizację wniosków o ekstradycję, w tym, w stosownych przypadkach, ich priorytetyzację; oraz
 - nie ograniczać wniosków o ekstradycję nieuzasadnionymi lub nadmiernie restrykcyjnymi warunkami.
- 39.2 Kraje powinny:
- dokonywać ekstradycji swoich własnych obywateli; lub
 - jeśli nie czynią tego wyłącznie na podstawie posiadanego obywatelstwa, niezwłocznie kierować taką sprawę na wniosek strony wnoszącej o ekstradycję do swojego właściwego organu w celu wszczęcia postępowania w związku z przestępstwami określonymi we wniosku o ekstradycję.
- 39.3 Pod warunkiem, że obydwa kraje kryminalizują to samo postępowanie będące podstawą czynu zabronionego, warunek podwójnej karalności powinien być uznany za spełniony niezależnie od tego, czy obydwa kraje umieściły dane przestępstwo w tej samej kategorii przestępstw, jak również czy nazywają przestępstwo tym samym terminem, jeśli jest on wymagany do przeprowadzenia ekstradycji.
- 39.4 Jeśli jest to zgodne z podstawowymi zasadami prawa krajowego, kraje powinny stosować uproszczone mechanizmy ekstradycji⁸⁷.

⁸⁷ Takie jak umożliwienie bezpośredniego przekazywania wniosków o tymczasowe aresztowanie między właściwymi organami, dokonywanie ekstradycji osób wyłącznie na podstawie nakazów aresztowania lub wyroków lub wprowadzenie uproszczonej ekstradycji osób wyrażających na to zgodę, które zrzekają się formalnego postępowania ekstradycyjnego.

REKOMENDACJA 40**POZOSTAŁE FORMY WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ***Zasady ogólne*

- 40.1 Kraje powinny zapewnić, aby ich właściwe organy mogły szybko zaoferować jak najszerszy zakres współpracy międzynarodowej w odniesieniu do prania pieniędzy, powiązanych przestępstw bazowych oraz finansowania terroryzmu. Taka wymiana informacji powinna być możliwa zarówno spontanicznie, jak i w ramach otrzymanego wniosku.
- 40.2 Właściwe organy powinny:
- posiadać podstawę prawną do podjęcia współpracy;
 - być uprawnione do stosowania najbardziej skutecznych środków współpracy;
 - posiadać jasne i bezpieczne bramki, mechanizmy lub kanały, które umożliwią i ułatwią przekazywanie wniosków oraz ich realizację;
 - posiadać jasne procedury w zakresie priorytetyzacji i sprawnej realizacji wniosków; oraz
 - posiadać jasne procedury w zakresie ochrony otrzymanych informacji.
- 40.3 Jeśli, aby prowadzić współpracę, właściwe organy muszą zawrzeć dwu- bądź wielostronne umowy lub porozumienia, powinny one zostać wynegocjowane i podpisane bez zbędnej zwłoki i z jak najszerszym gronem ich zagranicznych odpowiedników.
- 40.4 Na żądanie, właściwe organy, które wystąpiły z wnioskiem, powinny bez zbędnej zwłoki przekazywać właściwym organom, od których otrzymały pomoc, informacje zwrotne na temat wykorzystania i przydatności uzyskanych informacji.
- 40.5 Kraje nie powinny zabraniać wymiany informacji ani udzielania pomocy, ani ustanawiać nieuzasadnionych lub nadmiernych obostrzeń w tym zakresie. W szczególności właściwe organy nie powinny odrzucać wniosku o pomoc w związku z tym, że:
- uważają, że wniosek dotyczy również spraw podatkowych; i/lub
 - obowiązujące przepisy wymagają od instytucji finansowych lub wskazanych podmiotów i zawodów świadczących usługi niefinansowe zachowania tajemnicy lub poufności (z wyjątkiem przypadków, gdy wnioskowane informacje są objęte tajemnicą zawodową radcy prawnego lub adwokata); i/lub
 - w kraju, do którego złożono wniosek, toczy się dochodzenie, śledztwo lub postępowanie, chyba że wnioskowana pomoc utrudniłaby prowadzenie tego dochodzenia, śledztwa lub postępowania; i/lub
 - charakter lub status (organ cywilny, administracyjny, organ ścigania itp.) wnioskującego organu odpowiednika jest inny niż charakter lub status jego zagranicznego odpowiednika.
- 40.6 Kraje powinny ustanowić regulacje kontrolne i zabezpieczenia, aby zapewnić, że informacje wymieniane pomiędzy właściwymi organami są wykorzystywane wyłącznie przez te organy do celów, dla których o nie wnioskowano lub je przekazano, chyba że uzyskano uprzednią zgodę od właściwego organu, do którego zwrócono się z danym wnioskiem.

- 40.7 Właściwe organy powinny zachować należytą poufność wszelkich wniosków o współpracę i przekazywanych informacji, zgodnie z nałożonymi na obie strony wymogami dotyczącymi prywatności i ochrony danych. Właściwe organy powinny chronić przekazywane informacje co najmniej w taki sam sposób, w jaki chroniłyby podobne informacje otrzymane ze źródeł krajowych. Właściwe organy powinny mieć możliwość odmowy udzielenia informacji, jeżeli właściwy organ występujący z wnioskiem nie jest w stanie zapewnić skutecznej ochrony informacji.
- 40.8 Właściwe organy powinny mieć możliwość prowadzenia dochodzeń w imieniu zagranicznych odpowiedników oraz wymiany ze swoimi zagranicznymi odpowiednikami wszelkich informacji, które mogłyby uzyskać, gdyby takie dochodzenia były prowadzone w ich kraju.

Wymiana informacji między FIU

- 40.9 FIU powinny posiadać odpowiednią podstawę prawną do prowadzenia współpracy w sprawach dotyczących prania pieniędzy, powiązanych przestępstw bazowych i finansowania terroryzmu⁸⁸.
- 40.10 FIU powinny przekazywać swoim zagranicznym odpowiednikom, na żądanie i w miarę możliwości, informacje zwrotne na temat wykorzystania przekazanych im informacji oraz wyników analiz przeprowadzonych z wykorzystaniem przekazanych informacji.
- 40.11 FIU powinny być uprawnione do wymiany:
- wszelkich informacji, które powinny być dostępne dla lub możliwe do uzyskania, bezpośrednio lub pośrednio, przez FIU, w szczególności zgodnie z Rekomendacją 29; oraz
 - wszelkich innych informacji, które mają prawo uzyskać lub do których mają prawo uzyskać dostęp, bezpośrednio lub pośrednio, na szczeblu krajowym, z zastrzeżeniem zasady wzajemności.

Wymiana informacji między organami nadzoru finansowego⁸⁹

- 40.12 Organy nadzoru finansowego powinny posiadać podstawę prawną do współpracy ze swoimi zagranicznymi odpowiednikami (niezależnie od ich charakteru lub statusu), zgodnie z obowiązującymi międzynarodowymi standardami w zakresie nadzoru, w szczególności w odniesieniu do wymiany informacji nadzorczych związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu lub istotnych dla tych kwestii.
- 40.13 Organy nadzoru finansowego powinny mieć możliwość wymiany informacji dostępnych w ich kraju, w tym informacji będących w posiadaniu instytucji finansowych, z ich zagranicznymi odpowiednikami, w sposób proporcjonalny do ich potrzeb.
- 40.14 Organy nadzoru finansowego powinny mieć możliwość wymiany następujących rodzajów informacji, gdy są one istotne dla celów przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz

⁸⁸ FIU powinny być w stanie zapewnić współpracę niezależnie od tego, czy odpowiadająca im FIU jest organem o charakterze administracyjnym, organem ścigania, organem sądowy bądź innym.

⁸⁹ Odnosi się to do organów nadzoru finansowego, które są właściwymi organami, i nie obejmuje organów nadzoru finansowego, które są organami samoregulującymi.

finansowaniu terroryzmu, w szczególności z innymi organami nadzoru, które ponoszą wspólną odpowiedzialność za instytucje finansowe prowadzące działalność w ramach tej samej grupy:

- a) informacje regulacyjne, takie jak informacje o krajowym systemie regulacyjnym, oraz ogólne informacje o sektorach finansowych;
- b) informacje ostrożnościowe, w szczególności dla osób nadzorujących przestrzeganie podstawowych zasad, takie jak informacje na temat działalności gospodarczej instytucji finansowej, beneficjentów rzeczywistych, zarządzania oraz kompetencji i reputacji; oraz
- c) informacje dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, takie jak wewnętrzne procedury i zasady instytucji finansowych w zakresie AML/CFT, informacje uzyskane w ramach środków bezpieczeństwa finansowego, pliki dotyczące klientów, próbki rachunków i informacje o transakcjach.

40.15 Organy nadzoru finansowego powinny mieć możliwość prowadzenia dochodzeń w imieniu zagranicznych odpowiedników oraz, w stosownych przypadkach, upoważnienia ich zagranicznych odpowiedników do samodzielnego prowadzenia dochodzeń w kraju lub ułatwienia ich prowadzenia, aby zwiększyć skuteczność nadzoru nad grupą.

40.16 Organy nadzoru finansowego powinny uzyskać uprzednią zgodę organu nadzoru finansowego, do którego kierowany jest wniosek, na jakiegokolwiek udostępnianie wymienianych informacji lub wykorzystanie tych informacji do celów sprawowania nadzoru lub w innych celach, chyba że wnioskujący organ nadzoru finansowego jest prawnie zobowiązany do ujawnienia lub zgłoszenia takich informacji. W takich przypadkach, jako minimum, wnioskujący organ nadzoru finansowego powinien niezwłocznie poinformować o tym obowiązku organ, do którego kierowany jest wniosek.

Wymiana informacji między organami ścigania

40.17 Organy ścigania powinny mieć możliwość wymiany informacji dostępnych w kraju z zagranicznymi odpowiednikami w celach wywiadowczych lub dochodzeniowych, dotyczących prania pieniędzy, powiązanych przestępstw bazowych lub finansowania terroryzmu, w tym identyfikacji i śledzenia dochodów z przestępstw i narzędzi służących do ich popełnienia.

40.18 Organy ścigania powinny mieć również możliwość korzystania ze swoich uprawnień, w tym wszelkich technik dochodzeniowych dostępnych zgodnie z ich prawem krajowym, w celu prowadzenia dochodzeń i uzyskiwania informacji w imieniu zagranicznych odpowiedników. Istniejące systemy lub praktyki regulujące taką współpracę organów ścigania, takie jak umowy zawarte przez poszczególne kraje z Interpolem, Europolem lub Eurojustem, powinny regulować wszelkie ograniczenia w korzystaniu z informacji nałożone przez organ ścigania, do którego kierowany jest wniosek.

40.19 Organy ścigania powinny mieć możliwość tworzenia wspólnych zespołów dochodzeniowych w celu prowadzenia wspólnych dochodzeń oraz, w razie potrzeby, zawierania dwustronnych lub wielostronnych porozumień umożliwiających takie wspólne dochodzenia.

Wymiana informacji między podmiotami niebędącymi odpowiednikami

- 40.20 Kraje powinny zezwolić swoim właściwym organom na pośrednią wymianę informacji⁹⁰ z podmiotami niebędącymi odpowiednikami, z zastosowaniem odpowiednich zasad, o których mowa powyżej. Kraje powinny zapewnić, aby właściwy organ zwracający się o informacje w sposób pośredni w każdym przypadku jasno określał, w jakim celu i w czym imieniu składany jest wniosek.

⁹⁰ Pośrednia wymiana informacji odnosi się do przekazywania wnioskowanych informacji od organu, do którego skierowano wniosek, przez co najmniej jeden organ krajowy lub zagraniczny przed otrzymaniem ich przez organ wnioskujący. Taka wymiana informacji i ich wykorzystanie może wymagać zezwolenia co najmniej jednego właściwego organu państwa, do którego kierowany jest wniosek.

OCENA SKUTECZNOŚCI

Rezultat bezpośredni 1

Występuje zrozumienie ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu oraz, w stosownych przypadkach, koordynowane są działania na szczeblu krajowym mające na celu zwalczanie prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu i proliferacji.

Cechy skutecznego systemu

Kraj odpowiednio identyfikuje, ocenia i rozumie ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu oraz koordynuje na szczeblu krajowym działania mające na celu ograniczenie tego ryzyka. Obejmuje to zaangażowanie właściwych organów i innych odpowiednich organów; korzystanie z szerokiego katalogu wiarygodnych źródeł informacji; wykorzystywanie ocen ryzyka jako podstawy do opracowywania i priorytetyzacji zasad i działań w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu; oraz komunikowanie i wdrażanie tych zasad i działań w skoordynowany sposób za pośrednictwem odpowiednich kanałów. Odpowiednie właściwe organy również prowadzą współpracę i koordynują zasady i działania w celu zwalczania finansowania proliferacji. Z czasem prowadzi to do znacznego ograniczenia ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu.

Przedmiotowy rezultat odnosi się przede wszystkim do Rekomendacji 1, 2, 33 i 34, a także elementów Rekomendacji 15.

Uwaga do oceniających:

1) Od oceniających nie oczekuje się przeprowadzenia dogłębnego przeglądu lub oceny oceny lub ocen ryzyka danego kraju. Oceniający, w oparciu o swoje poglądy na temat zasadności oceny lub ocen ryzyka, powinni skoncentrować się na tym, jak dobrze właściwe organy wykorzystują swoją wiedzę na temat ryzyka w praktyce, aby wpływać na opracowanie zasad i działań mających na celu ograniczenie ryzyka.

2) Oceniający powinni wziąć pod uwagę swoje ustalenia dotyczące tego Rezultatu Bezpośredniego (RB) w swojej ocenie innych RB. Jednakże ustalenia oceniających dotyczące współpracy i koordynacji środków zwalczania finansowania proliferacji powinny mieć wpływ jedynie na oceny w ramach RB 11, a nie innych RB (tj. RB 2–10), które dotyczą zwalczania prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu.

Podstawowe zagadnienia, które należy uwzględnić przy ustalaniu, czy dany rezultat jest osiągnięty

- 1.1. Jak dobrze dany kraj rozumie ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu?
- 1.2. W jakim stopniu krajowe zasady i działania w zakresie AML/CFT uwzględniają zidentyfikowane ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu?
- 1.3. W jakim stopniu wyniki oceny lub ocen ryzyka są właściwie wykorzystywane do uzasadnienia

zwolnień i wspierania stosowania wzmożonych środków w przypadku scenariuszy podwyższonego ryzyka lub uproszczonych środków w przypadku scenariuszy niższego ryzyka?

- 1.4. W jakim stopniu cele i działania właściwych organów i organów samoregulujących są spójne ze zmieniającymi się krajowymi zasadami w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz ze zidentyfikowanymi rodzajami ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu?
- 1.5. W jakim stopniu właściwe organy i organy samoregulujące współpracują i koordynują opracowywanie i wdrażanie zasad⁹¹ i działań na rzecz zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz, w stosownych przypadkach, finansowania rozprzestrzeniania broni masowego rażenia?⁹²
- 1.6. W jakim stopniu dany kraj zapewnia, że odpowiednie instytucje finansowe, DNFBP i inne sektory, na które ma wpływ stosowanie standardów FATF, są świadome odpowiednich wyników krajowej oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu?

a) *Przykłady informacji, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień*

1. Ocena(-y) kraju dotycząca(-e) ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu (np. *rodzaje sporządzonych ocen; rodzaje opublikowanych/przekazanych ocen*).
2. Zasady i strategie dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (np. *przekazane/opublikowane zasady, strategie i oświadczenia w zakresie AML/CFT; zaangażowanie i wkład na szczeblu wyższych funkcjonariuszy i na szczeblu politycznym*).
3. Działania informacyjne skierowane do sektora prywatnego i odpowiednich organów (np. *briefingi i wytyczne dotyczące odpowiednich wniosków z oceny lub ocen ryzyka; częstotliwość i trafność konsultacji w sprawie zasad i prawodawstwa, wkład w opracowanie oceny lub ocen ryzyka i innych rezultatów polityki*).

b) *Przykłady konkretnych czynników, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień*

4. Jakie metody, narzędzia i informacje są wykorzystywane do opracowywania, przeglądu i oceny wniosków z oceny lub ocen ryzyka? Jak wyczerpujące są wykorzystywane informacje i dane?
5. Jak przydatne są strategiczne analizy, typologie, wytyczne oraz wywiad finansowy?
6. Które właściwe organy i odpowiednie zainteresowane strony (w tym instytucje finansowe i DNFBP) są zaangażowane w ocenę ryzyka? W jaki sposób dostarczają danych wejściowych do oceny lub ocen ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu na szczeblu krajowym i na jakim etapie?

⁹¹ Uwzględniając wymogi w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz zasady ochrony danych i prywatności, a także inne podobne przepisy (np. przepisy dotyczące bezpieczeństwa/lokalizacji danych) w stosownych przypadkach.

⁹² Zważywszy na istnienie różnych form współpracy i koordynacji między odpowiednimi organami, Zagadnienie Podstawowe 1.5 nie przesądza o wyborze przez dany kraj określonej formy i ma jednakowe zastosowanie do wszystkich z nich.

7. Czy oceny ryzyka są aktualizowane, poddawane regularnym przeglądom oraz odzwierciedlają istotne zdarzenia lub zmiany (w tym nowe zagrożenia i trendy)?
8. W jakim stopniu ocena ryzyka jest uzasadniona i spójna z zagrożeniami związanymi z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu, podatnościami i specyfiką kraju? Czy w stosownych przypadkach uwzględnia ono ryzyko zidentyfikowane przez inne wiarygodne źródła?
9. Czy zasady stosowane przez właściwe organy uwzględniają zmieniające się ryzyko prania pieniędzy/finansowania terroryzmu?
10. Z jakich mechanizmów lub ciał korzystają organy, aby zapewnić właściwą i regularną współpracę i koordynację ram krajowych oraz opracowywanie i wdrażanie zasad zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, zarówno na poziomie kształtowania polityki, jak i operacyjnym (oraz, w stosownych przypadkach, finansowania rozprzestrzeniania broni masowego rażenia)? Czy taki mechanizm lub ciało obejmuje wszystkie odpowiednie organy?
11. Czy międzyagencyjna wymiana informacji odbywa się bez nieuzasadnionej zwłoki, odpowiednio na zasadzie dwustronnej lub wieloagencyjnej?
12. Czy ocena ryzyka oraz współpraca i koordynacja na szczeblu krajowym są prowadzone z wykorzystaniem odpowiednich zasobów i wiedzy fachowej?

**Rezultat Bezpośredni
2**

Współpraca międzynarodowa dostarcza odpowiednich informacji, informacji związanych z wywiadem finansowym i dowodów oraz ułatwia działania przeciwko przestępcom i ich majątkowi.

Cechy skutecznego systemu

Kraj dostarcza bez zbędnej zwłoki konstruktywne informacje lub zapewnia pomoc na wniosek innych krajów. Właściwe organy udzielają pomocy przy wnioskach o:

- zlokalizowanie i dokonanie ekstradycji przestępców; oraz
- identyfikację, zamrożenie, zabezpieczenie, konfiskatę oraz udostępnienie wartości majątkowych oraz dostarczanie informacji (w tym dowodów, informacji uzyskanych w ramach wywiadu finansowego, informacji nadzorczych i informacji o beneficjentach rzeczywistych) związanych z praniem pieniędzy, finansowaniem terroryzmu lub powiązanych przestępstwami bazowymi.

Właściwe organy zwracają się również o współpracę międzynarodową w celu ścigania przestępców i ich majątku. Powyższe działania sprawiają, że z biegiem czasu dany kraj staje się dla przestępców (w tym terrorystów) nieatrakcyjnym miejscem do prowadzenia działalności, utrzymywania nielegalnych dochodów lub wykorzystywania go jako bezpiecznej przystani.

Przedmiotowy rezultat odnosi się przede wszystkim do Rekomendacji 36–40, a także elementów Rekomendacji 9, 15, 24, 25 i 32.

Uwaga do oceniających:

Oceniający powinni wziąć pod uwagę, w jaki sposób ich ustalenia dotyczące szczególnej roli odpowiednich właściwych organów w zwracaniu się o współpracę międzynarodową i jej świadczeniu w ramach tego RB wpłynęłyby na inne RB (w szczególności RB 3, RB 5, RB 6–10), w tym w jaki sposób dany kraj zwraca się w stosownych przypadkach o współpracę międzynarodową w odniesieniu do spraw krajowych.

Podstawowe zagadnienia, które należy uwzględnić przy ustalaniu, czy dany rezultat jest osiągniany

- 2.1. W jakim stopniu dany kraj zapewnił konstruktywną i terminową wzajemną pomoc prawną oraz ekstradycję w ramach szeregu wniosków o współpracę międzynarodową? Jaka jest jakość takiej pomocy?
- 2.2. W jakim stopniu dany kraj zwracał się o pomoc prawną w ramach współpracy międzynarodowej we właściwy i terminowy sposób, aby ścigać w tym kraju pranie pieniędzy, powiązane przestępstwa bazowe oraz finansowanie terroryzmu zawierające elementy transnarodowe?

- 2.3. W jakim stopniu różne właściwe organy zwracają się o inne formy współpracy międzynarodowej w celu właściwej i terminowej wymiany danych wywiadu finansowego, informacji nadzorczych, informacji będących w posiadaniu organów ścigania lub innych informacji ze swoimi zagranicznymi odpowiednikami do celów przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu?
- 2.4. W jakim stopniu różne właściwe organy zapewniają (w tym spontanicznie) inne formy współpracy międzynarodowej w celu konstruktywnej i terminowej wymiany informacji uzyskiwanych w ramach wywiadu finansowego, informacji nadzorczych, informacji będących w posiadaniu organów ścigania lub innych informacji ze swoimi zagranicznymi odpowiednikami do celów przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu?
- 2.5. W jakim stopniu właściwe organy dostarczają i odpowiadają na zagraniczne wnioski o współpracę w zakresie identyfikacji i wymiany informacji podstawowych i informacji na temat beneficjentów rzeczywistych osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej?

a) *Przykłady informacji, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień*

1. Dowody rozpatrywania i składania wniosków o współpracę międzynarodową w zakresie ekstradycji, wzajemnej pomocy prawnej i innych form współpracy międzynarodowej (np. *liczba wniosków złożonych, otrzymanych, rozpatrzonych, zatwierdzonych lub odrzuconych przypadających na różne właściwe organy (np. organ centralny, FIU, organy nadzoru i organy ścigania) oraz rodzaje wniosków; terminowość odpowiedzi, w tym priorytetyzacja wniosków; przypadki spontanicznego udostępniania/wymiany*).
2. Rodzaje i liczba porozumień w sprawie współpracy z innymi krajami (w tym dwustronne i wielostronne memoranda, traktaty, współpraca oparta na zasadzie wzajemności lub inne mechanizmy współpracy).
3. Przykłady: a) składania wniosków o współpracę międzynarodową, oraz b) zapewniania skutecznej współpracy międzynarodowej (np. *wykorzystywanie wywiadu finansowego/dowodów dostarczonych danemu krajowi lub przez dany kraj (w zależności od przypadku); dochodzenia prowadzone w imieniu zagranicznych odpowiedników lub wspólnie z zagranicznymi odpowiednikami; ekstradycja osób podejrzanych o/przestępców zaangażowanych w pranie pieniędzy lub finansowanie terroryzmu*).
4. Informacje na temat dochodzeń, postępowań karnych, konfiskaty oraz repatriacji/udostępnienia środków majątkowych (np. *liczba dochodzeń/postępowań karnych w sprawie prania pieniędzy/finansowania terroryzmu, liczba i wartość środków majątkowych zamrożonych i skonfiskowanych w ramach współpracy międzynarodowej (w tym konfiskaty bez uprzedniego wyroku skazującego); wartość repatriowanych/udostępnionych środków majątkowych*).

b) *Przykłady konkretnych czynników, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień*

5. Jakie środki operacyjne wdrożono w celu zapewnienia stosowania odpowiednich zabezpieczeń, rozpatrywania wniosków w sposób poufny w celu ochrony prawidłowego przebiegu procesu (np. dochodzeń i śledztw) oraz wykorzystywania wymienianych informacji do dozwolonych celów?
6. Jakie mechanizmy (w tym systemy zarządzania sprawami) są wykorzystywane przez różne właściwe organy do przyjmowania wniosków o pomoc, ich oceny i priorytetyzacji oraz udzielania odpowiedzi na te wnioski?
7. Jakie są przyczyny odmowy w przypadkach, gdy pomoc nie jest lub nie może być udzielona?
8. Jakie mechanizmy (w tym systemy zarządzania sprawami) są wykorzystywane przez różne właściwe organy do selekcji i priorytetyzacji i składania wniosków o pomoc?
9. W jaki sposób różne właściwe organy zapewniają przekazanie krajowi, do którego kierowany jest wniosek, odpowiednich i dokładnych informacji, aby umożliwić mu zrozumienie i ocenę wniosków?
10. Jak układała się współpraca kraju współpracującego z krajem wnioskującym lub krajem, do którego skierowano wniosek, aby uniknąć konfliktów dotyczących jurysdykcji lub problemów spowodowanych niską jakością informacji we wnioskach bądź rozwiązać takie konflikty lub problemy?
11. W jaki sposób właściwe organy zapewniają, aby szczegółowe informacje dotyczące osób kontaktowych i wymogów dotyczących wniosków o współpracę międzynarodową były jasne i łatwo dostępne dla krajów wnioskujących?
12. W jakim stopniu kraj ściga bez zbędnej zwłoki własnych obywateli w sytuacjach, gdy zgodnie z prawem nie mogą oni zostać poddani ekstradycji?
13. Jakie środki i uzgodnienia są stosowane w celu zarządzania wartościami majątkowymi skonfiskowanymi na wniosek innych krajów i ich repatriacji?
14. Czy pewne aspekty procesu prawnego, operacyjnego lub sądowego (np. zbyt rygorystyczne stosowanie wymogów dotyczących podwójnej karalności itp.) utrudniają lub ograniczają współpracę międzynarodową?
15. W jakim zakresie właściwe organy wymieniają w sposób pośredni informacje z podmiotami niebędącymi ich odpowiednikami?
16. Czy dostępne są odpowiednie zasoby do: a) przyjmowania napływających wniosków o współpracę, zarządzania takimi wnioskami, koordynacji takich wniosków oraz udzielania na nie odpowiedzi; oraz b) terminowego składania i koordynowania wniosków o pomoc?

**Rezultat Bezpośredni
3**

Organy nadzoru odpowiednio nadzorują, monitorują i regulują działalność instytucji finansowych, DNFBP i VASP pod kątem zgodności z wymogami AML/CFT współmiernymi do ryzyka związanego z ich działalnością.

Cechy skutecznego systemu

Ryzyko związane z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu w sektorze finansowym i innych właściwych sektorach jest ograniczane w ramach nadzoru i monitorowania poprzez:

- uniemożliwianie przestępcom lub ich współnikom posiadania bądź bycia beneficjentem rzeczywistym znacznych udziałów lub udziałów kontrolnych bądź sprawowania funkcji zarządczej w instytucjach finansowych, DNFBP lub VASP; oraz
- niezwłoczne identyfikowanie naruszeń wymogów AML/CFT lub uchybień w zarządzaniu ryzykiem prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu oraz stosowanie, zależnie od przypadku, środków zaradczych i sankcji w związku z takimi naruszeniami lub uchybieniami.

Organy nadzoru⁹³ zapewniają instytucjom finansowym, DNFBP i VASP odpowiednie informacje zwrotne i wskazówki dotyczące zgodności z wymogami AML/CFT. Z biegiem czasu nadzór i monitorowanie zwiększają poziom przestrzegania przepisów AML/CFT i zniechęcają przestępców do podejmowania prób nadużyć w sektorach finansowym, DNFBP i VASP, szczególnie w sektorach najbardziej narażonych na ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu.

Przedmiotowy rezultat odnosi się przede wszystkim do Rekomendacji 14, 15, 26–28, 34 i 35, a także elementów Rekomendacji 1 i 40.

Uwaga do oceniających:

1) Oceniający powinni określić wagę poszczególnych sektorów finansowych, DNFBP i VASP w następujących kategoriach: „najważniejsze”, „umiarkowanie ważne” i „mniej ważne”, oraz powinni odzwierciedlić swoją ocenę w rozdziałach 1, 5 i 6 sprawozdania. Rozpatrując ogólną skuteczność w odniesieniu do tego RB oceniający powinni wyjaśnić, w jaki sposób ocenili zidentyfikowane niedociągnięcia oraz w jaki sposób zostały one uwzględnione w odniesieniu do tego, jak oceniający określili wagę poszczególnych sektorów.

2) Odnosząc się do sposobu określenia wagi różnych sektorów finansowych, DNFBP i VASP oceniający powinni rozważyć ich względną istotność, biorąc pod uwagę następujące czynniki:

- a) ryzyko prania pieniędzy/finansowania terroryzmu, na jakie jest narażony każdy sektor,

⁹³ W odniesieniu do instytucji finansowych i DNFBP (ale nie do VASP) odniesienia do „organów nadzoru” obejmują organy samoregulujące na potrzeby oceny skuteczności.

uwzględniając kwestie istotności w ramach każdego sektora (np. względne znaczenie różnych części sektora finansowego i różnych DNFBP i VASP; wielkość, stopień integracji i strukturę sektora finansowego⁹⁴; względne znaczenie różnych rodzajów produktów lub instytucji finansowych; skalę działalności o charakterze krajowym lub transgranicznym; stopień, w jakim gospodarka jest oparta na rozliczeniach gotówkowych; oraz szacunki dotyczące wielkości sektora nieformalnego i/lub szarej strefy); oraz

- b) elementy strukturalne i inne czynniki kontekstowe (np. to, czy w ramach każdego sektora zostały ustanowione organy nadzoru w zakresie odpowiedzialności, uczciwości i przejrzystości; oraz ugruntowanie i zaawansowanie systemu regulacyjnego i systemu nadzoru dla każdego sektora)⁹⁵.

Więcej informacji na temat tego, w jaki sposób oceniający powinni uwzględniać ryzyko, istotność, elementy strukturalne i inne czynniki kontekstowe, przedstawiono w pkt 5–12 niniejszej metodologii. Więcej wskazówek dotyczących sposobu odzwierciedlenia w sprawozdaniu opinii oceniających na temat względnego znaczenia sektorów finansowych, DNFBP i VASP można znaleźć we wzorze sprawozdania z wzajemnej oceny w załączniku II do niniejszej metodologii.

3) W ramach oceny tego RB oceniający powinni również wziąć pod uwagę odpowiednie ustalenia (w tym ustalenia na poziomie grupy finansowej) dotyczące poziomu współpracy międzynarodowej, w którą są zaangażowane organy nadzoru.

Podstawowe zagadnienia, które należy uwzględnić przy ustalaniu, czy dany rezultat jest osiągnięty

- 3.1. W jakim stopniu licencjonowanie, rejestracja lub inne regulacje kontrolne stosowane przez organy nadzoru lub inne organy uniemożliwiają przestępcom lub ich wspólnikom posiadanie bądź bycie beneficjentem rzeczywistym znacznych udziałów lub udziałów kontrolnych bądź sprawowanie funkcji zarządczej w instytucjach finansowych, DNFBP lub VASP? W jakim stopniu wykrywane są naruszenia takich wymogów licencyjnych lub rejestracyjnych?
- 3.2. W jakim stopniu organy nadzoru identyfikują ryzyko prania pieniędzy/finansowania terroryzmu oraz zapewniają jego zrozumienie w sektorze finansowym i innych sektorach jako całości, między różnymi sektorami i rodzajami instytucji oraz w poszczególnych instytucjach?
- 3.3. Z myślą o ograniczeniu ryzyka, jak skutecznie organy nadzoru, uwzględniając ryzyko, nadzorują lub monitorują zakres, w jakim instytucje finansowe, DNFBP i VASP przestrzegają wymogów nałożonych na te podmioty w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy/finansowaniu terroryzmu?
- 3.4. W jakim stopniu stosowane są w praktyce działania zaradcze i/lub skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające sankcje?
- 3.5. W jakim stopniu organy nadzoru są w stanie wykazać, że ich działania mają wpływ na zapewnienie zgodności przez instytucje finansowe, DNFBP i VASP?

⁹⁴ Na przykład, między innymi, koncentracja przedsiębiorstw w różnych sektorach.

⁹⁵ Na przykład, specjalne działania nadzorcze, takie jak przeglądy tematyczne i ukierunkowane działania informacyjne skierowane do określonych sektorów lub instytucji.

- 3.6. W jakim stopniu organy nadzoru promują jasne zrozumienie przez instytucje finansowe, DNFBP i VASP ich obowiązków w zakresie AML/CFT oraz ryzyka ML/FT?

a) Przykłady informacji, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień

1. Czynniki kontekstowe dotyczące wielkości, składu i struktury sektora finansowego, DNFBP i VASP oraz sektora nieformalnego lub nieregulowanego (np. *liczba i rodzaje instytucji finansowych (w tym MVTs), DNFBP i VASP posiadających licencję lub zarejestrowanych w każdej kategorii; rodzaje działalności finansowej (w tym transgranicznej); względna wielkość, znaczenie i istotność sektorów*).
2. Modele ryzyka, podręczniki i wytyczne organów nadzoru dotyczące AML/CFT (np. *instrukcje operacyjne dla personelu nadzorującego; publikacje przedstawiające podejście w zakresie nadzoru nad/monitorowania AML/CFT; ulotki, dobre i złe praktyki, studia tematyczne; sprawozdania roczne organów nadzoru*).
3. Informacje na temat współpracy organów nadzoru z branżą, FIU i innymi właściwymi organami w zakresie AML/CFT (np. *zapewnianie wytycznych i szkoleń, organizowanie spotkań lub promowanie interakcji z instytucjami finansowymi, DNFBP i VASP*).
4. Informacje dotyczące nadzoru (np. *częstotliwość, zakres i charakter monitorowania i kontroli (na miejscu i poza siedzibą); charakter stwierdzonych naruszeń; zastosowane sankcje i inne działania zaradcze (np. działania naprawcze, nagany, kary pieniężne), przykłady przypadków, w których sankcje i inne działania zaradcze poprawiły zgodność w zakresie AML/CFT*).

b) Przykłady konkretnych czynników, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień

5. Jakie działania są podejmowane w celu zapobieżenia powstawaniu lub dalszemu działaniu banków fikcyjnych w kraju?
6. W jakim zakresie stosuje się testy „kompetencji i reputacji” lub inne podobne środki w odniesieniu do osób pełniących funkcje kierownicze wyższego szczebla, posiadających znaczny lub kontrolny pakiet akcji bądź akredytacje zawodowe w instytucjach finansowych, DNFBP i VASP?
7. Jakie środki są stosowane przez organy nadzoru w celu oceny ryzyka ML/FT w sektorach i podmiotach, które nadzorują/monitorują? Jak często są poddawane przeglądowi profile ryzyka i jakie zdarzenia inicjujące takie przeglądy (np. zmiany w zarządzie lub działalności gospodarczej)?
8. Jakie środki i narzędzia nadzoru są stosowane w celu zapewnienia, że instytucje finansowe (w tym grupy finansowe), DNFBP i VASP są regulowane i przestrzegają swoich obowiązków w zakresie AML/CFT (w tym tych, które odnoszą się do ukierunkowanych sankcji finansowych stosowanych w związku z terroryzmem oraz środków zaradczych wymaganych przez FATF)? W jakim stopniu sprzyjało to korzystaniu z formalnego systemu finansowego?
9. W jakim stopniu częstotliwość, intensywność i zakres kontroli na miejscu i poza siedzibą odpowiadają profilowi ryzyka instytucji finansowych (w tym grupy finansowej), DNFBP i VASP?
10. Jaki jest poziom współpracy między organami nadzoru i innymi właściwymi organami w zakresie AML/CFT (w tym zarządzania ryzykiem ML/FT grupy finansowej)? W jakich

okolicznościach organy nadzoru dzielą się informacjami z innymi właściwymi organami lub zwracają się do nich w zakresie AML/CFT (w tym dopuszczenia do prowadzenia działalności)?

11. Jakie środki są podejmowane w celu, odpowiednio, identyfikowania, licencjonowania lub rejestrowania, monitorowania i karania osób, które świadczą usługi MVT i usługi lub czynności związane z aktywami wirtualnymi?
12. Czy organy nadzoru dysponują odpowiednimi zasobami do prowadzenia nadzoru lub monitorowania do celów AML/CFT, biorąc pod uwagę wielkość, złożoność i profile ryzyka nadzorowanego lub monitorowanego sektora?
13. Jakie środki wdrożono w celu zapewnienia niezależności operacyjnej organów nadzoru finansowego, tak aby nie podlegały one nieuprawnionemu wpływowi w sprawach związanych z AML/CFT?

Rezultat Bezpośredni
4

Institucje finansowe, DNFBP i VASP stosują odpowiednio środki zapobiegawcze w zakresie AML/CFT współmierne do ryzyka związanego z ich działalnością oraz zgłaszają podejrzone transakcje.

Cechy skutecznego systemu

Institucje finansowe, DNFBP i VASP rozumieją charakter i poziom ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu związanego z ich działalnością; opracowują i stosują zasady AML/CFT (w tym zasady obowiązujące na poziomie całej grupy) oraz kontrole wewnętrzne i programy w celu odpowiedniego ograniczenia tego ryzyka; stosują odpowiednie środki bezpieczeństwa finansowego w celu identyfikacji i weryfikacji tożsamości swoich klientów (w tym beneficjentów rzeczywistych) oraz prowadzą ich bieżące monitorowanie; odpowiednio wykrywają i zgłaszają podejrzone transakcje; oraz przestrzegają innych wymogów w zakresie AML/CFT. Ostatecznie prowadzi to do ograniczenia działalności związanej z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu w ramach tych podmiotów.

Przedmiotowy rezultat odnosi się przede wszystkim do Rekomendacji 9–23, a także elementów Rekomendacji 1, 6 i 29.

Uwaga do oceniających:

- 1) Oceniający powinni określić wagę poszczególnych sektorów finansowych, DNFBP i VASP w następujących kategoriach: „najważniejsze”, „umiarkowanie ważne” i „mniej ważne”, oraz powinni odzwierciedlić swoją ocenę w rozdziałach 1, 5 i 6 sprawozdania. Rozpatrując ogólną skuteczność w odniesieniu do tego RB oceniający powinni wyjaśnić, w jaki sposób zważyli zidentyfikowane niedociągnięcia oraz w jaki sposób zostały one uwzględnione w odniesieniu do tego, jak oceniający określili wagę poszczególnych sektorów.
- 2) Odnosząc się do sposobu określenia wagi różnych sektorów finansowych, DNFBP i VASP oceniający powinni rozważyć ich względną istotność, biorąc pod uwagę następujące czynniki:
 - a) ryzyko prania pieniędzy/finansowania terroryzmu, na jakie jest narażony każdy sektor, uwzględniając kwestie istotności w ramach każdego sektora (np. względne znaczenie różnych części sektora finansowego i różnych DNFBP i VASP; wielkość, stopień integracji i strukturę sektora finansowego⁹⁶; względne znaczenie różnych rodzajów produktów lub instytucji finansowych; skalę działalności o charakterze krajowym lub transgranicznym; stopień, w jakim gospodarka jest oparta na rozliczeniach gotówkowych; oraz szacunki dotyczące wielkości sektora nieformalnego i/lub szarej strefy); oraz
 - b) elementy strukturalne i inne czynniki kontekstowe (np. to, czy w ramach każdego sektora zostały ustanowione organy nadzoru w zakresie odpowiedzialności, uczciwości i przejrzystości; oraz ugruntowanie i zaawansowanie systemu regulacyjnego i systemu nadzoru dla każdego sektora)⁹⁷.

⁹⁶ Na przykład, między innymi, koncentracja przedsiębiorstw w różnych sektorach.

⁹⁷ Na przykład, specjalne działania nadzorcze, takie jak przeglądy tematyczne i ukierunkowane działania informacyjne

Więcej informacji na temat tego, w jaki sposób oceniający powinni uwzględniać ryzyko, istotność, elementy strukturalne i inne czynniki kontekstowe, przedstawiono w pkt 5–12 niniejszej metodologii. Więcej wskazówek dotyczących sposobu odzwierciedlenia w sprawozdaniu opinii oceniających na temat względnego znaczenia sektorów finansowych, DNFBP i VASP można znaleźć we wzorze sprawozdania z wzajemnej oceny w załączniku II do niniejszej metodologii.

3) Od oceniających nie oczekuje się przeprowadzania dogłębnej oceny działalności instytucji finansowych, DNFBP lub VASPS, ale powinni oni rozważyć, na podstawie uzyskanych dowodów i wywiadów z organami nadzoru, FIU, instytucjami finansowymi, DNFBP i VASP, czy instytucje finansowe, DNFBP i VASP odpowiednio oceniły i zrozumiały swoje narażenie na ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu; czy ich zasady, procedury i wewnętrzne regulacje kontrolne odpowiednio uwzględniają to ryzyko; oraz czy wymogi regulacyjne (w tym zgłaszanie podejrzanych transakcji są wdrażane w należyty sposób.

Podstawowe zagadnienia, które należy uwzględnić przy ustalaniu, czy dany rezultat jest osiągnięty

- 4.1. W jakim stopniu instytucje finansowe, DNFBP i VASP rozumieją ryzyko ML/FT związane z ich działalnością oraz swoje obowiązki w zakresie AML/CFT?
- 4.2. W jakim stopniu instytucje finansowe, DNFBP i VASP stosują środki ograniczające współmierne do ryzyka związanego z ich działalnością?
- 4.3. W jakim stopniu instytucje finansowe, DNFBP i VASP stosują środki bezpieczeństwa finansowego i środki odnoszące się do przechowywania dokumentacji (w tym informacje o beneficjentach rzeczywistych i bieżące monitorowanie)? W jakim stopniu odmawia się nawiązania stosunków gospodarczych w przypadku niepełnego stosowania środków bezpieczeństwa finansowego?
- 4.4. W jakim stopniu instytucje finansowe, DNFBP i VASP stosują wzmożone lub szczególne środki w odniesieniu do: a) osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne, b) bankowości korespondenckiej, c) nowych technologii, d) zasad dotyczących przekazów pieniężnych⁹⁸, e) ukierunkowanych sankcji finansowych związanych z finansowaniem terroryzmu; oraz f) krajów podwyższonego ryzyka wskazanych przez FATF?
- 4.5. W jakim stopniu instytucje finansowe, DNFBP i VASP wypełniają swoje obowiązki w zakresie zgłaszania podejrzanych dochodów z przestępstw i środków finansowych przeznaczonych na wsparcie terroryzmu? Jakie środki praktyczne są stosowane, aby zapobiec ostrzeżeniu klienta?
- 4.6. W jakim stopniu instytucje finansowe, DNFBP i VASP stosują wewnętrzne regulacje kontrolne i procedury (w tym na poziomie grupy finansowej) w celu zapewnienia zgodności z wymogami AML/CFT? W jakim stopniu wymogi prawne lub regulacyjne (np. tajemnica finansowa) utrudniają wdrożenie tych wymogów?

skierowane do określonych sektorów lub instytucji.

⁹⁸ W kontekście VASP odnosi się to do zasad dotyczących przekazywania aktywów wirtualnych.

a) Przykłady informacji, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień

1. Czynniki kontekstowe dotyczące wielkości, składu i struktury sektorów finansowych, DNFBP i VASP oraz sektora nieformalnego lub nieregulowanego (np. *liczba i rodzaje instytucji finansowych (w tym MVTs), DNFBP i VASP posiadających licencję lub zarejestrowanych w każdej kategorii; rodzaje działalności finansowej (w tym transgranicznej); względna wielkość, znaczenie i istotność sektorów*).
2. Informacje (w tym trendy) dotyczące ryzyka i ogólnych poziomów zgodności (np. *wewnętrzne zasady, procedury i programy AML/CFT, raporty dotyczące trendów i typologii*).
3. Przykłady niezgodności (np. *przypadki z usuniętymi danymi identyfikacyjnymi; typologie nadużyć instytucji finansowych, DNFBP i VASP*).
4. Informacje na temat zapewnienia zgodności przez instytucje finansowe, DNFBP i VASP (np. *częstotliwość wewnętrznego przeglądu zgodności z AML/CFT; charakter stwierdzonych naruszeń i podjętych działań zaradczych lub zastosowanych sankcji; częstotliwość i jakość szkoleń z zakresu AML/CFT; czas, jaki zajmuje zapewnienie właściwym organom dokładnych i kompletnych informacji dotyczący środków bezpieczeństwa finansowego do celów AML/CFT; rachunki/stosunki gospodarcze odrzucone z powodu niekompletnych informacji uzyskiwanych w ramach środków bezpieczeństwa finansowego; przekazy pieniężne odrzucone z powodu niewystarczających wymaganych informacji*).
5. Informacje na temat zgłoszeń podejrzanych transakcji i innych informacji wymaganych zgodnie z przepisami krajowymi (np. *liczba i wartość zgłoszonych podejrzanych transakcji; liczba i odsetek zgłoszeń podejrzanych transakcji z różnych sektorów; rodzaje i charakter zgłoszeń podejrzanych transakcji oraz tendencje w tym zakresie odpowiadające ryzyku ML/FT; średni czas analizy podejrzanej transakcji przed jej zgłoszeniem*).

b) Przykłady konkretnych czynników, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień

6. Jakie środki stosuje się w celu identyfikacji i postępowania z klientami, stosunkami gospodarczymi, transakcjami, produktami i krajami o wyższym (i, w przypadkach gdy ma to zastosowanie, o niższym) ryzyku?
7. Czy sposób, w jaki stosowane są środki AML/CFT, uniemożliwia legalne korzystanie z formalnego systemu finansowego i jakie środki są podejmowane w celu promowania włączenia finansowego?
8. W jakim stopniu środki bezpieczeństwa finansowego i wzmożone lub szczególne środki różnią się w zależności od ryzyka ML/FT w różnych sektorach/rodzajach instytucji i poszczególnych instytucjach? Jaki jest względny poziom zgodności między międzynarodowymi grupami finansowymi a instytucjami krajowymi?
9. W jakim stopniu proces stosowania środków bezpieczeństwa finansowego jest delegowany osobom trzecim i w jakim stopniu takie regulacje kontrolne są wdrażane?
10. W jakim stopniu instytucje i grupy finansowe, DNFBP i VASP zapewniają odpowiedni dostęp do informacji w ramach funkcji zapewnienia zgodności w zakresie AML/CFT?
11. Czy wewnętrzne zasady i regulacje kontrolne instytucji i grup finansowych, DNFBP i VASP

- umożliwiają terminową weryfikację: (i) złożonych lub nietypowych transakcji, (ii) potencjalnych zgłoszeń podejrzanych transakcji podlegających zgłoszeniu do FIU, oraz (iii) potencjalnych fałszywych trafień? W jakim stopniu zgłoszenia podejrzanych transakcji zawierają kompletne, dokładne i odpowiednie informacje dotyczące podejrzanej transakcji?
12. Jakie środki i narzędzia stosuje się do oceny ryzyka, formułowania i przeglądu aktualizacji zasad oraz wdrożenia odpowiedniego ograniczania ryzyka oraz systemów i kontroli w odniesieniu do ryzyka ML/FT?
 13. W jaki sposób zasady i regulacje kontrolne w zakresie AML/CFT są przekazywane kierownictwu wyższego szczebla i personelowi? Jakie działania zaradcze i sankcje są stosowane przez instytucje finansowe, DNFBP i VASP w przypadku naruszenia obowiązków w zakresie AML/CFT?
 14. W jakim stopniu instytucje finansowe, DNFBP i VASP dokumentują swoje oceny ryzyka ML/FT i je aktualizują?
 15. Czy instytucje finansowe, DNFBP i VASP dysponują zasobami do celów wdrażania zasad i regulacji kontrolnych w zakresie AML/CFT, które są odpowiednie w odniesieniu do ich wielkości, złożoności, działalności gospodarczej i profilu ryzyka?
 16. W jakim stopniu informacje zwrotne przekazywane instytucjom finansowym, DNFBP i VASP pomagają im w wykrywaniu i zgłaszaniu podejrzanych transakcji?

**Rezultat Bezpośredni
5**

Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej są chronione przed ich wykorzystywaniem do celów prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, a właściwe organy mają nieograniczony dostęp do informacji na temat ich beneficjentów rzeczywistych.

Cechy skutecznego systemu:

Stosowane są środki mające na celu:

- zapobieganie wykorzystywaniu osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej do celów przestępczych;
- zapewnienie wystarczającej przejrzystości osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej; oraz
- zapewnienie dostępności dokładnych i aktualnych informacji podstawowych i informacji o beneficjentach rzeczywistych, gdy są one wymagane.

Informacje podstawowe są dostępne publicznie, a informacje o beneficjentach rzeczywistych są dostępne dla właściwych organów. Osoby naruszające te środki podlegają skutecznym, proporcjonalnym i odstrasżającym sankcjom, co sprawia, że osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej są nieatrakcyjne dla przestępców jeśli chodzi o ich wykorzystywanie do celów prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.

Przedmiotowy rezultat odnosi się przede wszystkim do Rekomendacji 24–25, a także elementów Rekomendacji 1, 10, 37 i 40.

Uwaga do oceniających:

W ramach oceny tego RB oceniający powinni również rozważyć odpowiednie ustalenia dotyczące poziomu współpracy międzynarodowej, w którą są zaangażowane właściwe organy. Wymagałoby to rozważenia zakresu, w jakim właściwe organy zwracają się o odpowiednią pomoc w identyfikacji i wymianie informacji (w tym informacji o beneficjentach rzeczywistych) w odniesieniu do osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej i są w stanie taką pomoc zapewnić.

Podstawowe zagadnienia, które należy uwzględnić przy ustalaniu, czy dany rezultat jest osiągnięty

- 5.1. W jakim stopniu informacje o tworzeniu i rodzajach osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej w danym kraju są dostępne publicznie?
- 5.2. W jakim stopniu odpowiednie właściwe organy identyfikują, oceniają i rozumieją podatności

oraz zakres, w jakim osoby prawne utworzone w danym kraju mogą być lub są wykorzystywane do prania pieniędzy/finansowania terroryzmu?

- 5.3. W jakim stopniu dany kraj wdrożył środki zapobiegające nadużywaniu osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej do celów prania pieniędzy i finansowania terroryzmu?
- 5.4. W jakim zakresie odpowiednie właściwe organy mogą uzyskać w stosownym czasie odpowiednie, dokładne i aktualne informacje podstawowe i informacje o beneficjentach rzeczywistych dotyczące wszystkich rodzajów osób prawnych utworzonych w danym kraju?
- 5.5. W jakim zakresie odpowiednie właściwe organy mogą uzyskać w stosownym czasie odpowiednie, dokładne i aktualne informacje o beneficjentach rzeczywistych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej?
- 5.6. W jakim stopniu sankcje stosowane wobec osób, które nie spełniają wymogów informacyjnych, są skuteczne, proporcjonalne i odstraszające?

a) *Przykłady informacji, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień*

1. Informacje kontekstowe na temat rodzajów, form i podstawowych cech osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej w danej jurysdykcji.
2. Doświadczenia organów ścigania i innych odpowiednich właściwych organów (np. *poziom sankcji nakładanych za naruszenie wymogów informacyjnych; gdzie i w jaki sposób są uzyskiwane informacje podstawowe i informacje o beneficjentach rzeczywistych (w tym informacje o założycielu, powierniku(-ach), nadzorcy i beneficjentach); informacje wykorzystywane w ramach dochodzenia pomocniczego*).
3. Typologie i przykłady nadużyć osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej (np. *częstotliwość, z jaką dochodzenia karne doprowadziły do uzyskania dowodów na wykorzystywanie osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej w danym kraju do prania pieniędzy i finansowania terroryzmu; osoby prawne wykorzystywane do nielegalnych działań zostały rozwiązane lub wykreślone z rejestru*).
4. Źródła informacji podstawowych i informacji o beneficjentach rzeczywistych (np. *rodzaje informacji publicznych dostępnych dla instytucji finansowych i DNFBP; rodzaje informacji przechowywanych w rejestrze spółki lub przez spółkę*).
5. Informacje na temat roli odgrywanej przez „stróżów” (np. *usługodawców firm, księgowych, przedstawicieli zawodów prawniczych*) w tworzeniu osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej oraz w kwestiach związanych z ich zarządzaniem.
6. Inne informacje (np. *informacje o istnieniu jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej; odpowiedzi (pozytywne i negatywne) na wnioski o informacje podstawowe lub informacje o beneficjentach rzeczywistych otrzymane z innych krajów; informacje o monitorowaniu jakości pomocy*).

b) *Przykłady konkretnych czynników, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień*

7. Jakie środki są podejmowane w celu zwiększenia przejrzystości osób prawnych (w tym w zakresie akcji i warrantów na okaziciela oraz udziałowców i dyrektorów w strukturze *nominee*) oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej?
8. W jaki sposób odpowiednie organy zapewniają dostępność dokładnych i aktualnych informacji podstawowych i informacji o beneficjentach rzeczywistych osób prawnych? Czy obecność i dokładność informacji jest monitorowana, testowana/objęta certyfikacją lub weryfikowana?
9. W jakim stopniu czas, jaki zajmuje osobom prawnym rejestracja zmian w wymaganych informacjach podstawowych i informacjach o beneficjentach rzeczywistych, jest odpowiedni do tego, aby zapewnić dokładność i aktualność tych informacji? W stosownych przypadkach, w jakim stopniu podobne zmiany są rejestrowane w odpowiednim czasie w przypadku jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej?
10. W jakim stopniu instytucje finansowe i DNFBP mogą uzyskać dokładne i aktualne informacje podstawowe i informacje o beneficjentach rzeczywistych osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej? Jaki jest zakres informacji, które powiernicy ujawniają instytucjom finansowym i DNFBP?
11. Czy odpowiednie organy dysponują odpowiednimi zasobami, aby wdrożyć należycie wymagane środki?

**Rezultat Bezpośredni
6**

Informacje uzyskane w ramach wywiadu finansowego oraz wszystkie inne istotne informacje są odpowiednio wykorzystywane przez właściwe organy do prowadzenia dochodzeń w sprawie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.

Cechy skutecznego systemu

Właściwe organy gromadzą i wykorzystują szeroki zakres informacji uzyskiwanych w ramach wywiadu finansowego i innych istotnych informacji do prowadzenia dochodzeń w sprawie prania pieniędzy, powiązanych przestępstw bazowych i finansowania terroryzmu. Pozwala to uzyskać wiarygodne, dokładne i aktualne informacje, a właściwe organy dysponują zasobami i umiejętnościami, aby wykorzystywać te informacje do prowadzenia analiz i dochodzeń finansowych, identyfikacji i śledzenia wartości majątkowych oraz opracowywania analiz operacyjnych.

Przedmiotowy rezultat odnosi się przede wszystkim do Rekomendacji 29–32, a także elementów Rekomendacji 1, 2, 4, 8, 9, 15, 34 i 40.

Uwaga do oceniających:

- 1) Ten rezultat obejmuje pracę wykonywaną przez FIU w celu analizy zgłoszeń podejrzanych transakcji i innych danych, a także wykorzystywanie przez właściwe organy rezultatów pracy FIU, innych rodzajów informacji uzyskiwanych w ramach wywiadu finansowego i innych istotnych informacji⁹⁹.
- 2) W ramach oceny tego RB oceniający powinni również rozważyć odpowiednie ustalenia dotyczące poziomu współpracy międzynarodowej, w którą są zaangażowane właściwe organy. Wymagałoby to rozważenia stopnia, w jakim jednostki analityki finansowej i organy ścigania są w stanie uzyskać, i faktycznie uzyskują, odpowiednie informacje finansowe i informacje wywiadowcze będące w posiadaniu organów ścigania oraz inne informacje od swoich zagranicznych odpowiedników.

Podstawowe zagadnienia, które należy uwzględnić przy ustalaniu, czy dany rezultat jest osiągnięty

- 6.1. W jakim stopniu korzysta się z dostępu do informacji uzyskiwanych w ramach wywiadu finansowego i innych istotnych informacji oraz wykorzystuje się te informacje w

⁹⁹ Źródła obejmują informacje pochodzące ze zgłoszeń podejrzanych transakcji oraz zgłoszeń transgranicznych dotyczących przepływów środków pieniężnych i zbywalnych papierów na okaziciela, dane wywiadowcze organów ścigania; rejestry karne; informacje nadzorcze i regulacyjne; oraz informacje z rejestrów spółek itp. W stosownych przypadkach, źródła obejmują również zgłoszenia transakcji gotówkowych, transakcji w walutach obcych, dane dotyczące przekazów pieniężnych, informacje od innych agencji rządowych, w tym agencji bezpieczeństwa; organy podatkowe, rejestry wartości majątkowych, agencje ds. świadczeń, władze organizacji non-profit; oraz informacje, które można uzyskać z wykorzystaniem obligatoryjnych środków od instytucji finansowych i DNFBP, w tym informacje związane ze środkami bezpieczeństwa finansowego i zapisy transakcji, a także informacje z otwartych źródeł.

dochodzeniach w celu zebrania dowodów i śledzenia dochodów z przestępstw związanych z praniem pieniędzy, powiązanych przestępstwami bazowymi i finansowaniem terroryzmu?

- 6.2. W jakim stopniu właściwe organy otrzymują raporty (np. zgłoszenia podejrzanych transakcji, raporty dotyczące środków finansowych i zbywalnych papierów na okaziciela) zawierające istotne i dokładne informacje, które pomagają im w wykonywaniu swoich obowiązków, lub występują o takie raporty?
- 6.3. W jakim stopniu analiza i przekazywanie informacji przez FIU wspiera potrzeby operacyjne właściwych organów?
- 6.4. W jakim stopniu FIU i inne właściwe organy współpracują ze sobą i wymieniają informacje uzyskiwane w ramach wywiadu finansowego i inne informacje? W jakim stopniu FIU i właściwe organy chronią poufność wymienianych lub wykorzystywanych informacji?

a) *Przykłady informacji, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień*

1. Doświadczenia organów ścigania i innych właściwych organów (np. *rodzaje informacji uzyskiwanych w ramach wywiadu finansowego i innych dostępnych informacji; częstotliwość, z jaką są one wykorzystywane jako narzędzia dochodzeniowe*).
2. Przykłady współpracy między jednostkami analityki finansowej i innymi właściwymi organami oraz wykorzystania informacji uzyskiwanych w ramach wywiadu finansowego (np. *udostępnianie/wymiana statystyk wywiadu finansowego; przypadki, w których wywiad finansowy był wykorzystywany w dochodzeniach w sprawie i ściganiu prania pieniędzy/finansowania terroryzmu oraz powiązanych przestępstw bazowych, lub w identyfikacji i śledzeniu środków majątkowych*).
3. Informacje na temat zgłoszeń podejrzanych transakcji (np. *liczba przeanalizowanych zgłoszeń podejrzanych transakcji/spraw; postrzeganie jakości informacji ujawnionych w zgłoszeniach podejrzanych transakcji; częstotliwość, z jaką właściwe organy natrafiają na przykłady niezgłoszonych podejrzanych transakcji; przypadki ostrzeżenia klientów; zob. także RB 4 w celu uzyskania informacji dotyczących zgłaszania podejrzanych transakcji*).
4. Inne informacje uzyskiwane w ramach wywiadu finansowego i pozostałe informacje (np. *liczba otrzymanych i przeanalizowanych raportów dotyczących środków pieniężnych i zbywalnych papierów na okaziciela; rodzaje informacji, które organy ścigania i inne właściwe organy otrzymują lub uzyskują od innych organów, instytucji finansowych i DNFBP*).
5. Inne dokumenty (np. *wytyczne dotyczące zgłaszania podejrzanych informacji i wykorzystywania zgłoszeń podejrzanych informacji oraz inne dane uzyskiwane w ramach wywiadu finansowego; typologie opracowane z wykorzystaniem wywiadu finansowego*).

b) *Przykłady konkretnych czynników, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień*

6. W jakim stopniu FIU korzysta z dostępu do dodatkowych informacji i wykorzystuje te informacje do analizowania zgłoszeń podejrzanych transakcji i zwiększania ich wartości? W jaki sposób FIU zapewnia dyscyplinę w ramach swoich ocen analitycznych?
7. W jakim stopniu właściwe organy wykorzystują informacje zawarte w zgłoszeniach

- podejrzanych transakcji i inne informacje uzyskiwane w ramach wywiadu finansowego do celów opracowania analiz operacyjnych?
8. W jakim stopniu FIU uwzględnia w swoich funkcjach informacje zwrotne od właściwych organów, typologie i doświadczenie operacyjne?
 9. Jakie mechanizmy wdrożono w celu zapewnienia pełnej i terminowej współpracy między właściwymi organami oraz ze strony instytucji finansowych, DNFBP i innych podmiotów zgłaszających w celu przekazywania odpowiednich informacji? Czy występują utrudnienia w dostępie do informacji?
 10. W jakim stopniu zgłoszenia podejrzanych transakcji zawierają kompletne, dokładne i odpowiednie informacje dotyczące podejrzanej transakcji?
 11. W jakim zakresie odpowiednie właściwe organy dokonują przeglądu i angażują (w tym poprzez działania informacyjne prowadzone przez FIU) podmioty zgłaszające w celu usprawnienia sprawozdawczości w zakresie wywiadu finansowego?
 12. Czy odpowiednie organy dysponują odpowiednimi zasobami (w tym narzędziami informatycznymi do eksploracji i analizy danych wywiadu finansowego oraz ochrony ich poufności) do wykonywania swoich funkcji?
 13. Jakie środki wdrożono w celu zapewnienia niezależności operacyjnej FIU, tak aby nie podlegała ona nieuprawnionemu wpływowi w sprawach związanych z AML/CFT?

Rezultat Bezpośredni 7

Przestępstwa i działania związane z praniem pieniędzy są badane, a sprawcy są ścigani i są na nich nakładane skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje.

Cechy skutecznego systemu

Prowadzone są dochodzenia w zakresie prania pieniędzy, a w szczególności poważnych przestępstw przynoszących dochody; przestępcy są skutecznie ścigani; a sądy stosują wobec skazanych skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje. Obejmuje to prowadzenie równoległych dochodzeń finansowych i spraw, w których powiązane przestępstwa bazowe mają miejsce poza granicami danego kraju, a także prowadzenie dochodzeń w sprawie prania pieniędzy niezwiązanego z przestępstwem bazowym oraz ich ściganie. Części składowe systemów (dochodzenie, ściganie, skazanie i sankcje) tworzą spójną całość, aby ograniczyć ryzyko prania pieniędzy. Ostatecznie perspektywa wykrycia, skazania i ukarania zniechęca potencjalnych przestępców do popełniania przestępstw przynoszących dochód oraz prania pieniędzy.

Przedmiotowy rezultat odnosi się przede wszystkim do Rekomendacji 3, 30 i 31, a także elementów Rekomendacji 1, 2, 15, 32, 37 i 40.

Uwaga do oceniających:

W ramach oceny tego RB oceniający powinni również rozważyć odpowiednie ustalenia dotyczące poziomu współpracy międzynarodowej, w którą są zaangażowane właściwe organy. Wymagałoby to rozważenia stopnia, w jakim organy ścigania zwracają się o odpowiednią pomoc do swoich zagranicznych odpowiedników w sprawach dotyczących transgranicznego prania pieniędzy.

Podstawowe zagadnienia, które należy uwzględnić przy ustalaniu, czy dany rezultat jest osiągnięty

- 7.1. W jakim stopniu i w jakich okolicznościach potencjalne przypadki prania pieniędzy są identyfikowane i badane (w tym w ramach równoległych dochodzeń finansowych)?
- 7.2. W jakim stopniu rodzaje działań związanych z praniem pieniędzy, które są przedmiotem dochodzenia i ścigania, są zgodne z zagrożeniami i profilem ryzyka danego kraju oraz krajowymi zasadami w zakresie AML/CFT?
- 7.3. W jakim stopniu różne rodzaje przypadków prania pieniędzy są ścigane (np. przestępstwa bazowe popełniane za granicą, pranie pieniędzy przez osoby trzecie, przestępstwa niezwiązane z przestępstwami bazowymi¹⁰⁰ itp.), a przestępcy skazywani?

¹⁰⁰ Pranie pieniędzy przez osobę trzecią to pranie dochodów przez osobę, która nie brała udziału w popełnieniu przestępstwa bazowego. Pranie pieniędzy mogą się również dopuszczać te same osoby/podmioty, które popełniły przestępstwo bazowe. Pranie pieniędzy niezwiązane z przestępstwem bazowym oznacza niezależne ściganie przestępstw prania pieniędzy, bez konieczności ścigania przestępstwa bazowego. Może to mieć szczególne znaczenie, między innymi i) w przypadku braku wystarczających dowodów na popełnienie konkretnego przestępstwa bazowego, z którego pochodzą dochody; lub ii) w sytuacjach, w których brak jest jurysdykcji terytorialnej w sprawie przestępstwa bazowego. Dochody mogą zostać wyprane przez pozwanego (czyli przez osobę biorącą udział w przestępstwie bazowym) lub przez osobę trzecią (która nie brała udziału w przestępstwie bazowym).

- 7.4. W jakim stopniu sankcje stosowane wobec osób fizycznych lub prawnych skazanych za przestępstwa prania pieniędzy są skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające?
- 7.5. W jakim stopniu kraje stosują inne środki dostępne w ramach wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych w przypadkach, w których prowadzone jest dochodzenie w sprawie prania pieniędzy, ale nie jest możliwe, z uzasadnionych powodów, uzyskanie wyroku skazującego za pranie pieniędzy? Takie alternatywne środki nie powinny umniejszać znaczenia postępowań karnych i wyroków skazujących za przestępstwa prania pieniędzy ani ich zastępować.

a) *Przykłady informacji, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień*

1. Doświadczenia i przykłady dochodzeń, postępowań karnych i wyroków skazujących (np. *przykłady spraw odrzuconych z powodu niewystarczających dowodów zgromadzonych w ramach dochodzenia; jakie znaczące lub złożone sprawy dotyczące prania pieniędzy były badane i ścigane przez dany kraj; przykłady zakończonych sukcesem spraw przeciwko krajowej i międzynarodowej przestępczości zorganizowanej; przypadki, w których zamiast wyroków skazujących za pranie pieniędzy stosuje się inne sankcje lub środki karne*).
2. Informacje na temat dochodzeń, postępowań karnych i wyroków w sprawach dotyczących prania pieniędzy (np. *liczba dochodzeń i postępowań karnych w sprawach dotyczących prania pieniędzy; odsetek spraw prowadzących do wniesienia oskarżenia lub procesu sądowego; liczba lub odsetek wyroków skazujących w związku z praniem pieniędzy przez osoby trzecie, przestępstwami niezwiązanymi z przestępstwami bazowymi, praniem pieniędzy przez te same osoby, które popełniły przestępstwo bazowe oraz przestępstwami bazowymi popełnionymi za granicą; rodzaje przestępstw bazowych dla prania pieniędzy; poziom sankcji nakładanych w związku z przestępstwami prania pieniędzy; porównanie sankcji nakładanych w związku z przestępstwami bazowymi z sankcjami za inne przestępstwa bazowe*).

b) *Przykłady konkretnych czynników, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień*

3. Jakie środki podjęto w celu zidentyfikowania i wszczęcia spraw związanych z praniem pieniędzy oraz ich priorytetowego traktowania (przynajmniej w odniesieniu do wszystkich poważnych przestępstw przynoszących dochody) do celów dochodzenia (np. skoncentrowanie się na drobnych czy na większych lub złożonych sprawach, na przestępstwach bazowych popełnianych w danym kraju czy za granicą itp.) ?
4. W jakim zakresie i jak szybko właściwe organy mogą uzyskać odpowiednie dane wywiadu finansowego i inne informacje wymagane w dochodzeniach dotyczących prania pieniędzy bądź skorzystać z dostępu do takich danych lub informacji?
5. W jakim stopniu wspólnie prowadzone lub oparte na współpracy dochodzenia (w tym wykorzystanie multidyscyplinarnych jednostek dochodzeniowych) oraz inne techniki dochodzeniowe (np. odroczenie lub odstąpienie od aresztowania lub zajęcia środków pieniężnych w celu zidentyfikowania zaangażowanych osób) są wykorzystywane w przypadku poważnych przestępstw przynoszących dochody?
6. W jaki sposób sprawy dotyczące prania pieniędzy są przygotowywane do ścigania i procesu w odpowiednim czasie?
7. W jakich okolicznościach podejmowane są decyzje o niewszczynaniu postępowania karnego,

jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na przestępstwo prania pieniędzy?

8. W jakim stopniu pranie pieniędzy jest: (i) ścigane w powiązaniu ze ściganiem przestępstw bazowych (w tym przestępstw bazowych popełnionych za granicą), lub (ii) jest ścigane jako przestępstwo niezwiązane z przestępstwem bazowym?
9. W jaki sposób właściwe organy, uwzględniając obowiązujące je systemy prawne, współdziałają ze sobą w całym cyklu życia sprawy dotyczącej prania pieniędzy – od wszczęcia dochodzenia, poprzez zebranie materiału dowodowego, skierowanie sprawy do prokuratury, po decyzję o skierowaniu sprawy do sądu?
10. Czy istnieją inne aspekty procesu dochodzeniowego, prokuratorskiego lub sądowego, które utrudniają lub ograniczają ściganie prania pieniędzy i stosowanie sankcji w związku z praniem pieniędzy?
11. Czy właściwe organy dysponują odpowiednimi zasobami (w tym narzędziami stosowanymi w dochodzeniach finansowych) do zarządzania swoją pracą lub odpowiedniego uwzględnienia ryzyka prania pieniędzy?
12. Czy jest dostępny dedykowany personel/jednostki zajmujące się prowadzeniem dochodzeń w sprawie prania pieniędzy? W jaki sposób priorytetyzowane są dochodzenia w sprawie prania pieniędzy w przypadku współdzielenia zasobów?

**Rezultat Bezpośredni
8****Dochody z przestępstw i narzędzia wykorzystywane do popełnienia tych przestępstw podlegają konfiskacie***Cechy skutecznego systemu*

Przestępcy są pozbawiani (poprzez zastosowanie we właściwym czasie środków tymczasowych i środków konfiskaty) dochodów z przestępstw i narzędzi służących do popełnienia tych przestępstw (zarówno w danym kraju, jak i za granicą) lub mienia o równoważnej wartości. Konfiskata obejmuje dochody odzyskane w ramach postępowania karnego, cywilnego lub administracyjnego; konfiskatę związaną z fałszywymi transgranicznymi ujawnieniami lub deklaracjami; oraz zadośćuczynienie ofiarom (w drodze postępowania sądowego). Kraj zarządza zabezpieczonymi lub skonfiskowanymi wartościami majątkowymi oraz dokonuje repatriacji lub dzieli się skonfiskowanymi wartościami majątkowymi z innymi krajami. Ostatecznie sprawia to, że przestępczość staje się nieopłacalna, co prowadzi do ograniczenia zarówno przestępstw bazowych, jak i prania pieniędzy.

Przedmiotowy rezultat odnosi się przede wszystkim do Rekomendacji 1, 4 i 32, a także elementów Rekomendacji 15, 30, 31, 37, 38 i 40.

Uwaga do oceniających:

W ramach oceny tego RB oceniający powinni również rozważyć odpowiednie ustalenia dotyczące poziomu współpracy międzynarodowej, w którą są zaangażowane właściwe organy. Wymagałoby to rozważenia stopnia, w jakim organy ścigania oraz prokuratury zwracają się o odpowiednią pomoc do swoich zagranicznych odpowiedników w sprawach dotyczących transgranicznych dochodów z przestępstw i narzędzi służących do ich popełnienia.

Podstawowe zagadnienia, które należy uwzględnić przy ustalaniu, czy dany rezultat jest osiągnięty

- 8.1. W jakim stopniu celem przyjętej polityki jest konfiskata dochodów pochodzących z przestępstw, narzędzi służących do ich popełnienia oraz mienia o równoważnej wartości?
- 8.2. W jakim stopniu właściwe organy dokonują konfiskaty¹⁰¹ (w tym repatriacji, podziału i restytucji) dochodów z przestępstw i narzędzi służących do ich popełnienia oraz mienia o równoważnej wartości, z uwzględnieniem przestępstw bazowych popełnianych w danym kraju i za granicą oraz dochodów, które zostały przetransferowane do innych krajów?
- 8.3. W jakim stopniu konfiskata dotycząca fałszywie zgłoszonych/niezgłoszonych lub nieujawnionych transgranicznych przepływów środków pieniężnych i zbywalnych papierów na okaziciela jest rozpatrywana i stosowana jako skuteczna, proporcjonalna i odstraszająca sankcja przez organy graniczne/celne lub inne właściwe organy?
- 8.4. W jakim stopniu rezultaty konfiskaty odzwierciedlają ocenę(-y) ryzyka prania

¹⁰¹ Na potrzeby oceny skuteczności w zakresie RB 8 należy w pełni uwzględnić odpowiednie wykorzystanie systemu podatkowego, a mianowicie kwoty odzyskane w drodze procedur ustalania wymiaru podatku odnoszące się do dochodów z przestępstw i narzędzi służących do ich popełnienia. Kraj podlegający ocenie powinien zapewnić, aby wszelkie przekazane dane ograniczały się do odzyskanych podatków powiązanych z dochodami pochodzącymi z przestępstw/narzędziami służącymi popełnieniu przestępstw, lub dane liczbowe powinny być odpowiednio zastrzeżone.

pieniędzy/finansowania terroryzmu oraz krajowe zasady i priorytety w zakresie AML/CFT?

a) Przykłady informacji, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień

1. Doświadczenia i przykłady postępowań w sprawie konfiskaty (np. *najbardziej istotne przypadki z przeszłości; rodzaje nakazów konfiskaty wydanych przez kraj; tendencje wskazujące na zmiany w metodach prania dochodów pochodzących z przestępstw*).
2. Informacje na temat konfiskaty (np. *liczba spraw karnych, w których doszło do konfiskaty; rodzaje spraw, które obejmują konfiskatę; wartość skonfiskowanych dochodów z przestępstw, narzędzi służących do ich popełnienia lub mienia o równoważnej wartości, w podziale na przestępstwa zagraniczne i krajowe, z uwzględnieniem konfiskaty dokonanej na drodze karnej lub w ramach procedury cywilnej (w tym konfiskaty bez uprzedniego wyroku skazującego); wartość skonfiskowanych fałszywie zgłoszonych/niezgłoszonych lub nieujawnionych transgranicznych środków pieniężnych i zbywalnych papierów na okaziciela; wartość lub odsetek zabezpieczonych lub zamrożonych dochodów podlegających konfiskacie; wartość lub odsetek zrealizowanych nakazów konfiskaty*).
3. Inne istotne informacje (np. *wartość zabezpieczonych/zamrożonych wartości majątkowych pochodzących z przestępstw; kwota dochodów z przestępstw zwróconych ich ofiarom, poddanych podziałowi lub repatriacji*).

b) Przykłady konkretnych czynników, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień

4. Jakie środki i podejście przyjęły właściwe organy w zakresie dochodów z przestępstw i narzędzi służących do ich popełnienia (uwzględniając poważne przestępstwa przynoszące dochody oraz dochody wygenerowane poza danym krajem lub przetransferowane za granicę)?
5. W jaki sposób organy podejmują – na początku dochodzenia karnego – decyzję o wszczęciu dochodzenia finansowego w celu dokonania konfiskaty?
6. W jakim stopniu właściwe organy identyfikują i śledzą dochody z przestępstw i narzędzia służące do ich popełnienia lub mienie o równoważnej wartości? Jak skuteczne są stosowane środki tymczasowe (np. zamrożenie lub zabezpieczenie) w zapobieganiu wypływowi lub rozproszeniu wartości majątkowych?
7. Jakie podejście przyjął dany kraj w celu wykrywania i konfiskowania transgranicznych środków pieniężnych i zbywalnych papierów na okaziciela, co do których istnieje podejrzenie, że mają związek z praniem pieniędzy/finansowaniem terroryzmu oraz powiązanymi przestępstwami bazowymi lub które zostały fałszywie zadeklarowane/niezadeklarowane lub nieujawnione?
8. Jakie środki podjęto w celu zachowania wartości zabezpieczonych/skonfiskowanych wartości majątkowych i zarządzania tą wartością?
9. Czy istnieją inne aspekty postępowania dochodzeniowego, prokuratorskiego lub sądowego, które sprzyjają identyfikacji, śledzeniu i konfiskacie dochodów z przestępstw i narzędzi służących do ich popełnienia lub mienia o równoważnej wartości lub utrudniają te czynności?
10. Czy odpowiednie organy dysponują odpowiednimi zasobami, aby właściwie wykonywać swoje funkcje?

**Rezultat Bezpośredni
9**

Przestępstwa i działania związane z finansowaniem terroryzmu są badane, a osoby finansujące terroryzm są ścigane i są na nie nakładane skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje.

Cechy skutecznego systemu

Prowadzone są dochodzenia w zakresie finansowania terroryzmu; przestępcy są skutecznie ścigani; a sądy stosują wobec skazanych skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje. W stosownych przypadkach finansowanie terroryzmu jest badane jako odrębna działalność przestępcza, a dochodzenia finansowe są prowadzone w celu wsparcia dochodzeń w sprawie zwalczania terroryzmu, z wykorzystaniem należytej koordynacji między odpowiednimi organami. Części składowe systemu (dochodzenie, ściganie, skazanie i sankcje) tworzą spójną całość, aby ograniczyć ryzyko finansowania terroryzmu. Ostatecznie perspektywa wykrycia, skazania i kary odstrasza od finansowania terroryzmu.

Przedmiotowy rezultat odnosi się przede wszystkim do Rekomendacji 5, 30, 31 i 39, a także elementów Rekomendacji 1, 2, 15, 32, 37 i 40.

Uwaga do oceniających:

- 1) Oceniający powinni być świadomi, że niektóre elementy tego rezultatu mogą obejmować materiały o charakterze poufnym (np. informacje gromadzone dla celów bezpieczeństwa narodowego), które kraje mogą niechętnie udostępniać oceniającym lub nie być w stanie ich im udostępnić.
- 2) W ramach oceny tego RB oceniający powinni również rozważyć odpowiednie ustalenia dotyczące poziomu współpracy międzynarodowej, w którą są zaangażowane właściwe organy. Wymagałoby to rozważenia stopnia, w jakim organy ścigania i prokuratury zwracają się o odpowiednią pomoc do swoich zagranicznych odpowiedników w sprawach dotyczących transgranicznego finansowania terroryzmu.

Podstawowe zagadnienia, które należy uwzględnić przy ustalaniu, czy dany rezultat jest osiągany

- 9.1. W jakim stopniu różne rodzaje działalności związanej z finansowaniem terroryzmu (np. gromadzenie, przemieszczanie i wykorzystywanie funduszy lub innych wartości majątkowych) są ścigane, a przestępcy zostają skazani? Czy jest to zgodne z profilem ryzyka finansowania terroryzmu danego kraju?
- 9.2. W jakim stopniu identyfikuje się i bada przypadki finansowania terroryzmu? W jakim stopniu dochodzenia prowadzą do identyfikacji konkretnej roli odgrywanej przez osoby lub podmioty finansujące działalność terrorystów?
- 9.3. W jakim stopniu dochodzenia w sprawie finansowania terroryzmu są zintegrowane z krajowymi strategiami i dochodzeniami mającymi na celu zwalczanie terroryzmu (np. identyfikacja i wskazywanie terrorystów, organizacji terrorystycznych i sieci wsparcia terrorystów) i są wykorzystywane w celu wsparcia tych strategii i dochodzeń?

- 9.4. W jakim stopniu sankcje lub środki stosowane wobec osób fizycznych lub prawnych skazanych za przestępstwa finansowania terroryzmu są skuteczne, proporcjonalne i odstraszające?
- 9.5. W jakim stopniu cel przedmiotowego rezultatu jest osiągany poprzez stosowanie innych środków dostępnych w ramach wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, środków regulacyjnych lub innych środków w celu utrudnienia działalności związanej z finansowaniem terroryzmu, w przypadku gdy uzyskanie wyroku skazującego za finansowanie terroryzmu jest niewykonalne?

a) Przykłady informacji, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień

1. Doświadczenia i przykłady dochodzeń w sprawie finansowania terroryzmu i ścigania tego procederu (np. *przypadki, w których dochodzenia w sprawie finansowania terroryzmu są wykorzystywane do wspierania dochodzeń w sprawie zwalczania terroryzmu i ścigania terroryzmu; istotne przypadki, w których terroryści i grupy terrorystyczne, zarówno w danym kraju, jak i za granicą, podlegają namierzeniu, ściganiu lub ich działalność zostaje zakłócona; zaobserwowane tendencje w poziomach i technikach finansowania terroryzmu; przypadki, w których zamiast wyroków skazujących za finansowanie terroryzmu stosuje się inne sankcje lub środki karne*).
2. Informacje na temat dochodzeń, postępowań karnych i wyroków w sprawach dotyczących finansowania terroryzmu (np. *liczba dochodzeń i postępowań karnych w sprawach dotyczących finansowania terroryzmu; odsetek spraw prowadzących do ścigania finansowania terroryzmu; rodzaje postępowań karnych i wyroków skazujących w związku z finansowaniem terroryzmu (np. przestępstwa niezwiązane z przestępstwami bazowymi, terroryści działający w danym kraju lub za granicą, finansowanie podróży zagranicznych bojowników terrorystycznych); poziom sankcji nakładanych w związku z przestępstwami finansowania terroryzmu; porównanie sankcji nakładanych w związku z finansowaniem terroryzmu z sankcjami za inną działalność przestępczą; rodzaje i poziom stosowanych środków zakłócających*).

b) Przykłady konkretnych czynników, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień

3. Jakie środki są podejmowane w celu identyfikacji, wszczęcia i priorytetyzacji spraw dotyczących finansowania terroryzmu, aby zapewnić szybkie dochodzenie i podjęcie działań w związku z poważnymi zagrożeniami oraz utrudnić w jak największym stopniu finansowanie terroryzmu?
4. W jakim zakresie i jak szybko właściwe organy mogą uzyskać odpowiednie dane wywiadu finansowego i inne informacje wymagane w dochodzeniach dotyczących finansowania terroryzmu bądź skorzystać z dostępu do takich danych lub informacji?
5. Jakie względy leżą u podstaw decyzji o zaniechaniu ścigania za przestępstwo finansowania terroryzmu?
6. W jakim stopniu organy stosują konkretne plany działania lub strategie dotyczące postępowania w przypadku określonych zagrożeń i tendencji związanych z finansowaniem

terroryzmu? Czy jest to zgodne z krajowymi zasadami i strategiami w zakresie AML/CFT oraz ryzykiem finansowania terroryzmu?

7. W jakim stopniu organy ścigania, FIU, jednostki antyterrorystyczne oraz inne agencje bezpieczeństwa i wywiadu współpracują ze sobą i koordynują swoje zadania związane z niniejszym rezultatem?
8. Czy istnieją inne aspekty procesu dochodzeniowego, prokuratorskiego lub sądowego, które utrudniają lub ograniczają ściganie finansowania terroryzmu, stosowanie sankcji w związku z finansowaniem terroryzmu oraz zakłócanie tego procederu?
9. Czy właściwe organy dysponują odpowiednimi zasobami (w tym narzędziami stosowanymi w dochodzeniach finansowych) do zarządzania swoją pracą lub odpowiedniego uwzględnienia ryzyka finansowania terroryzmu?
10. Czy jest dostępny dedykowany personel/jednostki zajmujące się prowadzeniem dochodzeń w sprawie finansowania terroryzmu? W jaki sposób priorytetyzowane są dochodzenia w sprawie finansowania terroryzmu w przypadku współdzielenia zasobów?

**Rezultat Bezpośredni
10**

Terroryści, organizacje terrorystyczne oraz osoby i podmioty finansujące terroryzm nie są w stanie gromadzić, przemieszczać i wykorzystywać funduszy ani wykorzystywać sektora organizacji non-profit do celów nielegalnej działalności.

Cechy skutecznego systemu

Terroryści, organizacje terrorystyczne i sieci wspierające terrorystów są identyfikowane i pozbawiane zasobów i środków do finansowania lub wspierania działalności terrorystycznej i organizacji terrorystycznych. Obejmuje to właściwe wdrożenie ukierunkowanych sankcji finansowych wobec osób i podmiotów wskazanych przez Radę Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz w ramach obowiązujących krajowych lub regionalnych systemów sankcji. Kraj posiada również wiedzę na temat ryzyka finansowania terroryzmu i podejmuje odpowiednie i proporcjonalne działania w celu ograniczenia tego ryzyka, w tym środki zapobiegające gromadzeniu i przepływowi środków finansowych z wykorzystaniem podmiotów lub metod, które są najbardziej narażone na niewłaściwe wykorzystanie przez terrorystów. Ostatecznie ogranicza to przepływy finansowania terroryzmu, co zapobiega aktom terrorystycznym.

Przedmiotowy rezultat odnosi się przede wszystkim do Rekomendacji 1, 4, 6 i 8, a także elementów Rekomendacji 14, 15, 16, 30–32, 37, 38 i 40.

Uwaga do oceniających:

W ramach oceny tego RB oceniający powinni również rozważyć odpowiednie ustalenia dotyczące poziomu współpracy międzynarodowej, w którą są zaangażowane właściwe organy.

Podstawowe zagadnienia, które należy uwzględnić przy ustalaniu, czy dany rezultat jest osiągnięty

- 10.1. W jakim stopniu dany kraj wdraża ukierunkowane sankcje finansowe zgodnie z (i) rezolucją RB ONZ nr 1267 i rezolucjami uchwalonymi w jej następstwie, oraz (ii) rezolucją RB ONZ nr 1373 (na poziomie ponadnarodowym lub krajowym, z własnej inicjatywy lub po przeprowadzeniu analizy, w celu wprowadzenia w życie wniosku innego kraju)?
- 10.2. W jakim stopniu, nie zakłócając legalnej działalności organizacji non-profit ani nie zniechęcając ich do prowadzenia legalnej działalności, dany kraj zastosował ukierunkowane i proporcjonalne środki wobec organizacji non-profit, które kraj ten określił jako podatne na nadużycia w zakresie finansowania terroryzmu, zgodnie z podejściem opartym o analizę ryzyka?
- 10.3. W jakim stopniu terroryści, organizacje terrorystyczne oraz osoby i podmioty finansujące terroryzm są pozbawiane (czy to w wyniku procesów karnych, cywilnych, czy administracyjnych) środków majątkowych i narzędzi związanych z finansowaniem terroryzmu?

10.4. W jakim stopniu powyższe środki są zgodne z ogólnym profilem ryzyka finansowania terroryzmu?

a) Przykłady informacji, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień

1. Doświadczenia organów ścigania, FIU i organów ds. zwalczania terroryzmu (np. *tendencje wskazujące, że osoby i podmioty finansujące terroryzm analizują alternatywne metody pozyskiwania/przekazywania funduszy; doniesienia wywiadu/ze źródeł wskazujące, że organizacje terrorystyczne mają trudności z pozyskiwaniem funduszy w kraju*).
2. Przykłady interwencji i konfiskat (np. *istotne przypadki, w których terroryści, organizacje terrorystyczne oraz osoby i podmioty finansujące terroryzm są powstrzymywane przed gromadzeniem, przemieszczaniem i wykorzystywaniem funduszy, lub ich środki majątkowe są zabezpieczane/konfiskowane; dochodzenia i interwencje w organizacjach non-profit wykorzystywanych przez terrorystów do celów nielegalnej działalności*).
3. Informacje na temat ukierunkowanych sankcji finansowych (np. *osoby i rachunki podlegające ukierunkowanym sankcjom finansowym na mocy rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ lub innych wskazań; dokonane wskazania (związane z rezolucją RB ONZ nr 1373); zamrożone wartości majątkowe; odrzucone transakcje; czas, jaki zajmuje wskazanie osób; czas, jaki zajmuje dokonanie zamrożenia po wskazaniu*).
4. Informacje na temat ciągłych działań informacyjnych oraz ukierunkowanym, opartym o analizę ryzyka nadzorze i monitorowaniu organizacji non-profit, które dany kraj zidentyfikował jako zagrożone nadużyciami w zakresie finansowania terroryzmu (np. *częstotliwość przeglądu i monitorowania takich organizacji non-profit (w tym oceny ryzyka); częstotliwość skierowanych do organizacji non-profit działań informacyjnych (uwzględniających wytyczne) dotyczących środków i tendencji w zakresie przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu, środki zaradcze stosowane wobec organizacji non-profit i sankcje nakładane na organizacje non-profit*).

b) Przykłady konkretnych czynników, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień

5. Jakie środki zostały przyjęte przez dany kraj, aby zapewnić właściwe i bezzwłoczne wdrożenie ukierunkowanych sankcji finansowych? W jaki sposób stosowne wskazania i obowiązki są komunikowane we właściwym czasie instytucjom finansowym, DNFBP, VASP i ogółowi społeczeństwa?
6. W jakim stopniu wdrażane są procedury i mechanizmy służące (i) identyfikacji celów do wskazania/wpisania na listę, (ii) zamrażaniu/odmrażaniu funduszy i zasobów gospodarczych, (iii) wykreśleniu z listy, oraz (iv) udzieleniu zwolnienia? W jakim stopniu gromadzone są odpowiednie informacje?
7. W jakim stopniu dany kraj wykorzystuje narzędzia przewidziane w rezolucjach RB ONZ nr 1267 i 1373 w celu zamrażania funduszy lub zasobów gospodarczych i zapobiegania przepływowi finansowemu terrorystów?
8. W jakim stopniu systemy zatwierdzania i zezwalania na wykorzystanie środków majątkowych przez wskazane podmioty do uprawnionych celów są zgodne z wymogami określonymi w odpowiednich rezolucjach Rady Bezpieczeństwa ONZ (np. rezolucji Rady

- Bezpieczeństwa ONZ nr 1452 i wszelkich kolejnych rezolucjach uchwalonych w jej następstwie)?
9. Jakie podejście przyjęły właściwe organy w zakresie wartości majątkowych terrorystów? W jakim stopniu podejście to jest uzupełniane przez śledzenie wartości majątkowych, dochodzenia finansowe oraz środki tymczasowe (np. zamrożenie i zabezpieczenie)?
 10. W jakim stopniu wszystkie cztery poniższe elementy są stosowane do identyfikowania wykorzystywania organizacji non-profit do celów finansowania terroryzmu, zapobiegania takiemu wykorzystywaniu oraz zwalczania tego procederu: a) ciągłe działania informacyjne, b) ukierunkowany nadzór lub monitorowanie w oparciu o analizę ryzyka, c) skuteczne dochodzenie i gromadzenie informacji, oraz d) skuteczne mechanizmy współpracy międzynarodowej. W jakim stopniu stosowane środki są ukierunkowane i proporcjonalne oraz zgodne z podejściem opartym o analizę ryzyka, tak aby organizacje non-profit były chronione przed ich wykorzystaniem do celów finansowania terroryzmu, nie zakłócając ich legalnej działalności charytatywnej ani nie zniechęcając ich do prowadzenia takiej legalnej działalności.
 11. W jakim stopniu odpowiednie działania dochodzeniowe, karne, cywilne lub administracyjne oraz mechanizmy współpracy i koordynacji są stosowane wobec organizacji non-profit podejrzanych o ich wykorzystywanie lub aktywne wspieranie działalności terrorystycznej lub organizacji terrorystycznych? Czy właściwe organy dysponują odpowiednimi zasobami, aby skutecznie wykonywać swoje obowiązki w zakresie przekazywania informacji, sprawowania nadzoru, monitorowania oraz prowadzenia dochodzeń?
 12. W jakim stopniu organizacje non-profit rozumieją swoje podatności i stosują się do środków służących ich ochronie przed wykorzystaniem przez terrorystów?
 13. Czy istnieją inne aspekty postępowania dochodzeniowego, prokuratorskiego lub sądowego, które sprzyjają identyfikacji, śledzeniu i konfiskacie środków majątkowych i narzędzi związanych z terrorystami, organizacjami terrorystycznymi lub osobami bądź podmiotami finansującymi terroryzm, lub utrudniają te czynności?
 14. Czy odpowiednie właściwe organy dysponują odpowiednimi zasobami do zarządzania swoją pracą lub odpowiedniego uwzględnienia ryzyka finansowania terroryzmu?
 15. W jaki sposób priorytetyzowane są działania związane z finansowaniem terroryzmu w przypadku współdzielenia zasobów?

**Rezultat Bezpośredni
11**

Osoby i podmioty zaangażowane w rozprzestrzenianie broni masowego rażenia nie są w stanie gromadzić, przemieszczać ani wykorzystywać funduszy, zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ.

Cechy skutecznego systemu

Osoby i podmioty wskazane w rezolucjach Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych (rezolucje RB ONZ) w sprawie rozprzestrzeniania broni masowego rażenia (BMR) są identyfikowane, pozbawiane zasobów i uniemożliwia się im gromadzenie, przemieszczanie i wykorzystywanie funduszy lub innych środków majątkowych do finansowania rozprzestrzeniania BMR. Ukierunkowane sankcje finansowe są niezwłocznie w pełni i prawidłowo wdrażane; są monitorowane pod kątem zgodności, a odpowiednie organy należycie ze sobą współpracują i koordynują wspólnie prowadzone działania, aby zapobiec unikaniu sankcji oraz opracować i wdrożyć zasady i działania mające na celu zwalczanie finansowania rozprzestrzeniania BMR.

Przedmiotowy rezultat odnosi się przede wszystkim do Rekomendacji 7, a także elementów Rekomendacji 2 i 15.

Podstawowe zagadnienia, które należy uwzględnić przy ustalaniu, czy dany rezultat jest osiągnięty

- 11.1. W jakim stopniu dany kraj wdraża bezzwłocznie ukierunkowane sankcje finansowe przewidziane w rezolucjach Rady Bezpieczeństwa ONZ dotyczących zwalczania finansowania proliferacji?
- 11.2. W jakim stopniu identyfikowane są fundusze lub inne wartości majątkowe wskazanych osób i podmiotów (oraz osób i podmiotów działających w ich imieniu lub na ich polecenie) oraz uniemożliwia się takim osobom i podmiotom prowadzenie działalności lub realizowanie transakcji finansowych związanych z proliferacją?
- 11.3. W jakim stopniu instytucje finansowe, DNFBP i VASP przestrzegają swoich zobowiązań dotyczących ukierunkowanych sankcji finansowych związanych z finansowaniem proliferacji i je rozumieją?
- 11.4. W jakim stopniu odpowiednie właściwe organy monitorują realizację obowiązków nałożonych na instytucje finansowe, DNFBP i VASP w zakresie ukierunkowanych sankcji finansowych związanych z finansowaniem proliferacji oraz zapewniają przestrzeganie tych obowiązków przez te podmioty?

a) Przykłady informacji, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień

1. Przykłady dochodzeń i interwencji związanych z finansowaniem proliferacji (np. *dochodzenia w sprawie naruszenia sankcji; istotne przypadki, w których dany kraj zastosował środki egzekucyjne (np. zamrożenie lub zabezpieczenie) lub udzielił pomocy*).
2. Informacje na temat ukierunkowanych sankcji finansowych związanych z finansowaniem

prolifracji (np. *rachunki osób i podmiotów podlegających ukierunkowanym sankcjom finansowym; wartość zamrożonych wartości majątkowych i mienia; czas, jaki zajmuje wskazanie osób i podmiotów; czas, jaki zajmuje dokonanie zamrożenia wartości majątkowych oraz mienia osób i podmiotów po ich wskazaniu przez RB ONZ*).

3. Monitorowanie i inne istotne informacje związane z finansowaniem proliferacji (np. *częstotliwość przeglądu i monitorowania instytucji finansowych, DNFBP i VASP pod kątem zgodności z ukierunkowanymi sankcjami finansowymi; częstotliwość prowadzonych działań informacyjnych; wytyczne; poziom sankcji nałożonych na instytucje finansowe, DNFBP i VASP w związku z naruszeniami*).

b) *Przykłady konkretnych czynników, które mogą zostać wykorzystane, aby poprzeć wnioski dotyczące podstawowych zagadnień*

4. Jakie środki przyjął dany kraj, aby zapewnić właściwe i niezwłoczne wdrożenie ukierunkowanych sankcji finansowych związanych z finansowaniem proliferacji? W jaki sposób wskazania i obowiązki są przekazywane we właściwym czasie odpowiednim sektorom?
5. W stosownych przypadkach, w jakim stopniu wdrażane są procedury dotyczące (i) wskazania/wpisania na listę, (ii) zamrożenia/odmrożenia funduszy i zasobów gospodarczych, (iii) wykreślenia z listy, oraz (iv) udzielenia zwolnienia? W jakim stopniu są one zgodne z wymogami Rady Bezpieczeństwa ONZ?
6. W jakim stopniu systemy i mechanizmy zarządzania zamrożonymi wartościami majątkowymi oraz zezwalania na korzystanie z wartości majątkowych przez wskazane osoby i podmioty w uprawnionych celach zapewniają ochronę praw człowieka i zapobiegają niewłaściwemu wykorzystaniu funduszy?
7. Jakie mechanizmy są stosowane w celu zapobiegania uchylaniu się od sankcji? Czy odpowiednie właściwe organy przekazują instytucjom finansowym, DNFBP i VASP inne wytyczne lub określone informacje zwrotne?
8. W jakim stopniu odpowiednie właściwe organy byłyby w stanie uzyskać dokładne informacje podstawowe i informacje o beneficjentach rzeczywistych osób prawnych (np. spółek przykrywek) podczas prowadzenia dochodzeń w sprawie przestępstw lub naruszeń związanych z rezolucjami RB ONZ dotyczącymi finansowania proliferacji?
9. W jakim stopniu odpowiednie właściwe organy prowadzą wymianę danych wywiadowczych i innych informacji na potrzeby dochodzeń w sprawie naruszeń ukierunkowanych sankcji finansowych w związku z finansowaniem proliferacji, zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ?
10. Czy odpowiednie właściwe organy dysponują odpowiednimi zasobami do zarządzania swoją pracą lub odpowiedniego uwzględnienia ryzyka finansowania proliferacji?

ZAŁĄCZNIK I

OCENA NA POZIOMIE PONADKRAJOWYM

[Załącznik oczekuje na finalizację]

ZAŁĄCZNIK II

WZÓR SPRAWOZDANIA Z WZAJEMNEJ OCENY

Uwagi dla oceniających:

Niniejszy wzór powinien być wykorzystywany jako podstawa do przygotowania sprawozdań z wzajemnej oceny (ang. Mutual Evaluation report – MER) dla ocen przeprowadzonych z wykorzystaniem metodologii FATF z 2013 r. Określa strukturę sprawozdania z wzajemnej oceny oraz informacje i wnioski, które powinny znaleźć się w każdej sekcji.

Wzór zawiera wytyczne dla osób oceniających, w jaki sposób należy napisać sprawozdanie z wzajemnej oceny, w tym jakie informacje należy uwzględnić oraz w jaki sposób należy przedstawić analizę i wnioski. Niniejsze wytyczne są wyraźnie zaznaczone szarym tekstem (podobnie jak ta sekcja). Wytyczne nie powinny się znaleźć w końcowym sprawozdaniu z wzajemnej oceny. W sprawozdaniu końcowym należy zamieścić tekst pisany pismem niezacienionym (w tym nagłówki rozdziałów i sekcji oraz paragrafy pro-forma) (w razie potrzeby dodając nawiasy kwadratowe)

Oceniający powinni wziąć pod uwagę, że uzupełnione sprawozdanie z wzajemnej oceny powinno mieć maksymalnie 100 stron (wraz z załącznikiem technicznym mieszczącym się na maksymalnie 60 stronach). Nie ma z góry ustalonego limitu długości każdego rozdziału, a osoby oceniające mogą zdecydować o poświęceniu większej lub mniejszej uwagi jakiegokolwiek konkretnemu zagadnieniu, w zależności od sytuacji w danym kraju. Niemniej jednak oceniający powinni mieć na uwadze, aby sprawozdanie z wzajemnej oceny nie było nadmiernie długie i powinni dokonać edycji swojej analizy, jeśli wystąpi taka potrzeba. Aby zapewnić odpowiednią równowagę w sprawozdaniu końcowym, oceniający powinni dążyć do podsumowania zgodności technicznej z każdą Rekomendacją w jednym lub dwóch akapitach, zajmujących łącznie maksymalnie pół strony. Oceniający mogą być bardzo zwięzli w kwestiach, w których mają niewiele merytorycznych uwag lub nie mają ich wcale (np. w przypadku Rekomendacji, w odniesieniu do których oceniający stwierdzili zgodność, opis zgodności technicznej może być zawarty w jednym zdaniu).

Streszczenie ma służyć jako podstawa do plenarnego omówienia każdej wzajemnej oceny oraz przedstawiać jasne wnioski i zalecenia dla ministrów, ustawodawców i innych decydentów w ocenianym kraju. Dlatego ważne jest, aby streszczenie zajmowało nie więcej niż pięć stron i aby oceniający stosowali się do zawartych w tej sekcji wskazówek dotyczących wyboru i prezentacji zagadnień.

Zaleca się, aby oceniający uwzględnili w stosownych przypadkach dane statystyczne i studia przypadków. Należy je przekazać w formacie wskazanym pod koniec wzoru.

STRESZCZENIE

1. W niniejszym sprawozdaniu podsumowano środki służące przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AML/CFT) obowiązujące w [nazwa ocenianego kraju] na dzień wizyty na miejscu przeprowadzonej [data]. Przeanalizowano w nim poziom zgodności z 40 Rekomendacjami FATF oraz poziom skuteczności systemu AML/CFT w [kraj] oraz przedstawiono zalecenia dotyczące sposobów wzmocnienia tego systemu.

Kluczowe ustalenia

- a)
- b) Oceniający powinni przedstawić krótkie podsumowanie kluczowych ustaleń, zarówno pozytywnych, jak i negatywnych, uwzględniając profil ryzyka i system AML/CFT danego kraju. Należy skoncentrować się na 5-7 kwestiach poruszonych w sprawozdaniu, a nie na podsumowaniu każdego RB lub rozdziału.

Ryzyko i ogólna sytuacja

- 2.
3. Ta sekcja powinna zawierać krótkie podsumowanie (1-2 akapity) sytuacji i kontekstu związanego z ryzykiem prania pieniędzy/finansowania terroryzmu w danym kraju – ze szczególnym uwzględnieniem narażenia tego kraju na krajowe i międzynarodowe ryzyko prania pieniędzy/finansowania terroryzmu oraz określeniem zagadnień i sektorów wiążących się z największym ryzykiem. Oceniający powinni odnotować wszelkie obszary, w których zidentyfikowali istotne ryzyko, które nie zostało uwzględnione w ocenie ryzyka danego kraju, lub w przypadku których ich zdaniem poziom ryzyka znacznie odbiega od poziomu określonego w tej ocenie.

Ogólny poziom zgodności i skuteczności

- 4.
5. Oceniający powinni przedstawić bardzo zwięzły przegląd sytuacji w zakresie AML/CFT w danym kraju, w oparciu o poziom zgodności i skuteczności.
6. W poniższych sekcjach oceniający powinni krótko podsumować ogólny poziom skuteczności krajowego systemu AML/CFT w każdym obszarze tematycznym, jak również ogólny poziom zgodności technicznej z Rekomendacjami FATF, odnotowując wszelkie obszary, w których zidentyfikowali szczególnie mocne lub słabe strony. Oceniający powinni również odnotować postępy poczynione w stosunku do ostatniego sprawozdania z wzajemnej oceny, podkreślając wszelkie istotne zmiany i oznaczając wszelkie kluczowe kwestie, które pozostają nierozwiązane w stosunku do poprzedniej oceny.

Ocena ryzyka, koordynacja i wyznaczanie kierunków polityki (rozdział 2; RB 1, Rekomendacje 1, 2, 33 i 34)

7.

8. Oceniający powinni przedstawić swoje główne ustalenia bardziej szczegółowo i dla każdego rozdziału sprawozdania głównego zgodnie z podziałem na podsekcje jak przedstawiono poniżej. Należy podkreślić wszelkie istotne czynniki, takie jak kwestie wiążące się z wysokim ryzykiem lub istotne czynniki kontekstowe bądź inne kwestie istotne dla danego kraju; obszary, w których dany kraj osiąga szczególnie dobre rezultaty zarówno pod względem skuteczności, jak i zgodności technicznej, podkreślając nietypowe lub innowacyjne mechanizmy; znaczące uchybienia w zakresie skuteczności; oraz istotne obszary, w których stwierdzono brak zgodności technicznej. Każda sekcja powinna zawierać krótkie podsumowanie wniosków osoby oceniającej na temat ogólnego poziomu zgodności i skuteczności – w tym podkreślenie kluczowych ustaleń dla każdego odpowiedniego RB – oraz wszelkich wymaganych działań. Opis powinien zawierać wystarczająco szczegółowe informacje, aby czytelnicy mogli zrozumieć wnioski oceniających oraz główne problemy/pozytywne cechy. Nie powinien jednak zawierać pełnej analizy i nie powinien bronić wniosków osób oceniających ani przewidywać i odpiierać zastrzeżeń. Wszelkie dodatkowe informacje powinny być zawarte w głównej części sprawozdania, a nie w streszczeniu.

Wywiad finansowy, dochodzenia, ściganie i konfiskata w sprawach dotyczących prania pieniędzy (rozdział 3; RB 6, 7, 8; Rekomendacje 1, 3, 4, 29–32)

9.

Finansowanie terroryzmu i proliferacji (rozdział 4; RB 9, 10, 11; Rekomendacje 1, 4, 5–8, 30, 31 i 39)

10.

Środki zapobiegawcze (rozdział 5; RB 4; Rekomendacje 9–23)

11.

Nadzór (rozdział 6; RB 3; Rekomendacje 14, 26–28, 34, 35)

12.

Przejrzystość i beneficjent rzeczywisty (rozdział 7; RB 5; Rekomendacje 24 i 25)

13.

Współpraca międzynarodowa (rozdział 8; RB 2; Rekomendacje 36–40)

14.

Działania priorytetowe

a)

b)

Sprawozdanie powinno określać szereg priorytetowych działań, które powinien podjąć dany kraj:

Oceniający powinni określić priorytetowe działania, które dany kraj powinien podjąć w celu usprawnienia swojego systemu AML/CFT. Może to obejmować środki mające na celu poprawę skuteczności; rozwiązanie problemów w zakresie zgodności technicznej; bądź uwzględnienie zagadnień strukturalnych lub przekrojowych.

Oceniający powinni wskazać pokrótce, jakie działanie jest wymagane oraz powód, dla którego należy nadać mu priorytetowe znaczenie (np. że jest to podstawowy element składowy systemu AML/CFT).

Zidentyfikowane działania będą zwykle odpowiadać kwestiom określonym w powyższej sekcji dotyczącej kluczowych ustaleń, jednak nie zawsze musi tak być, np. jeżeli oceniający określa zakres pojedynczego działania mającego na celu wyeliminowanie szeregu niedociągnięć, które nie zostały uwzględnione w kluczowych ustaleniach.

Działania priorytetowe powinny zwykle zajmować maksymalnie jedną stronę.

Jeżeli oceniający zidentyfikują działania, które dają możliwość wprowadzenia znacznych usprawnień w krótkim czasie lub stosunkowo niskim kosztem, należy je również podkreślić w tej sekcji.

Oceny skuteczności i zgodności technicznej

Tabela 1. Oceny skuteczności

RB 1	RB 2	RB 3	RB 4	RB 5	RB 6	RB 7	RB 8	RB 9	RB 10	RB 11

Uwaga: Oceniana skuteczność może być wysoka – HE (*high effectiveness*), znacząca – SE (*substantial effectiveness*), umiarkowana – MO (*moderate effectiveness*) lub niska – LE (*low effectiveness*).

Tabela 2. Oceny zgodności technicznej (R – rekomendacja)

R.1	R.2	R.3	R.4	R.5	R.6	R.7	R.8	R.9	R.10
R.11	R.12	R.13	R.14	R.15	R.16	R.17	R.18	R.19	R.20
R.21	R.22	R.23	R.24	R.25	R.26	R.27	R.28	R.29	R.30
R.31	R.32	R.33	R.34	R.35	R.36	R.37	R.38	R.39	R.40

Uwaga: Możliwe są następujące oceny zgodności technicznej: C – zgodność (*compliant*), LC – zgodność w dużym stopniu (*largely compliant*), PC – częściowa zgodność (*partially compliant*) lub NC – brak zgodności (*non compliant*).

SPRAWOZDANIE Z WZAJEMNEJ OCENY

Przedmowa

W niniejszym sprawozdaniu podsumowano środki AML/CFT wdrożone na dzień wizyty na miejscu. Przeanalizowano w nim stopień zgodności z 40 Rekomendacjami FATF oraz skuteczność systemu AML/CFT, a także przedstawiono zalecenia dotyczące sposobów wzmocnienia tego systemu.

Niniejsza ocena została oparta na Rekomendacjach FATF z 2012 r. i została przygotowana z wykorzystaniem metodologii z 2013 r. Ocena została oparta na informacjach dostarczonych przez badany kraj oraz informacjach uzyskanych przez zespół ewaluacyjny podczas wizyty na miejscu w badanym kraju w dniach [daty].

Ocena została przeprowadzona przez zespół oceniający składający się z: [imiona i nazwiska oraz agencje reprezentowane przez oceniających i ich rola, np. ekspert prawny] przy wsparciu Sekretariatu FATF [imiona i nazwiska osób z Sekretariatu FATF]. Sprawozdanie zostało zweryfikowane przez [imiona i nazwiska recenzentów].

[Kraj] został poddany uprzednio wzajemnej ocenie FATF w [rok], którą przeprowadzono zgodnie z metodologią FATF z 2004 roku. Ocena z dnia [data] [oraz sprawozdanie dotyczące działań następczych z dnia [data]] została opublikowana i jest dostępna na stronie [adres internetowy].

W ramach ówczesnej wzajemnej oceny stwierdzono zgodność z [...] Rekomendacjami, zgodność w dużym stopniu z [...] Rekomendacjami, częściową zgodność z [...] Rekomendacjami oraz brak zgodności z [...] Rekomendacjami. Oceniono, że [kraj] spełnia całkowicie lub w dużym stopniu wymogi ... z 16 Podstawowych i Kluczowych Rekomendacji.

[Należy odnotować status kraju w odniesieniu do procesu działań następczych – w tym, czy i kiedy badany kraj przystąpił do działań następczych i je zakończył, oraz podstawę, na jakiej to zrobiono (tj. zapewnienie zgodności w dużym stopniu (LC) ze wszystkimi Podstawowymi i Kluczowymi Rekomendacjami lub w odniesieniu do nierozwiązanych kwestii). Oceniający powinni odnotować wszelkie Podstawowe lub Kluczowe Rekomendacje, w odniesieniu do których ich zdaniem badany kraj nie osiągnął jeszcze statusu LC].

ROZDZIAŁ 1. RYZYKO PRANIA PIENIĘDZY I FINANSOWANIA TERRORYZMU ORAZ ZWIĄZANE Z TYM UWARUNKOWANIA

15.

16. Tę sekcję należy zacząć od bardzo krótkiego opisu ogólnej sytuacji w kraju: jego wielkości, podziału terytorialnego, liczby ludności, PKB i struktury konstytucyjnej.

17. W tej sekcji należy zwrócić uwagę na wszelkie kwestie terytorialne lub kwestie związane z jurysdykcją, mające wpływ na ocenę (np. jeśli sprawozdanie z wzajemnej oceny obejmuje ocenę terytoriów lub regionów posiadających różne systemy AML/CFT lub jeśli badany kraj jest częścią jurysdykcji ponadnarodowej).

18. W przypadku wszelkich informacji zawartych w podsekcjach 1.1-1.4

1.1 Ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz analiza zakresu zagadnień wiążących się z wyższym ryzykiem

1.1.1 Przegląd ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu

19.

20. Ta sekcja powinna przedstawiać zagrożenia i ryzyka związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, na jakie narażony jest dany kraj. Powinna określać główne, podstawowe zagrożenia w oparciu o ocenę ryzyka danego kraju i inne istotne informacje, jak określono we wstępie do niniejszej metodologii. Omówienia wymagają w szczególności poniższe kwestie:

- podstawowe poziomy przestępczości przynoszącej dochody w badanym kraju i jej charakter;
- narażenie badanego kraju na nielegalne przepływy transgraniczne (związane z przestępstwami w innych krajach) – w tym pełnienie jakiegokolwiek istotnej potencjalnej roli szlaku tranzytowego dla nielegalnych towarów lub funduszy;
- wszelkie dostępne informacje na temat narażenia kraju na zagrożenia związane z finansowaniem terroryzmu (w tym istnienie grup terrorystycznych działających w badanym kraju lub wykorzystywanie tego kraju jako źródła funduszy lub rekrutów dla grup terrorystycznych działających w innych krajach) oraz finansowania proliferacji; oraz
- ryzyko prania pieniędzy/finansowania terroryzmu, z uwzględnieniem podatności (w tym podatności związanych z działalnością związaną z aktywami wirtualnymi) i konsekwencji.

1.1.2 Krajowa ocena ryzyka oraz analiza zakresu zagadnień wiążących się z wyższym ryzykiem

21.

22.

Powyższe należy ująć w kontekście rozumienia i oceny własnego ryzyka przez dany kraj. Oceniający powinni określić ustalenia dotyczące przygotowania Krajowej Oceny Ryzyka (lub Krajowych Ocen Ryzyka), w tym sposób zlecenia oceny ryzyka, jej strukturę (np. pojedyncza ocena lub ocena opracowana na podstawie ocen regionalnych/sektorowych), sposób przygotowania oceny ryzyka oraz rodzaj informacji wykorzystanych do jej przeprowadzenia, a także wnioski oceniających na temat adekwatności procesu oceny. Oceniający powinni przedstawić swoje opinie dotyczące zasadności wniosków z oceny (lub ocen), a także wszelkie punkty, w których uważają te wnioski za nieuzasadnione, oraz wszelkie dodatkowe zagrożenia lub czynniki ryzyka, które uznają za istotne, ale które nie zostały odpowiednio uwzględnione w ocenie. Jeżeli oceniający zidentyfikują takie dodatkowe zagrożenia, powinny przedstawić podstawę swojej oceny oraz wiarygodne i rzetelne źródła informacji, które ją potwierdzają. Ponadto oceniający powinni podsumować analizę zakresu przeprowadzoną przed wizytą na miejscu, aby zidentyfikować kwestie wiążące się z wyższym i niższym ryzykiem, które należy rozważyć bardziej szczegółowo w trakcie oceny. Powyższe powinno obejmować określenie powodów, dla których uważają każdą taką kwestię za obarczoną wyższym lub niższym ryzykiem, oraz odnotowanie, w jaki sposób uwzględniono te kwestie dodatkowo w trakcie oceny.

1.2 Istotność

23.

24. W tej sekcji należy określić wielkość i ogólną strukturę gospodarki, sektora finansowego i sektorów DNFBP i VASP. Należy w niej odnotować względne znaczenie różnych rodzajów instytucji finansowych, DNFBP i VASP oraz ich działalności, międzynarodową rolę sektora finansowego oraz sektorów DNFBP i VASP w danym kraju (np. czy kraj jest regionalnym centrum finansowym, międzynarodowym centrum finansowym, centrum tworzenia i rejestracji spółek), a także podkreślić szczególnie istotne cechy sektora finansowego oraz sektorów DNFBP i VASP w danym kraju. W tej sekcji należy również odnotować pokrótce wszelkie inne istotne czynniki wpływające na kwestie istotności, jak określono w pkt 8 wprowadzenia do niniejszej metodologii.

1.3 Elementy strukturalne

25.

26. Oceniający powinni odnotować, czy w danym kraju istnieją główne elementy strukturalne wymagane dla skutecznego systemu AML/CFT (jak określono w pkt 9 wprowadzenia do niniejszej metodologii).

27. W przypadku poważnych obaw, że którykolwiek z elementów strukturalnych, na których opiera się skuteczny system AML/CFT, jest słaby lub w ogóle nie istnieje, oceniający powinni podkreślić te obawy w niniejszej sekcji. Należy zauważyć, że oceniający nie powinni wyciągać ogólnych wniosków na temat stopnia występowania takich czynników.

1.4 Uwarunkowania i inne czynniki kontekstowe

28.

29. Oceniający powinni odnotować krajowe i międzynarodowe czynniki kontekstowe, które mieć znaczący wpływ na skuteczność krajowych środków AML/CFT, np. ugruntowanie i zaawansowanie systemu AML/CFT i instytucji, które go wdrażają, lub kwestie korupcji lub wykluczenia finansowego. W tej sekcji należy również uwzględnić wszystkie inne podstawowe informacje niezbędne do zrozumienia analizy skuteczności w głównych rozdziałach sprawozdania, w tym:

1.4.1 Strategia przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu

30.

31.

W tej sekcji należy określić główne zasady i cele przyjęte przez rząd w zakresie zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Należy w niej opisać priorytety i cele rządu w przedmiotowych obszarach, zwracając uwagę na szersze cele przyjętej polityki (takie jak włączenie finansowe), które mają wpływ na strategię AML/CFT. W tej sekcji należy również określić wszelkie odpowiednie zasady i cele dotyczące zwalczania finansowania proliferacji.

1.4.2. Ramy prawne i instytucjonalne

32.

33. Oceniający powinni pokrótce przedstawić, które ministerstwa, agencje i organy są odpowiedzialne za formułowanie i wdrażanie polityki rządu w zakresie AML/CFT oraz zwalczania finansowania proliferacji. Oceniający powinni pokrótce opisać główną rolę i obowiązki każdego organu zaangażowanego w strategię AML/CFT, a także wskazać organy odpowiedzialne za zwalczanie finansowania proliferacji. Oceniający powinni wskazać wszelkie istotne zmiany ram instytucjonalnych, jakie wystąpiły od czasu poprzedniego sprawozdania z wzajemnej oceny, wraz z uzasadnieniem tych zmian. W tej sekcji należy również przedstawić w zwartej formie krajowe ramy prawne dotyczące AML/CFT oraz zwalczania finansowania proliferacji. Szczegółowy opis i analiza każdego elementu nie są konieczne – powinno to być zawarte w załączniku technicznym. Oceniający powinni opisać mechanizmy współpracy i koordynacji stosowane przez dany kraj do celów opracowywania zasad AML/CFT oraz zasad dotyczących zwalczania finansowania proliferacji.

1.4.3 Sektor finansowy, wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe (DNFBSP) oraz dostawcy usług związanych z aktywami wirtualnymi

34.

35. W tej sekcji oceniający powinni opisać wielkość i strukturę sektora finansowego oraz sektorów DNFBSP i VASP. Należy w niej również zwrócić uwagę na względne znaczenie różnych rodzajów instytucji finansowych i ich działalności, DNFBSP oraz ogólnych, głównych rodzajów działalności związanej z aktywami wirtualnymi oraz dostawców usług związanych z aktywami wirtualnymi. Ważne jest, aby oceniający wyjaśnili sposób, w jaki określili wagę względnego znaczenia różnych rodzajów instytucji finansowych, DNFBSP i VASP, aby zapewnić spójność w tym zakresie w całym sprawozdaniu z wzajemnej oceny, szczególnie podczas oceny RB 3 i RB 4. Jest to ważne ze względu na znaczące różnice jeśli chodzi o ryzyko, istotność i uwarunkowania między poszczególnymi krajami (np. w niektórych krajach określony rodzaj DNFBSP, np. podmioty prowadzące działalność na rzecz spółek lub trustów (TCSP) lub kasyna, może być równie (lub prawie tak samo) ważny jak sektor bankowy, co oznacza, że niedostateczny nadzór lub niedostateczne środki zapobiegawcze w tym sektorze będą miały znacznie większe znaczenie w przypadku RB 3 i RB 4 niż w krajach, w których sektory te są mniej istotne).
36. Oceniający mogą ogólnie wyjaśnić, w jaki sposób przypisali wagi różnym sektorom (np. wyjaśniając, które sektory zostały ocenione jako najważniejsze, bardzo ważne, umiarkowanie ważne lub mniej ważne), zamiast próbować uszeregować znaczenie każdego sektora indywidualnie (np. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8...), co byłoby zbyt szczegółowym i raczej sztucznym rozróżnieniem, zważywszy na wiele różnych rodzajów instytucji finansowych, DNFBSP i VASP, które podlegają Rekomendacjom FATF.
37. W tej sekcji oceniający powinni również opisać międzynarodową rolę sektora finansowego danego kraju – np. czy kraj ten jest regionalnym centrum finansowym, międzynarodowym centrum finansowym, centrum tworzenia i rejestracji spółek, a także podkreślić szczególnie istotne cechy sektora finansowego oraz sektorów DNFBSP i VASP w tym kraju.
38. Powinni również podsumować rodzaje i kluczowe cechy instytucji finansowych, DNFBSP i VASP funkcjonujących w danym kraju, określić liczbę każdego rodzaju instytucji oraz podać pewne informacje dotyczące istotności danego sektora oraz instytucji prowadzących działalność w tym sektorze. Powyższe informacje można przedstawić w formie tabeli.

1.4.4 Środki zapobiegawcze

39.

40. W tej sekcji należy określić instrumenty prawne (lub inne środki egzekucyjne), w ramach których stosuje się środki zapobiegawcze, jak również zakres odpowiednich obowiązków. Jeżeli oceniający stwierdzą jakiegokolwiek problemy dotyczące zakresu obowiązków dotyczących AML/CFT, powinni wskazać takie kwestie pokrótce w tej sekcji. Jeżeli kraje zwolniły określone sektory lub rodzaje działalności z przedmiotowych wymogów, należy odnotować takie zwolnienia w tej sekcji. Oceniający powinni wskazać, czy takie zwolnienia spełniają kryteria określone w Rekomendacji 1 i czy uważają je za uzasadnione na podstawie oceny ryzyka prania pieniędzy/finansowania terroryzmu danego kraju. W tej sekcji należy również odnotować przypadki, w których kraje zdecydowały – w oparciu o analizę ryzyka – wymagać stosowania środków zapobiegawczych w zakresie AML/CFT w dodatkowych sektorach, które zwykle znajdują się poza zakresem Rekomendacji FATF.

1.4.5 Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej

41.

42. Oceniający powinni pokrótce opisać rodzaje osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, które mogą zostać ustanowione lub utworzone w danym kraju i które są istotne z punktu widzenia AML/CFT. Należy podać ich podstawowe cechy oraz ich liczbę i znaczenie w skali kraju oraz w sektorze finansowym i sektorze DNFBP. W celu prezentacji powyższych informacji można skorzystać z tabel. W podsekcji c) elementy międzynarodowe powinny obejmować w szczególności zakres, w jakim dany kraj pełni rolę międzynarodowego centrum tworzenia osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej lub administrowania takimi podmiotami (nawet jeśli rola ta ogranicza się wyłącznie do jurysdykcji stanowiącej prawo); oraz zakres, w jakim osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej utworzone w innej jurysdykcji (lub na mocy prawa innej jurysdykcji) posiadają środki majątkowe lub są wykorzystywane w danym kraju.

1.4.6 Rozwiązania w zakresie nadzoru¹⁰⁴¹⁰²

43.

44. Oceniający powinni określić rozwiązania instytucjonalne dotyczące nadzoru nad instytucjami finansowymi, DNFBP i VASP, w tym role i obowiązki organów regulacyjnych, organów nadzoru i organów samoregulujących; ich ogólne uprawnienia oraz zasoby. W tej sekcji należy również określić ramy instytucjonalne odnoszące się do osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, w tym organy (o ile istnieją) odpowiedzialne za tworzenie, rejestrację i nadzór nad osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej.

1.4.7 Współpraca międzynarodowa

45.

46. Oceniający powinni krótko podsumować międzynarodowe ryzyko prania pieniędzy/finansowania terroryzmu oraz związane z nim zagrożenia, przed którymi stoi dany kraj, w tym potencjalne wykorzystanie tego kraju do prania dochodów pochodzących z przestępstw popełnianych w innych krajach i na odwrót. O ile to możliwe, oceniający powinni zidentyfikować najważniejszych międzynarodowych partnerów danego kraju w odniesieniu do kwestii związanych z praniem pieniędzy/finansowaniem terroryzmu. W tej sekcji należy również uwzględnić wszelkie ramy instytucjonalne współpracy międzynarodowej, np. centralny organ ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy.

¹⁰² Oceniający powinni opisać wdrożone rozwiązania dotyczące nadzoru nad instytucjami finansowymi, DNFBP oraz VASP.

Tabela 1.1. <Przykładowa tabela>

<!!Miejsce na podtytuł. Usuń ten wiersz, jeśli podtytuł nie jest potrzebny.!!>

	Uwaga do oceniających: należy pamiętać, aby numery tabel i ramek uwzględniały numer danego rozdziału			
<!!Nagłówek wiersza tabeli (Alt+W)!!>	<!!Komórka tabeli (Alt+E)!!>			

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi.!!>

Źródło: <!!Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła.!!>

Ramka 1.1. <Ramka na przykładowe stadium przypadku (w tym miejscu należy wpisać tytuł przypadku)>

<!!Nagłówek ramki – Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać nagłówka ramki.!!>

<!!Pamiętaj, aby usunąć ten tekst lub go zastąpić.!!>

<!!Nagłówek ramki 2!!>

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi.!!>
Źródło: <!! Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła.!!>

ROZDZIAŁ 2. KRAJOWE ZASADY PRZECIWDZIAŁANIA PRANIU PIENIĘDZY I FINANSOWANIU TERRORYZMU ORAZ ICH KOORDYNACJA

2.1. Kluczowe ustalenia i zalecane działania

Kluczowe ustalenia

- a)
- b) Oceniający powinni krótko podsumować swoje wnioski dotyczące tego rozdziału, podkreślając najważniejsze ustalenia. Kluczowe ustalenia i kluczowe zalecane działania powinny być spójne merytorycznie bez potrzeby ich ścisłego wzajemnego odzwierciedlenia.

Zalecane działania

- a) W tej sekcji należy określić ukierunkowany i uszeregowany pod względem ważności zestaw zaleceń dotyczących tego, w jaki sposób dany kraj powinien zwiększyć poziom skuteczności i stopień zgodności z Rekomendacjami FATF. Sekcja ta powinna zawierać zalecenia oceniających dotyczące Rezultatów Bezpośrednich i Rekomendacji omówionych w tym rozdziale sprawozdania z wzajemnej oceny. Oceniający będą zatem musieli rozważyć szereg Rezultatów i Rekomendacji oraz działań mających na celu wyeliminowanie zarówno niedociągnięć technicznych, jak i praktycznych problemów związanych z wdrażaniem lub skutecznością, a także zdecydować, którym działaniom należy nadać priorytetowe znaczenie.
- b) Oceniający powinni jasno wskazać, do których Rekomendacji lub Rezultatów ma się odnosić każde zalecane działanie. Oceniający powinni stosować to samo ogólne podejście, formułując zalecenia w innych rozdziałach sprawozdania z wzajemnej oceny.

47. W niniejszym rozdziale uwadze i ocenie poddawany jest Wynik Bezpośredni RB 1. Do oceny skuteczności w ramach tej sekcji mają zastosowanie Rekomendacje 1, 2, 33 i 34 oraz elementy Rekomendacji 15.

2.2 Wynik Bezpośredni 1 (Ryzyko, zasady i koordynacja)

- 48. W tej sekcji należy przedstawić dokonaną przez oceniających analizę Wyniku Bezpośredniego 1. W pierwszym(-ch) akapicie(-tach) należy zwrócić uwagę na wszelkie ogólne względy dotyczące ryzyka kraju i uwarunkowań, które mają wpływ na ocenę.
- 49. W tej sekcji należy również podsumować ogólne wrażenie oceniających na temat tego, czy system badanego kraju wydaje się cechować skutecznością.

50. Oceniający powinni uwzględnić w swoich analizach każde z Podstawowych Zagadnień. Oceniający mają pewną swobodę co do organizacji analizy w tej sekcji. W przypadku niektórych Rezultatów Bezpośrednich właściwe może być rozważenie po kolej każdego z Podstawowych Zagadnień. W przypadku pozostałych Rezultatów Bezpośrednich (np. RB 4) lepszym rozwiązaniem może być przedstawienie analizy kolejno dla każdego sektora; lub (np. w przypadku RB 7) przeprowadzenie krok po kroku analizy każdego elementu procesu objętego danym rezultatem. Bez względu na to, jakie podejście przyjmą oceniający do organizacji swojej analizy, powinni zapewnić rozważenie każdego z Podstawowych Zagadnień **i powinni podkreślić wszelkie ogólne wnioski, do jakich doszli w odniesieniu do każdego z tych zagadnień**. Oceniający są zobowiązani do stosowania podnagłówek w celu ustrukturyzowania swojej analizy oraz jasnego wskazania, w jaki sposób odniesiono się do Podstawowych Zagadnień. Nie wyklucza to zastosowania dodatkowych podnagłówek, jeśli wystąpi taka potrzeba, lub w celu wskazania, że określone Zagadnienie Podstawowe nie ma zastosowania w danym kraju (wraz z podaniem powodu). W przypadku RB 1 obejmuje to sugerowane podnagłówki poniżej.
51. W niniejszym wzorze przedstawiono przykłady podnagłówek dla innych RB. Pomimo tego oceniający zachowują pełną swobodę w zakresie wprowadzania zmian do tych podnagłówek i ich szeregowania w sposób najbardziej korzystny dla ich analizy i całego sprawozdania. Oceniający mogą również dodawać lub usuwać podnagłówki według własnego uznania i zgodnie ze szczególnymi uwarunkowaniami dotyczącymi ocenianego kraju. W każdym przypadku podnagłówek powinien być neutralny i nie powinien zawierać jakichkolwiek uwag na temat tego, jak dany kraj radzi sobie w odniesieniu do danego Rezultatu Bezpośredniego. Oceniający powinni odnotować główne źródła wykorzystanych informacji i dowodów (np. źródła wymienione w sekcjach a) i b) Rezultatu Bezpośredniego). Oceniający nie są zobowiązani do wykorzystania wszystkich informacji uwzględnionych w metodyce, ale powinni wskazać w tym miejscu informacje i dowody, które mają istotny wpływ na ich wnioski. Oceniający powinni również uwzględnić w swoich analizach wszelkie kwestie odnoszące się do zgodności technicznej, które mają wpływ na poziom skuteczności.

2.2.1 Wiedza kraju na temat ryzyka prania pieniędzy/finansowania terroryzmu

52.

2.2.2 Krajowe zasady postępowania w przypadku zidentyfikowanego ryzyka prania pieniędzy/finansowania terroryzmu

53.

2.2.3 Zwolnienia, środki wzmożone i uproszczone

54.

2.2.4 Cele i działania właściwych organów

55.

2.2.5 Koordynacja i współpraca na szczeblu krajowym

56.

2.2.6 Świadomość sektora prywatnego na temat zagrożeń

57.

Ogólne wnioski dotyczące RB 1

58. [Przypisanie wagi i wnioski]

59. Poziom skuteczności w zakresie RB 1 w [oceniający kraj] jest oceniany jako [ocena].

60. Pod koniec tej sekcji oceniający **powinni określić ocenę skuteczności w zakresie danego Rezultatu Bezpośredniego**. Decydując o ogólnym poziomie skuteczności, oceniający powinni wziąć pod uwagę: a) Podstawowe Zagadnienia; b) wszelkie istotne kwestie/niedociągnięcia w zakresie zgodności technicznej; c) ryzyko i czynniki kontekstowe; oraz d) poziom skuteczności w zakresie innych, istotnych Rezultatów Bezpośrednich. Oceniający powinni krótko uzasadnić swoje wnioski dotyczące odpowiedniej oceny skuteczności, które powinny jasno określać wagę i znaczenie, jakie oceniający przykładają do uwzględnionych elementów. Wniosek nie powinien powielać sekcji Kluczowe ustalenia na początku każdego rozdziału i powinien zawierać nie więcej niż jeden lub dwa akapity.

61. Oceniający powinni stosować to samo ogólne podejście, przedstawiając swoją analizę skuteczności dla wszystkich pozostałych rezultatów.

Poniżej zamieszczono wzory tabel i studiów przypadków do wykorzystania w tym rozdziale. Należy je skopiować i wkleić (w stosownych przypadkach) lub usunąć.

Tabela 2.1. <Przykładowa tabela>

<!!Miejsce na podtytuł. Usuń ten wiersz, jeśli podtytuł nie jest potrzebny!!>

	Uwaga do oceniających: należy pamiętać, aby numery tabel i ramek uwzględniały numer danego rozdziału			
<!!Nagłówek wiersza tabeli (Alt+W)!!>	<!!Komórka tabeli (Alt+E)!!>			

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>

Źródło: <!!Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

Ramka 2.1. <Ramka na przykładowe stadium przypadku (w tym miejscu należy wpisać tytuł przypadku)>

<!!Nagłówek ramki – Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać nagłówka ramki!!>

<!!Pamiętaj, aby usunąć ten tekst lub go zastąpić!!>

<!!Nagłówek ramki 2!!>

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>

Źródło: <!!Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

ROZDZIAŁ 3. SYSTEM PRAWNY I KWESTIE OPERACYJNE

3.1 Kluczowe ustalenia i zalecane działania

Kluczowe ustalenia

- a)
- b) Oceniający powinni krótko podsumować swoje wnioski dotyczące tego rozdziału, podkreślając najważniejsze ustalenia. Kluczowe ustalenia i kluczowe zalecane działania powinny być spójne merytorycznie bez potrzeby ich ścisłego wzajemnego odzwierciedlenia.

Zalecane działania

- a)
- b) Oceniający powinni wymienić wszystkie główne działania naprawcze, które badany kraj powinien podjąć, aby zwiększyć poziom swojej skuteczności i zgodności technicznej, w ukierunkowany i uszeregowany pod względem ważności sposób. Oceniający powinni wyraźnie wskazać, do którego RB lub której Rekomendacji odnoszą się zalecane działania.

62. Rezultaty Bezpośrednie rozważane i oceniane w tym rozdziale to RB 6-8. Rekomendacjami istotnymi dla oceny skuteczności w ramach tej sekcji są Rekomendacje 1, 3, 4 i 29-32 oraz elementy Rekomendacji 2, 8, 9, 15, 30, 31, 34, 37, 38, 39 i 40.

3.2 Rezultat Bezpośredni 6 (Wywiad finansowy w zakresie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu)

63. Niniejszy Rezultat Bezpośredni odnosi się zarówno do prania pieniędzy, jak i finansowania terroryzmu. Oceniający powinni odnotować wszelkie kwestie, które odnoszą się konkretnie do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Podnagłówki związane z Zagadnieniami Podstawowymi mogą obejmować:

3.2.1. Wykorzystanie danych wywiadu finansowego i innych informacji

- 64.

3.2.2 Zgłoszenia podejrzanych transakcji, które otrzymują i o które wnioskuje właściwe organy

65.

3.2.3 Potrzeby operacyjne, w związku z którymi wykorzystywane są analizy i informacje udostępniane przez FIU

66.

3.2.4 Współpraca i wymiana informacji/danych wywiadu finansowego

67.

Ogólne wnioski dotyczące RB 6

68. [Przypisanie wagi i wnioski: aby uzyskać instrukcje patrz RB 1]

69. Poziom skuteczności w zakresie RB 6 w [oceniany kraj] jest oceniany jako [ocena].

3.3 Rezultat Bezpośredni 7 (Dochodzenia i postępowania w sprawach dotyczących prania pieniędzy)**3.3.1. Identyfikacja prania pieniędzy i prowadzenie dochodzeń w tym zakresie**

70.

3.3.2. Zgodność dochodzeń i postępowań w sprawach dotyczących prania pieniędzy z zagrożeniami i profilem ryzyka oraz krajowymi zasadami przeciwdziałania praniu pieniędzy

71.

3.3.3. Rodzaje prowadzonych spraw dotyczących prania pieniędzy

72.

3.3.4. Skuteczność i proporcjonalność sankcji oraz ich odstraszający charakter

73.

3.3.5. Stosowanie środków alternatywnych

74.

Ogólne wnioski dotyczące RB 7

75. [Przypisanie wagi i wnioski: aby uzyskać instrukcje patrz RB 1]

76. Poziom skuteczności w zakresie RB 7 w [oceniany kraj] jest oceniany jako [ocena].

3.4 Rezultat Bezpośredni 8 (Konfiskata)

3.4.1. Konfiskata dochodów, narzędzi i mienia o równoważnej wartości jako cel polityki

77.

3.4.2. Konfiskata dochodów z zagranicznych i krajowych przestępstw bazowych oraz dochodów ulokowanych za granicą

78.

3.4.3. Konfiskata w związku z fałszywie zgłoszoną lub niezgłoszoną transgraniczną transakcją z wykorzystaniem środków pieniężnych/zbywalnych papierów na okaziciela

79.

3.4.4. Spójność rezultatów konfiskaty z ryzykiem prania pieniędzy/finansowania terroryzmu oraz krajowymi zasadami i priorytetami w zakresie AML/CFT

80.

Ogólne wnioski dotyczące RB 8

81. [Przypisanie wagi i wnioski: aby uzyskać instrukcje patrz RB 1]

82. Poziom skuteczności w zakresie RB 8 w [oceniający kraj] jest oceniany jako [ocena].

Poniżej zamieszczono wzory tabel i studiów przypadków do wykorzystania w tym rozdziale. Należy je skopiować i wkleić (w stosownych przypadkach) lub usunąć.

Tabela 3.1. <Przykładowa tabela>

<!!Miejsce na podtytuł. Usuń ten wiersz, jeśli podtytuł nie jest potrzebny!!>

	Uwaga do oceniających: należy pamiętać, aby numery tabel i ramek uwzględniały numer danego rozdziału			
<!!Nagłówek wiersza tabeli (Alt+W)!!>	<!!Komórka tabeli (Alt+E)!!>			

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>
Źródło: <!!Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

Ramka 3.1. <Ramka na przykładowe stadium przypadku (w tym miejscu należy wpisać tytuł przypadku)>

<!!Nagłówek ramki - Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać nagłówka ramki!!>

<!!Pamiętaj, aby usunąć ten tekst lub go zastąpić!!>

<!!Nagłówek ramki 2!!>

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>
Źródło<!! Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

ROZDZIAŁ 4. FINANSOWANIE TERRORYZMU ORAZ FINANSOWANIE PROLIFERACJI

4.1. Kluczowe ustalenia i zalecane działania

Kluczowe ustalenia

- a)
- b) Oceniający powinni krótko podsumować swoje wnioski dotyczące tego rozdziału, podkreślając najważniejsze ustalenia. Kluczowe ustalenia i kluczowe zalecane działania powinny być spójne merytorycznie bez potrzeby ich ścisłego wzajemnego odzwierciedlenia.

Zalecane działania

- a)
- b) Oceniający powinni pokrótce wymienić wszystkie główne działania naprawcze, które badany kraj powinien podjąć, aby zwiększyć poziom swojej skuteczności i zgodności technicznej. Oceniający powinni wyraźnie wskazać, do którego RB lub której Rekomendacji odnoszą się zalecane działania.

83. Rezultaty Bezpośrednie rozważane i oceniane w tym rozdziale to RB 9-11. Rekomendacjami istotnymi dla oceny skuteczności w ramach tej sekcji są Rekomendacje 1, 4, 5-8, 30, 31 i 39 oraz elementy Rekomendacji 2, 14, 15, 16, 32, 37, 38 i 40.

4.2. Rezultat Bezpośredni 9 (Dochodzenia i postępowania w sprawach dotyczących finansowania terroryzmu)

4.2.1. Ściganie rodzajów finansowania terroryzmu zgodnych z profilem ryzyka kraju i wydawanie wyroków skazujących w tym zakresie

84.

4.2.2. Identyfikacja finansowania terroryzmu i prowadzenie dochodzeń w tym zakresie

85.

4.2.3. Uwzględnienie dochodzeń w sprawach dotyczących finansowania terroryzmu w strategiach krajowych w celu ich poparcia

86.

4.2.4. Skuteczność i proporcjonalność sankcji oraz ich odstraszający charakter

87.

4.2.5. Środki alternatywne mające zastosowanie, gdy nie jest możliwe uzyskanie wyroku skazującego za finansowanie terroryzmu (np. zakłócenie)

88.

Ogólne wnioski dotyczące RB 9

89. [Przypisanie wagi i wnioski: aby uzyskać instrukcje patrz RB 1]

90. Poziom skuteczności w zakresie RB 9 w [oceniany kraj] jest oceniany jako [ocena].

4.3. Rezultat Bezpośredni 10 (Środki zapobiegawcze i sankcje finansowe odnoszące się do finansowania terroryzmu)

4.3.1. Bezzwłoczne wdrożenie ukierunkowanych sankcji finansowych w związku z finansowaniem terroryzmu

91.

4.3.2. Ukierunkowane podejście, działania informacyjne oraz nadzór nad narażonymi organizacjami non-profit

92.

4.3.3. Pozbawianie wartości majątkowych służących finansowaniu terroryzmu i wykorzystywanych w tym celu narzędzi

93.

4.3.4. Zgodność środków z ogólnym profilem ryzyka finansowania terroryzmu

94.

Ogólne wnioski dotyczące RB 10

95. [Przypisanie wagi i wnioski: aby uzyskać instrukcje patrz RB 1]

96. Poziom skuteczności w zakresie RB 10 w [oceniany kraj] jest oceniany jako [ocena].

4.4. Rezultat Bezpośredni 11 (Sankcje finansowe związane z finansowaniem proliferacji)

4.4.1. Bezzwłoczne wdrożenie ukierunkowanych sankcji finansowych w związku z finansowaniem proliferacji

97.

4.4.2. Identyfikacja wartości majątkowych i funduszy posiadanych przez wskazane osoby/podmioty oraz zakazy

98.

4.4.3. Rozumienie swoich obowiązków przez instytucje finansowe, DNFBP i VASP oraz ich wypełnianie

99.

4.4.4. Właściwe organy zapewniające i monitorujące zgodność

100.

Ogólne wnioski dotyczące RB 11

101. [Przypisanie wagi i wnioski: aby uzyskać instrukcje patrz RB 1]

102. Poziom skuteczności w zakresie RB 11 w [oceniany kraj] jest oceniany jako [ocena].

Poniżej zamieszczono wzory tabel i studiów przypadków do wykorzystania w tym rozdziale. Należy je skopiować i wkleić (w stosownych przypadkach) lub usunąć.

Tabela 4.1. <Przykładowa tabela>

<!!Miejsce na podtytuł. Usuń ten wiersz, jeśli podtytuł nie jest potrzebny!!>

	Uwaga do oceniających: należy pamiętać, aby numery tabel i ramek uwzględniały numer danego rozdziału			
<!!Nagłówek wiersza tabeli (Alt+W)!!>	<!!Komórka tabeli (Alt+E)!!>			

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>

Źródło: <!!Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

Ramka 4.1. <Ramka na przykładowe stadium przypadku (w tym miejscu należy wpisać tytuł przypadku)>

<!!Nagłówek ramki – Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać nagłówka ramki!!>

<!!Pamiętaj, aby usunąć ten tekst lub go zastąpić!!>

<!!Nagłówek ramki 2!!>

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>

Źródło<!! Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

ROZDZIAŁ 5. ŚRODKI ZAPOBIEGAWCZE

5.1. Kluczowe ustalenia i zalecane działania

Kluczowe ustalenia

- a)
- b) Oceniający powinni krótko podsumować swoje wnioski dotyczące tego rozdziału, podkreślając najważniejsze ustalenia. Kluczowe ustalenia i kluczowe zalecane działania powinny być spójne merytorycznie bez potrzeby ich ścisłego wzajemnego odzwierciedlenia.

Zalecane działania

- a)
- b) Oceniający powinni pokrótce wymienić wszystkie główne działania naprawcze, które badany kraj powinien podjąć, aby zwiększyć poziom swojej skuteczności i zgodności technicznej. Oceniający powinni wyraźnie wskazać, do którego RB lub której Rekomendacji odnoszą się zalecane działania.

103. W niniejszym rozdziale uwadze i ocenie poddawany jest Wynik Bezpośredni RB 4¹⁰³. Do oceny skuteczności w ramach tej sekcji mają zastosowanie Rekomendacje 9-23 oraz elementy Rekomendacji 1, 6, 15 i 29.

5.2. Wynik Bezpośredni 4 (Środki zapobiegawcze) ¹⁰⁴

5.2.1. Rozumienie ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz obowiązków w zakresie AML/CFT

104.

5.2.2. Stosowanie środków ograniczających ryzyko

105.

¹⁰³ Oceniając skuteczność w ramach Wyniku Bezpośredniego 4, oceniający powinni wziąć pod uwagę ryzyko, uwarunkowania i kwestie istotności w ocenianym kraju. Oceniający powinni jasno wyjaśnić te czynniki w rozdziale 1 sprawozdania z wzajemnej oceny pod nagłówkiem Instytucje finansowe, DNFBP i VASP, zgodnie z wymogami zawartymi w instrukcjach pod tym nagłówkiem w metodyce.

¹⁰⁴ W pierwszym akapicie należy krótko podsumować względne znaczenie, jakie oceniający przypisali różnym rodzajom instytucji finansowych, DNFBP oraz VASP, uwzględniając ryzyko, uwarunkowania i kwestie istotności w ocenianym kraju. Należy to uzupełnić odniesieniem do bardziej szczegółowych informacji zawartych w rozdziale 1 na temat sposobu określenia wagi każdego sektora (w oparciu o ryzyko, uwarunkowania i kwestie istotności) (zgodnie z wymogami zawartymi w instrukcjach pod tym nagłówkiem w metodyce).

5.2.3. Stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego oraz wymogi dotyczące prowadzenia dokumentacji

106.

5.2.4. Stosowanie wzmożonych środków bezpieczeństwa finansowego

107.

5.2.5. Obowiązki sprawozdawcze i udzielanie ostrzeżeń

108.

5.2.5. Kontrole wewnętrzne i wymogi prawne/regulacyjne utrudniające wdrożenie

109.

Ogólne wnioski dotyczące RB 4

110. [Przypisanie wagi i wnioski]

111. Poziom skuteczności w zakresie RB 4 w [oceniany kraj] jest oceniany jako [ocena].

Poniżej zamieszczono wzory tabel i studiów przypadków do wykorzystania w tym rozdziale. Należy je skopiować i wkleić (w stosownych przypadkach) lub usunąć.

Tabela 5.1. <Przykładowa tabela>

<!!Miejsce na podtytuł. Usuń ten wiersz, jeśli podtytuł nie jest potrzebny!!>

	Uwaga do oceniających: należy pamiętać, aby numery tabel i ramek uwzględniały numer danego rozdziału			
<!!Nagłówek wiersza tabeli (Alt+W)!!>	<!!Komórka tabeli (Alt+E)!!>			

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>
Źródło: <!!Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

Ramka 5.1. <Ramka na przykładowe stadium przypadku (w tym miejscu należy wpisać tytuł przypadku)>

<!!Nagłówek ramki – Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać nagłówka ramki!!>

<!!Pamiętaj, aby usunąć ten tekst lub go zastąpić!!>

<!!Nagłówek ramki 2!!>

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>

Źródło<!! Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

ROZDZIAŁ 6. NADZÓR

6.1. Kluczowe ustalenia i zalecane działania

Kluczowe ustalenia

- a)
- b) Oceniający powinni krótko podsumować swoje wnioski dotyczące tego rozdziału, podkreślając najważniejsze ustalenia. Kluczowe ustalenia i kluczowe zalecane działania powinny być spójne merytorycznie bez potrzeby ich ścisłego wzajemnego odzwierciedlenia.

Zalecane działania

- a)
- b) Oceniający powinni pokrótce wymienić wszystkie główne działania naprawcze, które badany kraj powinien podjąć, aby zwiększyć poziom swojej skuteczności i zgodności technicznej. Oceniający powinni wyraźnie wskazać, do którego RB lub której Rekomendacji odnoszą się zalecane działania.

112. W niniejszym rozdziale uwadze i ocenie poddawany jest Wynik Bezpośredni RB 3¹⁰⁵. Do oceny skuteczności w ramach tej sekcji mają zastosowanie Rekomendacje 14, 15, 26-28, 34, 35 oraz elementy Rekomendacji 1 i 40.

6.2. Wynik Bezpośredni 3 (Nadzór) ¹⁰⁶

6.2.1. Udzielanie licencji, rejestracja i kontrole uniemożliwiające przestępcom i ich współnikom uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności

113.

6.2.2. Rozumienie i identyfikacja przez organy nadzoru ryzyka prania pieniędzy/finansowania terroryzmu

¹⁰⁵ Oceniając skuteczność w ramach Wyniku Bezpośredniego 3, oceniający powinni wziąć pod uwagę ryzyko, uwarunkowania i kwestie istotności w ocenianym kraju. Oceniający powinni jasno wyjaśnić te czynniki w rozdziale 1 sprawozdania z wzajemnej oceny pod nagłówkiem Instytucje finansowe, DNFBP i VASP, zgodnie z wymogami zawartymi w instrukcjach pod tym nagłówkiem w metodyce.

¹⁰⁶ W pierwszym akapicie należy krótko podsumować względne znaczenie, jakie oceniający przypisali różnym rodzajom instytucji finansowych, DNFBP oraz VASP, uwzględniając ryzyko, uwarunkowania i kwestie istotności w ocenianym kraju. Należy to uzupełnić odniesieniem do bardziej szczegółowych informacji zawartych w rozdziale 1 na temat sposobu określenia wagi każdego sektora (w oparciu o ryzyko, uwarunkowania i kwestie istotności) (zgodnie z wymogami zawartymi w instrukcjach pod tym nagłówkiem w metodyce).

114.

6.2.3. Nadzór nad zapewnieniem zgodności z wymogami w zakresie AML/CFT w oparciu o analizę ryzyka

115.

6.2.4. Działania zaradcze oraz skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje

116.

6.2.5. Wpływ działań nadzorczych na zapewnienie zgodności

117.

6.2.6. Promowanie jasnego zrozumienia obowiązków w zakresie AML/CFT oraz ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu

118.

Ogólne wnioski dotyczące RB 3

119. [Przypisanie wagi i wnioski]

120. Poziom skuteczności w zakresie RB 3 w [oceniany kraj] jest oceniany jako [ocena].

Poniżej zamieszczono wzory tabel i studiów przypadków do wykorzystania w tym rozdziale. Należy je skopiować i wkleić (w stosownych przypadkach) lub usunąć.

Tabela 6.1. <Przykładowa tabela>

<!!Miejsce na podtytuł. Usuń ten wiersz, jeśli podtytuł nie jest potrzebny!!>

	Uwaga do oceniających: należy pamiętać, aby numery tabel i ramek uwzględniały numer danego rozdziału			
<!!Nagłówek wiersza tabeli (Alt+W)!!>	<!!Komórka tabeli (Alt+E)!!>			

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>

Źródło: <!!Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

Ramka 6.1. <Ramka na przykładowe stadium przypadku (w tym miejscu należy wpisać tytuł przypadku)>

<!!Nagłówek ramki - Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać nagłówka ramki!!>

<!!Pamiętaj, aby usunąć ten tekst lub go zastąpić!!>

<!!Nagłówek ramki 2!!>

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>

Źródło<!! Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

ROZDZIAŁ 7. OSOBY PRAWNE I JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE NIEPOSIADAJĄCE OSOBOWOŚCI PRAWNEJ

7.1. Kluczowe ustalenia i zalecane działania

Kluczowe ustalenia

- a)
- b) Oceniający powinni krótko podsumować swoje wnioski dotyczące tego rozdziału, podkreślając najważniejsze ustalenia. Kluczowe ustalenia i kluczowe zalecane działania powinny być spójne merytorycznie bez potrzeby ich ścisłego wzajemnego odzwierciedlenia.

Zalecane działania

- a)
- b) Oceniający powinni pokrótce wymienić wszystkie główne działania naprawcze, które badany kraj powinien podjąć, aby zwiększyć poziom swojej skuteczności i zgodności technicznej. Oceniający powinni wyraźnie wskazać, do którego RB lub której Rekomendacji odnoszą się zalecane działania.

121. W niniejszym rozdziale uwadze i ocenie poddawany jest Rezultat Bezpośredni RB 5. Do oceny skuteczności w ramach tej sekcji mają zastosowanie Rekomendacje 24-25 oraz elementy Rekomendacji 1, 10, 37 i 40.¹⁰⁷

7.2. Rezultat Bezpośredni 5 (Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej)

7.2.1. Publiczna dostępność informacji o tworzeniu i rodzajach osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej

122.

7.2.2. Identyfikacja, ocena i rozumienie ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz podatności osób prawnych

¹⁰⁷ Dostępność dokładnych i aktualnych informacji podstawowych oraz informacji o beneficjentach rzeczywistych ocenia także Światowe Forum OECD ds. Przejrzystości i Wymiany Informacji do Celów Podatkowych. W niektórych przypadkach ustalenia mogą się różnić ze względu na różnice w odnośnych metodologiach, celach i zakresie standardów FATF i Światowego Forum.

123.

7.2.3. Środki ograniczające ryzyko stosowane, aby zapobiegać nadużyciom z wykorzystaniem osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej

124.

7.2.4. Terminowy dostęp do odpowiednich, dokładnych i aktualnych informacji podstawowych i informacji o beneficjentach rzeczywistych dotyczących osób prawnych

125.

7.2.5. Terminowy dostęp do odpowiednich, dokładnych i aktualnych informacji podstawowych i informacji o beneficjentach rzeczywistych dotyczących jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej

126.

7.2.6. Skuteczność i proporcjonalność sankcji oraz ich odstraszający charakter

127.

Ogólne wnioski dotyczące RB 5

128. [Przypisanie wagi i wnioski: aby uzyskać instrukcje patrz RB 1]

129. **Poziom skuteczności w zakresie RB 5 w [oceniany kraj] jest oceniany jako [ocena].**

Poniżej zamieszczono wzory tabel i studiów przypadków do wykorzystania w tym rozdziale. Należy je skopiować i wkleić (w stosownych przypadkach) lub usunąć.

Tabela 7.1. <Przykładowa tabela>

<!!Miejsce na podtytuł. Usun ten wiersz, jeśli podtytuł nie jest potrzebny!!>

	Uwaga do oceniających: należy pamiętać, aby numery tabel i ramek uwzględniały numer danego rozdziału			
<!!Nagłówek wiersza tabeli (Alt+W)!!>	<!!Komórka tabeli (Alt+E)!!>			

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>
Źródło: <!!Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

Ramka 7.1. <Ramka na przykładowe stadium przypadku (w tym miejscu należy wpisać tytuł przypadku)>

<!!Nagłówek ramki – Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać nagłówka ramki!!>

<!!Pamiętaj, aby usunąć ten tekst lub go zastąpić!!>

<!!Nagłówek ramki 2!!>

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>
Źródło<!! Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

ROZDZIAŁ 8. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

8.1. Kluczowe ustalenia i zalecane działania

Kluczowe ustalenia

- a)
- b) Oceniający powinni krótko podsumować swoje wnioski dotyczące tego rozdziału, podkreślając najważniejsze ustalenia. Kluczowe ustalenia i kluczowe zalecane działania powinny być spójne merytorycznie bez potrzeby ich ścisłego wzajemnego odzwierciedlenia.

Zalecane działania

- a)
- b) Oceniający powinni pokrótce wymienić wszystkie główne działania naprawcze, które badany kraj powinien podjąć, aby zwiększyć poziom swojej skuteczności i zgodności technicznej. Oceniający powinni wyraźnie wskazać, do którego RB lub której Rekomendacji odnoszą się zalecane działania.

130. W niniejszym rozdziale uwadze i ocenie poddawany jest Rezultat Bezpośredni RB 2. Do oceny skuteczności w ramach tej sekcji mają zastosowanie Rekomendacje 36-40 oraz elementy Rekomendacji 9, 15, 24, 25 i 32.

8.2. Rezultat Bezpośredni 2 (Współpraca międzynarodowa)

8.2.1. Świadczenie konstruktywnej i terminowej wzajemnej pomocy prawnej oraz ekstradycja

131.

8.2.2. Zwracanie się o terminową pomoc prawną w celu prowadzenia spraw dotyczących prania pieniędzy w kraju, powiązanych przestępstw bazowych oraz spraw dotyczących finansowania terroryzmu z elementami międzynarodowymi

132.

8.2.3. Zwracanie się o inne formy współpracy międzynarodowej w celach AML/CFT

133.

8.2.4. Świadczenie innych form współpracy międzynarodowej w celach AML/CFT

134.

8.2.5. Międzynarodowa wymiana informacji podstawowych i informacji o beneficjentach rzeczywistych dotyczących osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej

135.

Ogólne wnioski dotyczące RB 2

136. [Przypisanie wagi i wnioski: aby uzyskać instrukcje patrz RB 1]

137. Poziom skuteczności w zakresie RB 2 w [oceniający kraj] jest oceniany jako [ocena].

Poniżej zamieszczono wzory tabel i studiów przypadków do wykorzystania w tym rozdziale. Należy je skopiować i wkleić (w stosownych przypadkach) lub usunąć.

Tabela 8.2. <Przykładowa tabela>

<!!Miejsce na podtytuł. Usuń ten wiersz, jeśli podtytuł nie jest potrzebny!!>

	Uwaga do oceniających: należy pamiętać, aby numery tabel i ramek uwzględniały numer danego rozdziału			
<!!Nagłówek wiersza tabeli (Alt+W)!!>	<!!Komórka tabeli (Alt+E)!!>			

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>

Źródło: <!!Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

Ramka 8.2. <Ramka na przykładowe stadium przypadku (w tym miejscu należy wpisać tytuł przypadku)>

<!!Nagłówek ramki - Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać nagłówka ramki!!>

<!!Pamiętaj, aby usunąć ten tekst lub go zastąpić!!>

<!!Nagłówek ramki 2!!>

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>

Źródło: <!!Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

ZAŁĄCZNIK A. ZAŁĄCZNIK DOTYCZĄCY ZGODNOŚCI TECHNICZNEJ

1. Ta sekcja zawiera szczegółową analizę poziomu zgodności z Rekomendacjami FATF 40 zgodnie z ich numeracją. Nie zawiera opisu sytuacji w kraju ani zagrożeń i ogranicza się do analizy kryteriów technicznych w odniesieniu do każdej Rekomendacji. Należy ją czytać łącznie ze sprawozdaniem z wzajemnej oceny.
2. W przypadkach, gdy wymogi FATF i krajowe przepisy ustawowe lub wykonawcze są tożsame, niniejsze sprawozdanie odnosi się do analizy przeprowadzonej w ramach poprzedniej wzajemnej oceny z dnia [data]. Sprawozdanie to jest dostępny pod adresem [link].

Rekomendacja 1 – Ocena ryzyka oraz stosowanie podejścia opartego o analizę ryzyka

W przypadku każdej Rekomendacji pierwszy akapit powinien określać kwestie, w odniesieniu do których potrzebna jest nowa analiza, oraz kwestie, do których będzie się odnosić wcześniejsza analiza. Powinno to obejmować:

- ocenę przyznaną w poprzednim sprawozdaniu z wzajemnej oceny, w stosownych przypadkach, oraz główne stwierdzone niedociągnięcia;
- wszelkie wnioski wyciągnięte w ramach działań następczych, dotyczące tego, czy kraj wyeliminował stwierdzone niedociągnięcia;
- nowe wymogi FATF w stosunku do metodologii z 2004 roku; oraz
- główne zmiany w odpowiednich przepisach ustawowych i wykonawczych oraz innych elementach w badanym kraju.

Kryterium 1.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Należy dokonać przeglądu każdego z kryteriów, zwykle w ramach jednego akapitu.

Jeżeli co najmniej jedno kryterium zostało uprzednio rozpatrzone, a odpowiednie przepisy prawa, środki egzekucyjne lub inne elementy pozostają niezmienione, oceniający nie powinni powtarzać poprzedniej analizy. Zamiast tego powinni podsumować wnioski i podać odniesienie do sprawozdania, w którym przedstawiono szczegółową analizę (w tym numery odpowiednich akapitów). Takie odniesienia powinny się ograniczać wyłącznie do publicznie dostępnych sprawozdań z wzajemnej oceny, programów oceny sektora finansowego (ang. *Financial Sector Assessment Program – FSAP*) lub sprawozdań dotyczących zakończenia działań następczych, które zostały przeanalizowane, ocenione i przyjęte przez organ oceniający, o ile oceniający uznali zawarte w nich analizy i wnioski za prawidłowe.

W odniesieniu do każdego kryterium, przed opisem, zespół oceniający powinien określić w nawiasie, czy dany kraj spełnia wymogi FATF. Takie oceny cząstkowe zostaną ostatecznie usunięte przed publikacją, ale zanim to nastąpi, będą wyznaczać kierunek dyskusji przed posiedzeniem plenarnym i w jego trakcie.

Kryterium 1.2 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Oceniający powinni jedynie określić, czy dane kryterium jest spełnione. Ogólne opisy sytuacji w kraju, panujących w nim uwarunkowań lub obowiązujących w nim ram prawnych i instytucjonalnych należy zawrzeć w sprawozdaniu głównym, a nie w niniejszym załączniku (choćby oceniający mogli wskazywać odniesienia do odpowiednich punktów w sprawozdaniu głównym).

Jeśli jest to konieczne, oceniający mogą poszerzyć nieco swoją analizę w przypadku złożonych kryteriów lub kryteriów mających zastosowanie do wielu różnych sektorów. W takich przypadkach pomocne może być przedstawienie ich analizy w formie tabeli. Oceniający powinni jednak pamiętać, że cały załącznik techniczny nie powinien zwykle przekraczać 60 stron.

Przypisanie wagi i wnioski

Oceniający powinni przedstawić swoje wnioski dotyczące odpowiedniej oceny zgodności technicznej wraz z uzasadnieniem. Powinni jasno określić znaczenie, jakie przywiązują do każdego z kryteriów (w tym w odniesieniu do ryzyka i uwarunkowań panujących w kraju, jak określono w sprawozdaniu głównym z wzajemnej oceny). **Ocena powinna być podana pogrubioną czcionką na końcu akapitu.**

Rekomendacja 2 – Współpraca i koordynacja na szczeblu krajowym

Kryterium 2.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 3 – Przestępstwo prania pieniędzy

Kryterium 3.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 4 – Konfiskata i środki tymczasowe

Kryterium 4.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 5 – Przystępstwo finansowania terroryzmu

Kryterium 5.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 6 – Ukierunkowane sankcje finansowe związane z terroryzmem oraz finansowaniem terroryzmu

Kryterium 6.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 7 – Ukierunkowane sankcje finansowe związane z proliferacją

Kryterium 7.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 8 – Organizacje non-profit

Kryterium 8.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacje 9 – Przepisy regulujące tajemnicę zawodową w instytucjach finansowych

Kryterium 9.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 10 – Środki bezpieczeństwa finansowego

Kryterium 10.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 11 – Przechowywanie dokumentacji

Kryterium 11.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 12 – Osoby zajmujące eksponowane stanowiska polityczne

Kryterium 12.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 13 – Bankowość korespondencka

Kryterium 13.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 14 – Usługi -przekazywania środków pieniężnych lub innych wartości majątkowych

Kryterium 14.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 15 – Nowe technologie

Kryterium 15.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 16 – Przekazy pieniężne

Kryterium 16.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 17 – Delegowanie uprawnień osobom trzecim

Kryterium 17.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 18 – Kontrola wewnętrzna oraz zagraniczne oddziały i podmioty zależne

Kryterium 18.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 19 – Kraje podwyższonego ryzyka

Kryterium 19.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 20 – Zgłaszanie podejrzanych transakcji

Kryterium 20.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 21 – Udzielanie ostrzeżeń i poufność

Kryterium 21.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 22 – Wskazane podmioty i zawody

świadczące usługi niefinansowe (DNFBP): środki bezpieczeństwa finansowego

Kryterium 22.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 23 – Wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe (DNFBP): pozostałe środki

Kryterium 23.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 24 – Transparentność oraz beneficjenci rzeczywistości osób prawnych

Kryterium 24.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 25 – Transparentność oraz beneficjenci rzeczywiści jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej

Kryterium 25.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 26 – Środki regulacyjne i środki nadzoru dotyczące instytucji finansowych

Kryterium 26.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 27 – Uprawnienia organów nadzoru

Kryterium 27.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 28 – Środki regulacyjne i środki nadzoru dotyczące wskazanych podmiotów i zawodów świadczących usługi niefinansowe (DNFBP)

Kryterium 28.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 29 – Jednostki analityki finansowej

Kryterium 29.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 30 – Obowiązki organów ścigania i organów śledczych

Kryterium 30.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 31 – Uprawnienia organów ścigania i organów śledczych

Kryterium 31.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 32 – Kurierzy gotówki

Kryterium 32.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 33 – Statystyki

Kryterium 33.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 34 – Wytyczne i informacje zwrotne

Kryterium 34.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 35 – Sankcje

Kryterium 35.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 36 – Instrumenty międzynarodowe

Kryterium 36.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 37 – Wzajemna pomoc prawna

Kryterium 37.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 38 - Wzajemna pomoc prawna: zamrożenia i konfiskata

Kryterium 38.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 39 – Ekstradycja

Kryterium 39.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Rekomendacja 40 – Inne formy współpracy międzynarodowej

Kryterium 40.1 – (spełnione/spełnione w dużym stopniu/częściowo spełnione/niespełnione)

Przypisanie wagi i wnioski

Poniżej zamieszczono wzory tabel i studiów przypadków do wykorzystania w tym rozdziale. Należy je skopiować i wkleić (w stosownych przypadkach) lub usunąć.

Tabela 1 załącznika. <!!Miejsce na tytuł!!>

<!!Miejsce na podtytuł. Usuń ten wiersz, jeśli podtytuł nie jest potrzebny!!>

	Uwaga do oceniających: należy pamiętać, aby numery tabel i ramek uwzględniały numer danego rozdziału			
<!!Nagłówek wiersza tabeli (Alt+W)!!>	<!!Komórka tabeli (Alt+E)!!>			

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>

Źródło: <!!Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

Ramka załącznika 1 <Ramka na przykładowe stadium przypadku (w tym miejscu należy wpisać tytuł przypadku)>

<!!Nagłówek ramki – Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać nagłówka ramki!!>

<!!Pamiętaj, aby usunąć ten tekst lub go zastąpić!!>

<!!Nagłówek ramki 2!!>

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>

Źródło: <!! Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

PODSUMOWANIE ZGODNOŚCI TECHNICZNEJ – NAJBARDZIEJ ISTOTNE NIEDOCIĄGIENIA

Tabela 2 załącznika. Zgodność z Rekomendacjami FATF

Rekomendacje	Ocena	Czynnik(i) leżący(-e) u podstaw oceny
1. Ocena ryzyka oraz stosowanie podejścia opartego o analizę ryzyka	[C]	Ta tabela powinna przedstawiać oceny oraz podsumowanie wszystkich czynników składających się na każdą ocenę.
2. Współpraca i koordynacja na szczeblu krajowym	[LC]	?
3. Przepięstwo prania pieniędzy	[PC]	?
4. Konfiskata i środki tymczasowe	[NC]	?
5. Przepięstwo finansowania terroryzmu		?
6. Ukierunkowane sankcje finansowe związane z terroryzmem i finansowaniem terroryzmu		?
7. Ukierunkowane sankcje finansowe związane z proliferacją		?
8. Organizacje non-profit		?
9. Przepisy regulujące tajemnicę zawodową w instytucjach finansowych		?
10. Środki bezpieczeństwa finansowego		?
11. Przechowywanie dokumentacji		?
12. Osoby zajmujące eksponowane stanowiska polityczne		?
13. Bankowość korespondencka		?
14. Usługi przekazywania środków pieniężnych lub innych wartości majątkowych		?
15. Nowe technologie		?
16. Przekazy pieniężne		?
17. Delegowanie uprawnień osobom trzecim		?
18. Kontrola wewnętrzna oraz zagraniczne oddziały i podmioty zależne		?
19. Kraje wysokiego ryzyka		?
20. Zgłaszanie podejrzanych transakcji		?
21. Udzielanie ostrzeżeń i poufność		?
22. Wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe (DNFBP): środki bezpieczeństwa finansowego		?
23. Wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe (DNFBP): pozostałe środki		?
24. Transparentność oraz beneficjenci rzeczywistości osób prawnych		?
25. Transparentność oraz beneficjenci rzeczywistości jednostek organizacyjnych nieposiadających		?

osobowości prawnej		
26. Środki regulacyjne i środki nadzoru dotyczące instytucji finansowych		?
27. Uprawnienia organów nadzoru		?
28. Środki regulacyjne i środki nadzoru dotyczące wskazanych podmiotów i zawodów świadczących usługi niefinansowe (DNFBP)		?
29. Jednostki analityki finansowej		?
30. Obowiązki organów ścigania i organów śledczych		?

METODOLOGIA

OCENA ZGODNOŚCI TECHNICZNEJ Z REKOMENDACJAMI FATF ORAZ SKUTECZNOŚCI SYSTEMÓW AML/CFT

Rekomendacje	Ocena	Czynnik(i) leżący(-e) u podstaw oceny
31. Uprawnienia organów ścigania i organów śledczych		?
32. Kurierzy gotówki		?
33. Statystyki		?
34. Wytyczne i informacje zwrotne		?
35. Sankcje		?
36. Instrumenty międzynarodowe		?
37. Wzajemna pomoc prawna		?
38. Wzajemna pomoc prawna: zamrożenia i konfiskata		?
39. Ekstradycja		?
40. Pozostałe formy współpracy międzynarodowej		?

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!>

WYKAZ SKRÓTÓW¹⁰⁸

	DEFINICJA
AML/CFT	przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu

Uwaga: <!!Miejsce na uwagę. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz dodać uwagi!!> Source:
<!!Miejsce na podanie źródła. Usuń ten wiersz, jeśli nie chcesz wskazać źródła!!>

¹⁰⁸ W wykazie nie uwzględniono skrótów, które zostały już zdefiniowane w 40 Rekomendacjach FATF.

ZAŁĄCZNIK III

DOKUMENTY ZAWIERAJĄCE WYTYCZNE FATF

Oceniający mogą traktować Wytyczne FATF jako podstawowe informacje na temat praktycznych sposobów wdrażania przez kraje określonych wymogów. Oceniający powinni jednak pamiętać, że wytyczne FATF **nie są wiążące**. Stosowanie jakichkolwiek wytycznych nie powinno stanowić części oceny. Patrz metodologia pkt 29.

Wytyczne	Odnosne standardy/metodologia FATF
National money laundering and terrorist financing risk assessment (05.03.2013) Terrorist Financing Risk Assessment Guidance (05 Jul 2019)	Rekomendacja 1 (Ocena ryzyka oraz stosowanie podejścia opartego o analizę ryzyka)
Best Practices Paper on Recommendation 2: Sharing among domestic competent authorities information related to the financing of proliferation (07.03.2012)	Rekomendacja 2 (Współpraca i koordynacja na szczeblu krajowym) Rekomendacja 7 (Ukierunkowane sankcje finansowe związane z proliferacją)
Best Practices on Confiscation (Recommendations 4 and 38) and a Framework for Ongoing Work on Asset Recovery (19.10.2012)	Rekomendacja 4 (Konfiskata i środki tymczasowe) Rekomendacja 38 (Zamrożenie i konfiskata)
Guidance on Criminalising Terrorist Financing (21.10.2016)	Rekomendacja 5 (Przestępstwo finansowania terroryzmu)
International Best Practices: Targeted Financial Sanctions Related to Terrorism and Terrorist Financing (Recommendation 6) (28.06.2013)	Rekomendacja 6 (Ukierunkowane sankcje finansowe związane z terroryzmem oraz finansowaniem terroryzmu)
FATF Guidance on Counter Proliferation Financing - The Implementation of Financial Provisions of United Nations Security Council Resolutions to Counter the Proliferation of Weapons of Mass Destruction (28.02.2018)	Rekomendacja 7 (Ukierunkowane sankcje finansowe związane z proliferacją)
Best Practices on Combating the Abuse of Non-Profit Organisations (26.06.2015)	Rekomendacja 8 (Organizacje non-profit)
Guidance on Digital ID (06.03.2020)	Rekomendacja 10 (Środki bezpieczeństwa finansowego)
FATF Guidance: Politically Exposed Persons (Recommendations 12 and 22) (27.06.2013)	Rekomendacja 12 (Osoby zajmujące eksponowane stanowiska polityczne) Rekomendacja 22 (Wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe (DNFBPS): środki bezpieczeństwa finansowego)

Wytyczne	Odnosne standardy/metodologia FATF
Guidance on Correspondent Banking Services (21.10.2016)	Rekomendacja 13 (Bankowość korespondencka)
Guidance for a Risk-Based Approach to Virtual Assets and Virtual Asset Service Providers (21.06.2019)	Rekomendacja 15 (Nowe technologie)
FATF Guidance - Private Sector Information Sharing (04.11.2017)	Rekomendacja 18 (Kontrola wewnętrzna oraz zagraniczne oddziały i podmioty zależne) Rekomendacja 21 (Udzielanie ostrzeżeń i poufność)
Best Practices on Beneficial Ownership for Legal Persons (16.10.2019) Guidance on Transparency and Beneficial Ownership (27.10.2014)	R.24 Rekomendacja 24 (Transparentność oraz beneficjenci rzeczywisci osób prawnych) R.25 Rekomendacja 25 (Transparentność oraz beneficjenci rzeczywisci jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej) Metodologia RB 5 (Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej są chronione przed ich wykorzystywaniem do celów prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, a właściwe organy mają nieograniczony dostęp do informacji na temat ich beneficjentów rzeczywistych)
Operational Issues - Financial Investigations Guidance (11.07.2012)	R.30 Rekomendacja 30 (Obowiązki organów ścigania i organów śledczych) Rekomendacja 31 (Uprawnienia organów ścigania i organów śledczych) Metodologia RB 7 (Przestępstwa i działania związane z praniem pieniędzy są badane, a sprawcy są ścigani i są na nich nakładane skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje)
Guidance on AML/CFT-related data and statistics (27.11.2015)	Rekomendacja 33 (Statystyki) Metodologia: Ocena skuteczności
Guidance for a Risk-Based Approach: Effective Supervision and Enforcement by AML/CFT Supervisors of the Financial Sector and Law Enforcement (23.10.2015)	Metodologia RB 3 (Organy nadzoru odpowiednio nadzorują, monitorują i regulują działalność instytucji finansowych i DNFBP pod kątem zgodności z wymogami AML/CFT współmiernymi do ryzyka związanego z ich działalnością)
FATF Guidance on AML/CFT measures and financial inclusion, with a supplement on customer due diligence (04.11.2017)	Metodologia RB 4 (Instytucje finansowe i DNFBP stosują odpowiednio środki zapobiegawcze w zakresie AML/CFT współmierne do ryzyka związanego z ich działalnością oraz zgłaszają podejrzone

	transakcje)
Best Practices Paper: The Use of the FATF Recommendations to Combat Corruption (18.10.2013)	Metodologia: <i>Wprowadzenie</i> (Korupcja)

Wytyczne	Odnosne standardy/metodologia FATF
<ul style="list-style-type: none"> • Guidance for a Risk Based Approach for Legal Professionals (26.06.2019) • Guidance for a Risk-Based Approach for the Accounting Profession (26.06.2019) • Guidance for a Risk-Based Approach for Trust and Company Service Providers (26.06.2019) • Guidance for a Risk-Based Approach: Life Insurance Sector (29.10.2018) • Guidance for a Risk-Based Approach: Securities Sector (29.10.2018) • Guidance for a Risk-Based Approach: Money or Value Transfer Services (23.02.2016) • Guidance for a Risk-Based Approach: Effective Supervision and Enforcement by AML/CFT Supervisors of the Financial Sector and Law Enforcement (23.10.2015) • Guidance for a Risk-Based Approach: Virtual Currencies (26.06.2015) • Guidance for a Risk-Based Approach: The Banking Sector (27.10.2014) • Guidance for a Risk-Based Approach: Prepaid Cards, Mobile Payments and Internet-Based Payment Services (26.06.2013) 	<p>Metodologia: <i>Wprowadzenie</i> (Podejście oparte o analizę ryzyka)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Beneficial Ownership of Legal Persons (06.2023) 	<p>Rekomendacja 24 (Transparentność oraz beneficjenci rzeczywistości osób prawnych)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Risk Based Approach Guidance for the Real Estate Sector (07.2022) 	<p>Metodologia: <i>Wprowadzenie</i> (Podejście oparte o analizę ryzyka)</p>

PODSTAWA PRAWNA WYMOGÓW DOTYCZĄCYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH ORAZ DNFBP I VASP

1. Wszystkie wymogi dotyczące instytucji finansowych, DNFBP lub VASP powinny zostać wprowadzone albo a) w drodze przepisów prawnych (patrz szczegółowe wymogi w tym zakresie w Rekomendacjach 10, 11 i 20), albo b) we wszystkich innych przypadkach – w drodze przepisów prawnych lub poprzez środki egzekucyjne (do wyboru przez każdy kraj).
2. W Rekomendacjach 10, 11 i 20 termin „prawa” odnosi się do wszelkich aktów prawnych wydanych lub zatwierdzonych w drodze procesu parlamentarnego lub w inny równoważny sposób przewidziany w ramach konstytucyjnych danego kraju, który nakłada obowiązkowe wymogi wraz z sankcjami za ich nieprzestrzeganie. Sankcje za nieprzestrzeganie prawa powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające (patrz Rekomendacja 35). Pojęcie prawa obejmuje również orzeczenia sądowe nakładające odpowiednie wymogi, które są wiążące i obowiązujące we wszystkich częściach danego kraju.
3. Termin „środki egzekucyjne” odnosi się do przepisów, wytycznych, instrukcji lub innych dokumentów lub mechanizmów, które określają egzekwowalne wymogi w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w jasny i jednoznaczny sposób wraz z sankcjami za ich nieprzestrzeganie, które są wydawane lub zatwierdzane przez właściwy organ. Sankcje za nieprzestrzeganie wymogów powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające (patrz Rekomendacja 35).
4. Rozważając, czy dokument lub mechanizm przewiduje wymogi, które są równoznaczne ze środkami egzekucyjnymi, należy wziąć pod uwagę następujące czynniki:
 - a) Musi istnieć dokument lub mechanizm, który określa wymogi odnoszące się do kwestii zawartych w Rekomendacjach FATF lub stanowi ich podstawę, oraz zawiera jasno określone wymogi, które są rozumiane jako takie. Na przykład:
 - (i) jeżeli w odniesieniu do określonych środków użyto słowa *musi/muszą*, takie środki należy uznać za obligatoryjne;
 - (ii) jeżeli użyto słowa *powinien/powinna/powinny*, dany środek może być obligatoryjny, jeżeli zarówno organ regulacyjny, jak i instytucje regulowane wykażą, że dane działania są bezpośrednio lub pośrednio wymagane i są wdrażane; w przypadku wyrażen takich jak *zachęca się, zaleca się* – w odniesieniu do określonych środków, lub instytucje *powinny rozważyć*, istnieje mniejsze prawdopodobieństwo uznania określonych czynności za obligatoryjne. Generalnie, zastosowanie mniej autorytarnego języka może wskazywać, że określony środek nie jest obligatoryjny (chyba że dany kraj może wykazać inaczej).
 - b) Dokument/mechanizm musi być wydany lub zatwierdzony przez właściwy organ.
 - c) Muszą istnieć sankcje za brak zgodności (sankcje nie muszą być określone w tym samym dokumencie, który nakłada określony wymóg lub stanowi jego podstawę – mogą być określone w innym dokumencie, o ile istnieją wyraźne powiązania między danym wymogiem a dostępnymi sankcjami), które powinny być skuteczne, proporcjonalne i

odstraszające. Wiąże się to z rozważeniem następujących kwestii:

- (i) powinien istnieć odpowiedni katalog skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji, które mogą zostać zastosowane wobec osób nieprzestrzegających swoich obowiązków;
 - (ii) sankcje powinny mieć bezpośrednie lub pośrednie zastosowanie w przypadku nieprzestrzegania wymogu w zakresie AML/CFT. Jeżeli za nieprzestrzeganie określonego wymogu w zakresie AML/CFT nie przewidziano bezpośrednio konkretnej sankcji, zastosowanie mają sankcje za naruszenie szerszego zakresu wymogów (np. brak odpowiednich systemów i regulacji kontrolnych lub prowadzenie działalności bez zapewnienia należytego bezpieczeństwa), o ile, jako minimum, niespełnienie jednego lub większej liczby wymogów w zakresie AML/CFT może zostać (lub zostało) odpowiednio ukarane bez konieczności dowiedzenia dodatkowych uchybień ostrożnościowych niezwiązanych z AML/CFT; oraz
 - (iii) powinny istnieć wystarczające dowody na to, że zastosowano skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje.
5. We wszystkich przypadkach powinno być oczywiste, że instytucje finansowe, DNFBP i VASP mają świadomość, że sankcje są stosowane w związku z nieprzestrzeganiem przez te podmioty nałożonych na nie obowiązków oraz wiedzą, na czym one polegają.

GLOSARIUSZ OGÓLNY

Termin	Definicja
Agent	Dla celów Rekomendacji 14 i 16 <i>agent</i> oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną świadczącą usługi MVTS w imieniu dostawcy usług MVTS, na podstawie umowy z dostawcą MVTS lub na jego polecenie.
Akcje na okaziciela	<i>Akcje na okaziciela</i> to zbywalne papiery wartościowe, które przyznają własność osoby prawnej osobie posiadającej dokument akcji na okaziciela.
Akt terrorystyczny	Termin <i>akt terrorystyczny</i> obejmuje: a) czyn stanowiący przestępstwo objęte zakresem jednego z następujących traktatów i zdefiniowane w tym traktacie: (i) Konwencja o zwalczaniu bezprawnego zawładnięcia statkami powietrznymi (1970 r.); (ii) Konwencja o zwalczaniu bezprawnych czynów skierowanych przeciwko bezpieczeństwu lotnictwa cywilnego (1971 r.); (iii) Konwencja o zapobieganiu przestępstwom i karaniu sprawców przestępstw przeciwko osobom korzystającym z ochrony międzynarodowej, w tym przeciwko dyplomatom (1973 r.); (iv) Międzynarodowa konwencja przeciwko braniu zakładników (1979 r.); (v) Konwencja o ochronie fizycznej materiałów jądrowych (1980 r.); (vi) Protokół o zwalczaniu bezprawnych czynów przemocy w portach lotniczych obsługujących międzynarodowe lotnictwo cywilne uzupełniający Konwencję o zwalczaniu bezprawnych czynów skierowanych przeciwko bezpieczeństwu lotnictwa cywilnego (1988 r.); (vii) Konwencja w sprawie przeciwdziałania bezprawnym czynom przeciwko bezpieczeństwu żeglugi morskiej (2005 r.); (viii) Protokół w sprawie przeciwdziałania bezprawnym czynom przeciwko bezpieczeństwu stałych platform umieszczonych na

	<p>szelfie kontynentalnym (2005 r.); (ix) Międzynarodowa Konwencja o zwalczaniu terrorystycznych ataków bombowych (1997 r.); oraz (x) Międzynarodowa konwencja o zwalczaniu finansowania terroryzmu (1999 r.).</p> <p>b) każdy inny czyn mający na celu spowodowanie śmierci lub poważnych obrażeń ciała osoby cywilnej lub jakiegokolwiek innej osoby niebiorącej czynnego udziału w działaniach wojennych w sytuacji konfliktu zbrojnego, jeżeli celem takiego czynu, ze względu na jego charakter lub kontekst, jest zastraszenie ludności lub zmuszenie rządu lub organizacji międzynarodowej do podjęcia lub powstrzymania się od podjęcia jakiegokolwiek działania.</p>
Aktywa wirtualne	<p>Aktywa wirtualne to cyfrowa reprezentacja wartości, którą można cyfrowo obracać lub przenosić, i którą można wykorzystać do celów płatniczych lub inwestycyjnych. Aktywa wirtualne nie obejmują cyfrowych reprezentacji walut fiducjarnych, papierów wartościowych i innych aktywów finansowych, które są już uwzględnione w Rekomendacjach FATF w innym zakresie.</p>
Bank fasadowy	<p><i>Bank fasadowy</i> oznacza bank, który nie jest fizycznie obecny w kraju, w którym jest zarejestrowany i posiada licencję, i który nie jest powiązany z regulowaną grupą finansową podlegającą skutecznemu, skonsolidowanemu nadzorowi.</p> <p><i>Fizyczna obecność</i> oznacza faktyczne podejmowanie decyzji i zarządzanie mające miejsce w danym kraju. Obecność lokalnego agenta lub personelu niskiego szczebla nie jest równoznaczna z fizyczną obecnością.</p>
Bankowość korespondencka	<p><i>Bankowość korespondencka</i> to świadczenie usług bankowych przez jeden bank („bank korespondent”) na rzecz innego banku („bank respondent”). Duże banki międzynarodowe zazwyczaj działają jako korespondenci dla tysięcy innych banków na całym świecie. Bankom będącym respondentami świadczony jest szeroki zakres usług, w tym zarządzanie środkami pieniężnymi (np.</p>

	oprocentowane rachunki w różnych walutach), międzynarodowe przekazy pieniężne, rozliczanie czeków, rachunki przejściowe i usługi wymiany walut.
Beneficjenci	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 8.
Beneficjent	<p>Znaczenie terminu <i>beneficjent</i> w Rekomendacjach FATF zależy od kontekstu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ W przepisach prawnych dotyczących trustów beneficjentem jest osoba lub osoby, które są uprawnione do korzystania z jakiegokolwiek umowy powierniczej. Beneficjentem może być osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej. Wszystkie trusty (inne niż fundusze charytatywne lub ustawowo dozwolone fundusze niecharytatywne) muszą posiadać dających się ustalić beneficjentów. Choć trusty muszą w każdym przypadku mieć jakiegoś ostatecznie możliwego do ustalenia beneficjenta, mogą nie mieć żadnych określonych, istniejących beneficjentów, a jedynie obiekty kontroli, dopóki jakaś osoba nie stanie się uprawniona jako beneficjent do dochodów lub kapitału po upływie określonego okresu, zwanego okresem akumulacji. Okres ten zwykle pokrywa się z okresem bezterminowości powiernictwa, który jest zazwyczaj określany w umowie powierniczej jako okres powierniczy. ■ W kontekście ubezpieczenia na życie lub innej polisy ubezpieczeniowej powiązanej z inwestycjami, beneficjentem jest osoba fizyczna lub prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej lub kategoria osób,

	<p>którym zostanie wypłacone świadczenie z polisy w przypadku wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, tj. objętego polisą.</p> <p>Prosimy również o odniesienie się do Noty Interpretacyjnej do Rekomendacji 16.</p>
Beneficjent rzeczywisty	<p><i>Beneficjent rzeczywisty</i> odnosi się do osoby fizycznej (osób fizycznych), która (które) ostatecznie¹⁰⁹ jest (są) właścicielem (właścicielami) klienta¹¹⁰ i/lub osoby fizycznej, w imieniu której przeprowadzana jest transakcja, lub która (które) sprawuje (sprawują) kontrolę nad tym klientem. Termin ten obejmuje również osoby, które sprawują ostateczną i skuteczną kontrolę nad osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej.</p>
Bezzwłocznie	<p>Termin <i>bezzwłocznie</i> oznacza optymalnie w ciągu kilku godzin od dokonania wskazania przez Radę Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych lub jej odpowiedni Komitet ds. Sankcji (np. Komitet 1267, Komitet 1988, Komitet 1718). Dla celów S/RES/1373(2001) termin <i>bezzwłocznie</i> oznacza po uzyskaniu uzasadnionych podstaw, aby podejrzewać lub sądzić, że dana osoba lub podmiot jest terrorystą, osobą lub podmiotem finansującym terroryzm lub organizacją terrorystyczną. W obu przypadkach termin <i>bezzwłocznie</i> należy interpretować w kontekście konieczności zapobieżenia wpływowi lub rozproszeniu funduszy lub innych wartości majątkowych powiązanych z terrorystami, organizacjami terrorystycznymi, osobami lub podmiotami finansującymi terroryzm oraz finansowaniem rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, oraz potrzeby globalnych, skoordynowanych działań w celu szybkiego powstrzymania i zakłócenia ich przepływu.</p>

¹⁰⁹ Odniesienia do ostatecznego posiadania lub kontroli oraz ostatecznego sprawowania skutecznej kontroli odnoszą się do sytuacji, w których własność/kontrola sprawowana jest poprzez łańcuch własności lub poprzez kontrolę inną niż kontrola bezpośrednia.

¹¹⁰ Definicja ta powinna mieć również zastosowanie do beneficjenta rzeczywistego beneficjenta objętego polisą ubezpieczeniową na życie lub inną polisą ubezpieczeniową powiązaną z inwestycjami.

Dane identyfikacyjne	Termin <i>dane identyfikacyjne</i> odnosi się do wiarygodnych, niezależnych dokumentów źródłowych, danych lub informacji.
Dochody	Termin <i>dochody</i> oznacza wszelkie mienie uzyskane bezpośrednio lub pośrednio w wyniku popełnienia przestępstwa.
Dokładne	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 16.
Dostawca usług związanych z aktywami wirtualnymi	Termin <i>dostawca usług związanych z aktywami wirtualnymi</i> oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która nie jest objęta Rekomendacjami FATF w innym zakresie i jako przedsiębiorstwo prowadzi co najmniej jedną z następujących czynności lub operacji na rzecz lub w imieniu innej osoby fizycznej lub prawnej: <ul style="list-style-type: none"> i. wymiana pomiędzy aktywami wirtualnymi a walutami fiducjarnymi; ii. wymiana pomiędzy jedną lub większą liczbą form aktywów wirtualnych; iii. przekazywanie¹¹¹ aktywów wirtualnych; iv. przechowywanie aktywów wirtualnych i/lub administrowanie aktywami wirtualnymi lub instrumentami umożliwiającymi kontrolę nad aktywami wirtualnymi; oraz v. uczestnictwo w usługach finansowych związanych z ofertą emitenta i/lub sprzedażą aktywów wirtualnych oraz świadczenie takich usług.
Działalność przestępcza	<i>Działalność przestępcza</i> odnosi się do: a) wszelkich czynów przestępczych, które stanowią przestępstwo bazowe dla prania pieniędzy w danym kraju; lub b) jako minimum, tych przestępstw, które stanowią przestępstwo bazowe zgodnie z wymogami Rekomendacji 3.
Ex Parte	Termin <i>ex parte</i> oznacza postępowanie bez uprzedniego powiadomienia i udziału zainteresowanej strony.
Fałszywa deklaracja	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 32.

¹¹¹ W kontekście aktywów wirtualnych przekazywanie oznacza przeprowadzenie transakcji w imieniu innej osoby fizycznej lub prawnej, w ramach której aktywa wirtualne są przenoszone z jednego adresu lub konta aktywów wirtualnych na inny.

Fałszywe ujawnienie	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 32.
Finansowanie terroryzmu	<i>Finansowanie terroryzmu</i> oznacza finansowanie aktów terrorystycznych oraz terrorystów i organizacji terrorystycznych.
Fizyczny transport transgraniczny	Prosimy o odniesienie się do Noty Interpretacyjnej do Rekomendacji 32.
Fundusze	Termin <i>fundusze</i> odnosi się do wszelkiego rodzaju wartości majątkowych, zarówno materialnych, jak i niematerialnych, ruchomych, jak i nieruchomych, niezależnie od sposobu ich nabycia, oraz dokumentów i instrumentów prawnych w dowolnej formie, w tym elektronicznej lub cyfrowej, potwierdzających tytuł do takich wartości majątkowych lub udział w takich wartościach majątkowych.
Fundusze i inne wartości majątkowe	Termin <i>fundusze lub inne wartości majątkowe</i> oznacza wszelkie środki majątkowe, w tym między innymi środki finansowe, zasoby gospodarcze (w tym ropę naftową i inne zasoby naturalne), wszelkiego rodzaju mienie, zarówno materialne, jak i niematerialne, ruchome, jak i nieruchome, niezależnie od sposobu jego nabycia, oraz dokumenty lub instrumenty prawne w jakiegokolwiek formie, w tym elektronicznej lub cyfrowej, potwierdzające tytuł do takich funduszy lub innych wartości majątkowych lub udział w takich funduszach lub innych wartościach majątkowych, w tym między innymi kredyty bankowe, czeki podróżne, czeki bankowe, przekazy pieniężne, akcje, papiery wartościowe, obligacje, weksle lub akredytywy oraz wszelkie odsetki, dywidendy lub inne dochody z takich funduszy lub innych środków majątkowych lub generowaną przez nie wartość, a także wszelkie inne wartości majątkowe, które potencjalnie mogą zostać wykorzystane do uzyskania funduszy, towarów lub usług.
Grupa finansowa	Termin <i>grupa finansowa</i> oznacza grupę składającą się ze spółki dominującej lub innego rodzaju osoby prawnej, która sprawuje kontrolę nad resztą grupy i ją koordynuje do celów nadzoru nad grupą zgodnie z podstawowymi zasadami, wraz z oddziałami i/lub spółkami zależnymi, które podlegają zasadom i procedurom AML/CFT na poziomie

<p>Instytucja finansowa</p>	<p>grupy.</p> <p>Termin <i>instytucja finansowa</i> oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która w ramach działalności gospodarczej prowadzi co najmniej jeden z następujących rodzajów działalności lub operacji na rzecz lub w imieniu klienta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przyjmowanie od ludności depozytów i innych środków podlegających zwrotowi.¹¹² 2. Udzielanie pożyczek.¹¹³ 3. Leasing finansowy.¹¹⁴ 4. Usługi przekazywania środków pieniężnych lub innych wartości majątkowych.¹¹⁵ 5. Wydawanie środków płatniczych (np. kart kredytowych i debetowych, czeków, czeków podróży, przekazów pieniężnych i przekazów bankowych, pieniądza elektronicznego) i zarządzanie takimi środkami płatniczymi. 6. Gwarancje i zobowiązania finansowe. 7. Obrót: <ol style="list-style-type: none"> a) instrumentami rynku pieniężnego (czekami, weksłami, certyfikatami depozytowymi, instrumentami pochodnymi itp.); b) dewizami; c) instrumentami giełdowymi, stopami procentowymi i indeksami; d) zbywalnymi papierami wartościowymi; e) kontraktami terminowymi na towary. 8. Uczestnictwo w emisjach papierów wartościowych i świadczenie usług finansowych związanych z tymi emisjami. 9. Zarządzanie portfelem indywidualnym i zbiorowym.
------------------------------------	---

¹¹² Włącznie z bankowością prywatną.

¹¹³ Obejmuje to między innymi: kredyt konsumencki, kredyt hipoteczny, faktoring z regresem lub bez regresu oraz finansowanie transakcji handlowych (w tym forfating).

¹¹⁴ Nie dotyczy to umów leasingu finansowego w odniesieniu do produktów konsumenckich.

¹¹⁵ Nie dotyczy to jakiegokolwiek osoby fizycznej lub prawnej, która udostępnia instytucjom finansowym wyłącznie komunikaty lub inne systemy wsparcia w zakresie przesyłania środków. Patrz Nota Interpretacyjna do Rekomendacji 16.

	<p>10. Przechowywanie pieniężnych lub płynnych papierów wartościowych w imieniu innych osób i administrowanie takimi papierami wartościowymi.</p> <p>11. Inwestowanie, administrowanie lub zarządzanie w inny sposób funduszami lub środkami pieniężnymi w imieniu innych osób.</p> <p>12. Underwriting i plasowanie polis ubezpieczeniowych na życie oraz innych ubezpieczeń inwestycyjnych¹¹⁶.</p> <p>13. Wymiana środków pieniężnych i walut.</p>
Instytucja finansowa odbiorcy	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 16.
Jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej	Termin <i>jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej</i> odnosi się do dobrowolnych trustów lub innych podobnych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej. Przykłady innych podobnych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej (na potrzeby AML/CFT) obejmują <i>fiducie, treuhand</i> i <i>fideicomiso</i> .
Kraj	Wszelkie odniesienia do <i>kraju</i> lub <i>krajów</i> zawarte w Rekomendacjach FATF odnoszą się w równym stopniu do terytoriów lub jurysdykcji.
Krajowy przekaz pieniężny	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 16.
Konfiskata	Termin <i>konfiskata</i> , który w stosownych przypadkach obejmuje przepadek, oznacza trwałe pozbawienie funduszy lub innych wartości majątkowych na mocy nakazu właściwego organu lub sądu. Konfiskata lub przepadek następuje w drodze postępowania sądowego lub administracyjnego, które przenosi własność określonych funduszy lub innych wartości majątkowych, które mają zostać przekazane skarbowi państwa. W takim przypadku osoba (osoby) lub podmiot (podmioty), która (które) w chwili konfiskaty lub przepadku miała (miały) udział w określonych funduszach lub innych składnikach majątkowych, traci

¹¹⁶ Dotyczy to zarówno zakładów ubezpieczeń, jak i pośredników ubezpieczeniowych (agentów i brokerów).

	(tracą) co do zasady wszelkie prawa do skonfiskowanych lub przejętych funduszy bądź innych wartości majątkowych. Nakazy konfiskaty lub przepadku są zwykle związane z wyrokiem skazującym lub orzeczeniem sądu, na mocy których stwierdza się, że skonfiskowane lub przejęte mienie powstało w wyniku naruszenia prawa lub jest przeznaczone do wykorzystania z naruszeniem prawa.
Konfiskata bez wyroku skazującego	<i>Konfiskata bez wyroku skazującego</i> oznacza konfiskatę w drodze procedur sądowych związanych z przestępstwem, w przypadku której nie jest wymagany wyrok skazujący.
Kwalifikujące się przekazy pieniężne	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 16.
Mieć pewność	W przypadku odniesienia do instytucji finansowej, która <i>posiada pewność</i> w danej sprawie, instytucja ta musi być w stanie przedstawić uzasadnienie swojej oceny właściwym organom.
Mienie	Termin <i>mienie</i> odnosi się do wszelkiego rodzaju wartości majątkowych, zarówno materialnych, jak i niematerialnych, ruchomych, jak i nieruchomych, oraz dokumentów lub instrumentów prawnych, potwierdzających tytuł do takich wartości majątkowych lub udział w takich wartościach majątkowych.
Nadużycie związane z finansowaniem terroryzmu	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 8.
Niepowtarzalny identyfikator transakcji	Prosimy o odniesienie się do Noty Interpretacyjnej do Rekomendacji 16.
Odpowiednie organy	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 8.
Organ samoregulujący	<i>Organ samoregulujący</i> to organ reprezentujący daną profesję (np. prawników, notariuszy, innych niezależnych specjalistów prawnych lub księgowych), w skład którego wchodzi przedstawiciele danej profesji. Do zadań takiego organu należy regulowanie kwestii dotyczących osób, które są uprawnione do podjęcia pracy w danym zawodzie i osób które wykonują pracę w tym zawodzie, a także pełnienie określonych funkcji nadzorczych lub monitorujących. Organy samoregulujące powinny

	egzekwować zasady zapewniające przestrzeganie wysokich standardów etycznych i moralnych przez osoby wykonujące dany zawód.
Organizacje non-profit	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 8.
Organy nadzoru	Termin <i>organy nadzoru</i> odnosi się do wyznaczonych właściwych organów lub podmiotów niepublicznych zobowiązanych do zapewnienia przestrzegania przez instytucje finansowe („ <i>organy nadzoru finansowego</i> ” ¹¹⁷) i/lub DNFBP wymogów w zakresie zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Organy niepubliczne (do których mogą należeć określone rodzaje organów samoregulujących) powinny posiadać uprawnienia do nadzorowania instytucji finansowych lub DNFBP w związku z wymogami w zakresie AML/CFT oraz nakładania na nie sankcji za nieprzestrzeganie tych wymogów. Takie podmioty niepubliczne powinny także być uprawnione do wykonywania pełnionych przez nie funkcji oraz podlegać w tym zakresie nadzorowi właściwego organu.
Organizacja terrorystyczna	Termin <i>organizacja terrorystyczna</i> odnosi się do jakiegokolwiek grupy terrorystów, która: (i) dokonuje lub usiłuje dokonać aktów terrorystycznych w jakikolwiek sposób, bezpośrednio lub pośrednio, w sposób bezprawny umyślny; (ii) uczestniczy jako współnik w aktach terrorystycznych; (iii) organizuje inne osoby lub wydaje polecenia innym osobom w celu dokonania aktów terrorystycznych; lub (iv) wnosi wkład w popełnienie aktów terrorystycznych przez grupę osób działających we wspólnym celu, jeżeli taki wkład jest dokonywany umyślnie i w celu wspierania aktu terrorystycznego lub ze świadomością zamiaru popełnienia przez tę grupę aktu terrorystycznego.
Organizacje międzynarodowe	Organizacje międzynarodowe to podmioty utworzone na mocy formalnych porozumień politycznych pomiędzy ich państwami członkowskimi, mające status traktatów międzynarodowych; ich istnienie jest

¹¹⁷ W tym organy sprawujące nadzór w zakresie przestrzegania Podstawowych Zasad, które pełnią funkcje nadzorcze związane z wdrażaniem Rekomendacji FATF.

	<p>uznawane przez prawo w ich krajach członkowskich; i nie są traktowane jako jednostki instytucjonalne będące rezydentami krajów, w których mają siedzibę. Przykłady organizacji międzynarodowych obejmują Organizację Narodów Zjednoczonych i stowarzyszone z nią organizacje międzynarodowe, takie jak Międzynarodowa Organizacja Morska; regionalne organizacje międzynarodowe, takie jak Rada Europy, instytucje Unii Europejskiej, Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz Organizacja Państw Amerykańskich; międzynarodowe organizacje wojskowe, takie jak Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego, oraz organizacje gospodarcze, takie jak Światowa Organizacja Handlu lub Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej itp.</p>
<p>Osoby prawne</p>	<p>Termin <i>osoby prawne</i> odnosi się do wszelkich podmiotów innych niż osoby fizyczne, które mogą nawiązać stałe stosunki gospodarcze z instytucją finansową jako jej klienci lub w inny sposób posiadać mienie. Przykłady osób prawnych obejmują spółki, fundacje, spółki anstalt, spółki osobowe lub stowarzyszenia oraz inne odpowiednio podobne podmioty.</p>
<p>Osoby trzecie</p>	<p>Do celów Rekomendacji 6 i 7 termin <i>osoby trzecie</i> obejmuje między innymi instytucje finansowe i DNFBP. Prosimy o odniesienie się również do Noty Interpretacyjnej do Rekomendacji 17.</p>
<p>Osoby zajmujące eksponowane stanowiska polityczne</p>	<p><i>Zagraniczne osoby zajmujące eksponowane stanowiska polityczne</i> to osoby, którym obcy kraj powierzył prominentne funkcje publiczne, np. głowy państw lub rządów, politycy wyższego szczebla, urzędnicy rządowi wyższego szczebla, urzędnicy sądowi lub wojskowi, kadra kierownicza wyższego szczebla korporacji państwowych, ważni urzędnicy partii politycznych.</p> <p><i>Krajowe osoby zajmujące eksponowane stanowiska polityczne</i> to osoby, którym w danym kraju powierzono prominentne funkcje publiczne, np. głowy państw lub rządów, politycy wyższego szczebla, urzędnicy rządowi wyższego szczebla, urzędnicy sądowi lub wojskowi, kadra</p>

	<p>kierownicza wyższego szczebla korporacji państwowych, ważni urzędnicy partii politycznych.</p> <p><i>Osoby, którym organizacja międzynarodowa powierzyła prominentną funkcję obejmującą członków kadry kierowniczej wyższego szczebla, tj. dyrektorów, wicedyrektorów i członków zarządu lub osoby pełniące równoważne funkcje.</i></p> <p>Definicja osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne nie obejmuje osób zajmujących niższe stanowiska w wyżej wymienionych kategoriach.</p>
Płatność na pokrycie	Prosimy o odniesienie się do Noty Interpretacyjnej do Rekomendacji 16.
Płatność seryjna	Prosimy o odniesienie się do Noty Interpretacyjnej do Rekomendacji 16.
Podstawowe zasady	<i>Podstawowe zasady</i> odnoszą się do Podstawowych Zasad Skutecznego Nadzoru Bankowego wydanych przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego, Celów i Zasad Regulacji Papierów Wartościowych wydanych przez Międzynarodową Organizację Komisji Papierów Wartościowych oraz Zasad Nadzoru Ubezpieczeniowego wydanych przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Organów Nadzoru Ubezpieczeniowego.
Podstawowe zasady prawa krajowego	Termin ten odnosi się do podstawowych zasad prawnych, na których opierają się krajowe systemy prawne i które tworzą ramy stanowienia prawa krajowego i wykonywania uprawnień. Te podstawowe zasady są zwykle zawarte lub wyrażone w krajowej konstytucji lub podobnym dokumencie bądź w orzeczeniach sądu najwyższego szczebla uprawnionego do dokonywania wiążących interpretacji lub ustaleń prawa krajowego. Niektóre przykłady takich podstawowych zasad obejmują (zależnie od kraju) prawo do rzetelnego procesu, domniemanie niewinności i prawo osoby do skutecznej ochrony sądowej.
Pośrednicząca instytucja finansowa	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 16.

Powiernik	Terminy <i>trust</i> i <i>powiernik</i> należy rozumieć w sposób opisany w i zgodny z art. 2 <i>Konwencji haskiej w sprawie prawa właściwego dla trustów i ich uznawalności</i> ¹¹⁸ . Powiernicy mogą sprawować swoją funkcję w ramach działalności zawodowej (np. w zależności od jurysdykcji, powiernikiem może być prawnik lub firma powiernicza), jeśli otrzymują wynagrodzenie z tego tytułu, lub poza obowiązkami zawodowymi (np. gdy powiernik wykonuje powierzone mu zadania w imieniu rodziny i bez wynagrodzenia).
Powinien/powinna/powinni/powinny/powinno się	Dla celów oceny zgodności z Rekomendacjami FATF słowo <i>powinien/powinna/powinni/powinny/powinno się</i> ma takie samo znaczenie jak odpowiednia forma czasownika <i>musieć</i> .
Prawo	Prosimy o odniesienie się do noty dotyczącej podstaw prawnych wymogów mających zastosowanie do instytucji finansowych oraz DNFBP.
Przekaz zbiorczy	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 16.
Przestępstwo finansowania terroryzmu	Odniesienia (z wyjątkiem Rekomendacji 4) do <i>przestępstwa finansowania terroryzmu</i> odnoszą się nie tylko do przestępstwa głównego lub przestępstw głównych, ale także do przestępstw pomocniczych.
Przestępstwo prania pieniędzy	Odniesienia (z wyjątkiem Rekomendacji 3) do <i>przestępstwa prania pieniędzy</i> odnoszą się nie tylko do przestępstwa głównego, ale także do przestępstw pomocniczych.

¹¹⁸ Art. 2 Konwencji haskiej:

Dla celów niniejszej Konwencji pojęcie trust odnosi się do stosunku prawnego utworzonego inter vivos albo na wypadek śmierci przez założyciela w sytuacji, gdy składniki majątkowe powierzone zostały przez niego kontroli powiernika, i którymi ten zarządzać ma na rzecz beneficjenta albo na rzecz określonego celu.

Trust posiada następujące cechy:

- a) *składniki majątkowe tworzą wyodrębnioną masę majątkową i nie wchodzi w skład osobistego majątku powiernika;*
- b) *tytuł prawny do wartości majątkowych przysługuje powiernikowi lub innej osobie występującej w imieniu powiernika;*
- c) *powiernik ma uprawnienia i zarazem obowiązki – za których wykonanie ponosi odpowiedzialność – zarządzania, inwestowania i rozporządzania składnikami majątku, zgodnie z postanowieniami trustu i szczegółowymi powinnościami wynikającymi z przepisów prawa.*

Zastrzeżenie przez założyciela określonych uprawnień i kompetencji dla siebie, jako również okoliczności, że powiernikowi przysługują określone uprawnienia jako beneficjentowi, nie stoją w sprzeczności z istnieniem trustu.

Przetwarzanie bezpośrednie (ang. <i>straight-through processing</i> – STP)	Prosimy o odniesienie się do Noty Interpretacyjnej do Rekomendacji 16.
Rachunki	Odniesienia do „rachunków” uwzględniają inne podobne stosunki gospodarcze między instytucjami finansowymi a ich klientami.
Rachunki przejściowe	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 13.
Ryzyko	Wszelkie odniesienia do <i>ryzyka</i> odnoszą się do ryzyka prania pieniędzy i/lub finansowania terroryzmu. Termin ten należy interpretować w połączeniu z Notą Interpretacyjną do Rekomendacji 1.
Stowarzyszone organizacje non-profit	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 8.
Środki egzekucyjne	Prosimy o odniesienie się do noty dotyczącej podstaw prawnych wymogów mających zastosowanie do instytucji finansowych oraz DNFBP.
Terrorysta	Termin <i>terrorysta</i> odnosi się do każdej osoby fizycznej, która: (i) dokonuje lub usiłuje dokonać aktów terrorystycznych w jakikolwiek sposób, bezpośrednio lub pośrednio, w sposób bezprawny umyślny; (ii) uczestniczy jako współnik w aktach terrorystycznych; (iii) organizuje inne osoby lub wydaje polecenia innym osobom w celu dokonania aktów terrorystycznych; lub (iv) wnosi wkład w popełnienie aktów terrorystycznych przez grupę osób działających we wspólnym celu, jeżeli taki wkład jest dokonywany umyślnie i w celu wspierania aktu terrorystycznego lub ze świadomością zamiaru popełnienia przez tę grupę aktu terrorystycznego.
Transgraniczny przekaz pieniężny	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 16.
Trust dobrowolny	Termin <i>trust dobrowolny</i> odnosi się do trustu utworzonego przez założyciela, zwykle w formie dokumentu, np. pisemnej umowy powierniczej. Trustów dobrowolnych nie należy mylić z trustami, które powstają w wyniku działania prawa, a nie w związku z zamiarem lub decyzją założyciela o utworzeniu trustu lub podobnej jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej (np. trustu konstruktywnego).
Ukierunkowane sankcje finansowe	Termin <i>ukierunkowane sankcje finansowe</i>

	<p>oznacza zarówno zamrożenie wartości majątkowych, jak i zakazy uniemożliwiające bezpośrednie lub pośrednie udostępniania funduszy lub innych wartości majątkowych na rzecz wskazanych osób i podmiotów.</p>
<p>Usługi przekazywania środków pieniężnych lub innych wartości majątkowych</p>	<p>Termin <i>usługi przekazywania środków pieniężnych lub innych wartości majątkowych</i> (ang. <i>Money or Value Transfer Service – MVTs</i>) odnosi się do usług finansowych obejmujących przyjmowanie gotówki, czeków, innych instrumentów pieniężnych lub innych nośników wartości oraz zapłatę odpowiedniej sumy w gotówce lub w innej formie na rzecz odbiorcy za pomocą środków komunikacji, wiadomości, przekazu lub za pośrednictwem sieci rozliczeniowej, do której należy dostawca usług MVTs. Transakcje przeprowadzane w ramach takich usług mogą obejmować jednego lub większą liczbę pośredników oraz końcową płatność na rzecz osoby trzeciej. Mogą one również obejmować dowolne nowe metody płatności. Zdarza się, że usługi te są powiązane z określonymi regionami geograficznymi i są opisywane przy użyciu różnych specyficznych terminów, takich jak <i>hawala</i>, <i>hundi</i> i <i>fei-chen</i>.</p>
<p>Uzasadnione środki</p>	<p>Termin <i>uzasadnione środki</i> oznacza: odpowiednie środki, które są współmierne do ryzyka prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.</p>
<p>Waluta</p>	<p>Termin <i>waluta</i> odnosi się do banknotów i monet znajdujących się w obiegu jako środek płatniczy.</p>
<p>Właściwe organy</p>	<p>Termin <i>właściwe organy</i> odnosi się do wszelkich organów publicznych¹¹⁹, którym powierzono zadania związane ze zwalczaniem prania pieniędzy i/lub finansowania terroryzmu. W szczególności obejmuje on jednostkę analityki finansowej; organy, których zadaniem jest prowadzenie dochodzeń w sprawie prania pieniędzy, powiązanych przestępstw bazowych i finansowania terroryzmu oraz ściganie takiej nielegalnej działalności, a także zajmowanie/zamrażanie i konfiskata wartości majątkowych pochodzących z</p>

¹¹⁹ Obejmuje to organy nadzoru finansowego utworzone jako niezależne organy pozarządowe posiadające uprawnienia ustawowe.

	<p>przestępstw; organy otrzymujące zgłoszenia dotyczące transgranicznego transportu środków pieniężnych i zbywalnych papierów na okaziciela; oraz organy, które sprawują obowiązki w zakresie nadzoru i monitorowania AML/CFT, mające na celu zapewnienie zgodności instytucji finansowych i DNFBP z wymogami w zakresie AML/CFT. Organów samoregulujących nie należy uważać za właściwe organy.</p>
<p>Wskazana osoba lub podmiot</p>	<p>Termin <i>wskazana osoba lub podmiot</i> odnosi się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) osoby fizycznej, grupy, przedsiębiorstwa lub podmiotu wskazanego przez Komitet Rady Bezpieczeństwa ONZ powołany na mocy rezolucji 1267 (1999) (Komitet 1267), jako osoba fizyczna powiązana z Al-Kaidą lub podmiot, grupa lub przedsiębiorstwo powiązane z Al-Kaidą; (ii) osoby fizycznej, grupy, przedsiębiorstwa lub podmiotu wskazanego przez Komitet Rady Bezpieczeństwa ONZ powołany na mocy rezolucji 1988 (2011) (Komitet 1988), jako osoba fizyczna powiązana z talibami w stwarzaniu zagrożenia dla pokoju, stabilności i bezpieczeństwa Afganistanu, lub jako podmiot, grupa lub przedsiębiorstwo powiązane z talibami; (iii) każdej osoby fizycznej lub prawnej bądź podmiotu wskazanego przez jurysdykcję lub jurysdykcję ponadnarodową zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1373 (2001); <p>każdej osoby fizycznej lub prawnej bądź podmiotu wskazanego do zastosowania ukierunkowanych sankcji finansowych zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa nr 1718 (2006) i wszelkimi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa wydanymi w jej następstwie w</p>

	<p>załącznikach do odpowiednich rezolucji, lub przez Komitet Rady Bezpieczeństwa powołany na mocy rezolucji 1718 (2006) (Komitet Sankcyjny 1718) zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa nr 1718 (2006); oraz</p> <p>(iv) każdej osoby fizycznej lub prawnej bądź podmiotu wskazanego do zastosowania ukierunkowanych sankcji finansowych zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa nr 2231 (2015) i wszelkimi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa wydanymi w jej następstwie.</p>
<p>Wskazane kategorie przestępstw</p>	<p>Termin <i>wskazane kategorie przestępstw</i> oznacza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ udział w zorganizowanej grupie przestępczej i wymuszanie okupów; ■ terroryzm, w tym finansowanie terroryzmu; ■ handel ludźmi i przemyt migrantów; ■ wykorzystywanie seksualne, w tym wykorzystywanie seksualne dzieci; ■ nielegalny handel środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi; ■ nielegalny handel bronią; ■ nielegalny handel towarami kradzionymi i innymi towarami; ■ korupcja i przekupstwo; ■ oszustwa; ■ fałszowanie waluty; ■ podrabianie produktów i piractwo w zakresie produktów; ■ przestępstwa przeciwko środowisku (na przykład przestępcze pozyskiwanie, wydobywanie lub handel chronionymi gatunkami dzikiej fauny i flory, metalami i kamieniami szlachetnymi, innymi zasobami naturalnymi lub

	<p>odpadami);</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ morderstwo, ciężki uszczerbek na zdrowiu; ■ porwania, nielegalne przetrzymywanie i branie zakładników; ■ rabunek lub kradzież; ■ przemyt; (w tym w zakresie ceł i akcyzy oraz podatków); ■ przestępstwa skarbowe (związane z podatkami bezpośrednimi i pośrednimi); ■ wymuszenie; ■ fałszerstwo; ■ piractwo; oraz ■ nielegalne wykorzystywanie poufnych informacji (ang. <i>insider trading</i>) i manipulacje na rynku. ■ Podejmując decyzję o zakresie przestępstw, które należy uwzględnić jako przestępstwa bazowe w ramach każdej z powyższych kategorii, każdy kraj może zdecydować, zgodnie ze swoim prawem krajowym, w jaki sposób zdefiniuje te przestępstwa oraz charakter poszczególnych elementów tych przestępstw, które czynią je poważnymi przestępstwami.
<p>Wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe (DNFBP)</p>	<p>Termin <i>wskazane podmioty i zawody świadczące usługi niefinansowe (DNFBP)</i> oznacza:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Kasyna¹²⁰ b) Pośredników w obrocie nieruchomościami. c) Pośredników w obrocie metalami szlachetnymi. d) Pośredników w obrocie kamieniami szlachetnymi. e) Prawników, notariuszy, innych niezależnych specjalistów prawnych oraz księgowych <p>– odnosi się to do osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, partnerów lub</p>

¹²⁰ Odniesienia do kasyn w Standardach FATF obejmują kasyna internetowe i kasyna na statkach.
GLOSARIUSZ

	<p>specjalistów zatrudnionych w profesjonalnych firmach. Termin ten nie odnosi się do specjalistów „wewnętrznych”, którzy są pracownikami innych rodzajów przedsiębiorstw, ani do specjalistów pracujących dla agencji rządowych, którzy mogą już podlegać środkom AML/CFT.</p> <p>f) Podmioty świadczące usługi dla trustów i spółek – w odniesieniu do wszystkich osób lub firm, które nie są objęte w inny sposób Rekomendacjami FAFT i które jako przedsiębiorstwo świadczą jakiegokolwiek z następujących usług na rzecz osób trzecich:</p> <ul style="list-style-type: none">■ występowanie w roli pełnomocnika przy tworzeniu osób prawnych;■ działanie w charakterze dyrektora bądź sekretarza spółki, wspólnika albo podobnej funkcji w odniesieniu do innych osób prawnych (bądź podejmowanie czynności mających umożliwić innej osobie działanie w tym charakterze);■ udostępnianie adresu rejestrowego, adresu biznesowego czy też lokalu, a także adresu korespondencyjnego bądź administracyjnego dla spółki lub jakiegokolwiek osoby prawnej bądź jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej;■ działanie w charakterze powiernika dla trustu albo pełnienie równorzędnej funkcji dla innej formy podmiotu nieposiadającego osobowości
--	--

	<p>prawnej (bądź podejmowanie czynności mających umożliwić innej osobie działanie w tym charakterze);</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ działanie w charakterze udziałowca w strukturze <i>nominee</i> w imieniu innej osoby (bądź podejmowanie czynności mających umożliwić innej osobie działanie w tym charakterze).
<p>Wskazanie</p>	<p>Termin <i>wskazanie</i> odnosi się do identyfikacji osoby¹²¹ lub podmiotu, która lub który podlega ukierunkowanym sankcjom finansowym na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1267 (1999) i rezolucji przyjętych w jej następstwie; ■ rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1373 (2001), zawierającej postanowienie, że wobec danej osoby lub podmiotu zostaną zastosowane odpowiednie sankcje, oraz że zostanie to podane do publicznej wiadomości; ■ rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1718 (2006) i wszelkich rezolucji uchwalonych w jej następstwie; ■ rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2231 (2015) i wszelkich rezolucji uchwalonych w jej następstwie; oraz

¹²¹ Fizycznej lub prawnej.
GŁOSARIUSZ

	<ul style="list-style-type: none"> ■ wszelkich przyszłych rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nakładających ukierunkowane sankcje finansowe w związku z finansowaniem rozprzestrzeniania broni masowego rażenia. <p>Jeśli chodzi o rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2231 (2015) i wszelkie rezolucje uchwalone w jej następstwie, odniesienia do „wskazań” odnoszą się w równym stopniu do „umieszczenia w wykazie”.</p>
Wymagane	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 16.
Zabezpieczenie	<p>Termin <i>zabezpieczenie</i> oznacza zakaz przekazywania, przekształcania, zbywania lub przemieszczania jakiegokolwiek mienia na podstawie postępowania wszczętego przez właściwy organ lub sąd w ramach mechanizmu zamrożenia. Jednakże w odróżnieniu od czynności polegającej na zamrożeniu, zabezpieczenie następuje w drodze mechanizmu umożliwiającego właściwemu organowi lub sądowi przejęcie kontroli nad określonym mieniem. Zabezpieczone mienie pozostaje własnością osoby fizycznej lub prawnej, która w momencie zabezpieczenia posiada w nim udział, jednak właściwy organ lub sąd często przejmuje zabezpieczone mienie bądź administrowanie lub zarządzanie tym mieniem.</p>
Zagraniczny odpowiednik	<p>Termin <i>zagraniczny odpowiednik</i> oznacza właściwy organ zagraniczny, który pełni podobne obowiązki i funkcje w związku ze współpracą, o jaką zwraca się organ krajowy, nawet jeśli taki właściwy organ zagraniczny ma inny charakter lub status (np. w zależności od kraju, nadzór w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu nad określonymi sektorami finansowymi może być sprawowany przez organ nadzoru, który sprawuje również obowiązki w zakresie nadzoru ostrożnościowego, lub</p>

	przez jednostkę nadzoru w jednostce analityki finansowej).
Założyciel	<i>Założyciel</i> to osoba fizyczna lub prawna, która przenosi własność swoich wartości majątkowych na powierników w drodze umowy powierniczej lub podobnego porozumienia.
Zamawiająca instytucja finansowa	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 16.
Zamrożenie	<p>W kontekście konfiskaty i środków tymczasowych (patrz Rekomendacje 4, 32 i 38) termin <i>zamrożenie</i> oznacza zakaz przekazywania, przekształcania, zbywania lub przemieszczania jakiegokolwiek mienia, sprzętu lub innych narzędzi na podstawie i przez okres obowiązywania postępowania wszczętego przez właściwy organ lub sąd w ramach mechanizmu zamrożenia, lub do czasu podjęcia przez właściwy organ decyzji o przepadku lub konfiskacie.</p> <p>Do celów Rekomendacji 6 i 7 w sprawie wdrażania ukierunkowanych sankcji finansowych termin <i>zamrożenie</i> oznacza zakaz przekazywania, konwersji, zbywania lub przemieszczania jakichkolwiek funduszy lub innych wartości majątkowych, które są własnością wskazanych osób lub podmiotów lub są przez nie kontrolowane, na podstawie i przez okres obowiązywania postępowania wszczętego przez Radę Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych lub przez właściwy organ lub sąd zgodnie z obowiązującymi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa.</p> <p>We wszystkich przypadkach zamrożone mienie, sprzęt, narzędzia, fundusze lub inne wartości majątkowe pozostają własnością osoby fizycznej lub prawnej, która miała w nich udziały w momencie zamrożenia i mogą nadal być zarządzane przez osoby trzecie, lub w drodze innych ustaleń dokonanych przez taką osobę fizyczną lub prawną przed rozpoczęciem postępowania w ramach mechanizmu zamrożenia lub zgodnie z innymi przepisami krajowymi. W</p>

	ramach wprowadzenia zamrożenia kraje mogą podjąć decyzję o przejęciu kontroli nad mieniem, sprzętem, narzędziami, funduszami lub innymi wartościami majątkowymi w celu ich zabezpieczenia przed wypływem.
Zbywalne papiery na okaziciela	<i>Zbywalne papiery na okaziciela (ang. Bearer Negotiable Instrument – BNI) obejmują papiery pieniężne na okaziciela, takie jak: czeki podróżne; papiery zbywalne (w tym czeki, weksle własne i przekazy pieniężne), które są albo w formie na okaziciela, indosowane bez ograniczeń, wystawione na fikcyjnego odbiorcę płatności, albo w innej formie, w ramach której tytuł do tych papierów przechodzi z chwilą ich dostarczenia; papiery niekompletne (w tym czeki, weksle i przekazy pieniężne) podpisane, ale z pominięciem nazwiska odbiorcy.</i>
Zleceniodawca	Prosimy o odniesienie się do Rekomendacji 16.
Związane z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu	Prosimy o odniesienie się do Noty Interpretacyjnej do Rekomendacji 32.

INFORMACJE O AKTUALIZACJACH METODOLOGII FATF

Od czasu przyjęcia tekstu w lutym 2013 r. w metodyce FATF wprowadzono następujące zmiany:

Data	Rodzaj zmian	Sekcje, w których wprowadzono zmiany
październik 2015 r.	Dodanie przypisu wyjaśniającego interpretację kryterium 29.3	<ul style="list-style-type: none"> Rekomendacja 29 – strona 81 Dodanie przypisu wyjaśniającego stosowanie metodologii w odniesieniu do kryterium 29.3 dotyczącego uprawnień FIU do uzyskiwania dodatkowych informacji.
luty 2016 r.	Rewizja Rekomendacji 5 oraz RB 9	<ul style="list-style-type: none"> Rekomendacja 5 oraz RB 9 – strony 32-33 i 124-125 Dostosowanie metodologii w odniesieniu do Rekomendacji 5 i RB 9 do zmienionej Noty Interpretacyjnej do Rekomendacji 5 w związku z rezolucją RB ONZ nr 2178.
luty 2016 r.	Dodanie przypisu wyjaśniającego wymogi kryterium 33.1	<ul style="list-style-type: none"> Rekomendacja 33 – strona 87 Dodanie przypisu wyjaśniającego stosowanie metodologii w odniesieniu do kryterium 33.1.
luty 2016 r.	Dodanie przypisu dotyczącego terminologii odnoszącej się do różnych rodzajów działań związanych z praniem pieniędzy do RB 7.	<ul style="list-style-type: none"> RB 7 – strony 119-121 Dodanie przypisu wyjaśniającego terminologię dotyczącą różnych rodzajów działań związanych z praniem pieniędzy, o których mowa w metodyce w odniesieniu do RB 7 (podstawowe zagadnienie 7.3).
październik 2016 r.	Rewizja Rekomendacji 8 oraz RB 10	<ul style="list-style-type: none"> Rekomendacja 8 i RB 10 oraz glosariusz – strony 41-43 i 126-128 Dostosowanie metodologii w odniesieniu do Rekomendacji 8 i RB 10 do zmienionej Rekomendacji 8 i Noty Interpretacyjnej do Rekomendacji 8.
październik 2016 r.	Dodanie przypisu dotyczącego podatku i konfiskaty do RB 8.	<ul style="list-style-type: none"> RB 8 – strony 122-123 Dodanie przypisu dotyczącego sposobu uwzględniania danych liczbowych dotyczących konfiskaty w związku z brakiem zapłaty podatków przy ocenie skuteczności w ramach RB 8 (zagadnienie podstawowe 8.2).
luty 2017 r.	Rewizja Rekomendacji 5 oraz RB 9	<ul style="list-style-type: none"> Rekomendacja 5 oraz RB 9 – strony 32-33 i 124-125 Dostosowanie metodologii w odniesieniu do Rekomendacji 5 i RB 9 do zmienionej Noty Interpretacyjnej do Rekomendacji 5 oraz terminu „fundusze i inne wartości majątkowe” w glosariuszu.

listopad 2017 r.	Rewizja Rekomendacji 7.	<ul style="list-style-type: none"> Rekomendacja 7 – strony 38-40 Zmiana Rekomendacji 7 w celu odzwierciedlenia poprawek do standardów FATF (Nota Interpretacyjna do Rekomendacji 7 i glosariusz) wprowadzonych w czerwcu 2017 r., które odzwierciedlały zmiany w rezolucjach Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie finansowania proliferacji od czasu wydania Standardów FATF w lutym 2012 r.
------------------	-------------------------	--

Data	Rodzaj zmiany	Sekcje, w których wprowadzono zmiany
listopad 2017 r.	Rewizja przypisu do Rekomendacji 25.	<ul style="list-style-type: none"> Rekomendacja 25 – strony 75-76 Zmiana przypisu 73 dotyczącego metodologii odnoszącej się do Rekomendacji 25 w celu zapewnienie wytycznych dotyczących identyfikowania innych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej objętych zakresem Rekomendacji 25 i RB 5 ze względu na cechy przypominające trusty dobrowolne, które mogą być szczególnie podatne na ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, oraz aby zapewnić spójne podejście we wzajemnych ocenach.
luty 2018 r.	Rewizja Rekomendacji 18 i 21	<ul style="list-style-type: none"> Rekomendacja 18 – strony 63-64 oraz Rekomendacja 21 – strona 67 Zmiana Rekomendacji 18 i 21, aby odzwierciedlić zmiany Standardów FATF z listopada 2017 r. (Nota Interpretacyjna do Rekomendacji 18 i Rekomendacja 21), wyjaśniające wymogi dotyczące udostępniania informacji związanych z nietypowymi lub podejrzanymi transakcjami w ramach grup finansowych oraz interakcji pomiędzy tymi wymogami a przepisami dotyczącymi udzielania ostrzeżeń.
październik 2018 r.	Rewizja Rekomendacji 2 oraz RB 1	<ul style="list-style-type: none"> Rekomendacja 2 – strona 28 oraz RB 1 – strona 99 Odzwierciedlenie zmian do Standardów FATF wprowadzonych w lutym 2018 r. w celu wyjaśnienia potrzeby zapewnienia zgodności wymogów AML/CFT z zasadami ochrony danych i prywatności, opartych na wnioskach ze sprawozdania Grupy Roboczej ds. Ryzyka, Trendów i Metod (ang. <i>Risks, Trends and Methods Working Group</i> – RTMG) na temat międzyagencyjnej wymiany informacji w zakresie przeciwdziałania terroryzmowi i finansowaniu terroryzmu.
październik 2018 r.	Rewizja rozdziału 1 oraz dodanie przypisów w rozdziałach 5 i 6 związanych z RB 3 i 4	<ul style="list-style-type: none"> Rozdział – strona 138 Rozdział 5 – strona 146, i rozdział 6 – strona 147 Dodanie przypisów wyjaśniających oczekiwania związane z oceną skuteczności w ramach RB 3 i RB 4, z uwzględnieniem ryzyka, uwarunkowań i kwestii istotności w ocenianym kraju.

<p>luty 2019 r.</p>	<p>Rewizja RB 3 in RB 4 oraz dodanie uwag do oceniających i przypisów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • RB 3 – strony 105-106 • RB 4 – strony 109-110 <p>Dodanie uwag do oceniających i przypisów w celu zapewnienia dalszych wskazówek dotyczących sposobu oceny względnego znaczenia różnych sektorów instytucji finansowych i DNFBP.</p>
-------------------------	---	--

Data	Rodzaj zmiany	Sekcje, w których wprowadzono zmiany
październik 2019 r.	Rewizja Rekomendacji 15 oraz RB 1-4 i 6-11 w celu odzwierciedlenia zmian w Standardach FATF (Rekomendacja 15, Nota Interpretacyjna do Rekomendacji 15 oraz glosariusz terminów) mających na celu uwzględnienie aktywów wirtualnych i dostawców usług związanych z aktywami wirtualnymi	<ul style="list-style-type: none"> • Punkt 15 we wprowadzeniu – strona 8 Dodanie nowego punktu i przypisu w celu zapewnienia wskazówek dotyczących sposobu oceny pod kątem wymogów odnoszących się do aktywów wirtualnych i dostawców usług związanych z aktywami wirtualnymi. • Punkty 21, 22 i 24 we wprowadzeniu oraz schemat w pkt 44 – strony 9, 10 i 18 Dodanie odniesień do aktywów wirtualnych i dostawców usług związanych z aktywami wirtualnymi. • Rekomendacja 15, uwaga do oceniających oraz kryteria 15.3-15.11 – strony 54-57 • RB 3 i RB 4 – strony 105-112 • Dodanie dalszych wskazówek dotyczących oceny pod kątem wymogów odnoszących się do aktywów wirtualnych i dostawców usług związanych z aktywami wirtualnymi, a także nowych kryteriów odzwierciedlających zmiany w Standardach FATF (Rekomendacja 15, Nota Interpretacyjna do Rekomendacji 15 oraz terminy „aktywa wirtualne” i „dostawcy usług związanych z aktywami wirtualnymi” w glosariuszu). • RB 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10 i 11 – strony 97, 102, 105-108, 109-112, 116, 119, 122, 124, 126-127 i 129-130. Dodanie odniesienia do Rekomendacji 15, lub elementów Rekomendacji 15, w związku z rezultatem oraz odniesienia do VASP.
listopad 2020 r.	Wyjaśnienie Rekomendacji 17	<ul style="list-style-type: none"> • Rekomendacja 7 – strona 60 Dodanie przypisu wyjaśniającego, że Rekomendacja 17 nie ma zastosowania do zlecenia wykonania usług osobom trzecim ani do relacji agencyjnych, zgodnie z Notą Interpretacyjną do Rekomendacji 17.
październik 2021 r.	Rewizja zawartej w glosariuszu definicji „wskazanych kategorii przestępstw”	<ul style="list-style-type: none"> • Strona 178 Rewizja zawartej w glosariuszu definicji „wskazanych kategorii przestępstw”.
czerwiec 2023 r.	Dodanie przypisu wyjaśniającego wymogi kryterium 36.2	<ul style="list-style-type: none"> • Rekomendacja 36 – strona 88 Dodanie przypisu wyjaśniającego różnicę między ocenami FATF a ocenami Biura Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości w ramach mechanizmu oceny wdrożenia (ang. <i>Implementation Review Mechanism</i> – IRM).

www.fatf-gafi.org